Uchwała Nr 4697/2017
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 14 grudnia 2017 r.

w sprawie: zmiany uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 479/2015 z 30 kwietnia 2015 roku oraz przyjęcia tekstu jednolitego Szczegółowego opisu osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020

Na podstawie art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (j.t. Dz.U. z 2017 r., poz. 2096), a także art. 2 pkt 25 i art. 6 ust. 2 w związku z art. 9 ust.1 pkt 2 ustawy z 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1460 ze zm.), Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwala co następuje:

§ 1

Zmienia się uchwałę przyjmującą tekst jednolity Szczegółowego opisu priorytetów Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, stanowiącego załącznik nr 2 do Uchwały Nr 479/2015 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 kwietnia 2015 roku.

§ 2

Zmienione postanowienia Szczegółowego opisu osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 stanowią załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3

1. Przyjmuje się tekst jednolity Szczegółowego opisu osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, przyjętego uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 479/2015 z 30.04.2015 roku, zmienianą następnie uchwałami Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr: 574/2015 z 29.05.2015 r., 661/2015 z 23.06.2015 r., 911/2015 z 7.08.2015 r., 1023/2015 z 10.09.2015 r., 1086/2015 z 24.09.2015 r., 1355/2015 z 01.12.2015 r., 1429/2015 z 17.12.2015 r., 1621/2016 z 12.02.2016 r., 1675/2016 z 25.02.2016 r., 1778/2016 z 24.03.2016 r., 1963/2016 z 05.05.2016 r., 1993/2016 z 13.05.2016 r., 2041/2016 z 20.05.2016 r., 2224/2016 z 17.06.2016 r., 2305/2016 z 30.06.2016 r., 2480/2016 z 18.08.2016 r., 2546/2016 z 25.08.2016 r., 2690/2016 z 28.09.2016 r., 2731/2016 z 11.10.2016 r., 2770/2016 z 19.10.2016 r., 2865/2016 z 18.11.2016 r., 3134/2017 z 20.01.2017 r., 3268/2017 z 16.02.2017 r., 3282/2017 z 24.02.2017 r., 3696/2017 z 26.05.2017 r., 4045/2017 z 27.07.2017 r., 4300/2017 z 28.09.2017 r., 4412/2017 z 26.10.2017 r., 4561/2017 z 21.11.2017 r. – z uwzględnieniem zmian wskazanych w § 2 niniejszej uchwały.

2. Tekst jednolity Szczegółowego opisu osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa
Marek Woźniak

Uzasadnienie do Uchwały Nr 4697/2017
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 14 grudnia 2017 r.

w sprawie: zmiany uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 479/2015 z 30 kwietnia 2015 roku oraz przyjęcia tekstu jednolitego Szczegółowego opisu osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020

Zgodnie z art. 2 pkt 25 i art. 6 ust. 2 w związku z art. 9 ust.1 pkt 2 ustawy z 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, Zarząd Województwa Wielkopolskiego, jako Instytucja Zarządzająca Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020 (WRPO 2014+), jest zobowiązany do przygotowania dodatkowego dokumentu uzupełniającego zapisy regionalnego programu operacyjnego.

Zmiany wprowadzane do dokumentu uchwałami zmieniającymi, wymienionymi w § 3 niniejszej uchwały, wynikały m.in. z: doprecyzowania dotychczasowych zapisów w wybranych działaniach i poddziałaniach, konieczności wyodrębnienia poddziałań dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, konieczności uaktualniania zapisów w zakresie rozporządzeń pomocowych, przyjęcia przez Komitet Monitorujący uchwał zmieniających Kryteria Wyboru Projektów w ramach WRPO 2014+, uwzględnienia uwag Ministerstwa Rozwoju, dostosowania do obowiązujących aktów prawnych, a także aktualizacji wykazu projektów pozakonkursowych, tabeli finansowej, listy wskaźników oraz Rocznych planów działań dla Osi Priorytetowych 6, 7 i 8.

Zmiany wprowadzone do Szczegółowego opisu osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 niniejszą uchwałą wynikają m.in. ze zmian wprowadzonych w Poddziałaniu 1.3.4 *Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach ZIT dla MOF Poznania*, aktualizacji wskaźnika w Rocznym planie działania dla Osi 6 *Rynek Pracy*, a także z uwzględniania rekomendacji Ministerstwa Rozwoju.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie uchwały przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w sprawie zmiany zapisów Szczegółowego opisu priorytetów Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 i przyjęcia tekstu jednolitego dokumentu jest w pełni uzasadnione.

Wojciech Jankowiak
Wicemarszałek

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 4697/2017
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 14 grudnia 2017 r.

Zmiany Szczegółowego opisu osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020
(w odniesieniu do wersji 1.31)

Lp.	Rozdział	Działanie / Nazwa elementu	Zmiana	Uzasadnienie
1.	I Informacje nt. Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 oraz Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych		Dodanie zapisów związanych z procedurami wyboru projektów.	Dostosowanie treści zgodnie z rekomendacją Ministerstwa Rozwoju.
2.	2. Informacje na temat Osi Priorytetowych i Działań WRPO 2014+	**Poddziałanie 1.3.4** 6. Typy projektów	Dodano: **Rozwój potencjału i poprawa jakości specjalistycznych usług oraz infrastruktury instytucji otoczenia biznesu na rzecz inkubacji przedsiębiorstw, w tym dla regionalnych inteligentnych specjalizacji.** **Zmieniono opis w pkt 2, 3 i 4:** 2. Doradztwo badawczo – rozwojowe finansowane do przyznanego limitu, świadczone na rzecz firmy przez pracownika naukowego/ instytucje naukową w programie doradczym ~~trwającym do 6 miesięcy i obejmującym max 40h usług doradczych/miesiąc~~ i/lub wynajem (w ramach przyznanej puli godzin) specjalistycznych laboratoriów/ infrastruktury badawczej. 3. Specjalistyczne usługi szkoleniowe~~, mentoringowe~~ i projektowe (…) 4. ~~Usługi intramentoringowe poprzez platformę internetową oraz~~	Rozszerzono zakres rzeczowy projektu.

			~~usługi informacyjne dotyczące wszystkich form wsparcia przedsiębiorczości w Aglomeracji Poznańskiej.~~ **Indywidualny mentoring inkubowanych.** Dodano pkt 8: **Zakup środkow trwałych i niematerialnych służący produkcji i /lub świadczeniu usług.**	
3.	2. Informacje na temat Osi Priorytetowych i Działań WRPO 2014+	**Poddziałanie 1.3.4** 7. Typ beneficjenta	Usunięto: Uczestnikiem Instytucji Otoczenia Biznesu może być także Miasto Poznań oraz Instytut Chemii Bioorganicznej PAN – Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe.	Zmiana wynika z doprecyzowania ostatecznych wspólników/uczestników projektu.
4.	2. Informacje na temat Osi Priorytetowych i Działań WRPO 2014+	15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Przeniesiono pkt 23 **Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.** Dodano pkt. 24 **W ramach poddziałania 1.3.4 zastosowanie mają punkty od 1-12 oraz punkty od 20-22.** **Zmieniono dotychczasowy pkt 22:** **Było:** ~~22~~25. W Poddziałaniu 1.3.4 projekt będzie realizowany w oparciu o Instytucję Otoczenia Biznesu zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym przez konsorcjum publicznych uczelni poznańskich (prowadzących działalność naukową i dydaktyczną w zakresie informatyki) oraz Miasto Poznań. **Jest:** ~~22~~25. W Poddziałaniu 1.3.4 projekt będzie realizowany w oparciu o Instytucję Otoczenia Biznesu **utworzoną przez trzy poznańskie uczelnie** prowadzące działalność naukową i dydaktyczną	Doprecyzowanie treści.

			w zakresie informatyki. W dotychczasowym pkt 26 zmieniono: 26. IOB zapewni, że minimum ~~30%~~**20** firm otrzymujących wsparcie utrzyma czynną i nieprzerwaną działalność gospodarczą w okresie 36 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie.	
5.	Załącznik 4	Wykaz projektów pozakonkursowych	Aktualizacja Wykazu zgodnie z uchwałami ZWW w sprawie identyfikacji projektów pozakonkursowych.	Aktualizacja.
6.	Załączniki nr 6 i 8	Roczny plan działania dla Osi 6 Rynek Pracy oraz Osi 8 Edukacja na rok 2017	Aktualizacja typów projektów, wskaźników oraz kontraktacji.	Aktualizacja.

WERSJA 2.0

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020

SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH
PROGRAMU OPERACYJNEGO

(USZCZEGÓŁOWIENIE WRPO 2014+)

Poznań, grudzień 2017

OPRACOWANIE:
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Poznań, grudzień 2017 r.

Spis treści

1. Informacje nt. Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 oraz Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych ... 7
2. Informacje na temat Osi Priorytetowych i Działań WRPO 2014+ ... 12
2.1 OŚ PRIORYTETOWA 1. INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA ... 12
2.1.1. Działanie 1.1. Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki ... 12
2.1.2. Działanie 1.2. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski ... 19
2.1.3. Działanie 1.3. Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego ... 27
2.1.4. Działanie 1.4. Internacjonalizacja gospodarki regionalnej ... 43
2.1.5. Działanie 1.5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw ... 49
2.2 OŚ PRIORYTETOWA 2. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE ... 58
2.2.1. Działanie 2.1. Rozwój elektronicznych usług publicznych ... 58
2.3 OŚ PRIORYTETOWA 3. ENERGIA ... 69
2.3.1. Działanie 3.1. Wytwarzanie i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych ... 69
2.3.2. Działanie 3.2. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym ... 77
2.3.3. Działanie 3.3. Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska ... 85
2.4 OŚ PRIORYTETOWA 4 ŚRODOWISKO ... 98
2.4.1. Działanie 4.1. Zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych ... 98
2.4.2. Działanie 4.2. Gospodarka odpadami ... 104
2.4.3. Działanie 4.3. Gospodarka wodno – ściekowa ... 109
2.4.4. Działanie 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego ... 114
2.4.5. Działanie 4.5 Ochrona przyrody ... 123
2.5 OŚ PRIORYTETOWA 5. TRANSPORT ... 127
2.5.1. Działanie 5.1. Infrastruktura drogowa regionu ... 127
2.5.2. Działanie 5.2. Transport kolejowy ... 135
2.6 OŚ PRIORYTETOWA 6. RYNEK PRACY ... 139
2.6.1. Działanie 6.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ ... 139
2.6.2. Działanie 6.2. Aktywizacja zawodowa ... 144
2.6.3. Działanie 6.3. Samozatrudnienie i przedsiębiorczość ... 151
2.6.4. Działanie 6.4. Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi ... 163
2.6.5. Działanie 6.5. Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych ... 176
2.6.6. Działanie 6.6. Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne ... 183
2.7 OŚ PRIORYTETOWA 7. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE ... 202
2.7.1. Działanie 7.1. Aktywna integracja ... 202
2.7.2. Działanie 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne ... 228
2.7.3. Działanie 7.3. Ekonomia społeczna ... 253
2.8 OŚ PRIORYTETOWA 8. EDUKACJA ... 267
2.8.1. Działanie 8.1. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej ... 267
2.8.2. Działanie 8.2. Uczenie się przez całe życie ... 294
2.8.3. Działanie 8.3. Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy ... 299
2.9 OŚ PRIORYTETOWA 9. INFRASTRUKTURA DLA KAPITAŁU LUDZKIEGO ... 332
2.9.1. Działanie 9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną ... 332

2.9.2. Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych 346
2.9.3. Działanie 9.3. Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej 355
2.10 OŚ PRIORYTETOWA 10. POMOC TECHNICZNA 369
2.10.1. Działanie 10.1. Wsparcie instytucjonalno-kadrowe procesu zarządzania i wdrażania WRPO 2014+ 369
2.10.2. Działanie 10.2. Informacja i promocja WRPO 2014+ 372
3. Indykatywny plan finansowy (wydatki kwalifikowalne w EUR) 375
4. Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji 380
5. Wykaz najważniejszych dokumentów służących realizacji PO 400
6. Słownik terminologiczny 403
7. Spis skrótów 405
8. Załączniki 406

1. Informacje nt. Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 oraz Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020 jest dokumentem, o którym mowa w artykule 2 punkt (5) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Z kolei na gruncie prawa krajowego Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020 jest dokumentem, o którym mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020 jest instrumentem realizującym zadania zmierzające do osiągania spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej Unii Europejskiej przez inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

Obszar interwencji Programu jest przede wszystkim pochodną ustaleń zaktualizowanej Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020. Jego zakres ograniczają lista celów tematycznych określonych w art. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 oraz priorytety inwestycyjne określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego to dokument, o którym mowa w artykule 2 punkt (25) ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. Jest to dokument przygotowany i przyjęty przez instytucję zarządzającą programem operacyjnym oraz zatwierdzony w zakresie wyboru projektów przez komitet monitorujący, określający w szczególności zakres działań lub poddziałań realizowanych w ramach poszczególnych osi priorytetowych programu operacyjnego. W celu jednolitości przygotowania i wdrożenia wszystkich programów operacyjnych na lata 2014-2020, ogólne zasady dla przygotowania tego typu dokumentów uszczegóławiających sformułowane zostały w „Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego".

Ze względu na charakter informacji zawartych w Szczegółowym opisie priorytetów, stanowi on kompendium wiedzy dla potencjalnych beneficjentów programu operacyjnego na temat możliwości i sposobu realizacji projektów. Zawarte informacje dotyczące typów projektów, listy potencjalnych beneficjentów, grup docelowych wsparcia oraz systemu wdrażania, ułatwią przygotowanie projektu i prawidłowe przygotowanie wniosku o jego dofinansowanie. Jednocześnie dokument ten stanowi podstawę do przygotowania i przedstawienia Komitetowi Monitorującemu do analizy i zatwierdzenia kryteriów wyboru finansowanych operacji.

Kolejne wersje Szczegółowego opisu priorytetów zamieszczane są na stronie internetowej Programu www.wrpo.wielkopolskie.pl wraz z formularzem uwag do dokumentu. Wszystkie zgłoszone uwagi są rozpatrywane, m.in. na ich podstawie decyduje się o wprowadzeniu ewentualnych zmian do dokumentu. Podlega on również weryfikacji Ministerstwa Rozwoju, m.in. pod względem zgodności dokumentu z Umową Partnerstwa.

Szczegółowy opis priorytetów oraz jego zmiany zatwierdzane są uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego, a następnie sporządzany jest tekst jednolity dokumentu.

Procedury wyboru projektów

Procedury wyboru projektów w ramach WRPO 2014+ zostały dostosowane do specyfiki poszczególnych osi priorytetowych i priorytetów inwestycyjnych, z uwzględnieniem odnoszących się do danego obszaru interwencji, przepisów polskich i unijnych oraz specyfiki danego komponentu WRPO 2014+. Ocena i wybór projektów dokonywane są na podstawie kryteriów wyboru projektów zatwierdzonych przez KM WRPO 2014+. Kryteria te są skonstruowane w sposób zapewniający, że operacje finansowane ze środków WRPO 2014+ są zgodne z obowiązującymi zasadami krajowymi i wspólnotowymi.

W ramach WRPO 2014+ przewiduje się następujące tryby wyboru projektów:
- pozakonkursowy,
- konkursowy,
- tryb o którym mowa w art. 39, art. 47, art. 54, art. 60a oraz art. 61 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

Projekty wybierane w trybie pozakonkursowym

Zgodnie z zapisami art. 38 ustawy o zasadach realizacji programów wybór projektów do dofinansowania może następować w trybie konkursowym, pozakonkursowym lub w trybie, o którym mowa w art. 39, art. 47, art. 54, art. 60a oraz art. 61 ustawy z dania 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

Zastosowanie pozakonkursowego trybu wyboru projektu może mieć miejsce tylko przy zaistnieniu łącznie dwóch okoliczności, o których mowa w art. 38 ust 2 i 3 ustawy:

a) wnioskodawcą danego projektu, ze względu na jego charakter lub cel, może byćwyłącznie podmiot jednoznacznie określony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie,

b) dany projekt ma strategiczne znaczenie dla społeczno–gospodarczego rozwoju kraju lub regionu, dla obszaru objętego realizacją ZIT, lub dotyczy realizacji zadań publicznych.

Wybór projektu w trybie pozakonkursowym obejmuje:

a) zgłoszenie projektu,

b) identyfikację projektu,

c) wezwanie do złożenia wniosku o dofinansowanie,

d) ocenę projektu,

e) rozstrzygnięcie w zakresie wyboru projektu do dofinansowania.

Listę projektów pozakonkursowych określa Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego, stanowiący załącznik do Szczegółowego opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+ przyjmowany przez ZWW. W stosunku do projektów znajdujących się w Wykazie stosowany jest tryb dotyczący projektów pozakonkursowych, zgodnie z zapisami ustawy wdrożeniowej.

Projekty pozakonkursowe poddawane są weryfikacji wymogów formalnych oraz ocenie formalnej, merytorycznej albo merytorycznej I i II stopnia zgodnej z kryteriami zatwierdzonymi przez KM WRPO 2014+. Pozytywna ocena projektu jest podstawą do podpisania z beneficjentem umowy o dofinansowanie.

Projekty wybierane w trybie konkursowym

W zakresie wyboru projektów w trybie konkursowym przewidywane są zarówno otwarte, jak i zamknięte nabory wniosków. Istnieje możliwość podzielenia konkursu na rundy. Ocena i wybór wniosków dokonywana jest w następujących etapach:

1. Ogłoszenie o konkursie (razem z ogłoszeniem publikowany jest Regulamin Konkursu wraz z załącznikami, określający podstawowe zasady, zgodne z krajowymi i wspólnotowymi przepisami, obowiązujące w danym konkursie).
2. Wnioskodawca składa wniosek (zgodnie z właściwością) wraz z wymaganymi załącznikami do:
- Departamentu Wdrażania Programu Regionalnego,
- Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Instytucji Pośredniczących.

Wnioski złożone w konkursie są oceniane pod względem spełnienia wymogów formalnych (istnieje możliwość poprawienia wniosku). Ocena strategiczna, formalna, merytoryczna albomerytoryczna I i II stopnia dokonywana jest w oparciu o kryteria przyjęte przez KM WRPO 2014+.

W przypadku konkursów ogłaszanych w ramach realizacji Strategii ZIT wnioski składa się do właściwych IP (ZIT) WRPO 2014+ i tam podlegają ocenie strategicznej, na podstawie której tworzony jest ranking projektów. Następnie wnioski przekazywane są do DWP/DEFS celem dokonania oceny formalnej, merytorycznej albo merytorycznej I oraz II stopnia.

3. W razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu braków dotyczących spełnienia kryteriów formalnych albo merytorycznych I stopnia DWP/DEFS wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistych omyłek w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Uzupełnienie wniosku o dofinansowanie projektu lub poprawienie w nim oczywistej omyłki nie może prowadzić do jego istotnej modyfikacji.
4. Uzupełniona przez Wnioskodawcę w wyznaczonym terminie dokumentacja ponownie podlega weryfikacji w oparciu o kryteria formalne albo merytoryczne I stopnia.
5. Wnioski o dofinansowanie poddawane są następnie ocenie merytorycznej albo merytorycznej II stopnia.
6. W wyniku oceny merytorycznej albo merytorycznej II stopnia utworzona zostaje lista ocenionych projektów zawierająca przyznane oceny (nie dotyczy ZIT).
7. Ostateczną decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Wielkopolskiego (ZWW/Rada ZIT - projekty ZIT. W przypadku projektów ZIT wyniki oceny merytorycznej i merytorycznej II stopnia potwierdzają poprawność merytoryczną projektów. Kolejność projektów określa lista rankingowa ustalona przez ZIT podczas oceny strategicznej).
8. Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu.

Procedura odwoławcza

Procedura odwoławcza przeprowadzana jest zgodnie z zapisami ustawy o zasadach realizacji programów. Zgodnie z zapisami ustawy, w ramach WRPO 2014+ przewiduje się jeden środek odwoławczy, jakim jest protest.

W ramach WRPO 2014+ protesty rozpatrywane są przez Komisje Odwoławcze (KO), działające przy Departamencie Polityki Regionalnej (DPR) i powoływane przez Dyrektora DPR, w skład których wchodzą przedstawiciele DPR, DWP, DEFS, IP (ZIT) WRPO 2014+ i/lub BP. Członkiem KO może być również ekspert lub eksperci z danej dziedziny. Eksperci powoływani są z listy kandydatów na ekspertów przyjętych przez IZ WRPO 2014+ uchwałą ZWW. Istnieje możliwość skorzystania z usług kandydata na eksperta wpisanego do wykazu innej IZ.

W przypadku protestów wnoszonych przez wnioskodawców w ramach konkursów Osi Priorytetowej 6 (Działania 6.1, 6.2) oraz Osi 7 (Działanie. 7.1) zastosowanie ma mechanizm autokontroli, tj. protest rozpatrywany jest najpierw przez IP (WUP) WRPO 2014+, która może dokonać zmiany podjętego rozstrzygnięcia albo skierować protest do IZ WRPO 2014+, załączając do niego stanowisko dotyczące braku podstaw do zmiany podjętego rozstrzygnięcia. Wówczas protest rozpatrywany jest przez IZ WRPO 2014+.

Protest może dotyczyć negatywnej oceny wniosku na każdym etapie wyboru projektów zarówno w zakresie strategicznym i merytorycznym, jak i decyzji IZ WRPO 2014+ o wyborze wniosku do dofinansowania. Negatywną oceną jest ocena w zakresie spełnienia przez projekt kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący WRPO 2014+, w ramach której:
- projekt nie uzyskał wymaganej liczby punktów lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów, na skutek czego nie może być zakwalifikowany do dofinansowania lub skierowany do kolejnego etapu oceny;
- projekt uzyskał wymaganą liczbę punktów lub spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie go dofinansowania.

Wnioskodawcy informowani są po przeprowadzeniu każdego etapu oceny wniosków o jej wynikach wraz z podaniem otrzymanej punktacji lub informacji o spełnieniu bądź niespełnieniu kryteriów wyboru projektów. Informacja ta zawiera uzasadnienie oceny, a w przypadku gdy ocena jest negatywna – także pouczenie o możliwości wniesienia protestu, w trybie i na zasadach określonych w art. 54 ustawy o zasadach realizacji programów.
Wyczerpanie w ramach konkursu środków nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia protestu.

Wnioskodawca jest informowany na piśmie o wyniku rozpatrzenia jego protestu wraz z uzasadnieniem. W przypadku nieuwzględnienia protestu, wnioskodawca jest pouczany o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 61 ustawy o zasadach realizacji programów. Uwzględnienie protestu skutkuje odpowiednio:
- skierowaniem projektu do właściwego etapu oceny,
- dokonaniem aktualizacji listy, o której mowa w art. 46 ust. 3 ustawy o zasadach realizacji programów,
- przekazaniem projektu do IP (WUP) WRPO 2014+ w celu przeprowadzenia ponownej oceny projektu, jeżeli stwierdzono, że doszło do naruszeń obowiązujących procedur i konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na wynik oceny.

Rozstrzygnięcie protestu przez KO jest wiążące dla wnioskodawcy, IP (ZIT) WRPO 2014+, IP (WUP) WRPO 2014+ i IZ WRPO 2014+.

Instrumenty finansowe

Na podstawie art. 37 (1) Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013, środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach WRPO 2014+ mogą być wykorzystywane w celu wspierania instrumentów finansowych, poprzez udzielanie finansowania odbiorcom ostatecznym w formie inwestycji kapitałowych lub quasikapitałowych, pożyczek lub gwarancji lub innych instrumentów opartych na podziale ryzyka.

Opierając się na wynikach i rekomendacjach Analizy ex-ante w zakresie możliwości zastosowania instrumentów finansowych w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, IZ WRPO 2014+ zakłada, że instrumenty finansowe w ramach WRPO 2014+ będą wdrażane, w zależności od obszaru tematycznego oraz specyfiki interwencji, poprzez podmioty wdrażające fundusze funduszy, które będą przekazywać część swoich zadań wdrożeniowych pośrednikom finansowym lub za pośrednictwem podmiotów wdrażających instrumenty finansowe. Zarówno podmiot wdrażający fundusz funduszy, jak również podmiot wdrażający instrument finansowy są beneficjentami w rozumieniu art. 2 pkt. 27 Rozporządzenia nr 1303/2013.

Procedura wyboru podmiotu wdrażającego fundusz funduszy lub podmiotu wdrażającego instrument finansowy oraz realizowanych przez nie projektów jest analogiczna do procedury wyboru projektów w trybie pozakonkursowym, z uwzględnieniem zasad dotyczących instrumentów finansowych wynikających w szczególności z Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013 oraz Wytycznych Komisji Europejskiej dla państw członkowskich w sprawie wyboru podmiotów wdrażających instrumenty finansowe.

Umowy o dofinansowanie z beneficjentami są zawierane po wyborze projektów do dofinansowania przez IZ WRPO 2014+, co do zasady w terminie nie dłuższym niż 50 dni roboczych, licząc od dnia pozytywnego zweryfikowania przez IZ WRPO 2014+ przekazanego przez wnioskodawcę kompletu dokumentów wymaganych do przygotowania umowy o dofinansowanie. Projekty umów o dofinansowanie oraz ich zmian przygotowuje właściwa komórka IZ WRPO 2014+. Zmiany w umowie wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności i wprowadzane są w formie aneksu do umowy na wniosek beneficjenta lub IZ WRPO 2014+.

Podczas weryfikacji wniosków o płatność w odniesieniu do instrumentów finansowych stosuje się odpowiednio procedury mające zastosowanie do weryfikacji pozostałych wniosków o płatność składanych w ramach WRPO 2014+ dla projektów współfinansowanych ze środków EFRR z zastrzeżeniem warunków określonych w umowie o dofinansowanie oraz właściwych przepisów mających zastosowanie do instrumentów finansowych, w tym m.in. art. 41 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013.

W zakresie monitorowania i sprawozdawczości dokonywana jest m.in. weryfikacja formalna i merytoryczna sprawozdań składanych do IZ WRPO 2014+ przez beneficjentów zgodnie z zawartymi umowami o dofinasowanie. Weryfikacja prowadzona jest zgodnie z procedurami według zasady „dwóch par oczu” i w oparciu o listy sprawdzające.

2. Informacje na temat Osi Priorytetowych i Działań WRPO 2014+

2.1 OŚ PRIORYTETOWA 1. INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA

1. Fundusz	Nazwa Funduszu	Wkład ze środków unijnych na Oś priorytetową (EUR)
	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	467 900 000,00
2. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	

Opisy Działań w ramach Osi Priorytetowej 1.

2.1.1. Działanie 1.1. Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki

1. Działanie	Działanie 1.1 Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	01 Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji
	Priorytet inwestycyjny	1a Udoskonalanie infrastruktury B+I i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie B+I oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
3. Cel szczegółowy działania	Zwiększone urynkowienie działalności badawczo-rozwojowej poprzez wsparcie infrastruktury B+R wraz z urządzeniami i materiałami badawczymi w jednostkach naukowych, skoncentrowanej na realizacji kluczowych potrzeb w zakresie działalności B+R w regionie wchodzących w zakres regionalnych inteligentnych specjalizacji.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (EPC) Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej (szt.) Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R (szt.) Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (zł)	
6. Typy projektów	Wsparcie infrastruktury badawczej zgodnie z definicją „infrastruktury badawczej" z Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 roku w jednostkach naukowych w obszarach zidentyfikowanych w procesie przedsiębiorczego odkrywania jako regionalne inteligentne specjalizacje polegające na wyposażeniu w aparaturę badawczą i/lub budowie, przebudowie lub unowocześnieniu obiektu budowlanego.	
7. Typ beneficjenta	**1.** Jednostki naukowe i ich konsorcja **2.** Uczelnie wyższe **3.** Konsorcja naukowo-przemysłowe (rolę lidera pełni jednostka naukowa).	

	WYKLUCZENIA Wsparcie nie może być udzielone na projekty realizowane w ramach pomocy de minimis (z zastrzeżeniem Art. 1 ust 2. Rozp. 1407/2013): - przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorach rybołówstwa i akwakultury objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000; - przedsiębiorstwom zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych; - przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach: • kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą; • kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców; - na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej; - pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy; - na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów, przyznawanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność zarobkową w zakresie transportu drogowego towarów.
8. Grupa docelowa	1. Przedsiębiorstwa, 2. Jednostki naukowe i ich konsorcja 3. Uczelnie wyższe 4. Konsorcja naukowo-przemysłowe.
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Tryb wyboru	konkursowy

projektów	
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Wsparcie możliwe wyłącznie dla inwestycji w infrastrukturę B+R wynegocjowanych w ramach prac nad Kontraktem Terytorialnym, w tym projektów ujętych w Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej, ocenionych przez przedstawicieli ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego ds. nauki. 2. Wsparcie mogą otrzymać wyłącznie projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje. 3. Projekt jest realizowany na terenie województwa wielkopolskiego. 4. W każdym projekcie musi wystąpić efekt zachęty zgodnie z art. 6 ust. 2 Rozporządzenia nr 651/2014. 5. Działanie dedykowane jest projektom służącym wykorzystaniu infrastruktury B+R do: a) działalności gospodarczej (zgodnie ze schematem pomocy publicznej), b) działalności gospodarczej oraz niegospodarczej (finansowanie zgodnie ze schematem pomocy publicznej oraz ze środków publicznych)[1]. 6. Dopuszcza się dzielenie projektów na część wykorzystywaną gospodarczo i niegospodarczą, przy czym część projektu przeznaczona do wykorzystania gospodarczego przekracza 20% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wyższy udział części gospodarczej będzie premiowany. 7. Poziom dofinansowania dla części niegospodarczej wynosi 85%, przy czym w przypadku projektów, w których założono wykorzystanie infrastruktury na działalność gospodarczą na poziomie nie mniejszym niż 30% rocznie w rozumieniu GBER, wnioskodawcy mogą ubiegać się o uzyskanie dofinansowania z budżetu państwa dla części niegospodarczej w wysokości do 15% kosztów kwalifikowanych w tej części[2]. 8. Przekroczenie wartości rocznego zakresu działalności gospodarczej oznacza konieczność wycofania części otrzymanego dofinansowania z uwagi na przekroczenie maksymalnego poziomu możliwej do udzielenia pomocy publicznej. 9. Koszty i dochody z każdego rodzaju działalności należy rozliczać osobno. 10. Poziom dofinansowania dla części gospodarczej projektu, objętej pomocą publiczną, wynosi 50% kosztów kwalifikowalnych projektu. 11. Wkład własny w części gospodarczej musi pochodzić ze środków prywatnych jednostki naukowej (tj. pochodzących z własnej działalności gospodarczej wnioskodawcy lub środków prywatnych, pochodzących w szczególności z kredytów komercyjnych oraz wolnych od pomocy publicznej) lub od

[1] Zgodnie z art. 26 Rozporządzenia Komisji (UE) 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.

[2] Najwcześniej w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca występuje do ministra ds. nauki i szkolnictwa wyższego, oraz do wiadomości IZ WRPO 2014+, z wnioskiem o wydanie zgody na udział budżetu państwa w finansowaniu wkładu krajowego części niegospodarczej projektu. Wniosek kierowany jest następnie do ministra ds. rozwoju i ministra ds. finansów. Zgoda na udział budżetu państwa w finansowaniu wkładu krajowego jest wydawana po zakończeniu oceny projektów, przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu.

	przedsiębiorcy. 12. Wkład własny finansowy jednostek naukowych, konsorcjów naukowych, uczelni, konsorcjów uczelni w koszty kwalifikowalne projektu wynosi minimum 2,5%. Wyższy wkład własny będzie premiowany. 13. Podatek VAT stanowi koszt niekwalifikowalny 14. Inwestycję charakteryzować powinien możliwie wysoki stopień współfinansowania ze źródeł prywatnych. Wkład przedsiębiorcy/przedsiębiorców w koszty kwalifikowalne projektu będzie premiowany. 15. IZ WRPO 2014+ zobowiązuje beneficjenta do wykazania we wniosku o dofinansowanie wskaźnika rezultatu związanego ze wzrostem poziomu przychodów z działalności komercyjnej prowadzonej na wspartej infrastrukturze . Wniosek o dofinansowanie stanowi załącznik do umowy o dofinansowanie i tym samym stanowi zobowiązanie do osiągnięcia założonych wskaźników. Nieosiągnięcie założonej wartości wskaźnika skutkuje obniżeniem dofinansowania. W przypadku braku zatwierdzenia przez KE zmiany Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 oraz Umowy Partnerstwa w zakresie przychodów z działalności prowadzonej przy wykorzystaniu infrastruktury badawczej w ramach PI 1a (wartość wskaźnika odniesiona do przychodów pochodzących z działalności komercyjnej), wartość przedmiotowego wskaźnika należy odnieść do przychodów pochodzących z realizacji badań na rzecz sektora przedsiębiorstw. 16. Nowa infrastruktura B+R stanowi element dopełniający istniejące zasoby, w tym obiekty wybudowane / zmodernizowane w ramach perspektywy finansowej 2007 – 2013. 17. Infrastruktura B+R musi służyć realizacji wskazanych w projekcie badań (beneficjent jest zobowiązany do przedstawienia planu prac B+R wraz w ich wykorzystaniem przez przedsiębiorstwa). 18. Niezbędnym elementem oceny inwestycji jest biznes plan, który w szczególności obejmie przyszłe wykorzystanie infrastruktury B+R, w tym na potrzeby przedsiębiorstw: a) jasną analizę popytu sektora biznesu na podstawie zaplanowanej agendy badania, do realizacji której konieczne jest wsparcie infrastruktury B+R w Działaniu 1.1, b) mechanizmy ograniczenia ryzyka braku popytu i aktywne działania dla przyciągnięcia przedsiębiorców do korzystania z infrastruktury, c) plan finansowy z wyszczególnionymi przychodami ze źródeł prywatnych w całkowitych przychodach podmiotu, d) wskazanie poziomu nakładów prywatnych w kosztach inwestycyjnych, e) dane o dotychczasowej współpracy, przychodach i liczbie umów współpracy z przedsiębiorstwami w zakresie badań i rozwoju, f) wykazanie uzupełniającego charakteru infrastruktury planowanej w projekcie, względem obiektów wybudowanych/zmodernizowanych w okresie finansowania 2007-2013. 19. Infrastruktura B+R będzie dostępna dla podmiotów spoza jednostki otrzymującej wsparcie. Dostęp do infrastruktury jest udzielany użytkownikom na przejrzystych i niedyskryminujących zasadach. Przedsiębiorstwom, które finansują co najmniej 10% inwestycji w infrastrukturę, można przyznać preferencyjny dostęp na bardziej korzystnych warunkach – dostęp ten musi być proporcjonalny do wkładu przedsiębiorstw w koszty inwestycji, a warunki te należy podawać do publicznej wiadomości. 20. Ujęcie infrastruktury TIK w projekcie jest możliwe jedynie wtedy, gdy jest ona niezbędnym elementem realizacji projektu badawczo-rozwojowego.

	21. W umowie o dofinansowanie projektu zostanie zawarte zobowiązanie wnioskodawcy do poddania się mechanizmowi monitorowania i wycofania w przypadku, o którym mowa w art. 26 ust. 7 rozporządzenia nr 651/2014. 22. Infrastruktura badawcza może być zlokalizowana w jednej placówce lub „rozproszona" (zorganizowana sieć zasobów) w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia Rady (WE) nr 723/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wspólnotowych ram prawnych konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC). Właścicielem infrastruktury może być wyłącznie jednostka naukowa/lider konsorcjum. 23. IZ WRPO 2014+ będzie sprawozdawać na temat osiągnięcia wyników interwencji związanych z publiczną infrastrukturą B+R w rocznych i końcowych sprawozdaniach z wdrażania Programu. 24. Wsparta infrastruktura będzie dostosowana do potrzeb osób z różnymi formami niepełnosprawności, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania[3]. 25. Premiowani będą Wnioskodawcy, którzy wykorzystują komercyjnie infrastrukturę sfinansowaną ze środków publicznych, w tym z programów operacyjnych 2007-2013. 26. Preferowane będą projekty, w których zakłada się współpracę w formie konsorcjów naukowych lub naukowo-przemysłowych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanego m.in. z rozwijaniem kompetencji kadr (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Pomoc publiczna będzie udzielania zgodnie z : 1) Rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020, 2) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dn. 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z dn. 7.04.2015 poz. 488).

[3] Zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych MIiR w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 z dnia 8 maja 2015 r.

21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	25 000 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Maks. 78 %, przy czym: - maksymalny poziom dofinansowania części gospodarczej projektu – 50% kosztów kwalifikowalnych projektu; - maksymalny poziom dofinansowania części niegospodarczej projektu – 85% kosztów kwalifikowalnych projektu.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	**Dotyczy wyłacznie projektów, w których założono wykorzystanie infrastruktury na działalność gospodarczą na poziomie nie mniejszym niż 30% rocznie w rozumieniu GBER, pod warunkiem złożenia wniosku do ministra ds. nauki i szkolnictwa wyższego i uzyskania dofinansowania projektu ze środków budżetu państwa (patrz przypis nr 3)** Maks. 85 %, przy czym: - maksymalny poziom dofinansowania części gospodarczej projektu – 50% kosztów kwalifikowalnych projektu; - maksymalny poziom dofinansowania części niegospodarczej projektu – 100% kosztów kwalifikowalnych projektu. (z czego 85% stanowi EFRR a 15% BP)
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Min. 15%
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy

29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.1.2. Działanie 1.2. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 1.2 Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	01 Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji
	Priorytet inwestycyjny	1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu.
3. Cel szczegółowy działania	Zwiększona aktywność B+R przedsiębiorstw w wyniku wzrostu nakładów prywatnych na innowacje w zakresie zidentyfikowanych regionalnych inteligentnych specjalizacji.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba wprowadzonych innowacji (szt.) Liczba wdrożonych wyników prac B+R (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba przedsiębiorstw ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R (szt.) Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R (szt.) Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie wdrożenia wyników prac B+R (szt.) Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (zł) Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (szt.)	
6. Typy projektów	1. Wsparcie infrastruktury B+R poprzez stworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego w postaci działów B+R w przedsiębiorstwach (w tym laboratoriów) oraz tworzenie centrów badawczo-rozwojowych. 2. Prowadzenie badań w przedsiębiorstwach, w tym badań przemysłowych i/lub eksperymentalnych prac rozwojowych po stworzenie linii demonstracyjnej. 3. Wsparcie przygotowania do wdrożenia własnych lub zakupionych wyników badań naukowych/technologii oraz praw do własności intelektualnej (w tym zakup wyników prac B+R) Typy projektów można łączyć. WYKLUCZENIA: Wsparciem nie zostaną objęte projekty dotyczące wyłącznie fazy tzw. pierwszej produkcji[4]. Zakres projektu musi obejmować także poprzednie fazy, tj. eksperymentalne prace rozwojowe/fazę demonstracji i fazę walidacji.	

[4] Pierwsze zastosowanie w przemyśle dotyczące rozbudowy i testowania linii pilotażowych lub opracowanie i testowanie całkowicie nowej aparatury i urządzeń w ramach etapu następującego po etapie linii pilotażowej.

7. Typ beneficjenta	1. przedsiębiorstwa lub ich grupy 2. konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych, uczelni (w tym spółek celowych uczelni) lub organizacji pozarządowych (wiodącą rolę pełni przedsiębiorstwo) Przedsiębiorstwa, w tym głównie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające warunki w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014r. WYKLUCZENIA: 1. Wsparcie nie może być udzielone: – przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt. 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach: • kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą; • kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców; – na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej; – pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy; – na zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla objętego decyzją Rady nr 2010/787. 2. Wsparcie nie może być udzielone na projekty realizowane w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej: – na pomoc przyznawaną w sektorze hutnictwa żelaza i stali, sektorze węglowym, sektorze budownictwa okrętowego, sektorze włókien syntetycznych, sektorze transportu, sektorze energetycznym, sektorze rybołówstwa i akwakultury, sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, – na rzecz beneficjenta, który zamknął taką samą lub podobną działalność na terytorium EOG w ciągu dwóch lat poprzedzających jego wniosek o przyznanie regionalnej pomocy inwestycyjnej lub który – w momencie składania wniosku o pomoc – ma konkretne plany zamknięcia takiej działalności w ciągu dwóch lat od zakończenia inwestycji początkowej, której dotyczy wniosek o pomoc, w danym obszarze. 3. Wsparcie nie może być udzielone na projekty realizowane w ramach pomocy de minimis (z zastrzeżeniem Art. 1 ust 2. Rozp. 1407/2013): – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorach rybołówstwa i akwakultury objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury,

	zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000; – przedsiębiorstwom zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych; – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach: • kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą; • kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców; – na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej; – pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy; – na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów, przyznawanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność zarobkową w zakresie transportu drogowego towarów.
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów.

	1. Wsparcie mogą otrzymać wyłącznie projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje. 2. W przypadku mikro, małego i średniego przedsiębiorstwa trwałość projektu musi być utrzymana przez min. trzy lata od daty płatności końcowej, w przypadku dużego przedsiębiorstwa przez min. pięć lat. 3. Projekt jest realizowany na terenie województwa wielkopolskiego. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[5]. 5. W Działaniu przewidziano możliwość zastosowania instrumentów finansowych. 6. Warunkiem udzielenia wsparcia jest przedstawienie planu w zakresie prac B+R, który obejmuje wszystkie działania ujęte w projekcie. 7. Wsparcie przygotowania do wdrożenia zakupionych wyników B+R (w tym ich zakup) możliwe jest wyłącznie w przypadku konieczności przeprowadzenia prac rozwojowych uzupełniających/dostosowujących technologie do specyfiki przedsiębiorstwa. 8. Wsparcie dużych przedsiębiorstw nie może przekroczyć 10% alokacji na Działanie i jest możliwe jedynie pod warunkiem zapewnienia konkretnych efektów dyfuzji działalności B+R+I do polskiej gospodarki. Preferencje dla projektów dużych przedsiębiorstw realizowanych wspólnie z MŚP lub przewidujących współpracę z MŚP, organizacjami pozarządowymi i instytucjami badawczymi.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. z zatrudnieniem i rozwojem wykwalifikowanych kadr B+R przedsiębiorstw oraz pracowników naukowych, a także z rozwojem umiejętności pracowników obsługujących aparaturę badawczą. (maks. 10% wartości projektu)
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa	Zgodnie z: a) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 roku w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz.U. z dn. 30 lipca 2015 r., poz. 1075),

[5] Art. 65.6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

podstawa prawna)	b) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U z dn. 30 września 2015 r., poz. 1416), c) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dn. 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z dn. 7.04.2015 poz. 488).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	101 900 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	1) Projekty dotyczące prowadzenia badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych Badania przemysłowe: 1. 70% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro, małych przedsiębiorstw + premia*; 2. 60% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw + premia*; 3. 50% kosztów kwalifikowanych projektu dla dużych przedsiębiorstw + premia*. Eksperymentalne prace rozwojowe: 1. 45% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro, małych przedsiębiorstw + premia*; 2. 35% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw + premia*; 3. 25% kosztów kwalifikowanych projektu dla dużych przedsiębiorstw + premia*. * Poziom dofinansowania może ulec zwiększeniu o 15 punktów procentowych, do maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków: • projekt zakłada efektywną współpracę: - między przedsiębiorstwami, wśród których przynajmniej jedno jest MŚP, lub jest realizowany w co najmniej dwóch państwach członkowskich lub państwie członkowskim i państwie umawiającejsię strony Porozumienia EOG, przy czym żadne pojedyncze przedsiębiorstwo nie ponosi więcej niż 70% kosztów kwalifikowalnych, lub - między przedsiębiorstwami i co najmniej jedną organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę, jeżeli ta ostatnia ponosi co najmniej 10% kosztów kwalifikowalnych i ma prawo do publikowania własnych wyników badań • wyniki projektu są szeroko rozpowszechniane podczas konferencji, za pośrednictwem publikacji, ogólnodostępnych baz bądź oprogramowania bezpłatnego lub otwartego (warunek rozpowszechniania wyników projektu – badań przemysłowych lub prac rozwojowych uważa się za spełniony jeśli w okresie 3 lat od zakończenia projektu jego wyniki: zostaną zaprezentowane na co najmniej 2 konferencjach naukowych i technicznych lub zostaną opublikowane w co najmniej 2 czasopismach naukowych lub technicznych lub powszechnie dostępnych bazach danych, zapewniających swobodny dostęp do uzyskanych wyników badań, lub zostaną w całości rozpowszechnione za pośrednictwem oprogramowania bezpłatnego lub oprogramowania z licencją otwartego dostępu). 2) Projekty dotyczące infrastruktury B+R a) zgodnie z mapą pomocy regionalnej 1. 45% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro, małych przedsiębiorstw; 2. 35% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw, 3. 25% kosztów kwalifikowanych projektu dla dużych przedsiębiorstw. b) zgodnie z pomocą de minimis: do 80% kosztów kwalifikowanych (maksymalna wartość dofinansowania nie może przekroczyć 700 000 PLN).

	3) Projekty mieszane: a) zgodnie z pkt 1) i pkt 2a), lub b) zgodnie z pkt 1) i pkt 2b), lub c) zgodnie z pkt 2b). 4) Projekty dotyczące wsparcia przygotowania do wdrożenia własnych lub zakupionych wyników badań naukowych/technologii oraz praw do własności intelektualnej (w tym zakup wyników prac B+R) zgodnie z pomocą de minimis: do 80% kosztów kwalifikowanych (maksymalna wartość dofinansowania nie może przekroczyć 700 000 PLN).
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	J.w.
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	1) Projekty dotyczące prowadzenia badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych Badania przemysłowe: 1. 30% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro, małych przedsiębiorstw - premia*; 2. 40% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw - premia*; 3. 50% kosztów kwalifikowanych projektu dla dużych przedsiębiorstw - premia*. Eksperymentalne prace rozwojowe: 1. 55% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro, małych przedsiębiorstw - premia*; 2. 65% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw - premia*; 3. 75% kosztów kwalifikowanych projektu dla dużych przedsiębiorstw - premia*. * Minimalny wkład beneficjenta może ulec zmniejszeniu o 15 punktów procentowych, do minimalnie 20%, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków: • projekt zakłada efektywną współpracę: - między przedsiębiorstwami, wśród których przynajmniej jedno jest MŚP, lub jest realizowany w co najmniej dwóch państwach członkowskich lub państwie członkowskim i państwie umawiającejsię strony Porozumienia EOG, przy czym żadne pojedyncze przedsiębiorstwo nie ponosi więcej niż 70% kosztów kwalifikowalnych, lub - między przedsiębiorstwami i co najmniej jedną organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę, jeżeli ta ostatnia ponosi co najmniej 10% kosztów kwalifikowalnych i ma prawo do publikowania własnych wyników badań • wyniki projektu są szeroko rozpowszechniane podczas konferencji, za pośrednictwem

	publikacji, ogólnodostępnych baz bądź oprogramowania bezpłatnego lub otwartego (warunek rozpowszechniania wyników projektu – badań przemysłowych lub prac rozwojowych uważa się za spełniony jeśli w okresie 3 lat od zakończenia projektu jego wyniki: zostaną zaprezentowane na co najmniej 2 konferencjach naukowych i technicznych lub zostaną opublikowane w co najmniej 2 czasopismach naukowych lub technicznych lub powszechnie dostępnych bazach danych, zapewniających swobodny dostęp do uzyskanych wyników badań, lub zostaną w całości rozpowszechnione za pośrednictwem oprogramowania bezpłatnego lub oprogramowania z licencją otwartego dostępu). 2) Projekty dotyczące infrastruktury B+R a) zgodnie z mapą pomocy regionalnej 1. 55% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro, małych przedsiębiorstw; 2. 65% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw; 3. 75% kosztów kwalifikowanych projektu dla dużych przedsiębiorstw. b) zgodnie z pomocą de minimis: min. 15% kosztów kwalifikowanych (maksymalna wartość dofinansowania nie może przekroczyć 700 000 PLN). 3) Projekty mieszane: a) zgodnie z pkt 1) i pkt 2a), lub b) zgodnie z pkt 1) i pkt 2b), lub c) zgodnie z pkt 2b). 4) Projekty dotyczące wsparcia przygotowania do wdrożenia własnych lub zakupionych wyników badań naukowych/technologii oraz praw do własności intelektualnej (w tym zakup wyników prac B+R) zgodnie z pomocą de minimis: do 15% kosztów kwalifikowanych (maksymalna wartość dofinansowania nie może przekroczyć 700 000 PLN).
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Maksymalna wartość projektu 25 mln PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy

30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.1.3. Działanie 1.3. Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 1.3 Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego	
	Poddziałanie 1.3.1	Wsparcie inkubacji przedsiębiorstw
	Poddziałanie 1.3.2	Poprawa jakości usług na rzecz inkubacji przedsiębiorstw
	Poddziałanie 1.3.3	Infrastruktura na rzecz rozwoju gospodarczego
	Poddziałanie 1.3.4	Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach ZIT dla MOF Poznania
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	03 Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw
	Priorytet inwestycyjny	3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości
3. Cel szczegółowy działania	Osiągnięcie lepszych warunków do rozwoju MSP w regionie poprzez: 1) wsparcie usług skierowanych do nowo powstałych przedsiębiorstw w początkowym etapie rozwoju działalności gospodarczej, 2) tworzenie warunków rozwoju przedsiębiorczości dzięki kompleksowemu przygotowaniu infrastruktury rozwoju gospodarczego oraz wsparciu instytucji otoczenia biznesu.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu (szt.) Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych (szt.) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (EPC)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw (szt.) Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług (szt.) Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu (szt.) Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (ha)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 1.3.1	Zapewnienie przedsiębiorstwom w początkowej fazie działalności (do 24 miesięcy) usług potrzebnych do funkcjonowania przedsiębiorstwa (w tym np.: udostępnienie infrastruktury, powszechne usługi okołobiznesowe[6], usługi doradcze[7], usługi specjalistyczne[8]) oraz wsparcie inwestycyjne na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w modelu popytowym bezpośrednim dla usług inkubacji.
	Poddziałanie 1.3.2	Rozwój potencjału i poprawa jakości specjalistycznych usług oraz infrastruktury instytucji otoczenia biznesu na rzecz

[6] Usługi rachunkowe, doradztwo finansowe, prawne
[7] Np. doradztwo w opracowaniu modelu biznesowego, biznesplanu, strategii rynkowej, pozyskania inwestora
[8] Związane z wdrażaniem innowacji lub specyficzne dla danej branży w powiązaniu z inteligentnymi specjalizacjami np. potrzebne w uzyskaniu ochrony własności intelektualnych czy potrzebnych certyfikatów dopuszczających produkt do obrotu handlowego

		inkubacji przedsiębiorstw, w tym dla regionalnych inteligentnych specjalizacji.
	Poddziałanie 1.3.3	Kompleksowe tworzenie nowej i rozwój istniejącej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego (w tym dla regionalnych specjalizacji) w szczególności na nieużytkach, zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, linii kolejowe), terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji: - uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych, - uzbrojenie terenów inwestycyjnych[9] (infrastruktura wodno-kanalizacyjna, telekomunikacyjna, energetyczna, gazowa), budowę lub modernizację układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego (wewnętrzna infrastruktura drogowa, wewnętrzna infrastruktura kolejowa bez infrastruktury doprowadzającej), - budowę, rozbudowę lub modernizację innej wyspecjalizowanej infrastruktury technicznej na terenach inwestycyjnych, - kampanie promocyjne (jako element uzupełniający projektu).
	Poddziałanie 1.3.4	Rozwój potencjału i poprawa jakości specjalistycznych usług oraz infrastruktury instytucji otoczenia biznesu na rzecz inkubacji przedsiębiorstw, w tym dla regionalnych inteligentnych specjalizacji. Wsparcie inkubacji firm działających w branży IT Aglomeracji Poznańskiej, we współpracy ze środowiskiem akademickim, poprzez dostarczenie przedsiębiorstwom w początkowej fazie ich działalności usług potrzebnych do funkcjonowania przedsiębiorstwa, rozwoju produktu/usługi oraz umocnienia pozycji rynkowej. Formy wsparcia: 1. Usługi prawne i eksperckie ochrony przedpatentowej posiadanych rozwiązań. 2. Doradztwo badawczo – rozwojowe finansowane do przyznanego limitu, świadczone na rzecz firmy przez pracownika naukowego/ instytucje naukową w programie doradczym i/lub wynajem (w ramach przyznanej puli godzin) specjalistycznych laboratoriów/ infrastruktury badawczej. 3. Specjalistyczne usługi szkoleniowe i projektowe – zgodnie ze specyficznymi potrzebami firm wg ich indywidualnych zamówień – mających na celu poznanie i adaptowanie najlepszych wzorów organizacji działalności gospodarczej w branży IT w kraju i za granicą, realizowane przez zróżnicowany katalog usługodawców/ekspertów, m.in. poprzez poznanie istotnych przewag organizacyjnych wiodących podmiotów w tej branży, podjęcie współpracy i adaptacje najlepszych rozwiązań lub realizację wspólnych projektów w specyficznym obszarze. 4. Indywidualny mentoring inkubowanych. 5. Usługi udostępnienia infrastruktury coworkingowej.

[9] Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ze zm.

		6. Pomoc dla firm w początkowej fazie działalności, które staną przed problemem rozwijania produkcji i sprzedaży. 7. Usługi marketingowe, prawne i księgowe dla nowopowstałych firm. 8. Zakup środkow trwałych i niematerialnych służący produkcji i /lub świadczeniu usług.
7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 1.3.1, Poddziałanie 1.3.2, Poddziałanie 1.3.4	Instytucje otoczenia biznesu Instytucje otoczenia biznesu (IOB) to, bez względu na formę prawną, podmioty prowadzące działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, niedziałające dla zysku lub przeznaczające zysk na cele statutowe zgodnie z zapisami w statucie lub innym równoważnym dokumencie założycielskim, posiadające bazę materialną, techniczną i zasoby ludzkie oraz kompetencyjne niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora MŚP. **WYKLUCZENIA:** 1. Wsparcie nie może być udzielone: – przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt. 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorach rybołówstwa i akwakultury objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000; – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach: • kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą; • kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców; – na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej; – pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do

		towarów sprowadzanych z zagranicy; – na zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla objętego decyzją Rady nr 2010/787. 2. Wsparcie nie może być udzielone w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej: – na pomoc przyznawaną w sektorze hutnictwa żelaza i stali, sektorze węglowym, sektorze budownictwa okrętowego, sektorze włókien syntetycznych, sektorze transportu, sektorze energetycznym, sektorze rybołówstwa i akwakultury, sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, – na rzecz beneficjenta, który zamknął taką samą lub podobną działalność na terytorium EOG w ciągu dwóch lat poprzedzających jego wniosek o przyznanie regionalnej pomocy inwestycyjnej lub który – w momencie składania wniosku o pomoc – ma konkretne plany zamknięcia takiej działalności w ciągu dwóch lat od zakończenia inwestycji początkowej, której dotyczy wniosek o pomoc, w danym obszarze. 3. Wsparcie nie może być udzielone na projekty realizowane w ramach pomocy de minimis (z zastrzeżeniem Art. 1 ust 2. Rozp. 1407/2013): – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorach rybołówstwa i akwakultury objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000; – przedsiębiorstwom zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych; – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach: • kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą; • kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców; – na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej; – pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem

		korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy; – na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów, przyznawanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność zarobkową w zakresie transportu drogowego towarów.
	Poddziałanie 1.3.3	Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia oraz jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną.
	Poddziałanie 1.3.4	Instytucja Otoczenia Biznesu powołana zgodnie z obowiązującym prawem przez publiczne uczelnie wyższe prowadzące działalność naukową i dydaktyczną w zakresie informatyki.
8. Grupa docelowa	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 1.3.1,1.3.2, 1.3.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.3.4	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 1.3.1,1.3.2, 1.3.3	Preferencje punktowe dla *Miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze (obszaru zależnego od sektora paliwowo-energetycznego)* zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne. W poddziałaniu 1.3.3 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI
	Poddziałanie 1.3.4	Projekty wynikające ze Strategii ZIT w MOF Poznania
13. Tryb wyboru projektów	Poddziałanie 1.3.1,1.3.2, 1.3.3	Konkursowy
	Poddziałanie 1.3.4	Pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków	Poddziałanie 1.3.1,1.3.2, 1.3.3	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów –

oraz przyjmowanie protestów		Departament Polityki Regionalnej
	Poddziałanie 1.3.4	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca – Departament Wdrażania Programu Regionalnego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: – Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Preferencje dla regionalnych inteligentnych specjalizacji. 2. Projekt musi być realizowany na terenie województwa wielkopolskiego i dotyczy wsparcia MŚP z regionu Wielkopolski. 3. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[10]. 4. Prowadzony przez IOB proces inkubacji powinien spełniać minimalne wymagania jakościowe przedstawione pod opisem niniejszego Działania. 5. W Poddziałaniu 1.3.1 projekty IOB mogą uzyskać wsparcie, gdy spełnią następujące warunki: a. przedmiotem projektu jest kompleksowy program inkubacji poparty analizą popytu i obejmujący diagnozę indywidualnych potrzeb firm w początkowej fazie działalności oraz zasady ich rekrutacji na podstawie opracowanych kryteriów[11].; b. IOB przygotował strategię biznesową, która wyraźnie wskazuje na różne źródła przychodów IOB oraz potwierdza jego zdolność do działania w warunkach rynkowych i prowadzenia działalności pozwalającej na finansową samodzielność (lub potwierdza możliwość stopniowego usamodzielnienia się finansowego IOB do końca okresu kwalifikowalności); c. IOB posiada roczny plan pracy zawierający orientacyjny wykaz projektów/usług do realizacji obejmujący projekty, na które planuje pozyskać wsparcie; d. IOB monitoruje świadczenie przez siebie usług i wykonuje badania satysfakcji z realizacji usług, w celu oceny ich skuteczności i zapewnienia lepszych prognoz opartych na statystyce. 6. Prawidłowy przebieg usługi inkubacji powinien być zgodny ze schematem i tabela przedstawionymi poniżej opisu niniejszego Działania. 7. W Poddziałaniu 1.3.1 projekt nie może być realizowany dłużej niż 2 lata.	

[10] Art. 65.6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

[11] Program inkubacji określa dokładny zakres świadczonych usług inkubacyjnych w podziale na powszechne usługi okołobiznesowe, usługi doradcze, usługi specjalistyczne, wsparcie inwestycyjne i inne. Program inkubacji powinien w szczególności określać liczbę godzin i liczbę usług przewidzianych do realizacji oraz opis procesu inkubacji, spełniający minimalne wymagania jakościowe odpowiadające standardom określonym w regulaminie konkursowym. Ponadto opis programu powinien zawierać przede wszystkim:

- grupy docelowe, do których IOB zamierza dotrzeć: m.in. rodzaje firm, obszar, którego program dotyczy. – zgodnie z celami polityki regionu wyznaczonymi w Strategii Rozwoju Województwa wielkopolskiego i Regionalnej Strategii Innowacji dla wielkopolski (RIS3);
- metodologię wyłaniania inkubowanych przedsiębiorstw i udzielania wsparcia (mogą one się różnić w zależności od rodzajów firm). W tym określony być powinien szczegółowy proces inkubacji, spełniający minimalne wymogi dla poszczególnych etapów: rekrutacja, realizacja programu inkubacji, zakończenie, follow-up;
- zasoby przeznaczone na program: personel, eksperci, infrastruktura, środki finansowe;
- planowane wskaźniki do osiągnięcia;

	8. W Poddziałaniu 1.3.1 programy inkubacji zostaną ogłoszone na wspólnej platformie, z której przedsiębiorstwa w początkowej fazie działalności będą wybierać i będą startować w rekrutacji do wybranego programu inkubacji 9. W Poddziałaniu 1.3.2 wsparcie profesjonalizacji usług IOB jest możliwe po spełnieniu następujących warunków: a. przedsięwzięcia w zakresie wsparcia IOB są ukierunkowane na świadczenie specjalistycznych usług IOB, b. IOB przygotował strategię biznesową, która wyraźnie wskazuje na różne źródła przychodów IOB oraz potwierdza jego zdolność do działania w warunkach rynkowych i prowadzenia działalności pozwalającej na finansową samodzielność (lub potwierdza możliwość stopniowego usamodzielnienia się finansowego IOB do końca okresu kwalifikowalności), c. IOB posiada roczny plan pracy zawierający orientacyjny wykaz projektów/usług do realizacji obejmujący projekty, na które planuje pozyskać wsparcie, d. IOB przedstawi, jeśli dotyczy, dotychczasową działalność w zakresie doradztwa/pomocy dla przedsiębiorstw w rozwoju biznesu (np. liczba świadczonych usług, badania zadowolenia klientów, obserwacje po realizacji usługi itp.); e. IOB monitoruje świadczenie przez siebie usług i wykonuje badania satysfakcji z realizacji usług, w celu oceny ich skuteczności i zapewnienia lepszych prognoz opartych na statystyce; 10. W Poddziałaniach 1.3.1 i 1.3.2 preferencje dla IOB stosujących dostępne standardy w zakresie świadczenia usług, opracowane na poziomach regionalnym/krajowym, europejskim/międzynarodowym[12]. 11. Poddziałanie 1.3.2 dopuszcza wsparcie infrastruktury dla IOB w incydentalnych przypadkach po spełnieniu następujących warunków: a. działalność IOB wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji, b. IOB posiada roczny plan pracy zakładający wykorzystanie infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia zawierający orientacyjny wykaz planowanych projektów/usług, dostępnych środków, wymaganego budżetu i źródeł finansowania. Projekty, dla których będzie się wnioskować o dofinansowanie z EFRR, powinny być wyraźnie wskazane w rocznych planach pracy. W roku następującym po zakończeniu realizacji projektu IOB będą musiały przedstawić dowody znacznego wykorzystania nowych usług przez przedsiębiorstwa, c. przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych, d. przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury IOB o podobnym profilu zlokalizowanej w danym lub sąsiadującym regionie, chyba, że limit dostępnej oferty został wyczerpany. 12. W Poddziałaniu 1.3.2 nie będzie wspierane powstawanie nowych IOB. 13. W Poddziałaniu 1.3.3 projekty z zakresu terenów inwestycyjnych muszą być realizowane na terenie przeznaczonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków

[12] Karta jakości sieci parków technologicznych Walonii (SPoW Quality Charter)
- Znak jakości EU/BIC
- National Business incubation Association Self-Evaluation Workbook for Business Incubators
- Standardy działania i dobre praktyki w ośrodkach innowacji SOOIPP;

oraz
- EFQM Framework Innovation Agencies
- Setting up managing and evaluating EU science and technology parks”

zagospodarowania przestrzennego pod inwestycje (tereny aktywizacji gospodarczej).

14. Infrastruktura doprowadzająca do terenów inwestycyjnych, tj. infrastruktura drogowa i dojazdowa, nie może stanowić elementu projektu.
15. Koszty związane z wewnętrzną infrastrukturą komunikacyjną terenu inwestycyjnego nie mogą przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych projektu projektu.
16. Preferencje dla terenów inwestycyjnych o odpowiednim dostępie zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, linie kolejowe), realizowanych na nieużytkach, terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji, charakteryzujących się zintensyfikowanym i udokumentowanym zapotrzebowaniem przedsiębiorstw szukających lokalizacji na te tereny.
17. Projekt terenów inwestycyjnych będzie realizowany jedynie w przypadku niepowielania dostępnej w danej gminie infrastruktury rozwoju gospodarczego dofinansowanej ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2007-2013, chyba że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany.
18. Lokalizacja dużych przedsiębiorstw na terenach inwestycyjnych stworzonych w ramach Działania (monitorowana na podstawie specyficznego wskaźnika ujętego we wniosku o dofinansowanie stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie) będzie skutkować proporcjonalnym obniżeniem dofinansowania.
19. Niepełne wykorzystanie terenów inwestycyjnych (monitorowane na podstawie specyficznego wskaźnika ujętego we wniosku o dofinansowanie stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie) będzie skutkować proporcjonalnym obniżeniem dofinansowania.
20. Projekty doradcze związane z nowymi modelami biznesowymi i internacjonalizacją wchodzą w zakres Działania 1.4, natomiast wsparcie na usługi samodzielne w obszarach spoza inkubacji przedsiębiorstw oraz nowych modeli biznesowych i internacjonalizacji można uzyskać w BUR w Działaniu 6.5;
21. Projekty dotyczące tworzenia podmiotów ekonomii społecznej mogą być realizowane w Działaniach 6.1-6.5 oraz Działaniu 7.3;
22. Projekty obejmujące wsparcie finansowe i usługowe dla osób fizycznych na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej wchodzą w zakres Osi Priorytetowej 6 Rynek Pracy.
23. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.

<u>Warunki dla Poddziałania 1.3.4</u>

24. W ramach poddziałania 1.3.4 zastosowanie mają punkty od 1-12 oraz punkty od 20-22.
25. W Poddziałaniu 1.3.4 projekt będzie realizowany w oparciu o Instytucję Otoczenia Biznesu utworzoną przez trzy poznańskie uczelnie prowadzące działalność naukową i dydaktyczną w zakresie informatyki.
26. Wsparcie udzielone przedsiębiorstwom będzie zróżnicowane wg stopnia zaawansowania produktu jakim dysponują. Firmy uczestniczące w projekcie zostaną podzielone na 3 grupy:
    a) firmy w początkowej fazie działalności, na wczesnym etapie gotowości

	produktu – zakłada się, że w projekcie będzie uczestniczyć co najmniej 60 firm z tej grupy, b) firmy w początkowej fazie działalności, które w trakcie trwania programu uzyskają wysoką gotowość do sprzedaży – co najmniej 30 firm spośród wszystkich firm uczestniczących w projekcie, c) firmy w początkowej fazie działalności, które w trakcie trwania programu staną przez problemem rozwijania produkcji i sprzedaży – co najmniej 15 spośród 30 firm które uzyskają wysoką gotowość do sprzedaży. 27. Każda z firm musi spełniać w programie definicję firmy – start-up technologicznego, tzn. takiej firmy której zasadniczy i najważniejszy produkt jest efektem wysokospecjalistycznych nakładów wiedzy i pracy właścicieli i kontrahentów i której przewaga konkurencyjna w najwyższej mierze wiąże się z technologicznym rozwiązaniem, który zawarty jest w jej produktach. Firma przystępująca do projektu będzie składać wniosek oceniany przez niezależnych ekspertów, który pozwoli oszacować szanse rynkowe proponowanych rozwiązań technologicznych. W przypadku pozytywnej oceny firma przygotuje analizę biznesową wskazującą na rodzaj potrzebnego wsparcia oraz oczekiwane rezultaty takiego wsparcia. 28. IOB zapewni, że minimum 20 firm otrzymujących wsparcie utrzyma czynną i nieprzerwaną działalność gospodarczą w okresie 36 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. z rozwojem wykwalifikowanych kadr. (maks. 10% wartości projektu)
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Pomoc publiczna będzie udzielania zgodnie z odpowiednimi programami pomocowymi i pomocą de minimis, w tym: a) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dn. 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z dn. 7.04.2015 poz. 488); b) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. z dn. 18.09.2015 poz. 1416);

	c) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 2011); d) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1208).	
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	43 500 000,00	
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 1.3.1	Pomoc de minimis do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu
	Poddziałanie 1.3.2	Projekty z zakresu profesjonalizacji usług IOB polegające na zakupie usług doradczych pomoc de minimis do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu. Projekty z zakresu profesjonalizacji usług IOB polegające na zakupie usług doradczych oraz zawierające elementy inwestycyjne: Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z schematam pomocy publicznej Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208).
	Poddziałanie 1.3.3	Infrastruktura na rzecz rozwoju gospodarczego: 85% kosztów kwalifikowanych projektu.
	Poddziałanie 1.3.4	J.w. w zależności od rodzaju projektu.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	j.w.	
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków	Poddziałanie 1.3.1	Pomoc de minimis od 15% kosztów kwalifikowalnych projektu
	Poddziałanie 1.3.2	Projekty z zakresu profesjonalizacji usług IOB polegające na zakupie usług doradczych pomoc de minimis od 15% kosztów

kwalifikowalnych		kwalifikowalnych projektu Projekty z zakresu profesjonalizacji usług IOB polegające na zakupie usług doradczych oraz zawierające elementy inwestycyjne: Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z schematam pomocy publicznej Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208).
	Poddziałanie 1.3.3	Infrastruktura na rzecz rozwoju gospodarczego: 15% kosztów kwalifikowanych projektu.
	Poddziałanie 1.3.4	J.w. w zależności od rodzaju projektu
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy	
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy	
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy	
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy	
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy	
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy	

Minimalne wymagania jakościowe dotyczące procesu inkubacji

Lp.	Wymaganie	Sposób dokumentowania
	Rekrutacja i selekcja start-upów	
1.	**Informacja o otwartej rekrutacji jest dostępna publicznie**, aby mogły w nim udział wziąć wszyscy zainteresowani. • Wyznaczone terminy pozwalają na przygotowanie aplikacji – minimum 3 tygodnie od ogłoszenia.	Ogłoszenie na stronie internetowej beneficjenta oraz wyznaczonej platformie wspólnej
2.	**Zasady rekrutacji są przejrzyste.** Ogłoszenie o rekrutacji zawiera: • Określenie grupy docelowej – cech przedsiębiorstw preferowanych w programie inkubacji np. branża, stosowane technologie, gotowość biznesowa, innowacyjność produktu, lokalizacja działalności przedsiębiorstwa. • Regulamin rekrutacji (lub całego procesu inkubacji), w którym opisano kryteria oceny i sposób jej przeprowadzenia. • Załącznikiem do regulaminu jest wzór umowy inkubacji.	Dokumentacja rekrutacji załączona do ogłoszenia
3.	**Poufność danych przedsiębiorstw ubiegających się o wsparcie.** • Regulamin konkursu zapewnia poufność danych.	Dokumentacja rekrutacji załączona do ogłoszenia
4.	**Rzetelna ocena kandydatów.** • Wymagane informacje od kandydatów pozwalają na rzetelną ocenę – formularz zgłoszenia zawiera pytania o informacje, które są przedmiotem oceny. • Oceniający deklarują bezstronność wobec kandydatów. • Obowiązkowym elementem procesu oceny są indywidualne spotkania kandydatów z zespołem oceniającym. • W zespole oceniającym biorą udział praktycy biznesowi i eksperci zewnętrzni. • Proces oceny jest udokumentowany i zawiera oceny indywidualne w poszczególnych kryteriach oraz ocenę zbiorczą (średnią lub konsensualną) wraz z uzasadnianiem. • Na żądanie, kandydatowi udostępnia się jego wyniki oceny bez ujawniania nazwisk osób przyznających oceny.	• Formularze rekrutacyjne • Protokoły z oceny kandydatów
5.	**Indywidualna ocena potrzeb przedsiębiorstw.** • Przygotowanie indywidualnego programu inkubacji musi być poprzedzone oceną potrzeb każdego przedsiębiorstwa. Jako minimum powinno być wykorzystane wspólne narzędzie do badania potencjału innowacyjnego.	Pisemne wnioski z oceny

	• Ocena może być elementem rekrutacji i odbyć się na dowolnym etapie.	
	Realizacja programu inkubacji	

6.	**Podpisanie umowy inkubacji.**
	
	• Beneficjent i przedsiębiorca podpisują umowę o inkubacji wg. wzoru zamieszczonego w ogłoszeniu o rekrutacji.
	• Załącznikami do umowy są:
	  o Plan rozwoju przedsiębiorstwa, zawierający harmonogram działań i kamienie milowe do osiągnięcia – przygotowywany przez przedsiębiorcę(ów) i akceptowany przez beneficjenta,
	  o Indywidualny plan inkubacji, dostosowany do planu rozwoju przedsiębiorstwa, zawierający zakres i wartość planowanych usług wsparcia z 5 zakresów (infrastrukturalne, okołobiznesowe, doradcze dot. rozwoju biznesu, specjalistyczne, wsparcie inwestycyjne) – przygotowywany przez beneficjenta i akceptowany przez przedsiębiorcę(ów).
	• Umowa ta opisuje obowiązki obu stron.
	• Umowa powinna zastrzegać przekazywanie kolejnej transzy wsparcia od osiągnięcia założonych w biznesplanie określonych kamieni milowych.
	• W umowie są odpowiednie klauzule dotyczące:
	  o Przekazywania informacji przez beneficjenta na temat rozwoju przedsiębiorstwa, w tym dane finansowe i o zatrudnieniu, również przez okres min. 3 lat od zakończenia programu inkubacji,
	  o Warunków rozwiązania umowy w przypadku nie wykonania działań zaplanowanych w umowie inkubacji,
	  o Warunków dokonywania zmian w planie rozwoju przedsiębiorstwa,
	  o Zobowiązania przedsiębiorstwa do współpracy z innymi inkubowanymi podmiotami i udziału w networkingu.
		Umowa wraz z załącznikami

7.	**Zapewnienie jakości świadczonych usług.** • Beneficjent świadczy usługi wg wewnętrznych procedur mających na celu zapewnienie jakości, zalecane jest stosowanie certyfikowanych systemów (np. ISO). Procedura m.in. zapewnia poufność danych finansowych i osobowych klientów. • Każdy klient ma przydzielonego opiekuna koordynującego cały proces inkubacji i świadczonych usług. • Beneficjent prowadzi rejestr wykowanych usług na rzecz danego przedsiębiorstwa, odnotowywane są spotkania i wnioski ze spotkań.	• Dokumentacja opisująca procedury świadczenia usług u beneficjenta • Rejestr świadczonych usług • Wnioski z cyklicznej weryfikacji postępów programu inkubacji • Narzędzie badania satysfakcji klienta. Wnioski z prowadzonych ocen i notatki nt. wdrożonych wniosków
8.	**Kompetencje i doświadczenie osób świadczących usługi**	• Dokumentacja opisująca procedury świadczenia

	doradcze i szkoleniowe • W ramach wewnętrznych procedur, o których mowa w p 7. powyżej beneficjent zapewnia, że osoby świadczące usługi doradcze i szkoleniowe mają odpowiednie kompetencje. W programie inkubacji opisane są wymagania dotyczące wiedzy i doświadczenia a każda osoba świadczące usługi doradcze i szkoleniowe spełnia te wymogi. • W ramach programu inkubacji przedsiębiorstwo ma dostęp (minimum 1 konsultacja miesięcznie) do mentorów lub coachów z minimum 10 lat doświadczenia w danej dziedzinie.	usług u beneficjenta w części dotyczącej wymagań wobec personelu • CV osób świadczących usługi doradcze i szkoleniowe) • Rejestr świadczonych usług, w którym odnotowane są poszczególne konsultacje
9.	**Monitoring i ewaluacja realizacji indywidualnego programu inkubacji.** • Beneficjent i przedsiębiorcy cyklicznie (minimum raz na 6 miesięcy) wspólnie weryfikują postęp programu inkubacji: wykonanie zaplanowanych działań przez przedsiębiorców i osiągnięcie kamieni milowych oraz wykonanie i efekty usług inkubacji. Przygotowywane są pisemne wnioski z oceny. • Beneficjent prowadzi badania satysfakcji klienta w sposób zapewniający bezstronność zbieranych informacji, wyciąga wnioski z badań i wdraża je w praktyce.	• Wnioski z cyklicznej weryfikacji postępów programu inkubacji. • Narzędzie badania satysfakcji klienta. Wnioski z prowadzonych ocen i notatki nt. wdrożonych wniosków.
Zakończenie programu inkubacji i utrzymanie kontaktów		
10.	**Podsumowanie programu i określenie kolejnych kroków rozwojowych oraz możliwych źródeł wsparcia.** • Beneficjent i inkubowany przedsiębiorca odbywają spotkanie podsumowujące program inkubacji. Przekazują sobie ocenę współpracy. • Beneficjent przekazuje rekomendacje dalszego rozwoju oraz ofertę innych usług rozwojowych, z których przedsiębiorca może korzystać po zakończeniu inkubacji. • Beneficjent przypomina o obowiązku przekazywania danych finansowych i dotyczących zatrudnienia, które zapisano w umowie.	• Opracowana oferta innych usług rozwojowych • Notatka ze spotkania
11.	**Monitoring rozwoju przedsiębiorstwa po zakończeniu inkubacji.** • Beneficjent utrzymuje kontakty z inkubowanymi przedsiębiorstwami np. zapraszając na spotkania networkingowe i inne organizowane przez siebie wydarzenia. • Beneficjent zbiera dane nt. rozwoju przedsiębiorstwa wg założonych w umowie zakresów danych i częstotliwości przekazywania.	• Dane z monitoringu rozwoju przedsiębiorstw po zakończeniu inkubacji

Źródło: Model **PROCESU INKUBACJI, ESSPO INTERREG EUROPE**

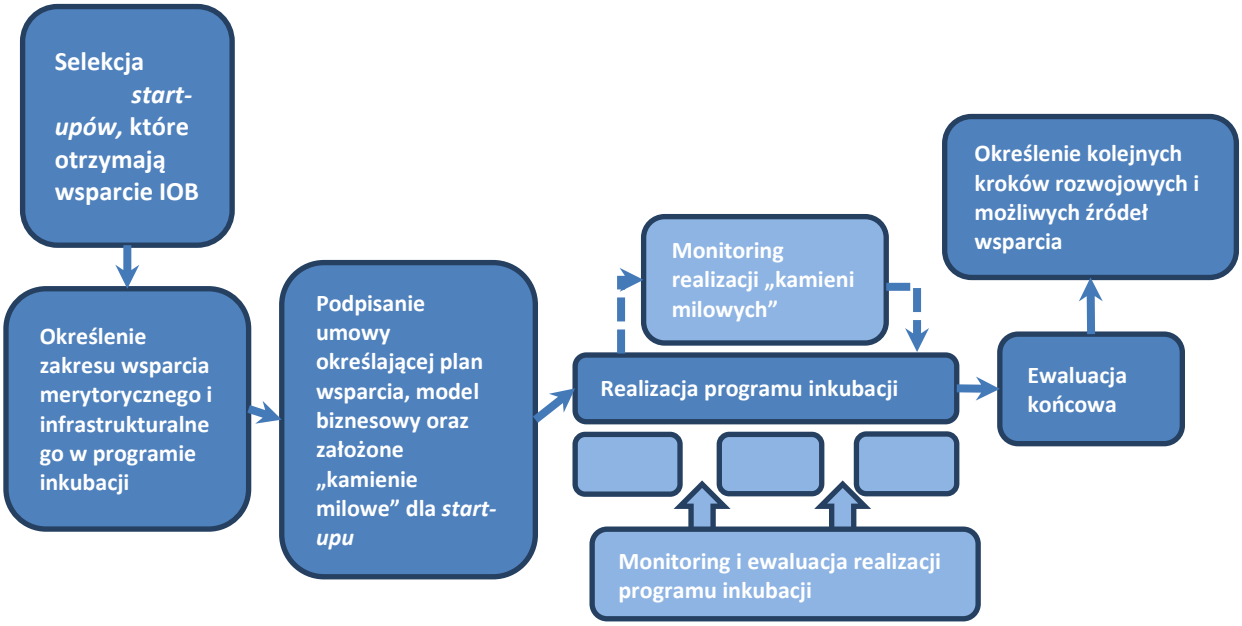

Źródło: Ocena systemu wsparcia instytucji otoczenia biznesu w regionalnych programach operacyjnych na lata 2014-2020, Raport ekspercki dla Ministerstwo Rozwoju, Departament Regionalnych Programów Operacyjnych

Etapy realizacji usługi	Zasoby osobowe	Zasoby materialne	Dokumentowanie
Selekcja start-upów, które otrzymają wsparcie od IOB	• Zespół oceny	• Formularz, procedura, sala do spotkania	• Dokumenty rekrutacyjne, zgodne z wewnętrzną procedurą IOB
Określenie zakresu wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego w programie inkubacji	• Doradcy z IOB	• Program inkubacji (dopasowany do potrzeb inkubowanego)	• Oferta (opisana w części dotyczącej systematyki usług) wraz z propozycją umowy dot. realizacji usługi inkubacji
Podpisanie umowy określającej plan i zakres wsparcia	• Prawnik, doradca		• Podpisana umowa zawierająca harmonogram działania i określone kamienie milowe dla inkubowanego przedsiębiorcy
Realizacja programu	• Doradcy z IOB, w	• Infrastruktura	• Aktualizowany

inkubacji	razie potrzeby eksperci zewnętrzni	udostępniona inkubowanemu • Terminarz/ system awizowania spotkań • Wydzielone miejsce spotkań biznesowych • Wyposażenie doradcy: telefon, komputer, zasoby bazodanowe	harmonogram realizacji usługi Notatki, raporty cząstkowe, protokoły z realizacji, zmiany harmonogramu rzeczowo-finansowego itp., zgodne z wewnętrzną procedurą IOB
Monitoring i ewaluacja realizacji programu inkubacji	• Doradcy z IOB	• Wyposażenie doradcy: telefon, komputer, ankieta klienta • Baza danych o inkubowanych w ramach projektu przedsiębiorstwach	• Notatki, raporty cząstkowe zgodne z wewnętrzną procedurą IOB • Raport z ewaluacji końcowej
Określenie kolejnych kroków rozwojowych i możliwych źródeł wsparcia	• Doradcy z IOB	• Wyposażenie doradcy: telefon, komputer, ankieta potrzeb klienta • Oferta IOB	• Opracowana oferta innych usług rozwojowych
Monitoring i ewaluacja ex post	• Doradcy z IOB • Podmiot zewnętrzny	• Badanie efektywności procesu inkubacji oraz poziomu satysfakcji z rezultatów wykonanej usługi	• Raport z ewaluacji ex-post zgodnie z procedurą Instytucji finansującej

Źródło: Ocena systemu wsparcia instytucji otoczenia biznesu w regionalnych programach operacyjnych na lata 2014-2020, Raport ekspercki dla Ministerstwo Rozwoju, Departament Regionalnych Programów Operacyjnych

2.1.4. Działanie 1.4. Internacjonalizacja gospodarki regionalnej

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 1.4 Internacjonalizacja gospodarki regionalnej	
	Poddziałanie 1.4.1	Kompleksowe wsparcie rozwoju działalności przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych dla przedsiębiorstw posiadających plan rozwoju eksportu
	Poddziałanie 1.4.2	Promocja gospodarcza regionu
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	03 Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw
	Priorytet inwestycyjny	3b Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia
3. Cel szczegółowy działania	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP w regionie przekładające się na większe umiędzynarodowienie regionalnej gospodarki prowadzące do wzrostu konkurencyjności wielkopolskich przedsiębiorstw.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba przedsiębiorstw aktywnych na rynkach międzynarodowych (szt.) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (EPC)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności (szt.) Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe (szt.) Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych (szt.)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 1.4.1	Wdrożenie planu rozwoju eksportu będzie polegać na realizacji co najmniej **dwóch działań** z poniższej listy, w tym minimum jednego działania obowiązkowego: **1. Działania obowiązkowe:** a) doradztwo i opracowania w zakresie wdrożenia nowych modeli biznesowych, b) poszukiwanie partnerów na rynkach docelowych (analizy, opracowania); c) uzyskanie dokumentów niezbędnych do wprowadzenia produktów lub usług przedsiębiorcy na wybrane rynki docelowe (doradztwo, zakup); d) doradztwo w zakresie strategii finansowania przedsięwzięć eksportowych i działalności eksportowej; e) doradztwo w zakresie opracowania koncepcji wizerunku przedsiębiorcy na wybranych rynkach; f) wsparcie inwestycyjne w zakresie dostosowania produktów/usług do wymogów na rynkach docelowych[13]. **2. Działania dodatkowe:** a) udział w zagranicznych imprezach targowo-wystawienniczych w charakterze wystawcy; b) organizacja i udział w misjach gospodarczych za granicą; c) udział w międzynarodowych imprezach targowo-wystawienniczych odbywających się na terytorium

[13] Z wykluczeniem projektów dot. działalności związanej z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej.

		Rzeczypospolitej Polskiej w charakterze wystawcy; d) organizacja misji gospodarczych przedsiębiorców zagranicznych u przedsiębiorcy.
	Poddziałanie 1.4.2	Kompleksowy system zarządzania promocją gospodarczą i inwestycyjną regionu oraz wzmocnienie potencjału gospodarczego województwa, głównie w strategicznych obszarach zdefiniowanych w Wielkopolskiej Strategii Inteligentnej Specjalizacji poprzez m.in.: a) promocję gospodarczą (m.in. udział w międzynarodowych imprezach gospodarczych, w tym udział przedsiębiorstw, pogłębione analizy wybranych rynków zagranicznych, monitoring trendów w gospodarce krajowej i światowej, system komunikacji w postaci platformy internetowej), b) promocja inwestycyjna (m.in. aktualizację bazy ofert inwestycyjnych, udział w inwestycyjnych imprezach targowych), c) budowę Marki Wielkopolska.
7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 1.4.1	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające warunki w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji UE 651/2014 z dnia 17.06.2014r. oraz ich sieci i grupy. **WYKLUCZENIA:** 1. Wsparcie nie może być udzielone: - przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt. 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; - przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorach rybołówstwa i akwakultury objętych Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000; - przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach: • kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą; • kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców; - na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej; - pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z

		towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy; - na zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla objętego decyzją Rady nr 2010/787. 2. Wsparcie nie może być udzielone na projekty realizowane w ramach pomocy de minimis (z zastrzeżeniem Art. 1 ust 2. Rozp. 1407/2013): - przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorach rybołówstwa i akwakultury objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000; - przedsiębiorstwom zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych; - przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach: • kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą; • kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców; - na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej; - pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy; - na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów, przyznawanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność zarobkową w zakresie transportu drogowego towarów.
	Poddziałanie 1.4.2	Samorząd Województwa Wielkopolskiego
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów.	

ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	Nie dotyczy
13. Tryb wyboru projektów	Poddziałanie 1.4.1	Konkursowy
	Poddziałanie 1.4.2	Pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej	
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Preferencje dla regionalnych inteligentnych specjalizacji. 2. W przypadku części inwestycyjnej trwałość projektu musi być utrzymana przez min. trzy lata od daty płatności końcowej. 3. W ramach jednego konkursu dany wnioskodawca może złożyć wniosek o dofinansowanie tylko jednego projektu. 4. Inwestycje w zakresie produkcji i pierwszego etapu przetwórstwa produktów rolnych[14] są wykluczone ze wsparcia. 5. Projekty dotyczące usług doradczych w zakresie inkubacji przedsiębiorstw są przedmiotem Działania 1.3, a samodzielne usługi doradcze są świadczone w ramach BUR w Działaniu 6.5. 6. Projekty z zakresu promocji gospodarczej wymagają wypracowania wspólnie z partnerami gospodarczymi spójnej polityki inwestycyjnej regionu. 7. W Poddziałaniu 1.4.1 wydatki inwestycyjne nie mogą stanowić większości wydatków kwalifikowalnych projektu. 8. Przedsiębiorstwo realizujące projekt w Poddziałaniu 1.4.1 i uczestniczące w działaniach dotyczących promocji gospodarczej w Poddziałaniu 1.4.2. nie może uwzględnić w projektach tych samych kosztów.	
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projek-tów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. rozwojem wykwalifikowanych kadr oraz umiejętności pracowników obsługujących nowe urządzenia (maks. 10 % wartości projektu).	
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy	

[14] Czynności dokonywane na produkcie rolnym objętym Załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w wyniku których powstaje produkt będący produktem zawartym w ww. Załączniku.

18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).	
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.	
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Pomoc publiczna będzie udzielania zgodnie z odpowiednimi programami pomocowymi i pomocą de minimis, w tym: a) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dn. 19 marca 2015 w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z dn. 7.04.2015 poz. 488), b) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dn. z dnia 3 września 2015 w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.	
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	20 500 000,00	
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 1.4.1	Kompleksowe wsparcie rozwoju działalności przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych dla przedsiębiorstw posiadających plan rozwoju eksportu do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu.
	Poddziałanie 1.4.2	Promocja gospodarcza regionu do 85% kosztów kwalifikowanych projektu.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	j.w.	
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 1.4.1	Kompleksowe wsparcie rozwoju działalności przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych dla przedsiębiorstw posiadających plan rozwoju eksportu min. 15% kosztów kwalifikowalnych projektu.
	Poddziałanie 1.4.2	Promocja gospodarcza regionu min. 15% kosztów kwalifikowanych projektu

25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.1.5. Działanie 1.5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 1.5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw	
	Poddziałanie 1.5.1	Instrumenty finansowe podnoszące konkurencyjność MŚP
	Poddziałanie 1.5.2	Wzmocnienie konkurencyjności kluczowych obszarów gospodarki regionu
	Poddziałanie 1.5.3	Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez poprawę efektywności energetycznej
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	03 Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw
	Priorytet inwestycyjny	3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
3. Cel szczegółowy działania	Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP poprzez wzmocnienie aktywności inwestycyjnej. Wsparcie sektora będzie uwzględniać podniesienie poziomu innowacyjności, eko-innowacje, efektywność energetyczną i rozpowszechnianie wykorzystania technik informacyjno-komunikacyjnych.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba wprowadzonych innowacji (szt.) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (EPC)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (szt.) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (szt.) Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (szt.) Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (szt.) Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (zł) Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (zł)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 1.5.1	Instrumenty finansowe podnoszące konkurencyjność MŚP
	Poddziałanie 1.5.2	Wsparcie wysoko innowacyjnych projektów (wdrażających innowacje procesowe, produktowe, nietechnologiczne) poprzez inwestycje w: a) środki trwałe; b) wartości niematerialne i prawne (inwestycje w transfer technologii poprzez nabycie praw patentowych, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej).
	Poddziałanie 1.5.3	Podniesienie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach poprzez: a) modyfikacje procesów technologicznych pod kątem efektywności energetycznej (np. przebudowa linii produkcyjnych, zastosowanie energooszczędnych technologii produkcji, zastosowanie technologii odzysku energii, w tym wykorzystanie energii ciepła odpadowego), w tym systemy zarządzania energią, b) kompleksowe modernizacje energochłonnych obiektów działalności przedsiębiorstw (np. budynki produkcyjne, usługowe, produkcyjno-usługowe), c) inwestycje w zakresie instalacji wytwarzania energii ze

		źródeł odnawialnych. Typy projektów a) i b) (łącznie) są obowiązkowym elementem projektu. Typ projektu c) to element dodatkowy.
7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 1.5.1	Bank Gospodarstwa Krajowego działający jako podmiot wdrażający fundusz funduszy, o którym mowa w art. 2 pkt. 27 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013.
	Poddziałanie 1.5.2 i 1.5.3	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające warunki w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji UE 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. WYKLUCZENIA: 1. Wsparcie nie może być udzielone: – przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt. 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorach rybołówstwa i akwakultury objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000; – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach: • kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą; • kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców; – na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej; – pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy; – na zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla objętego decyzją Rady nr 2010/787.

		2. Wsparcie nie może być udzielone na projekty realizowane w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej: – na pomoc przyznawaną w sektorze hutnictwa żelaza i stali, sektorze węglowym, sektorze budownictwa okrętowego, sektorze włókien syntetycznych, sektorze transportu, sektorze energetycznym, sektorze rybołówstwa i akwakultury, sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, – na rzecz beneficjenta, który zamknął taką samą lub podobną działalność na terytorium EOG w ciągu dwóch lat poprzedzających jego wniosek o przyznanie regionalnej pomocy inwestycyjnej lub który – w momencie składania wniosku o pomoc – ma konkretne plany zamknięcia takiej działalności w ciągu dwóch lat od zakończenia inwestycji początkowej, której dotyczy wniosek o pomoc, w danym obszarze. 3. Wsparcie nie może być udzielone na projekty realizowane w ramach pomocy de minimis (z zastrzeżeniem Art. 1 ust 2. Rozp. 1407/2013): – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorach rybołówstwa i akwakultury objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000; – przedsiębiorstwom zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych; – przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach: • kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą; • kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców; – na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej; – pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy; – na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu

	drogowego towarów, przyznawanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność zarobkową w zakresie transportu drogowego towarów.
8. Grupa docelowa	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.
12. Instrumenty terytorialne	Preferencje punktowe dla Wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt A.3 Obszary wiejskie.
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy, pozakonkursowy (wyłącznie w zakresie wyboru Menadżera Funduszu Funduszy w ramach Poddziałania 1.5.1).
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. W przypadku Poddziałania 1.5.1 limity oraz ograniczenia w zakresie realizacji projektów są określone we właściwych przepisach mających zastosowanie do instrumentów finansowych. 1. W przypadku MŚP trwałość projektu musi być utrzymana przez min. trzy lata od daty płatności końcowej. 2. Projekt musi być realizowany na terenie województwa wielkopolskiego. 3. W ramach jednego konkursu dany wnioskodawca może złożyć wniosek o dofinansowanie tylko jednego projektu. 4. Preferowane będą projekty realizowane w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji. 5. Nowo tworzone lub modernizowane witryny internetowe/usługi/treści w projektach obejmujących elementy TIK powinny być dostosowane do standardu WCAG 2.0.[15] oraz charakteryzować się ciągłością działania, bezpieczeństwem danych, powszechnością i wysoką jakością obsługi. 6. Działalność badawczo-rozwojowa jest objęta zakresem Działania 1.2. 7. Projekty inwestycyjne podmiotów ekonomii społecznej są wspierane w Działaniu 9.2.

[15] Web Content Accessibility Guidelines – wytyczne dotyczące ułatwień w dostępie do treści publikowanych w internecie.

8. Wsparcie międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw i ich sieci będzie realizowane w ramach Działania 1.4.

Dodatkowe limity i ograniczenia dla poddziałania 1.5.3:

1. Wszelkie definicje oraz zakres wsparcia musi być zgodny z przepisami prawa w szczególności: w zakresie efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, dotyczących charakterystyki energetycznej budynków oraz przepisów praw budowlanego i środowiskowego.
2. Wsparciem nie zostaną objęte projekty polegające na dostosowaniu się przedsiębiorstw do istniejących norm unijnych, nawet jeżeli te normy jeszcze nie obowiązują.
3. Minimalny próg poprawy efektywności energetycznej to 25%. Preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%.
4. Obowiązkowym warunkiem poprzedzającym realizacje będzie przeprowadzenie audytu efektywności energetycznej ex ante, który posłuży do weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych dla przedsiębiorstwa, oraz ekspertyzy ornitologicznej dla każdego termomodernizowanego budynku. Po zakończeniu realizacji projektu wymagane będzie przeprowadzenie audytu efektywności energetycznej ex-post.
5. Projekty będą oceniane w oparciu o efektywność kosztową.
6. Wszystkie wspierane urządzenia do ogrzewania stanowiące element inwestycji w efektywność energetyczną budynku muszą obowiązkowo charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.
7. EFRR nie wspiera inwestycji na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z listy działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE, w tym instalacji energetycznego spalania o nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW. Jednakże wsparcie mogą otrzymać instalacje wykorzystujące wyłącznie biomasę, które nie są objęte zakresem przedmiotowym dyrektywy 2003/87/WE.

Poddziałanie 1.5.3: Dodatkowe wymagania w zakresie projektów polegających na zastosowaniu wysokosprawnej kogeneracji:

1. W zakresie wysokosprawnej kogeneracji wsparte mogą zostać projekty zapewniające najniższy poziom emisji CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza (w szczególności PM10). Realizacja projektu związanego z modernizacją źródła ciepła i zastosowaniem kogeneracji może być realizowana jedynie jako element projektu kompleksowej modernizacji obiektu.
2. W przypadku nowych instalacji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii.
3. Wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO_2 o co najmniej 30%.
4. Dopuszczona jest pomoc inwestycyjna dla wysokosprawnych instalacji spalających paliwa kopalne pod warunkiem, że te instalacje nie zastępują urządzeń o niskiej emisji CO_2, a inne alternatywne rozwiązania byłyby mniej efektywne i bardziej emisyjne.
5. W przypadku realizacji projektów dot. wysokosprawnej kogeneracji

	dopuszczalna moc instalacji do 1 MWe. **Poddziałanie 1.5.3: Dodatkowe wymagania w zakresie projektów dotyczących indywidualnych pieców i mikrokogeneracji:** 1. Indywidualne piece i mikrokogeneracja - wsparcie w kotły spalające biomasę lub paliwa gazowe, jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Inwestycje muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO2 (w odniesieniu do istniejących instalacji o min. 30 % w przypadku zamiany spalanego paliwa) i innych zanieczyszczeń powietrza, do znacznego zwiększenia oszczędności energii a także przeciw-działać ubóstwu energetycznemu. Wsparcie może zostać udzielone jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej nie jest uzasadnione ekonomicznie. 2. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. 3. Projekty powinny być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększają-cych efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, do których doprowadzona jest energia ze wspieranych instalacji zapewniając, że inwestycje są oparte na zapotrzebowaniu na ciepło użytkowe.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. rozwojem wykwalifikowanych kadr oraz umiejętności pracowników obsługujących nowe urządzenia (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 1.5.1: Nie dotyczy Poddziałanie 1.5.2 i 1.5.3: Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.
20. Pomoc publiczna i pomoc de	Pomoc publiczna będzie udzielania zgodnie z odpowiednimi programami pomocowymi, w tym:

minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	a) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020, b) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020, c) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.	
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	277 000 000,00	
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 1.5.1	Maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR wynosi 85%.
	Poddziałanie 1.5.2 i 1.5.3	Zgodnie z mapą pomoc regionalnej: 45% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro i małych przedsiębiorstw; 35% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020: 65% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro i małych przedsiębiorstw; 55% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020: 65% kosztów kwalifikowalnych projektu dla mikro i małych przedsiębiorstw; 55% kosztów kwalifikowalnych projektu dla średnich przedsiębiorstw.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi	j.w.	

przez właściwą instytucję)		
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 1.5.1	15% wnoszony na zasadach, o których mowa w art. 38 ust. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013.
	Poddziałanie 1.5.2 i 1.5.3	Zgodnie z mapą pomoc regionalnej: 55% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro i małych przedsiębiorstw; 65% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020: 35% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro i małych przedsiębiorstw; 45% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020: 35% kosztów kwalifikowalnych projektu dla mikro i małych przedsiębiorstw; 45% kosztów kwalifikowalnych projektu dla średnich przedsiębiorstw.
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Dotyczy Poddziałania 1.5.2: Min. wartość dofinansowania projektu – 50 000 zł; Maks. wartość dofinansowania projektu – 5 000 000 zł.	
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy	
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	120 000 000 EUR	
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Mechanizm funduszu funduszy zakładający wybór pośredników finansowych, którzy będą udzielali wsparcia na rzecz ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych.	
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Wsparcie na rzecz ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych będzie udzielane poprzez instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe.	

30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa.

2.2 OŚ PRIORYTETOWA 2. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

1. Fundusz	Nazwa Funduszu	Wkład ze środków unijnych na Oś priorytetową (EUR)
	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	60 000 000,00
2. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	

Opisy Działań w ramach Osi Priorytetowej 2.

2.2.1. Działanie 2.1. Rozwój elektronicznych usług publicznych

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 2.1. Rozwój elektronicznych usług publicznych	
	Poddziałanie 2.1.1.	Rozwój elektronicznych usług publicznych
	Poddziałanie 2.1.2.	Cyfryzacja geodezyjnych rejestrów publicznych
	Poddziałanie 2.1.3.	Rozwój elektronicznych usług publicznych w ramach ZIT dla rozwoju AKO
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	02 Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjnych i komunikacyjnych
	Priorytet inwestycyjny	2c. Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia
3. Cel szczegółowy działania	Większy zakres stosowania TIK w sferze publicznej poprzez rozwój elektronicznych usług publicznych na rzecz obywateli, przedsiębiorców i innych podmiotów oraz zwiększenie poziomu dostępności i wykorzystania publicznych usług cyfrowych w regionie.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 (szt.) Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego (szt.) Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotach wykonujących zadania publiczne (szt.)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 2.1.1.	1. Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych z zakresu e-zdrowia, wsparcie cyfryzacji procesów w obszarze ochrony zdrowia i usług społecznych m.in. przedsięwzięcia: - dotyczące upowszechniania standardów wymiany elektronicznej dokumentacji medycznej (w oparciu o aktualne standardy danych medycznych) oraz wdrażania systemów EDM - dotyczące rozwoju infrastruktury informatycznej placówek ochrony zdrowia oraz usług społecznych[16], jako projekt kompleksowy, w połączeniu z uruchomieniem e-usługi. 2. Tworzenie, rozwijanie oraz udostępnianie systemów

[16] M.in. rozwiązania informatyczne, które pozwolą na dostosowanie się do Rozporządzenia z 28 marca 2013r. w sprawie wymagań dla Systemu Informacji Medycznej poprzez przekazywanie przez usługodawcę dokumentacji opatrzonej bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 3 pkt 2 Ustawy z 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem ePUAP w rozumieniu art. 3 pkt 15 Ustawy z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne.

		geodezyjnych m.in.: - baz danych i metadanych tych zbiorów, obejmujących przede wszystkim zbiory danych przestrzennych infrastruktury informacji przestrzennej - rozwiązań technicznych, aplikacyjnych, zapewniających interoperacyjność zbiorów i usług danych przestrzennych oraz harmonizację tych zbiorów[17] - geograficznych systemów informacji przestrzennej GIS (portale, instrumenty i systemy zarządzania przestrzenią i informacjami o przestrzeni regionalnej oraz lokalnej) - pozyskanie i przetwarzanie danych (konwersja, migracja, ładowanie) celem zapewnienia wymagań ustawowych - udostępnianie nowych usług oraz dostosowanie i poprawę funkcjonalności oraz poziomu dojrzałości usług już dostępnych. 3. Rozwój elektronicznych systemów obsługi obywateli oraz systemów wspomagających funkcjonowanie administracji publicznej szczebla regionalnego/ lokalnego[18], m.in. przedsięwzięcia: - zapewniające interoperacyjność rejestrów publicznych oraz istniejących systemów teleinformatycznych i ich integrację (w tym ePUAP) - służące poprawie efektywności zarządzania i upowszechnianiu komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych (np. podpis elektroniczny, elektroniczny obieg dokumentów, elektroniczna archiwizacja dokumentów). 4. Rozwój cyfryzacji, w tym digitalizacji zasobów kultury i dziedzictwa regionalnego, edukacyjnych, naukowych w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego/ lokalnego oraz zapewnienie powszechnego, otwartego dostępu w postaci cyfrowej do tych zasobów.
	Poddziałanie 2.1.2	Tworzenie, modernizacja i aktualizacja geodezyjnych rejestrów publicznych oraz standardowych opracowań kartograficznych i tematycznych wraz z odpowiadającymi im bazami danych oraz ich udostępnianie, co obejmuje wykonywanie ustawowych zadań Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, oraz zadań Samorządu Województwa a przekłada się w szczególności na działania związane z: - opracowaniem baz danych i metadanych tych zbiorów, dotyczących przede wszystkim zbiorów danych przestrzennych infrastruktury informacji przestrzennej[19], - dostarczeniem lub rozbudową rozwiązań technicznych, aplikacyjnych zapewniających interoperacyjność zbiorów i usług danych przestrzennych oraz harmonizację tych zbiorów[20], - tworzeniem i rozwojem geograficznych systemów informacji przestrzennej GIS, portali, instrumentów i systemów zarządzania przestrzenią i informacjami o przestrzeni regionalnej oraz lokalnej,

[17] Zgodnie z Dyrektywą INSPIRE i Ustawą o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. 2010 nr 76 poz. 489 ze zm.).
[18] Realizowane projekty powinny być zgodne z priorytetami *Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa.*
[19] Zgodnie z ustawą Prawo geodezyjne i kartograficzne z dnia 17 maja 1989 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1629 ze zm.).
[20] Zgodnie z Dyrektywą INSPIRE i Ustawą o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. 2010 nr 76 poz. 489 ze zm.).

	Poddziałanie 2.1.2.	- tworzeniem i udostępnianiem nowych usług oraz zwiększeniem dojrzałości usług już dostępnych - pozyskaniem i przetwarzaniem danych (konwersja, migracja, ładowanie) celem zapewnienia wymagań ustawowych określonych dla geodezyjnych rejestrów publicznych oraz standardowych opracowań kartograficznych i tematycznych wraz z odpowiadającymi im bazami danych. **W wyniku realizacji projektu przez powiat, baza danych ewidencji gruntów i budynków (EGiB) zostanie dostosowana do wymagań Zintegrowanego Systemu Informacji o Nieruchomościach (ZSIN) w celu włączenia EGiB do ZSIN oraz zasilenia Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Wielkopolskiego (SIPWW).**
	Poddziałanie 2.1.3.	W ramach działania realizowany będzie projekt pozakonkursowy pn. „Regionalna zintegrowana infrastruktura informacji przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, którego Beneficjentem będzie Miasto Kalisz. Projekt polegał będzie na budowie, utworzeniu Geoportalu RZIIPAKO stanowiącego narzędzie dystrybucji zintegrowanych danych i usług świadczonych dla ludności, administracji i przedsiębiorców za pośrednictwem dedykowanych portali z zakresu dotyczącego: środowiska, infrastruktury przestrzennej, mobilności i transportu, zdrowia, przedsiębiorczości, sportu i turystyki, edukacji, kultury i sztuki, szkoleń zawodowych, bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego oraz obsługi klienta. W ramach projektu podjęte zostaną głównie działania obejmujące budowę infrastruktury informacyjnej, funkcjonalnej i technicznej AKO, co umożliwi odbiorcom stały dostęp nie tylko do własnych danych ale również do danych innych dysponentów, tj. m.in. poszczególnych Urzędów AKO, jednostek AKO, służb publicznych. Ponadto w działaniu tym przewidziano do realizacji projekty w zakresie: - tworzenia, rozwijania oraz udostępniania baz danych obejmujących zbiory danych przestrzennych, rozwiązań technicznych i aplikacyjnych zapewniających interoperacyjność zbiorów i usług danych przestrzennych, geograficznych systemów informacji przestrzennej GIS oraz pozyskiwania i przetwarzania danych celem zapewnienia wymagań systemowych, a także udostępnianie nowych usług oraz dostosowanie i poprawę funkcjonalności oraz poziomu dojrzałości usług już dostępnych, - rozwoju elektronicznych systemów obsługi obywateli oraz systemów wspomagających funkcjonowanie administracji publicznej poprzez m.in. zapewnienie interoperacyjności rejestrów publicznych oraz systemów teleinformatycznych i ich integracje, a także poprawę efektywności zarządzania i upowszechnienie komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych, - zapewnienia powszechnego, otwartego dostępu do cyfrowej postaci posiadanych zasobów Bezpośrednim efektem realizacji projektu będzie zwiększenie liczby osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu społeczeństwa AKO, przyspieszenia rozwoju e-usług na terenie AKO, poprawy dostępu do elektronicznych usług publicznych.

7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 2.1.1	1. jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz jednostki im podległe (posiadające osobowość prawną) - poza powiatami i Samorządem Województwa w 2. typie projektu,[21] powyższe ograniczenie nie dotyczy projektów realizowanych w ramach mandatów terytorialnych OSI. 2. administracja rządowa zespolona i niezespolona (dla projektów o zasięgu regionalnym) 3. organizacje pozarządowe 4. jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną 5. instytucje prowadzące ewidencje i rejestry na podstawie ustaw (posiadające osobowość prawną). 6. podmioty lecznicze utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego (a także przedsiębiorcy powstali z ich przekształceń)
	Poddziałanie 2.1.2.	1. Samorząd Województwa Wielkopolskiego 2. Powiaty/jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2016, poz. 814 ze zm.)
	Poddziałanie 2.1.3	Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz jednostki im podległe.
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 2.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 2.1.2	Nie dotyczy
	Poddziałanie 2.1.3.	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 2.1.1.	W poddziałaniu 2.1.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Konińskiego OSI
	Poddziałanie 2.1.2.	Nie dotyczy
	Poddziałanie 2.1.3.	Projekty wynikające ze Strategii ZIT dla rozwoju AKO
13. Tryby wyboru projektów	Poddziałanie 2.1.1.	konkursowy, pozakonkursowy
	Poddziałanie 2.1.2.	konkursowy, pozakonkursowy

[21] Powiaty i SWW ze względu na wyodrębnienie Poddziałania 2.1.2 nie mogą aplikować o wsparcie w ramach typu projektu nr 2 w Poddziałaniu 2.1.1.

	Poddziałanie 2.1.3.	pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 2.1.1 i 2.1.2	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
	Poddziałanie 2.1.3.	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca - Departament Wdrażania Programu Regionalnego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. W wyniku realizacji każdego projektu powstanie **usługa on-line.** 2. Usługi elektroniczne są udostępnione jako e-usługi publiczne co najmniej na **poziomie dojrzałości 3 – dwustronna** interakcja (dotyczy przynajmniej jednej usługi na poziomie projektu). Dodatkowe punkty zostaną przyznane projektom, dla których poziom e-dojrzałości jest wyższy (*patrz słownik*). 3. Inwestowanie w tzw. infrastrukturę i zakup sprzętu musi być uzasadnione celami projektu i analizą wykazującą niedostępność zasobów infrastrukturalnych w ramach administracji publicznej.[22] 4. W projektach musi zostać zastosowana neutralność technologiczna oraz standardy otwarte, umożliwiające osiągnięcie interoperacyjności z innymi systemami[23] (zwłaszcza z systemami ogólnokrajowymi oraz między istniejącymi i planowanymi e-usługami)[24]. 5. Projekty polegające na dostosowaniu systemów informatycznych świadczeniodawców do wymiany z Systemem Informacji Medycznej będą weryfikowane pod kątem komplementarności oraz nie dublowania funkcjonalności przewidzianych w krajowych platformach centralnych (Elektroniczna Platforma Gromadzenia, Analizy i Udostępniania zasobów cyfrowych o Zdarzeniach Medycznych - P1, Platforma Udostępniania On-line Przedsiębiorcom Usług i Zasobów Cyfrowych Rejestrów Medycznych - P2).[25]	

[22] W przypadku projektów przewidujących **inwestycje w infrastrukturę teleinformatyczną** zastosowanie będą miały następujące zasady:
1. ponoszenie wydatków na tego typu infrastrukturę jest dopuszczalne w ograniczonym zakresie: co do zasady w pierwszym rzędzie muszą być wykorzystywane już istniejące zasoby infrastrukturalne (na poziomie lokalnym, regionalnym lub centralnym),
2. wspierane będą działania związane z rozbudową / integracją istniejących zasobów do tworzenia infrastruktury wspólnej obejmującej szerszą grupę jednostek (np. wspólne pracownie digitalizacji),
3. budowa nowej, niezintegrowanej infrastruktury teleinformatycznej możliwa jest tylko w jednoznacznie uzasadnionych przypadkach.

[23] W zakresie elektronicznej administracji należy zapewnić interoperacyjność publicznych systemów teleinformatycznych.

[24] Realizowane projekty **muszą spełniać minimalne standardy informatyczne** określone w Ustawie o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. 2014, poz. 1114 ze zm.) oraz w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie **Krajowych Ram Interoperacyjności**, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (nie stosuje się do systemów teleinformatycznych używanych do celów naukowych i dydaktycznych).

[25] Organizację i zasady działania systemu informacji w ochronie zdrowia określają: Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 kwietnia 2013 r. w sprawie

	6. Wszystkie projekty realizowane w obszarze zdrowia muszą wynikać z Planu działań w sektorze zdrowia dla WRPO 2014+, uzgodnionym z Komitetem Sterującym do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, przygotowywanym przez IZ WRPO 2014+. 7. Warunkiem wsparcia jest gotowość legislacyjna niezbędna dla osiągnięcia planowanych funkcjonalności oraz analiza kosztów i korzyści pozwalająca oszacować społeczno-ekonomiczną stopę zwrotu. 8. Projekty związane z elektroniczną publikacją informacji (e-usługi, strony internetowe) zakładają stosowanie odpowiednich standardów dostępności treści internetowych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, zgodnych z wytycznymi Web Content Accessibility Guidelines 2.0[26] (WCAG 2.0). 9. Projekty administracji rządowej zespolonej i niezespolonej realizowane w ramach Działania nie mają zasięgu krajowego. 10. Efekt działań zmierzających do stworzenia cyfrowych zasobów publicznych powinien, co do zasady, zostać udostępniony obywatelom nieodpłatnie, chyba, że udostępnianie to jest ograniczone przepisami prawa.[27] 11. Format udostępnianych zdigitalizowanych zasobów powinien umożliwiać dalsze przetwarzanie danych (otwarty standard plików[28]). 12. Projekty obarczone ryzykiem powielenia digitalizacji zasobów, które zostały już udostępnione w postaci cyfrowej oraz projekty dotyczące digitalizacji zasobów, w odniesieniu do których nie zostały uregulowane prawa autorskie są wyłączone z możliwości wsparcia. 13. W obszarze informacji przestrzennej wspierany będzie w szczególności cyfrowy rozwój publicznych rejestrów geodezyjnych. W ramach tego typu interwencji kwalifikowane będą także wydatki związane z pracami przygotowawczymi (w tym pomiarami terenowymi), jednak wyłącznie w zakresie niezbędnym do realizacji celów danego projektu oraz do wysokości 20% kosztów kwalifikowanych inwestycji. **Do wydatków związanych z pracami przygotowawczymi zaliczyć należy:** **- koszty związane z inwentaryzacją zasobów geodezyjnych - (koszty analizy danych cyfrowych i dokumentacji geodezyjno – prawnej)** **- koszty geodezyjnych pomiarów terenowych, prowadzonych na etapie przed przystąpieniem do prac zasadniczych obejmujących modernizację, przetworzenie i udostępnienie w postaci cyfrowej danych zasobów geodezyjnych i kartograficznych, w tym rejestrów publicznych.** **Organicznie to wynika z faktu, że wydatki ponoszone w Poddziałaniu 2.1.1 i 2.1.2 powinny obejmować przede wszystkim wydatki związane z cyfryzacją istniejącego zasobu geodezyjnego, nie zaś wydatki na jego utworzenie lub rozszerzenie.** 14. W przypadku Poddziałania 2.1.2 W wyniku realizacji projektu przez powiat, baza danych ewidencji gruntów i budynków (EGiB) zostanie dostosowana do wymagań Zintegrowanego Systemu Informacji o Nieruchomościach (ZSIN)

minimalnej funkcjonalności dla systemów teleinformatycznych umożliwiających realizację usług związanych z prowadzeniem przez świadczeniodawców list oczekujących na udzielenie świadczenia zdrowotnego, Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 sierpnia 2013 r. w sprawie minimalnych wymagań dla niektórych systemów teleinformatycznych funkcjonujących w ramach systemu informacji w ochronie zdrowia.

[26] Web Content Accessibility Guidelines - wytyczne dotyczące ułatwień w dostępie do treści publikowanych w internecie.

[27] Konieczność udostępnienia zdigitalizowanych zasobów nie uchybia wymogom wynikającym z właściwych przepisów prawa powszechnie obowiązującego, m.in. ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

[28] Udostępniane zasoby nie powinny być obwarowane żadnymi patentami ani licencjami

	w celu włączenia EGiB do ZSIN oraz zasilenia Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Wielkopolskiego (SIPWW). 15. Projekty stanowiące kontynuację wdrażania założeń rządowego programu „Cyfrowa szkoła" będą realizowane w ramach Działania 8.1 *Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej.* 16. Projekty dotyczące wsparcia zastosowania TIK do rozwoju produktów i usług, tworzenia i udostępniania usług elektronicznych oraz w zarządzaniu przedsiębiorstwem będą realizowane w ramach Działania 1.5 *Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw.* 17. Projekty dotyczące budowy systemów zarządzania i organizacji ruchu będą wspierane w ramach Działania 3.3 *Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska.* 18. Inwestycje w sieć szerokopasmową będą realizowane na poziomie krajowym (POPC). 19. W ramach jednego projektu beneficjent może łączyć dopuszczone w działaniu typy realizowanych operacji. 20. W ramach jednego konkursu dany beneficjent może aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu (nie dotyczy konkursów w zakresie realizacji Mandatów Terytorialnych Ośrodków Strategicznej Interwencji). 21. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.[29] 22. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	W ramach Działania możliwe będzie uzupełniające wsparcie dla rozwijania kompetencji i umiejętności kadr, w szczególności w zakresie związanym z wdrożeniem i obsługą wdrażanych i obsługiwanych systemów informatycznych. (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.

[29] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	
20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	a) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488); b) Wsparcie dla projektów dotyczących digitalizacji zasobów kultury i dziedzictwa regionalnego będzie udzielane na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1364).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	60 000 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej. a) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488). b) Wsparcie dla projektów dotyczących digitalizacji zasobów kultury i dziedzictwa regionalnego będzie udzielane na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1364).
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej. a) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488); b) Wsparcie dla projektów dotyczących digitalizacji zasobów kultury i dziedzictwa regionalnego będzie udzielane na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1364).
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
25. Minimalna i maksymalna	Nie dotyczy

wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

e-administracja - stosowanie technologii informatycznych w administracji publicznej, w powiązaniu ze zmianami organizacyjnymi i nowymi umiejętnościami służb publicznych, które poprawiają jakość świadczonych przez administrację usług.

e-dojrzałość – zakres, w jakim dana sprawa może zostać załatwiona przez Internet, mierzony 5-stopniową skalą:

1-informacja o możliwości skorzystania z usługi,
2-interakcja (możliwość pobrania formularza),
3-dwustronna interakcja (możliwość pobrania i odesłania formularza),
4-pełna transakcyjność (pełne załatwienie sprawy, łącznie z ewentualną płatnością),
5-personalizacja (dostosowanie usługi do indywidualnych preferencji, np. przypominająca informacja sms).

ePUAP (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej) – ogólnopolska platforma teleinformatyczna służąca do komunikacji obywateli z jednostkami administracji publicznej w ujednolicony, standardowy sposób. Usługodawcami są jednostki administracji publicznej oraz instytucje publiczne (zwłaszcza podmioty wykonujące zadania zlecone przez państwo).

e-usługa - usługa świadczona drogą elektroniczną przez sieć telekomunikacyjną, a w tym sieć komputerową, np. Internet, z wykorzystaniem technologii informacyjnej, których świadczenie jest zautomatyzowane i które wymagają niewielkiego udziału człowieka. (Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne).

e-zdrowie – zastosowanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych we wzajemnych relacjach lekarzy, instytucji ochrony zdrowia i ich pacjentów (np. telemedycyna, zarządzanie informacjami o zdrowiu, portale poświęcone zdrowiu sieci informacji o zdrowiu, elektroniczne książeczki zdrowia).

gotowość legislacyjna – (niezbędna dla osiągnięcia funkcjonalności produktów projektu – akty prawne przyjęte przez Radę Ministrów (rozporządzenia RM) bądź zatwierdzone (projekty ustaw),

bądź pozytywna opinia Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji w przypadku rozporządzeń poszczególnych ministrów.

interoperacyjność – zdolność różnych podmiotów oraz używanych przez nie systemów teleinformatycznych i rejestrów publicznych do współdziałania na rzecz osiągnięcia wzajemnie korzystnych i uzgodnionych celów, z uwzględnieniem współdzielenia informacji i wiedzy przez wspierane przez nie procesy biznesowe realizowane za pomocą wymiany danych za pośrednictwem wykorzystywanych przez te podmioty systemów teleinformatycznych.

neutralność technologiczna – zasada równego traktowania przez władze publiczne technologii teleinformatycznych i tworzenia warunków do ich uczciwej konkurencji, w tym zapobiegania możliwości eliminacji technologii konkurencyjnych przy rozbudowie i modyfikacji eksploatowanych systemów teleinformatycznych lub przy tworzeniu konkurencyjnych produktów i rozwiązań" Zgodnie z art. 3 pkt 19 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. 2014, poz. 1114 ze zm.).

otwarty standard - został stworzony i jest zarządzany przez niedochodową organizację, a jego rozwój odbywa się w drodze otwartego procesu podejmowania decyzji (konsensusu, większości głosów itp.), w którym mogą uczestniczyć wszyscy zainteresowani, - jest opublikowany, a jego specyfikacja jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych bezpłatnie lub po kosztach druku i możliwa dla wszystkich do kopiowania, dystrybuowania i używania bezpłatnie lub w cenie kosztów operacyjnych, -wszelkie prawa autorskie, patenty i inna własność przemysłowa związane ze standardem są nieodwołalnie udostępnione bez opłat, - nie ma żadnych ograniczeń w jego wykorzystaniu (zg. z def. KE z 2004 r. w „European Interoperability Framework for pan-European eGovernment Services version 1.0" (tłumacz. Internet Society Poland I Koalicję na Rzecz Otwartych Standardów)

system teleinformatyczny – zespół współpracujących ze sobą urządzeń informatycznych i oprogramowania zapewniający przetwarzanie, przechowywanie, a także wysyłanie i odbieranie danych przez sieci telekomunikacyjne za pomocą właściwego dla danego rodzaju sieci telekomunikacyjnego urządzenia końcowego w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. 2016, poz. 1489 ze zm.)

TIK – technologie informacyjno-komunikacyjne

usługa publiczna – usługa świadczona przez administrację publiczną obywatelom bezpośrednio (w ramach sektora publicznego) lub poprzez finansowanie podmiotów prywatnych zapewniających daną usługę. Świadczący usługę publiczną podmiot kieruje się względami interesu publicznego - celem świadczenia usług publicznych nie jest zysk, nie wyklucza to jednak możliwości pobierania opłat od osób/podmiotów uprawnionych (np. opłata za korzystanie z komunikacji publicznej).

WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines) - zbiór międzynarodowych standardów dostępności stron internetowych obejmujący osoby o różnym stopniu niepełnosprawności, a także osoby starsze, które korzystają z Internetu. Standardy WCAG 2.0 zostały wyznaczone przez organizację W3C, która zajmuje się ustanawianiem standardów pisania i przesyłu stron www.

zasoby publiczne – treści końcowe, wytworzone przez podmioty publiczne lub finansowane ze środków publicznych, niezależnie od sposobu ich wytworzenia i utrwalenia oraz obejmujące głównie treści o charakterze kulturowym, edukacyjnym lub naukowym, np. raporty, zestawienia danych, analizy, mapy, treści audiowizualne (*projekt ustawy o otwartych zasobach publicznych*), które ze względu na sposób przechowywania i udostępniania zapewniają użyteczność i efektywność ich ponownego wykorzystania. Udostępniając zasoby publiczne, podmiot należy kierować się następującymi zasadami:

1) otwartości – podmioty mają obowiązek ich udostępniania bez ograniczeń prawnych dla ich pobierania, kopiowania, dalszego udostępniania oraz wykorzystywania (na zasadach określonych w *projektowanej ustawie* i uzależnionych od typu zasobu publicznego);
2) dostępności – podmiot ma obowiązek zapewnienia faktycznej możliwości dostępu do zasobów publicznych oraz ich wykorzystywania;
3) jakości – zasoby publiczne mają być zgodne z aktualnymi standardami zapewniającymi ich kompletność i rzetelność, uwzględniając zmieniające się w przyszłości standardy oraz techniczne formy udostępniania;

4) użyteczności – połączenie zagwarantowanej ustawowo otwartości zasobów publicznych ze stopniowym procesem zapewniania ich dostępności;
5) przejrzystości, niedyskryminacji oraz niewyłączności, określonymi w rozdziale 23 *Ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępnie do informacji publicznej.*

2.3 OŚ PRIORYTETOWA 3. ENERGIA

1. Fundusz	Nazwa Funduszu	Wkład ze środków unijnych na Oś priorytetową (EUR)
	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	353 475 177,00
2. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	

Opisy Działań w ramach Osi Priorytetowej 3.

2.3.1. Działanie 3.1. Wytwarzanie i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 3.1. Wytwarzanie i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych	
	Poddziałanie 3.1.1	Wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii
	Poddziałanie 3.1.2	Dystrybucja energii z odnawialnych źródeł energii
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	04 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach
	Priorytet inwestycyjny	4a Wspieranie tworzenia i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.
3. Cel szczegółowy działania	Zwiększenie poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE (MWhe/rok) Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE (MWht/rok) Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony równoważnika CO_2)	
5. Lista wskaźników produktu	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (MW) Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla odnawialnych źródeł energii (km)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 3.1.1	1. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem energii wiatrowej - do 5 MWe. 2. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem energii słonecznej - do 2 MWe/MWth. 3. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem biomasy – do 5 MWth. 4. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem energii wodnej – do 5 MWe.

		5. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem energii geotermalnej - do 2 MWth. 6. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem biogazu - do 1 MWe.
	Poddziałanie 3.1.2	Budowa oraz przebudowa sieci umożliwiających przyłączanie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego – projekty realizowane przez OSD (operatorów systemu dystrybucyjnego) dotyczące sieci dystrybucyjnej o napięciu SN i nn (poniżej 110kV).
7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 3.1.1	1. jst i ich związki, 2. jednostki zależne od jst, posiadające osobowość prawną, 3. państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe, 4. przedsiębiorcy, 5. spółdzielnie mieszkaniowe, 6. organizacje pozarządowe (dotyczy podmiotów posiadających osobowość prawną), 7. szkoły wyższe, 8. spółki wodne (dotyczy podmiotów posiadających osobowość prawną), 9. podmioty prawne kościołów i związków wyznaniowych, 10. uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego., 11. podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE.
	Poddziałanie 3.1.2	1. Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO[30] (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy	
13. Tryb wyboru projektów	konkursowy	
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej	
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów.	
	Działanie 3.1.	1. Wszelkie definicje oraz zakres wsparcia musi być zgodny z przepisami prawa w zakresie odnawialnych źródeł energii. 2. Podejmowane w ramach priorytetu działania muszą być zgodne z Europejskim strategicznym planem w dziedzinie technologii energetycznych (tzw. SET-Planem). 3. Minimalna moc instalacji w ramach projektu wykorzystujących energię wodną – na poziomie 0,15 MWe, minimalna moc instalacji w ramach projektu wykorzystujących energię słoneczną – na poziomie 0,3 MWe/MWth, minimalna moc instalacji w ramach projektu dla pozostałych rodzajów energii – na poziomie 0,5 MWe/MWth. W przypadku gdy w ramach projektu zainstalowanych zostanie kilka lub więcej urządzeń (instalacji) wykorzystujących to samo źródło energii odnawialnej, to należy zsumować moc poszczególnych instalacji.[31] 4. W ramach Działania istnieje możliwość realizacji przez pojedynczego beneficjenta projektu obejmującego kilka instalacji. 5. Nie jest możliwe dofinansowanie samych przyłączy energetycznych. Wsparcie dotyczy sieci lub sieci w powiązaniu ze źródłem wytwarzania energii z OZE.

[31] W ramach Działania istnieje możliwość realizacji tzw. projektów parasolowych, których beneficjentami będą jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, a odbiorcami ostatecznymi przede wszystkim mieszkańcy terenu objętego daną jst/związkiem jst.

		6. Wsparcia nie otrzymają projekty dotyczące wyłącznie odtworzenia/remontu istniejącej infrastruktury. 7. Wsparcie w ramach projektu dotyczy wyłącznie nowych środków trwałych. 8. Przy wyborze projektów do dofinansowania będą brane pod uwagę między innymi aspekty dotyczące: planowania przestrzennego, oceny oddziaływania na środowisko, lokalizacji inwestycji względem występowania na danym obszarze form ochrony przyrody w tym Obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) oraz szlaków migracyjnych zwierząt, efektywności kosztowej projektu, wdrożenia inteligentnych systemów zarządzania energią w oparciu o technologie TIK (technologie informacyjno – komunikacyjne). Podczas procesu inwestycyjnego należy uwzględniać również inne ograniczenia występujące dla rozwoju energii opartej o źródła odnawialne, takie jak: warunki hydrologiczne, wymogi ochrony zabytków i krajobrazu, ograniczenia związane z ochroną bioróżnorodności oraz ochronę akustyczną. 9. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowane (w przypadku dostaw i usług) przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez beneficjenta dokonane.[32] 10. W ramach działania nie będą wspierane inwestycje w zakresie produkcji urządzeń do wytwarzania energii z OZE (które będą wspierane w ramach Działania 1.5). 11. Zakres realizacji projektów poddziałania 3.1.2 dotyczy rezerwacji nowych mocy przyłączeniowych wyłącznie dla instalacji OZE.
	Poddziałanie 3.1.1	1. Preferencję w ramach Poddziałania uzyskają projekty realizowane w formule ESCO (dotyczy tylko projektów polegających na zastosowaniu wysokosprawnej kogeneracji). 2. W ramach jednego konkursu wnioskodawca może złożyć jeden wniosek o dofinansowanie. 3. W ramach Poddziałania przewiduje się możliwość realizacji projektów w partnerstwie, przy czym jako partnerzy w projekcie mogą wystąpić wyłącznie podmioty wpisujący się w katalog beneficjentów Poddziałania. **Dodatkowe wymagania w zakresie projektów polegających na zastosowaniu wysokosprawnej kogeneracji:** 1. W przypadku realizacji projektów dot. wysokosprawnej kogeneracji w oparciu o OZE dopuszczalna maksymalna moc instalacji do 1 MWe.

[32] Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020, rozdz. 6.1. „*Przez projekt ukończony/zrealizowany należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie nastąpił odbiór ostatnich robót, dostaw lub usług*”.

		2. W przypadku nowych instalacji kogeneracyjnych powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. 3. Wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO_2 o co najmniej 30%. 4. W zakresie wysokosprawnej kogeneracji wsparte mogą zostać projekty zapewniające najniższy poziom emisji CO_2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza (w szczególności PM10). 5. Dopuszczona jest pomoc inwestycyjna dla wysokosprawnych instalacji spalających paliwa kopalne pod warunkiem, że te instalacje nie zastępują urządzeń o niskiej emisji CO_2, a inne alternatywne rozwiązania byłyby mniej efektywne i bardziej emisyjne. 6. Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie oraz, w stosownych przypadkach, przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu. **Dodatkowe wymagania w zakresie projektów polegających na zastosowaniu energii wodnej:** 1. Wsparcie inwestycji w zakresie energii wodnej możliwe jest wyłącznie na już istniejących budowlach piętrzących lub wyposażonych w elektrownie wodne, przy jednoczesnym braku możliwości wznoszenia nowych budowli piętrzących na cele hydroenergetyczne, przy zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej. 2. W przypadku wsparcia projektów dotyczących jednostek OZE wykorzystujących energię wody (realizowane w ramach kategorii interwencji 012) zastosowanie mają warunki szczegółowe dotyczące wpływu projektów na stan wód, określone w RDW[33] oraz przepisach prawa krajowego. 3. W przypadku wsparcia projektów dotyczących jednostek OZE wykorzystujących energię wody (realizowane w ramach kategorii interwencji 012) zastosowanie mają warunki dotyczące projektów mogących mieć wpływ na stan wód, które szczegółowo zostały opisane w CT 5 (PI 5b, Działanie 4.1). Warunkiem realizacji projektów związanych z gospodarką wodną będzie współfinansowane tylko projektów, które nie mają negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, które znajdują się na liście nr 1 będącej załącznikiem do Masterplanu dla dorzecza Odry. Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i które mogą być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych

[33] Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna).

		w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, znajdujących się na liście nr 2 będącej załącznikami do Masterplanu dla dorzeczy Odry, nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej w drugim cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach. Wypełnienie warunku będzie uzależnione od potwierdzenia zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną drugiego cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach przez KE. **Dodatkowe wymagania w zakresie projektów polegających na zastosowaniu biomasy:** 1. Projekty nie mogą być realizowane na obszarach, na których zgodnie z programem ochrony powietrza, występują przekroczenia poziomu PM10. 2. Wpływ na emisję zanieczyszczeń powietrza, w szczególności na obszarach, gdzie zostały przekroczone poziomy PM10, będzie rozpatrywany w kryteriach wyboru projektów związanych z wytwarzaniem energii przy użyciu biomasy. 3. Projekty obejmujące wykorzystanie biomasy muszą być zgodne z programami ochrony powietrza. 4. EFRR nie wspiera inwestycji na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z listy działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE. Jednakże wsparcie mogą otrzymać instalacje wykorzystujące wyłącznie biomasę, które nie są objęte dyrektywą 2003/87/WE.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. z działaniami zwiększającymi świadomość obywateli w zakresie energii odnawialnej jako element lub uzupełnienie projektu inwestycyjnego - maks. 10% na poziomie projektu.	
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	*Nie dotyczy*	
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).	
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków /planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.	

20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności: a) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; b) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; c) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w ramach ogłoszenia o konkursie.
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	35 200 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020;* - dla projektów objętych pomocą publiczną – zgodnie z: a) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020, b) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 oraz c) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020;* - dla projektów objętych pomocą publiczną – zgodnie z: a) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; b) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 oraz c) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.3.2. Działanie 3.2. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 3.2. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	
	Poddziałanie 3.2.1	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej
	Poddziałanie 3.2.2	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych – instrumenty finansowe
	Poddziałanie 3.2.3	Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym w ramach ZIT dla MOF Poznania
	Poddziałanie 3.2.4	Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym w ramach ZIT dla rozwoju AKO
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	04 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach
	Priorytet inwestycyjny	4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym
3. Cel szczegółowy działania	Zwiększenie efektywności energetycznej sektorów publicznego i mieszkaniowego	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (kWh/rok) Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej (GJ/rok) Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej (MWh/rok) Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony równoważnika CO_2)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków (szt.) Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (szt.)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 3.2.1	Kompleksowa, głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej lub budynków zamieszkania zbiorowego[34] związana m.in. z: a) ociepleniem obiektu, b) wymianą okien, drzwi zewnętrznych, c) przebudową systemów grzewczych (wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji, d) instalacją OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, w tym z zastosowaniem kogeneracji, e) instalacją systemów chłodzących, w tym również z OZE, f) wymianą oświetlenia na energooszczędne g) systemami monitorowania i zarządzania energią h) finansowaniem opracowanych audytów energetycznych dla sektora publicznego - jako

[34] Budynek zamieszkania zbiorowego — w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie rozumie się przez to budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi poza stałym miejscem zamieszkania, taki jak hotel, motel, pensjonat, dom wypoczynkowy, schronisko turystyczne, schronisko socjalne, internat, dom studencki, budynek koszarowy, budynek zakwaterowania na terenie zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, a także budynek do stałego pobytu ludzi, taki jak dom rencistów, dom zakonny i dom dziecka.

		elementu kompleksowego projektu.
	Poddziałanie 3.2.2	Instrumenty finansowe przeznaczone na rzecz kompleksowej, głębokiej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych
	Poddziałanie 3.2.3	Termomodernizacja budynków publicznych[35]: audyty energetyczne oraz kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne w zakresie związanym m.in. z: 1. ociepleniem obiektu, 2. wymianą okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne, 3. przebudową systemów grzewczych (wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła), 4. przebudową systemów wentylacji i klimatyzacji, 5. instalacją OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, 6. instalacją systemów chłodzących, w tym również z OZE.
	Poddziałanie 3.2.4	W ramach działania wsparcie uzyskają projekty zgodne z Planem gospodarki niskoemisyjnej dla danego obszaru lub dokumentami równoważnymi. Zakłada się realizację projektów polegających na kompleksowej, głębokiej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej z terenu AKO, obejmujących działania dotyczące przede wszystkim: - ocieplenia obiektu, - wymiany okien, drzwi zewnętrznych, - przebudowy systemów grzewczych wraz z wymianą podłączeniem do źródła ciepła, systemów wentylacji i klimatyzacji, - instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, w tym z zastosowaniem kogeneracji, - instalacji systemów chłodzących (w tym również z OZE), - wymiany oświetlenia na energooszczędne (finansowanie niezbędnych audytów energetycznych), - inne, np. systemy monitorowania i zarządzania energią, finansowanie opracowanych audytów energetycznych. Wnioskodawcy przy realizacji swoich przedsięwzięć zobowiązani są posiadać opracowany audyt energetyczny dla sektora publicznego jako element kompleksowego projektu.
7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 3.2.1	1. jednostki samorządu terytorialnego i ich związki 2. jednostki zależne od jednostek samorządu

[35] Budynek użyteczności publicznej w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, jest budynkiem przeznaczonym na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny.

		terytorialnego, posiadające osobowość prawną, w tym spółki komunalne realizujące zadania własne gminy. 3. samorządowe jednostki organizacyjne, 4. organizacje pozarządowe (dotyczy podmiotów posiadających osobowość prawną), 5. spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,Towarzystwa Budownictwa Społecznego, 6. podmioty prawne kościołów i związków wyznaniowych, 7. uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego, 8. podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE.
	Poddziałanie 3.2.2	Bank Gospodarstwa Krajowego jako podmiot wdrażający instrument finansowy, o którym mowa w art. 2 pkt. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013.
	Poddziałanie 3.2.3	Jst, ich związki i jednostki organizacyjne oraz komunalne osoby prawne.
	Poddziałanie 3.2.4	- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, - jednostki zależne od jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, w tym spółki komunalne realizujące zadania własne gminy.
8. Grupa docelowa	Dotyczy Poddziałania 3.2.2: Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki; jednostki zależne od jednostek samorządu terytorialnego, posiadające osobowość prawną, w tym spółki komunalne realizujące zadania własne gminy; samorządowe jednostki organizacyjne; organizacje pozarządowe (dotyczy podmiotów posiadających osobowość prawną); spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,Towarzystwa Budownictwa Społecznego; podmioty prawne kościołów i związków wyznaniowych; uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego; podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu Dyrektywy 2012/27/UE.	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 3.2.1 i 3.2.2	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.2.3 i 3.2.4	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	

12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 3.2.1	W poddziałaniu 3.2.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI
	Poddziałanie 3.2.3	Projekty wynikające ze Strategii ZIT w MOF Poznania
	Poddziałanie 3.2.4	Projekty wynikające ze Strategii ZIT dla rozwoju AKO
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy, pozakonkursowy (wyłącznie w zakresie wyboru podmiotu wdrażającego instrument finansowy w ramach Poddziałania 3.2.2).	
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 3.2.1 i 3.2.2	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
	Poddziałanie 3.2.3 i 3.2.4	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca - Departament Wdrażania Programu Regionalnego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. W przypadku Poddziałania 3.2.2 limity oraz ograniczenia w zakresie realizacji projektów są określone we właściwych przepisach mających zastosowanie do instrumentów finansowych. **<u>Wymagania dotyczące wszystkich typów projektów:</u>** 1. Wszelkie definicje oraz zakres wsparcia musi być zgodny z przepisami prawa w szczególności: w zakresie efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, dotyczących charakterystyki energetycznej budynków oraz przepisów praw budowlanego i środowiskowego. 2. Warunkiem wsparcia będzie kompleksowa, głęboka modernizacja energetyczna całego budynku. 3. Wsparcie uzyskają projekty zgodne z Planem gospodarki niskoemisyjnej dla danego obszaru lub dokumentami równoważnymi (zgodnymi z wytycznymi dla konkursu 2/POIiŚ/9.3/2013 - Plany gospodarki niskoemisyjnej). W przypadku Poddziałania 3.2.2 ujęcie projektu w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej lub w dokumencie równoważnym ma charakter fakultatywny i jest premiowane. Wymagany będzie także audyt energetyczny ex-ante oraz ekspertyza ornitologiczna dla każdego termomodernizowanego budynku. Po zakończeniu realizacji projektu wymagane będzie przeprowadzenie audytu energetyczny ex-post. 4. W zakresie termomodernizacji wspierane będą projekty poprawiające efektywność energetyczną o minimum 25% - warunek dotyczy każdego termomodernizowanego budynku. 5. Inwestycje dotyczące modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej, w których prowadzona jest działalność lecznicza w zakresie leczenia szpitalnego będą podlegać ocenie dopuszczalności wsparcia w kontekście map potrzeb zdrowotnych.	

	6. Inwestycje dotyczące modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej, w których prowadzona jest działalność lecznicza w zakresie POZ lub AOS będą podlegać ocenie dopuszczalności wsparcia poprzez weryfikację czy działalność lecznicza wykonywana w budynku będącym przedmiotem projektu posiada uzasadnienie z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych w regionie. 7. Przy wyborze projektów do dofinansowania będą brane pod uwagę między innymi aspekty dotyczące efektywności kosztowej projektu. Preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną o 60% oraz wykorzystujące odnawialne źródła energii. Ponadto, ocena optymalnego zestawu działań zwiększających efektywność energetyczną w danym budynku, dokonywana będzie na podstawie audytu energetycznego oraz analizy usprawnień w zakresie energii elektrycznej i energii cieplnej. 8. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowane (w przypadku dostaw i usług) przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez beneficjenta dokonane. 9. Wszystkie wspierane urządzenia do ogrzewania stanowiące element inwestycji w efektywność energetyczną budynku muszą obowiązkowo charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. 10. Preferencję w ramach priorytetu uzyskają projekty realizowane w formule ESCO. 11. W ramach jednego konkursu wnioskodawca może złożyć jeden wniosek o dofinansowanie (nie dotyczy konkursów realizowanych w ramach Poddziałania 3.2.3 oraz Poddziałania 3.2.4; nie dotyczy konkursów w zakresie realizacji Mandatów Terytorialnych Ośrodków Strategicznej Interwencji). 12. EFRR nie wspiera inwestycji na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z listy działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE, w tym instalacji energetycznego spalania o nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW. Jednakże wsparcie mogą otrzymać instalacje wykorzystujące wyłącznie biomasę, które nie są objęte zakresem przedmiotowym dyrektywy 2003/87/WE. 13. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych. **Dodatkowe wymagania w zakresie projektów polegających na zastosowaniu wysokosprawnej kogeneracji:** 14. W zakresie wysokosprawnej kogeneracji wsparte mogą zostać projekty zapewniające najniższy poziom emisji CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza (w szczególności PM10). Realizacja projektu związanego z modernizacją źródła ciepła i zastosowaniem kogeneracji może być realizowana jedynie jako element projektu kompleksowej modernizacji

	obiektu. 15. W przypadku nowych instalacji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. 16. Wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO2 o co najmniej 30%. 17. Dopuszczona jest pomoc inwestycyjna dla wysokosprawnych instalacji spalających paliwa kopalne pod warunkiem, że te instalacje nie zastępują urządzeń o niskiej emisji CO2, a inne alternatywne rozwiązania byłyby mniej efektywne i bardziej emisyjne. 18. W przypadku realizacji projektów dot. wysokosprawnej kogeneracji dopuszczalna moc instalacji do 1 MWe. **Dodatkowe wymagania w zakresie projektów dotyczących indywidualnych pieców i mikrokogeneracji:** 19. Indywidualne piece i mikrokogeneracja - wsparcie w kotły spalające biomasę lub paliwa gazowe, jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Inwestycje muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO2 (w odniesieniu do istniejących instalacji o min. 30 % w przypadku zamiany spalanego paliwa) i innych zanieczyszczeń powietrza, do znacznego zwiększenia oszczędności energii a także przeciw-działać ubóstwu energetycznemu. Wsparcie może zostać udzielone jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej nie jest uzasadnione ekonomicznie. 20. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. 21. Projekty powinny być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, do których doprowadzona jest energia ze wspieranych instalacji zapewniając, że inwestycje są oparte na zapotrzebowaniu na ciepło użytkowe.	
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. z działaniami zwiększającymi świadomość użytkowników w zakresie efektywności energetycznej jako element lub uzupełnienie projektu inwestycyjnego - maks. 10% na poziomie projektu.	
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy	
18. Warunki uwzględniania	Poddziałanie 3.2.2	Nie dotyczy

dochodu w projekcie	Poddziałanie 3.2.1, 3.2.3 i 3.2.4	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.	
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w ramach ogłoszenia o konkursie. W przypadku Poddziałania 3.2.2 pomoc publiczna będzie udzielana zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego, dotyczącymi zasad udzielania pomocy, w tym programami pomocowymi.	
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	96 000 000,00	
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 3.2.2	Maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR wynosi 85%.
	Poddziałanie 3.2.1, 3.2.3 i 3.2.4	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020;* - dla projektów objętych pomocą publiczną – w szczególności zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł	Poddziałanie 3.2.2	Maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR wynosi 85%.
	Poddziałanie 3.2.1, 3.2.3 i 3.2.4	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020;* - dla projektów objętych pomocą publiczną – w szczególności zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w

przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 3.2.2	15% wnoszony na zasadach, o których mowa w art. 38 ust. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013
	Poddziałanie 3.2.1, 3.2.3 i 3.2.4	15%
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Dotyczy Poddziałania 3.2.1, 3.2.3 i 3.2.4: Minimalna wartość kosztów całkowitych projektu – 300 tys. zł	
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy	
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	40 000 0000 EUR	
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Podmiot wdrażający instrument finansowy, który będzie udzielał wsparcia na rzecz ostatecznych odbiorców	
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Wsparcie na rzecz ostatecznych odbiorców instrumentu finansowego będzie udzielane poprzez instrument pożyczkowy.	
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki; jednostki zależne od jednostek samorządu terytorialnego, posiadające osobowość prawną, w tym spółki komunalne realizujące zadania własne gminy; samorządowe jednostki organizacyjne; organizacje pozarządowe (dotyczy podmiotów posiadających osobowość prawną); spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwa Budownictwa Społecznego; podmioty prawne kościołów i związków wyznaniowych; uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego; podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu Dyrektywy 2012/27/UE.	

2.3.3. Działanie 3.3. Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 3.3. Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska	
	Poddziałanie 3.3.1	Inwestycje w obszarze transportu miejskiego
	Poddziałanie 3.3.2	Inwestycje w sieci ciepłownicze i chłodnicze
	Poddziałanie 3.3.3	Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska w ramach ZIT dla MOF Poznania
	Poddziałanie 3.3.4	Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska w ramach ZIT dla rozwoju AKO
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	04 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach
	Priorytet inwestycyjny	4e. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich obszarów rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
3. Cel szczegółowy działania	Zwiększone wykorzystanie transportu.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej (szt./rok) Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony równoważnika CO_2)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych (szt.) Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (szt.) Długość wspartej infrastruktury rowerowej (km) Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych (szt.) Długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci ciepłowniczej (km)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 3.3.1 Inwestycje w obszarze transportu miejskiego	W ramach przedmiotowego poddziałania realizowane będą wyłącznie projekty składające się co najmniej z 2 elementów inwestycyjnych wskazanych poniżej w pkt. 1-5 oraz elementu dotyczącego informacji i promocji wskazanego w pkt. 6. Preferowane będą kompleksowe projekty obejmujące jak największą liczbę wskazanych poniżej rodzajów projektów polegających na: 1. Zakupie niskoemisyjnego taboru dla transportu publicznego. 2. Budowie, przebudowie, rozbudowie i modernizacji infrastruktury transportu publicznego w tym np. : – sieci tramwajowych, sieci autobusowych (układu torowego na trasach, pętlach, bocznicach, zajezd-niach, uzupełnienia istniejącego układu wydzielonych pasów dla autobusów, wyposażenia dróg w zjazdy, zatoki autobusowe i inne urządzenia drogowe dla komunikacji miejskiej) – zajezdni tramwajowych i autobusowych, przystanków, wysepek, a także urządzeń dla osób niepełnosprawnych – parkingów typu P&R, B&R – zintegrowanych centrów przesiadkowych – zapewnienie dróg dostępu do przystanków, centrów przesiadkowych itp., – pasów ruchu dla rowerów. 3. Budowie systemów zarządzania i organizacji ruchu oraz ich elementów (np. Inteligentne Systemy Transportowe,

		tworzenie systemów i działań technicznych z zakresu telematyki służących komunikacji publicznej, zakup i montaż urządzeń z zakresu telematyki (w tym np. systemy dystrybucji i identyfikacji biletów, elektroniczne tablice informacyjne, wspólny bilet). 4. Budowie, przebudowie i modernizacji dróg dla rowerów[36] w tym łączących miasta i ich obszary funkcjonalne ściśle powiązanymi z systemem oraz elementami transportu publicznego (np. z punktami przesiadkowymi) oraz uzupełniająco infrastruktury rowerowej (publiczne parkingi rowerowe, kładki rowerowe i pieszo-rowerowe zlokalizowane w ciągach ścieżek rowerowych oraz systemy rowerów publicznych/miejskich, itp.) 5. Montażu efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego lub modernizacji oświetlenia ulicznego pod kątem zwiększenia jego energooszczędności, przy spełnieniu wymagań technicznych dotyczących oświetlenia dróg zawartych we właściwych normach dotyczących oświetlenia drogowego 6. Działaniach informacyjnych i promocyjnych dotyczących transportu publicznego, rowerowego i pieszego (wyłącznie jako element projektu inwestycyjnego składającego się z minimum 2 elementów wskazanych w pkt. 1-5).). UWAGA!!! Zgodnie z zapisami UP inwestycjom w infrastrukturę czy tabor transportu publicznego musi towarzyszyć szeroki wachlarz działań inwestycyjnych i „miękkich" zapewniających, że transport zbiorowy oraz niezmotoryzowany będzie wybierany częściej niż samochód jako podstawowy środek przemieszczania się w obrębie aglomeracji. Komponentem każdego projektu muszą być działania związane z promowaniem korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerowej lub ruchu pieszego.
	Poddziałanie 3.3.2 Inwestycje w sieci ciepłownicze i chłodnicze[37]	Wsparcie sieci ciepłowniczych i chłodniczych, wynikających z planów gospodarki niskoemisyjnej m.in. 1. Przebudowa lub modernizacja wraz z ewentualną budową, rozbudową sieci ciepłowniczych i chłodniczych spełniających wymogi „efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego" w celu przyłączenia nowych odbiorców do sieci o skali regionalnej. 2. Modernizacja sieci cieplnej i chłodniczej w celu redukcji strat energii w procesie dystrybucji ciepła, również poprzez wdrażanie systemów zarządzania ciepłem i chłodem wraz z infrastrukturą wspomagającą.
	Poddziałanie 3.3.3 Wspieranie	**I Inwestycje funkcjonalnie powiązane z tworzeniem systemu zintegrowanych węzłów przesiadkowych (ZWP) polegające w szczególności na:**

[36] Droga dla rowerów – drogę lub jej część przeznaczoną do ruchu rowerów, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego; Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

[37] Wszystkie wymienione typy projektów mogą być realizowane tylko i wyłącznie w przypadku, spełnienia wymogów dla efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego w rozumieniu art. 2 pkt 41 dyrektywy 2012/27/UE.

	strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska w ramach ZIT dla MOF Poznania	1. Budowie, przebudowie, rozbudowie lub modernizacji dojść (w tym podziemnych przejść dla pasażerów z peronów do ZWP) i dróg dojazdowych oraz dojazdowych tras rowerowych, 2. Budowie, przebudowie, rozbudowie lub modernizacji innych elementów infrastruktury służących poprawie jakości obsługi i zwiększeniu bezpieczeństwa pasażerów ZWP, w tym peronów dla autobusów, pętli autobusowych, wiat przystankowych, zatok autobusowych, oświetlenia miejsc obsługi podróżnych, 3. Budowie elementów infrastruktury drogowej (tuneli i wiaduktów), eliminujących kolizje dróg z liniami kolejowymi objętymi zasięgiem Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, 4. Budowie lub przebudowie elementów infrastruktury drogowej umożliwiających wprowadzenie priorytetów dla transportu zbiorowego w zakresie niezbędnym dla właściwego wykonywania robót drogowych dotyczących infrastruktury transportu zbiorowego i uzasadnionych z punktu widzenia technologicznego, 5. Budowie systemów zarządzania i organizacji ruchu (w tym systemów oznakowania i informacji pasażerskiej, gromadzenia i przetwarzania danych, dystrybucji i identyfikacji biletów, wspólny bilet i inne), 6. Budowie, przebudowie, rozbudowie lub modernizacji parkingów typu P&R, B&R, K&R wraz z urządzeniami towarzyszącymi (np. system monitorowania, zarządzania), a także budowli i budynków stanowiących infrastrukturę niezbędną do obsługi podróżnych, 7. Zakupie autobusów niskoemisyjnych służących do dowożenia pasażerów do ZWP, 8. Budowie, przebudowie, rozbudowie lub modernizacji zapleczy technicznych do obsługi autobusów – wyłącznie w połączeniu z inwestycją opisaną w pkt. 7, 9. Inwestycjach związanych z uruchomieniem w obrębie oddziaływania ZWP towarzyszących usług transportowych (np. wypożyczalnia samochodów elektrycznych, stacje rowerów publicznych/miejskich), 10. Działaniach informacyjno-promocyjnych zachęcających do korzystania z niskoemisyjnych form mobilności miejskiej - publicznego transportu zbiorowego, rowerowego lub ruchu pieszego (wyłącznie jako dodatkowy element projektu inwestycyjnego). Projekt składany na konkurs może dotyczyć inwestycji zwiększających funkcjonalność ZWP, na którego utworzenie Wnioskodawca już uzyskał dofinansowanie w ramach Działania 3.3. WRPO 2014+ pod warunkiem, że jego realizacja przyczyni się do osiągnięcia głównego celu Projektu P1 ZIT „Poznańska Kolej Metropolitalna. Integracja systemu transportu publicznego wokół transportu szynowego w MOF Poznania”, jakim jest wzrostu znaczenia Poznańskiej Kolei Metropolitalnej jako formy transportu stanowiącej alternatywę dla indywidualnego transportu samochodowego. W ramach przedmiotowego typu projektu I realizowane mogą

		być wyłącznie projekty składające się co najmniej z 2 elementów inwestycyjnych wskazanych powyżej w pkt. 1-9 (przy czym pkt. 8 jest możliwy do realizacji wyłącznie w połączeniu z pkt. 7 i to połączenie nie jest traktowane jako 2 elementy) oraz elementu dotyczącego informacji i promocji wskazanego w pkt. 10. Preferowane będą kompleksowe projekty obejmujące jak największą liczbę wskazanych powyżej rodzajów projektów. **II Kompleksowe projekty obejmujące co najmniej dwa spośród wskazanych poniżej rodzajów projektów polegających na:** 1. Budowie, przebudowie i modernizacji dróg dla rowerów oraz uzupełniająco infrastruktury rowerowej (publiczne parkingi rowerowe, kładki rowerowe i pieszo-rowerowe zlokalizowane w ciągach ścieżek rowerowych oraz systemy rowerów publicznych/miejskich itp.[38]), 2. Budowie, przebudowie, rozbudowie i modernizacji następujących elementów infrastruktury transportu publicznego: – pasów ruchu dla rowerów, – parkingów B&R (wyłącznie jako element projektu). 3. Montażu efektywnego energetycznie oświetlenia lub modernizacji oświetlenia pod kątem zwiększenia jego energooszczędności, dla elementów wskazanych w pkt. 1-2 (wyłącznie jako element projektu), 4. Budowie elementów systemów zarządzania i organizacji ruchu tj. Inteligentne Systemy Transportowe, zakup i montaż urządzeń z zakresu telematyki służących komunikacji publicznej (w tym np. elektroniczne tablice informacyjne) w powiązaniu z elementami wskazanymi w pkt. 1-2 (wyłącznie jako element projektu), 5. Działaniach informacyjnych i promocyjnych dotyczących transportu publicznego, rowerowego i pieszego. W ramach przedmiotowego typu projektu II realizowane mogą być wyłącznie projekty składające się co najmniej 2 z elementów inwestycyjnych wskazanych powyżej w pkt. 1-4 oraz elementu dotyczącego informacji i promocji wskazanego w pkt. 5.
	Poddziałanie 3.3.4 Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska w ramach ZIT dla rozwoju AKO	W ramach tego działania, wszystkie projekty dotyczące zrównoważonej mobilności miejskiej, w tym transportu publicznego powinny uwzględniać szersze podejście, wpisując się w odnoszące się do zagadnień niskoemisyjności strategie miejskie lub dla obszarów aglomeracyjnych kompleksowe Plany Gospodarki Niskoemisyjnej lub dokumenty równoważne. Realizowane będą projekty, w zakres rzeczowy których wejdą m.in. działania związane z: - zakupem ekologicznych/niskoemisyjnych autobusów dla transportu publicznego oraz inwestycjami związanymi z zapewnieniem odpowiedniej infrastruktury wynikającej z danego źródła zasilania pojazdów, np. zakup ładowarek do

[38] Kluczowym dla powodzenia realizacji projektu jest zwrócenie uwagi na ścisłe powiązanie projektowanych dróg rowerowych z systemem oraz elementami transportu publicznego (np. z punktami przesiadkowymi).

		szybkiego ładowania baterii autobusów elektrycznych, - budową, przebudową, rozbudową i modernizacją infrastruktury transportu publicznego, w tym np.: • sieci autobusowych - wyposażenia dróg w zjazdy, zatoki autobusowe i inne urządzenia drogowe dla komunikacji miejskiej, • przystanków, wysepek oraz urządzeń dla osób niepełnosprawnych, • zintegrowanych węzłów/ centrów przesiadkowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną, • zapewnieniem dróg dostępu do węzłów przesiadkowych i przystanków, • parkingów P&R i B&R oraz pasów ruchu dla rowerów[39], - budową inteligentnych systemów zarządzania i organizacji ruchu na terenie miasta, wdrożeniem inteligentnego systemu transportowego (ITS), zakupem i montażem urządzeń z zakresu telematyki służących komunikacji publicznej - systemy dystrybucji i identyfikacji biletów (biletomatów) oraz elektroniczne tablice informacyjne wraz z oprogramowaniem, wspólny bilet aglomeracyjny, - ograniczeniem korzystania z samochodów na rzecz przyjaznych środowisku form transportu: roweru, środków komunikacji miejskiej, poruszania się pieszo (budową, przebudową i modernizacją dróg dla rowerów/ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą uzupełniającą, rowerową typu kładki rowerowe i pieszo-rowerowe zlokalizowane w ciągach ścieżek rowerowych, punkty, stacje napraw rowerów[40]), - budową systemu tras/dróg dla rowerów łączących miasta i ich obszar funkcjonalny, ścisłe powiązanie projektowanych dróg rowerowych z punktami przesiadkowymi i innymi elementami transportu publicznego, - wymianą oświetlenia ulicznego/drogowego na bardziej efektywne energetycznie, w tym oparte na odnawialnych źródłach energii (energia słoneczna) lub modernizacją oświetlenia ulicznego pod kątem zwiększenia jego energooszczędności, - działaniami informacyjno-promocyjnymi dotyczącymi transportu publicznego, rowerowego i pieszego. W ramach przedmiotowego działania realizowane będą wyłącznie projekty składające się z co najmniej 2 elementów inwestycyjnych wskazanych powyżej oraz elementu dotyczącego informacji i promocji. Wnioskodawcy w swoich przedsięwzięciach zobowiązani będą w inwestycjach w infrastrukturę, czy w tabor transportu publicznego uwzględnić działania „miękkie”, tj. promować korzystanie z komunikacji zbiorowej, niezmotoryzowanej lub rowerowej.
7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 3.3.1 i 3.3.2	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. 2. Jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną.

[39] J.w.
[40] J.w.

		3. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, 4. Podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie gminy/miasta na prawach powiatu/związku międzygminnego – w których większość udziałów lub akcji posiada gmina, powiat, związek międzygminny, Skarb Państwa lub spółka kapitałowa, w której wymienione wcześniej podmioty (to jest gmina, powiat, związek międzygminny, Skarb Państwa) dysponują bezpośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu – na podstawie aktualnej umowy dotyczącej świadczenia usług z zakresu transportu publicznego lub oświetlenia ulicznego (wyłącznie w zakresie Poddziałania 3.3.1). 5. Uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego. 6. Przedsiębiorcy (wyłacznie w zakresie Poddziałania 3.3.2). 7. Państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe. 8. Podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE.
	Poddziałanie 3.3.3	Typ projektu I Jst, ich związki, stowarzyszenia i jednostki organizacyjne, komunalne osoby prawne oraz operatorzy publicznego transportu zbiorowego z MOF Poznania. Typ projektu II Jst, ich związki i jednostki organizacyjne oraz komunalne osoby prawne.
	Poddziałanie 3.3.4	- jednostki samorządu terytorialnego z terenu AKO, ich związki i stowarzyszenia, - jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną, - podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie gminy/miasta na prawach powiatu/związku międzygminnego - w których większość udziałów lub akcji posiada gmina, powiat, związek międzygminny, Skarb Państwa lub spółka kapitałowa, w której wymienione wcześniej podmioty (to jest gmina, powiat, związek międzygminny, Skarb Państwa) dysponują bezpośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu - na podstawie aktualnej umowy dotyczącej świadczenia usług z zakresu transportu publicznego lub oświetlenia ulicznego.
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 3.3.1 i 3.3.2	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.3.3 i 3.3.4	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi:	

(jeśli dotyczy)	- Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Podziałanie 3.3.1, 3.3.2	W poddziałaniu 3.3.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Konińskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI
	Poddziałanie 3.3.3	Projekty wynikające ze Strategii ZIT w MOF Poznania
	Poddziałanie 3.3.4	Projekty wynikające ze Strategii ZIT dla rozwoju AKO
13. Tryb wyboru projektów	Poddziałanie 3.3.1, 3.3.2	Konkursowy
	Poddziałanie 3.3.3	Konkursowy,pozakonkursowy
	Poddziałanie 3.3.4	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 3.3.1, 3.3.2	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
	Poddziałanie 3.3.3 i 3.3.4	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca - Departament Wdrażania Programu Regionalnego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Wszystkie projekty dotyczące zrównoważonej mobilności miejskiej, w tym transportu publicznego realizowane w okresie 2014 – 2020 przy wsparciu środków europejskich będą musiały uwzględniać szersze podejście, wpisując się w odnoszące się do zagadnień niskoemisyjności strategie miejskie lub dla obszarów aglomeracyjnych, kompleksowe plany gospodarki niskoemisyjnej lub dokumenty[41] równoważne (zgodne z wytycznymi dla konkursu 2/POIiŚ/9.3/2013 – Plany gospodarki niskoemisyjnej) w tym zakresie, które maja się przyczynić do osiągnięcia celów Strategii Europa 2020. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak np: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, intermodalność, transport drogowy, zarzadzanie mobilnością, wykorzystanie inteligentnych systemów	

[41] Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak np: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, intermodalność, transport drogowy, zarzadzanie mobilnością, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy).

	transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy). 2. Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie będzie celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do zmniejszenia emisji CO2 i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego. 3. W przypadku Poznania i powiązanego z nim funkcjonalnie obszaru inwestycje z WRPO 2014+ będą komplementarne z inwestycjami realizowanymi w ramach właściwych krajowych programów operacyjnych. Wówczas instrumentem koordynacji jest Strategia ZIT. 4. W ramach Poddziałania 3.3.1, premiowane będą projekty, które przyczyniają się do zrównoważonej mobilności poprzez komplementarność z projektami dotyczącymi np. wyprowadzania ruchu samochodowego z miast (budowa obwodnic czy tras wylotowych) w ramach Działania 5.1, podnoszenia konkurencyjności transportu kolejowego w ramach Działania 5.2 oraz rewitalizacji obszarów miejskich w ramach Działania 9.2. 5. Zakupowi niskoemisyjnego taboru powinny towarzyszyć inwestycje w niezbędną dla właściwego funkcjonowania zrównoważonej mobilności infrastrukturę. 6. Zakupiony w ramach Działania tabor autobusowy musi spełniać co najmniej normy emisji spalin Euro 6 i być przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 7. W sposób preferencyjny traktowany będzie zakup autobusów działających na alternatywnych systemach napędowych (elektrycznych, hybrydowych, biopaliwach, autobusów napędzanych wodorem, itp.). Natomiast zakup autobusów dieslowych spełniających najwyższe standardy emisji spalin może być wspierany jedynie, gdy wynika to z przeprowadzonej analizy społeczno-ekonomicznej. 8. W miastach posiadających transport szynowy (tramwaje), jeżeli wynika to z planów lub dokumentów strategicznych albo z analizy kosztów i korzyści odnoszących się do zrównoważonej mobilności miejskiej, preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową i tabor. 9. W zakresie wsparcia dróg lokalnych w ramach Działania 3.3 możliwa jest realizacja inwestycji wynikających z planów gospodarki niskoemisyjnej lub dokumentów równoważnych w tym zakresie. Inwestycje w drogi lokalne muszą zawsze stanowić jedynie część kompleksowego projektu realizowanego w ramach Poddziałania 3.3.1, element uzupełniający, niedominujący w całym projekcie. Mając na uwadze, iż planowane inwestycje na drogach lokalnych powinny stanowić element szerszego projektu. Zatem możliwa jest realizacja dróg lokalnych stanowiących element projektów związanych z budową np. centów przesiadkowych, P+R, wyznaczaniem „buspasa” (pas ruchu dla autobusów") itp., dla celów ograniczania transportochłonności, wykluczając tym samym możliwość sfinansowania odrębnego projektu drogowego (np. budowa drogi dojazdowej). 10. Projekty informacyjne i promocyjne realizowane w ramach Poddziałania 3.3.1 m.in. zwiększające świadomość społeczną w zakresie realizowanych inwestycji nie mogą stanowić odrębnego projektu. 11. Realizowane w ramach Poddziałania 3.3.2. inwestycje w zakresie sieci ciepłowniczych i chłodniczych muszą wynikać z planów gospodarki niskoemisyjnej lub dokumentów równorzędnych w tym zakresie dla danego

	obszaru. 12. W ramach Poddziałania 3.3.2 wsparcie mogą uzyskać projekty znajdujące się na terenie miast lub miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie nie ujętych w Strategii ZIT miasta wojewódzkiego. 13. W ramach Poddziałania 3.3.2 realizowane będą projekty z zakresu sieci ciepłowniczych i chłodniczych doprowadzających do budynków. Projekty z zakresu sieci ciepłowniczych i chłodniczych w budynkach realizowane będą w Działaniu 3.2. 14. Do wsparcia w ramach Działania nie mogą zostać wybrane operacje, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji wniosku o dofinansowanie[42] . 15. Projekty realizowane w zakresie Poddziałań 3.3.1, 3.3.3 i 3.3.4 muszą być zgodne z zapisami dokumentu „Zrównoważona intermodalna mobilność miejska (PI 4e). Postanowienia Umowy Partnerstwa - Wspólna interpretacja", którego treść zamieszczona jest pod opisem Działania. 16. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. z działaniami informacyjno-edukacyjnymi zwiększającymi świadomość mieszkańców w zakresie ograniczania zanieczyszczeń, czy korzystania z komunikacji zbiorowej (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.

[42] Na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku Poddziałania 3.3.2: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 2021).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	222 275 177,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020;* - dla projektów objętych pomocą publiczną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020;* - dla projektów objętych pomocą publiczną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy

28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

Zrównoważona intermodalna mobilność miejska (PI 4e). Postanowienia Umowy Partnerstwa - Wspólna interpretacja

Wprowadzenie

Szereg postanowień Umowy Partnerstwa dotyczących zrównoważonej mobilności miejskiej, a zwłaszcza drogowych elementów projektów, wymaga przyjęcia właściwego podejścia do operacji/ projektów planowanych do wsparcia w ramach PI 4e w krajowych jak też w regionalnych programach operacyjnych.

Niniejszy dokument skierowany jest do instytucji zarządzających/ pośredniczących/ wdrażających i służy jest zestawem ujednoliconych zasad, którymi należy się kierować się w procesie wyboru, ustalania celów i zakresu/elementów projektów wchodzących w zakres priorytetu inwestycyjnego dotyczącego "zrównoważonej mobilności miejskiej" we wszystkich programach operacyjnych realizujących ten priorytet inwestycyjny.

Dokument wyznacza warunki, na jakich elementy drogowe będące częścią zintegrowanych projektów mogą być uznane za infrastrukturę transportu publicznego w ramach PI 4e, a przez to nie wchodzić do limitu mniejszości wydatków. Dokument wskazuje również te elementy projektów, które należy zaliczyć do ww. limitu.

Cele planowanych projektów

Nadrzędnym celem projektów zawsze będzie poprawa poziomu i jakości życia społeczności lokalnych oraz ograniczenie zanieczyszczenia powietrza w miastach, poprzez przyspieszony rozwój czystych, bezpiecznych, spójnych, funkcjonalnych i efektywnych form transport publicznego i niezmotoryzowanego transportu indywidualnego. Wszystkie projekty związane z mobilnością miejską muszą uwzględnić szersze podejście i wpisać się w kwestie niskoemisyjności zidentyfikowane we właściwych dokumentach strategicznych, przede wszystkim w planach gospodarki niskoemisyjnej czy w innych strategiach. Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie jest celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej, w celu ograniczenia emisji związanych z transportem, w tym CO2, łagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko i mieszkańców miast oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego, jako całości.

Dlatego też projekty finansowane w ramach PI 4e związane z transportem miejskim powinny spełniać następujące przesłanki:

- kryterium celowościowe 1: szersze wykorzystanie bardziej efektywnego transportu publicznego oraz niezmotoryzowanego indywidualnego,
- kryterium celowościowe 2: zmniejszenie wykorzystania samochodów osobowych,
- kryterium celowościowe 3: lepsza integracja gałęzi transportu,

- kryterium celowościowe 4: niższa emisja zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższe zatłoczenie,
- kryterium celowościowe 5: poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W efekcie, podejmowane działania muszą być zintegrowane i kompleksowe.

Warunki bezwględnie obowiązujące

Kwalifikowane w ramach PI 4e powinny być projekty kompleksowe związane z transportem miejskim, które:

- realizują rozwój transportu publicznego w sposób kompleksowy, obejmując zestaw właściwych elementów: tabor, infrastrukturę, Inteligentne Systemy Transportowe, o ile jest to uzasadnione, w jednym lub w kilku projektach. W żadnym przypadku elementy drogowe, o których mowa w pkt 4c) poniżej, nie mogą stanowić samodzielnego projektu – muszą być częścią kompleksowego projektu, bezpośrednio związanego z transportem publicznym.
- spełniają wszystkie wyżej określone kryteria celowościowe, od 1 do 5, a zwłaszcza czynią transport publiczny bardziej atrakcyjnym a jednocześnie transport indywidualny zmotoryzowany - mniej atrakcyjnym dla użytkowników, przez nadanie transportowi publicznemu priorytetu w ruchu na głównych miejskich trasach i skrzyżowaniach.

Przykłady projektów dotyczących infrastruktury transportu publicznego w ramach PI 4e

Zintegrowane i kompleksowe projekty w ramach PI 4e mogą zawierać następujące elementy:

1. tabor niskoemisyjny – typ taboru powinien wynikać z wielokryterialnej analizy przechodzenia na czystszy tabor, liczba pojazdów powinna wynikać z analizy zrównoważonej mobilności miejskiej (wchodzącej w skład Strategii ZIT, PGN lub równoważnego dokumentu);
2. infrastruktura nie-drogowego transportu publicznego (np. tramwaj, metro, P&R) lub infrastruktura niezmotoryzowanego transportu indywidualnego, w tym elementy drogowe niezbędne do poprawy funkcjonowania tego transportu, w tym łańcuchy EkoMobilności - bezpieczne ciągi ruchu pieszego lub rowerowego służące poprawie dostępności transportu publicznego;
3. Inteligentne Systemy Transportowe – powinny zapewniać lepszą dostępność transportu publicznego w zakresie planowania podróży, informacji zarządzania ruchem, zarządzania popytem, zintegrowanego biletu, zintegrowanych systemów bazodanowych, itp.,
4. infrastruktura drogowego transportu publicznego (autobus, trolejbus, P&R):

a) elementy drogowe przeznaczone wyłącznie dla transportu publicznego lub nadające priorytet transportowi publicznemu, np.: buspasy, obiekty przeznaczone dla transportu autobusowego (tunele, wiadukty), (wydatki poza limitem mniejszości),

b) przebudowa skrzyżowań w celu ułatwienia i/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu, np.: pasy skrętu dla autobusów, śluzy na skrzyżowaniach, itp., (wydatki poza limitem mniejszości),

c) infrastruktura drogowa nienadająca priorytetu transportowi publicznemu z uwagi na brak ekonomicznego uzasadnienia dla nadania takiego priorytetu, ale poprawiająca jakość funkcjonowania systemu miejskiego transportu publicznego, np. odcinki dróg zapewniające dostęp do miejskich centrów przesiadkowych, pętli autobusowych/ tramwajowych, stacji kolejowych lub parkingów P&R, itp. – łączące takie terminale z siecią dróg miejskich; odcinki dróg służące uruchomieniu transportu publicznego (na obszarach wcześniej nieobsługiwanych) / przebudowie sieci transportu publicznego (wydatki w limicie mniejszości).

Inwestycje w odcinki dróg, o których mowa w ppkt. c) nie mogą stanowić samodzielnych projektów.

W przypadku pkt. 2, 4a i 4b, inwestycje w inne elementy drogowe (np. jezdnia, nawierzchnia, obiekty inżynierskie, odwodnienie, bariery dźwiękochłonne, itp. mogą być współfinansowane wyłącznie w zakresie niezbędnym dla właściwego wykonywania robot drogowych dotyczących infrastruktury transportu publicznego jako całości i uzasadnionych z punktu widzenia technologicznego. W szczególności, bez wykonania takich robot budowlanych nie jest możliwe wykonanie większości inwestycji transportu publicznego (np. buspasa, parkingu P&R) zgodnie z zasadami sztuki budowlanej oraz/lub inżynieryjnej i jej odbiór przez odpowiedni urząd wydający zgodę na użytkowanie.

O ile wszystkie powyższe kryteria celowościowe są spełnione przez projekt (projekt przyczynia się do szerszego wykorzystania bardziej efektywnego transportu publicznego oraz niezmotoryzowanego indywidualnego, do zmniejszenia wykorzystania samochodów osobowych, do lepszej integracji gałęzi transportu, do niższej emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższego zatłoczenia oraz do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego), każda inwestycja w element drogowy realizowany w ramach PI 4e może zostać zakwalifikowana do kategorii 043 Infrastruktura i promocja czystego transportu miejskiego (w tym wyposażenie i tabor).

Wydatki dotyczące inwestycji, o których mowa w pkt. 1, 2, 3, 4a i 4b zostaną zaliczone do kategorii 043 i wyłączone z limitu mniejszości wydatków. Innymi słowy, inwestycje w tym zakresie są traktowane jako inwestycje bezpośrednio w transport publiczny, nie są one natomiast traktowane jako inwestycje w drogi lokalne.

Jeżeli zintegrowany projekt obejmuje inwestycje w infrastrukturę drogową, o której mowa w pkt. 4c, wydatki dotyczące inwestycji drogowych mogą zostać zaliczone do kategorii 043 ale zostaną wliczone w limit mniejszości wydatków. Innymi słowy, takie inwestycje uznawane są za inwestycje w drogi lokalne.

2.4 OŚ PRIORYTETOWA 4 ŚRODOWISKO

1. Fundusz	Nazwa Funduszu	Wkład ze środków unijnych na Oś priorytetową (EUR)
	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	204 000 000,00
2. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	

Opisy Działań w ramach Osi Priorytetowej 4.

2.4.1. Działanie 4.1. Zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 4.1. Zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych	
	Poddziałanie 4.1.1	Ochrona obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym
	Poddziałanie 4.1.2	Mała retencja
	Poddziałanie 4.1.3	Zabezpieczenie obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami
	Poddziałanie 4.1.4	Wsparcie systemów oceny ryzyka wystąpienia powodzi i zarządzania tym ryzykiem, wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń
	Poddziałanie 4.1.5	Wsparcie systemu ratownictwa chemiczno – ekologicznego i służb ratowniczych na wypadek wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii.
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	05. Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem
	Priorytet inwestycyjny	5b Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.
3. Cel szczegółowy działania	Zmniejszone zagrożenie nagłymi i ekstremalnymi zjawiskami przyrodniczymi	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (osoby) Objętość retencjonowanej wody (m^3) Liczba miast, w których podjęto działania związane z zabezpieczeniem przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi (szt.) Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przed pożarami lasów (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej (szt.) Pojemność obiektów małej retencji (m^3) Długość sieci kanalizacji deszczowej (km) Liczba wprowadzonych do użycia systemów monitorowania zagrożeń i systemów wczesnego ostrzegania (szt.) Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof (szt.) Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof (szt.)	
6. Typy projektów	Poddziałanie	Projekty mające na celu ochronę obszarów ze średnim ryzykiem

	4.1.1	powodziowym, zgodnie z mapami ryzyka powodziowego (wały przeciwpowodziowe[43], budowle wałowe): wykonanie nowych obiektów, kompleksowe remonty, przebudowa, rozbudowa, odbudowa istniejących obiektów (dostosowanie do obowiązujących przepisów prawnych i standardów technicznych).
	Poddziałanie 4.1.2	Projekty z zakresu małej retencji, mające na celu zwiększenie lub zachowanie retencji (w tym: projekty w zakresie podpiętrzania jezior/stawów naturalnych, projekty w zakresie budowy sztucznych zbiorników wodnych oraz projekty mające na celu zwiększenie retencji korytowej) - realizowane wyłącznie na terenie województwa
	Poddziałanie 4.1.3	Projekty realizowane w miastach poniżej 100 tys. mieszkańców dotyczące zabezpieczenia obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami (zagospodarowanie wód opadowych i wody zgromadzonej w śniegu poprzez systemy zbierania, retencjonowania oraz detencjonowania (opóźnienia, spowolnienia odpływu).
	Poddziałanie 4.1.4	Projekty dot. wsparcia systemów oceny ryzyka wystąpienia powodzi i zarządzania tym ryzykiem, rozwój systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń - projekty realizowane wyłącznie na terenie województwa.
	Poddziałanie 4.1.5	Zakup sprzętu specjalistycznego do zapobiegania i likwidacji skutków klęsk żywiołowych i poważnych awarii środowiskowych.
7. Typ beneficjenta	1. jst i ich związki, 2. jednostki zależne od jst, posiadające osobowość prawną, 3. państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe posiadajace osobowość prawną, 4. państwowe osoby prawne w rozumieniu art. 9 pkt. 14 ustawy o finansach publicznych, 5. OSP, ich związki i stowarzyszenia posiadające osobowość prawną, 6. PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne. 7. Szkoły wyższe.	
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałania 4.1.1-4.1.5	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	

[43] Wały przeciwpowodziowe w przypadku braku możliwości zastosowania innych rozwiązań alternatywnych (tam, gdzie uzasadnione, rozbiórka wałów przeciwpowodziowych, zmiana rozstawu wałów w celu likwidacji przewężeń koryta przepływu wód - poszerzenie terenu międzywala).

12. Instrumenty terytorialne	Poddziałania 4.1.1-4.1.5	W poddziałaniu 4.1.3 oraz 4.1.4 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI
13. Tryby wyboru projektów	Poddziałania 4.1.1-4.1.5	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowani e protestów	Poddziałania 4.1.1-4.1.5	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Przy wyborze projektów do dofinansowania będą brane pod uwagę między innymi aspekty dotyczące lokalizacji inwestycji względem obszarów Natura 2000. 2. Realizowane projekty powinny wpływać na realizację *Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zamiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030*. 3. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowane (w przypadku dostaw i usług) przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez beneficjenta dokonane.[44] 4. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych. W ramach jednego konkursu wnioskodawca może złożyć jeden wniosek o dofinansowanie za wyjątkiem Poddziałania; 4.1.1. i 4.1.2	
	Poddziałanie 4.1.1	1. Realizowane inwestycje muszą uwzględniać wymagania Ramowej Dyrektywy Wodnej[45] oraz Dyrektywy Powodziowej[46]. 2. Do czasu potwierdzenia przez Komisję Europejską zgodności aktualizacji planów gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy z Ramową Dyrektywą Wodną, warunkiem realizacji projektów jest ich ujęcie w załączniku nr 2 do MasterPlanu dla obszaru dorzecza Odry (Lista nr 1 - Inwestycje, które nie wpływają negatywnie na osiągnięcie dobrego stanu wód lub nie pogarszają stanu wód).

[44] Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020, rozdz. 6.1. „*Przez projekt ukończony/zrealizowany należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie nastąpił odbiór ostatnich robót, dostaw lub usług*".

[45] Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna)

[46] Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa).

		3. Realizowane inwestycje muszą być zgodne z planami zarządzania ryzykiem powodziowym.
	Poddziałanie 4.1.2	1. Realizowane inwestycje muszą uwzględniać wymagania Ramowej Dyrektywy Wodnej[47] oraz Dyrektywy Powodziowej[48]. 2. Do czasu potwierdzenia przez Komisję Europejską zgodności aktualizacji planów gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy z Ramową Dyrektywą Wodną, warunkiem realizacji projektów jest ich ujęcie w załączniku nr 2 do Master Planu dla obszaru dorzecza Odry (Lista nr 1 - Inwestycje, które nie wpływają negatywnie na osiągnięcie dobrego stanu wód lub nie pogarszają stanu wód). 3. Pod pojęciem małej retencji rozumie się wszelkie działania techniczne i nietechniczne zmierzające do poprawy struktury bilansu wodnego zlewni poprzez zwiększenie ich zdolności retencyjnych. Realizowane będą działania wykorzystujące kompleksowe zabiegi łączące przyjazne środowisku metody przyrodnicze i techniczne oraz inne najlepsze praktyki przedstawione w opracowaniach do realizacji obiektów małej retencji w nadleśnictwach.
	Poddziałanie 4.1.5	1. W przypadku inwestycji/zakupu sprzętu dla OSP – warunkiem dofinansowania projektu jest funkcjonowanie danej jednostki w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym i uzyskanie pozytywnej opinii Komendy Wojewódzkiej PSP w Poznaniu. Projekty realizowane przesz PSP – na poziomie krajowym. 2. Na wsparcie służb ratowniczych w sprzęt ratunkowy przeznaczonych zostanie nie więcej niż 10% określonej w WRPO 2014+ alokacji dla kategorii interwencji 087 (Środki w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem, np. erozją, pożarami, powodziami, burzami, suszami oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie, w tym zwiększenie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami).
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, działań dotyczących między innymi: nabycia dodatkowych kompetencji zawiązanych z obsługą systemów i urządzeń zarządzania zagrożeniami, podnoszenia potencjału instytucjonalnego służb ratowniczych oraz podnoszenia świadomości osób dotkniętych zagrożeniem powodziowym (maks. 10% na poziomie projektu).	
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy	

[47] Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna)
[48] Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa).

18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków/ planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.
20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	41 300 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód – zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020;* - dla projektów objętych pomocą publiczną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód – zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020;* - dla projektów objętych pomocą publiczną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%

25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Dla poddziałania 4.1.1, 4.1.2 - minimalna wartość kosztów całkowitych projektu – 500 tys. zł; Dla poddziałania 4.1.3, 4.1.4 i 4.1.5 - minimalna wartość kosztów całkowitych projektu - 100 tys. zł.
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.4.2. Działanie 4.2. Gospodarka odpadami

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 4.2. Gospodarka odpadami	
	Poddziałanie 4.2.1	Tworzenie kompleksowych systemów gospodarki odpadami oraz uzupełnianie istniejących
	Poddziałanie 4.2.2	Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami
	Priorytet inwestycyjny	6.a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie
3. Cele szczegółowe działania	Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (tony/rok) Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów (szt.) Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (szt.) Liczba zamkniętych lub zrekultywowanych składowisk odpadów (szt.)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 4.2.1	Projekty dotyczące tworzenia kompleksowych systemów gospodarki odpadami oraz projekty służące uzupełnieniu istniejących systemów gospodarki odpadami o wszelkie niezbędne dla osiągnięcia kompleksowości elementy, w tym: - projekty dot. systemów selektywnej zbiórki odpadów; - projekty dot. Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK); - projekty dot. budowy, rozbudowy i modernizacji zakładów zagospodarowania odpadów; - projekty dot. budowy punktów przeładunkowych odpadów; - projekty dot. rekultywacji składowisk lub ich wydzielonych części przewidzianych do zamknięcia w zakresie zgodnym z zakresem określonym w decyzji o zamknięciu, jako element kompleksowego projektu
	Poddziałanie 4.2.2	Projekty dot. usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest i/lub infrastruktury do zbiórki i utylizacji wyrobów zawierających azbest.
7. Typ beneficjenta	1. jst i ich związki, 2. podmioty świadczące usługi publiczne w ramach obowiązków własnych gmin.	
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów.	

ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy	
13. Tryby wyboru projektów	Konkursowy	
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej	
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowane (w przypadku dostaw i usług) przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez beneficjenta dokonane.[49] 2. W ramach jednego konkursu wnioskodawca może złożyć jeden wniosek o dofinansowanie.	
	Poddziałanie 4.2.1	1. Warunkiem wsparcia inwestycji będzie ich uwzględnienie w planie inwestycyjnym w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, stanowiącym załącznik do Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym 2. Kompleksowe inwestycje w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi, realizowane w regionach gospodarki odpadami[50] w których uwzględniono komponent dotyczący termicznego przekształcania odpadów[51] zapewniające zintegrowane podejście zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami będą realizowane z poziomu krajowego.Warunkiem wsparcia inwestycji będzie przyczynienie się do zapewnienia zgodności systemu gospodarki odpadami z hierarchią postępowania z odpadami (w pierwszej kolejności zapobieganie powstawaniu odpadów, następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, np. odzysk energii oraz unieszkodliwia-nie),

[49] Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020, rozdz. 6.1. „*Przez projekt ukończony/zrealizowany należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie nastąpił odbiór ostatnich robót, dostaw lub usług*".

[50] Regiony gospodarki odpadami są wyznaczane w wojewódzkich planach gospodarki odpadami (wpgo).

[51] Dotyczy to zarówno regionów gospodarki odpadami, w których już funkcjonuje instalacja do termicznego przekształcania odpadów jak i regionów, w których budowa takiego typu instalacji jest dopiero planowana.

		wynikającą ze zobowiązań akcesyjnych tj. ramowej dyrektywy odpadowej[52] i dyrektywy składowiskowej[53]. Integralnym elementem projektu muszą być działania zmierzające do zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zapobiegania powstawaniu odpadów, selektywnej zbiórki oraz racjonalnego i zgodnego z przepisami postępowania z odpadami. 3. W odniesieniu do PSZOK o dofinansowanie mogą ubiegać się projekty o wartości do 2 mln zł kosztów kwalifikowalnych i obsługujące do 20 tys. mieszkańców, natomiast pozostałe projekty będą realizowane w ramach POIŚ. Ww. warunki należy spełnić łącznie tj. w przypadku gdy co najmniej jeden z ww. paramentów zostanie przekroczony inwestycja kwalifikuje się do wsparcia w ramach POIiŚ
	Podziałanie 4.2.2	1. Warunkiem wsparcia inwestycji będzie posiadanie przez jst i/lub ich związki programu usuwania wyrobów zawierających azbest 2. Integralnym elementem projektu muszą być działania zmierzające do zwiększenia świadomości mieszkańców na temat szkodliwości wyrobów zawierających azbest.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. z działaniami informacyjno-edukacyjnymi w zakresie zapobiegania powstawiania odpadów, czy właściwego postępowania z odpadami.	
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy	
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).	
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków / planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.	

[52] Dyrektywa Parlamentu europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów komunalnych,
[53] Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów.

20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Wsparcie będzie udzielane jako rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 106 ust. 2 TFUE, na podstawie Wytycznych w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych samorządu gminy w gospodarce odpadami komunalnymi i/lub zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy.
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	25 200 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód – zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020,* - dla projektów objętych pomocą publiczną – zgodnie z *Wytycznymiw zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych samorządu gminy w gospodarce odpadami komunalnymi* i/lub zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami, - dla projektów objętych pomocą de minimis – zgodnie z: Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód – zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020,* - dla projektów objętych pomocą publiczną – zgodnie z *Wytycznymi w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych samorządu gminy w gospodarce odpadami komunalnymi* i/lub zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami, - dla projektów objętych pomocą de minimis – zgodnie z: Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość kosztów całkowitych projektu - 200 tys. zł.

26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.4.3. Działanie 4.3. Gospodarka wodno – ściekowa

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 4.3 Gospodarka wodno – ściekowa	
	Poddziałanie 4.3.1	Gospodarka wodno – ściekowa
	Poddziałanie 4.3.2	Gospodarka wodno – ściekowa w ramach ZIT dla rozwoju AKO
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami
	Priorytet inwestycyjny	6.b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełniania zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii Europejskiej w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.
3. Cel szczegółowy działania	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (RLM)	
5. Lista wskaźników produktu	Długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej (km) Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych (szt.)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 4.3.1	W celu wypełnia wymagań dyrektywy ściekowej[54] wsparcie dotyczyć będzie projektów w aglomeracjach o wielkości od 2 000 do 10 000 RLM[55] ujętych w KPOŚK oraz wynikających z Master planu dla dyrektywy ściekowej, dotyczących: - budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych (w tym również w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych), - budowy i modernizacji systemów kanalizacji zbiorczej (w tym rozdział sieci ogólnospławnej), - budowy i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę jako uzupełnienie w/w zadań, przy czym koszty związane z budową i modernizacją systemów zaopatrzenia w wodę mogą stanowić do 50% kosztów całkowitych inwestycji. Projekty dotyczące budowy sieci wodociągowej otrzymają wsparcie wyłącznie w zakresie zgodnym z ustawą Prawo wodne (tj. przy jednoczesnej realizacji na danym obszarze sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej).

[54] Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dot. oczyszczania ścieków komunalnych.

[55] RLM (równoważna liczba mieszkańców) - parametr projektowy oznaczający ładunek zanieczyszczeń organicznych w ściekach ulegający biodegradacji, wyrażony pięciodobowym zapotrzebowaniem na tlen (BZT5), w ilości 60g tlenu na dzień (art. 43 2 ustawy Prawo wodne). Obecnie zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej przyjęto jednolity dla wszystkich aglomeracji sposób obliczania RLM rzeczywistego: RLMrz zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej stanowi sumę mieszkańców aglomeracji, wartości RLM pochodzącej od osób czasowo przebywających na terenie aglomeracji (zarejestrowane miejsca noclegowe) oraz wartości RLM pochodzącej z zakładów przemysłowych i usługowych zlokalizowanych na obszarze aglomeracji.
Dla potrzeb KPOŚK, RLM aglomeracji uwzględnia ścieki pochodzące od stałych mieszkańców aglomeracji (w przeliczeniu: 1 RLM aglomeracji = 1 stały mieszkaniec aglomeracji), ścieki pochodzące z przemysłu, a także ścieki od osób czasowo przebywających w aglomeracji (w przeliczeniu: 1 RLM aglomeracji = 1 zarejestrowane miejsce noclegowe), odbierane systemem kanalizacji zbiorczej lub dostarczane w inny sposób do oczyszczalni ścieków w aglomeracji.

	Poddziałanie 4.3.2	W ramach działania możliwe będą do realizacji inwestycje polegające na: - budowie/rozbudowie/remoncie sieci kanalizacji sanitarnej, - wsparciu budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych. Przewidywane do realizacji projekty muszą spełniać wymagania dyrektywy ściekowej mówiące, iż wsparciem objęte będą mogły być jednie projekty w aglomeracjach o wielkości od 2 000 do 10 000 RLM ujętych w KPOŚK oraz wynikających z Master planu dla dyrektywy ściekowej.
7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 4.3.1	1. jst i ich związki, 2. podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach obowiązków własnych gmin 3. uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego
	Poddziałanie 4.3.2	- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, - podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach obowiązków własnych gmin.
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 4.3.1	W poddziałaniu 4.3.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Konińskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI Preferencje punktowe dla Obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne
	Poddziałanie 4.3.2	Projekty wynikające ze Strategii ZIT dla rozwoju AKO
13. Tryby wyboru projektów	Poddziałanie 4.3.1	Konkursowy
	Poddziałanie 4.3.2	Konkursowy

14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 4.3.1	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
	Poddziałanie 4.3.2	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca - Departament Wdrażania Programu Regionalnego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty powinny być zgodne z wymogami dyrektywy 91/271/EWG, w zakresie jakości oczyszczonych ścieków i dotyczyć inwestycji dla aglomeracji od 2 000 do 10 tys. RLM ujętych w KPOŚK oraz wynikających z Master Planu dla Dyrektywy Ściekowej. 2. Wszystkie realizowane projekty muszą uwzględniać wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie wyznaczania obszaru i granic aglomeracji. 3. Warunkiem finansowania projektów w danej aglomeracji będzie weryfikacja granic aglomeracji zgodnie z nowelizacją z dnia 30 maja 2014 r. ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowane (w przypadku dostaw i usług) przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez beneficjenta dokonane. 5. W ramach jednego konkursu jeden wnioskodawca może złożyć jeden wniosek (nie dotyczy konkursów w zakresie realizacji Mandatów Terytorialnych Ośrodków Strategicznej Interwencji). 6. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.	
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. z działaniami informacyjno-edukacyjnymi w zakresie oszczędzania wody (maks 10% na poziomie projektu).	

17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków / planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.
20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Nie dotyczy
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	76 300 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód – zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020,* - dla projektów objętych pomocą publiczną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód – zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020,* - dla projektów objętych pomocą publiczną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość kosztów całkowitych projektu - 500 tys. zł
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.4.4. Działanie 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego[56]

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 4.4 Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	
	Poddziałanie 4.4.1	Inwestycje w obszarze dziedzictwa kulturowego regionu
	Poddziałanie 4.4.2	Wydarzenia kulturalne
	Poddziałanie 4.4.3	Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego w ramach ZIT dla MOF Poznania
	Poddziałanie 4.4.4	Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego w ramach ZIT dla rozwoju AKO
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami
	Priorytet inwestycyjny	6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
3. Cel szczegółowy działania	Zwiększona atrakcyjność obiektów kultury regionu poprzez interwencje skierowane na inwestycje chroniące ich stan.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedziny/rok) Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem (osoby/rok) Liczba uczestników imprez kulturalnych (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba zabytków objętych wsparciem (szt.) Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.) Liczba zrealizowanych imprez kulturalnych (szt.)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 4.4.1	Poniższe typy projektów muszą przyczyniać się do poprawy dostępu do kultury, wzmocnienia funkcji edukacyjnych i zwiększenia udziału obywateli w kulturze. 1.Rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, restauracja, zachowanie, a także adaptacja na cele **kulturalne**, obiektów oraz obszarów zabytkowych. 2.Rozbudowa, przebudowa instytucji kultury oraz wyposażenie instytucji kultury. 3.Rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, restauracja, zachowanie, a także adaptacja na cele kulturalne obiektów poprzemysłowych i powojskowych o wartościach historycznych. 4.Ochrona, zachowanie i zabezpieczenie obiektów dziedzictwa kulturowego i obiektów zabytkowych. 5.Zakup trwałego wyposażenia oraz konserwacja i zabezpieczenie muzealiów, archiwaliów, starodruków i innych zabytków ruchomych jako integralne elementy szerszego projektu infrastrukturalnego. 6.Zabezpieczenie zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem jako część szerszego projektu infrastrukturalnego.

[56] Przy spełnieniu odpowiednich warunków wynikających z UP, WRPO 2014+ oraz UWRPO 2014+, projekty z zakresu kultury wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji możliwe są do realizacji również w ramach Działania 9.2. Wysokość wsparcia projektów w zakresie rewitalizacji dotyczących obiektów kultury w ramach Działania 9.2 nie może przekroczyć 2 mln euro kosztów kwalifikowalnych projektu.

		7.Zagospodarowanie otoczenia obiektów o charakterze kulturalnym (wyłącznie jako element szerszego projektu infrastrukturalnego). 8.Tworzenie i rozwój systemów oznakowania obszarów i obiektów atrakcyjnych kulturowo (wyłącznie jako element projektu infrastrukturalnego). 9.Działania związane z wykorzystaniem i rozwojem aplikacji i usług teleinformatycznych, jak również rozwój kultury i turystyki związanej z treściami cyfrowymi (wyłącznie jako element projektu infrastrukturalnego). Typy projektów można łączyć.
	Poddziałanie 4.4.2	Wsparcie organizacji wydarzeń o charakterze kulturalnym, wnoszących trwały wkład do zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, w tym wsparcie niezbędnej infrastruktury
	Poddziałanie 4.4.3	Poprawa stanu materialnego dziedzictwa kulturowego regionu poprzez przebudowę, modernizację i adaptację obiektów użyteczności publicznej wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.
	Poddziałanie 4.4.4	W ramach poddziałania realizowane będą inwestycje w zakresie: a) rozwoju instytucji kultury i ochronie dziedzictwa narodowego, w tym inwestowanie w instytucje kultury (wraz z wyposażeniem) i obiekty oraz obszary zabytkowe (w tym m.in. rozbudowa, przebudowa, konserwacja, rewitalizacja, renowacja, rewaloryzacja, restauracja, zachowanie, a także adaptacja na cele kulturalne), b) adaptacji na cele kulturalne obiektów poprzemysłowych i powojskowych o wartościach historycznych, c) zakupu trwałego wyposażenia oraz zabezpieczenie, konserwacja muzealiów, archiwaliów, starodruków (wyłącznie jako element szerszego projektu infrastrukturalnego wskazanego w podpunkcie a) lub b)), d) zabezpieczenia zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego przed degradacją, kradzieżą i zniszczeniem (wyłącznie jako element szerszego projektu infrastrukturalnego wskazanego w podpunkcie a) lub b)), e) wykorzystania i rozwoju aplikacji oraz usług teleinformatycznych, jak również rozwoju kultury i turystyki związanej z treściami cyfrowymi (wyłącznie jako element szerszego projektu infrafstrukturalnego wskazanego w podpunkcie a) lub b)), f) zagospodarowania otoczenia obiektów o charakterze kulturalnym (wyłącznie jako element szerszego projektu infrastrukturalnego wskazanego w podpunkcie a) lub b)), g) tworzenia i rozwoju systemów oznakowania obszarów i obiektów atrakcyjnych kulturowo (wyłącznie jako element szerszego projektu infrafstrukturalnego wskazanego w podpunkcie a) lub b)). Typy projektów można łączyć.
7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 4.4.1 i 4.4.2	1. Samorządowe instytucje kultury. 2. Jednostki samorządu terytorialnego. 3. Związki i stowarzyszenia jednostek samorządu

		terytorialnego. 4. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego. posiadające osobowość prawną, 5. Uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego. 6. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność non profit (w rozumieniu ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej[57]) w obszarze objętym wsparciem w ramach działania. 7. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych. 8. Inne instytucje z sektora finansów publicznych. 9. Szkoły wyższe[58]. 10. Przedsiębiorcy jako partnerzy projektów realizowanych przez beneficjentów wskazanych w pkt. 1-9 (dotyczy Poddziałania 4.4.2) Państwowe jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe (Państwowe instytucje kultury oraz współprowadzone przez Ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych oraz archiwa państwowe, szkoły i uczelnie artystyczne prowadzone i nadzorowane przez MKiDN chyba, że zapisy poszczególnych Kontraktów Terytorialnych stanowią inaczej mogą ubiegać się o dofinansowanie wyłącznie w ramach PO IiŚ).
	Poddziałanie 4.4.3	Jst, ich związki i jednostki organizacyjne oraz komunalne osoby prawne.
	Poddziałanie 4.4.4	- samorządowe instytucje kultury , - jednostki samorządu terytorialnego, - związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, - jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, posiadające osobowość prawną.
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 4.4.1 i 4.4.2	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.4.3 i 4.4.4	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi	

[57] Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r., poz. 406 ze zm.)

[58] Uczelnie artystyczne nadzorowane przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, oraz szkoły artystyczne prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki samorządu terytorialnego na rzecz szkół artystycznych tylko i wyłącznie w ramach PO IiŚ przy czym w przypadku szkolnictwa artystycznego w ramach Działania realizowane będą wyłącznie projekty służące zachowaniu i promocji dziedzictwa kulturowego, zadania z zakresu szkolnictwa artystycznego mogą być realizowane w ramach PI 10a.

innymi PO (jeśli dotyczy)	Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 4.4.1 i 4.4.2	W poddziałaniu 4.4.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI Preferencje punktowe dla Obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowych zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne
	Poddziałanie 4.4.3	Projekty wynikające ze Strategii ZIT w MOF Poznania Preferencje punktowe dla Obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowych zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne
	Poddziałanie 4.4.4	Projekty wynikające ze Strategii ZIT dla rozwoju AKO Preferencje punktowe dla Obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowych zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne
13. Tryby wyboru projektów	Poddziałanie 4.4.1	Konkursowy, pozakonkursowy
	Poddziałanie 4.4.2	Konkursowy
	Poddziałanie 4.4.3 i 4.4.4	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 4.4.1 i 4.4.2	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
	Poddziałanie 4.4.3 i 4.4.4	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca - Departament Wdrażania Programu Regionalnego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1.W ramach Działania realizowane będą projekty wynikające ze zaktualizowanej	

	Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020. 2.Podczas oceny projektów obok elementów takich jak analiza ekonomiczna, analiza finansowa czy analiza ryzyka, pod uwagę będą brane: a. analiza popytu - wykazanie zapotrzebowania na dany projekt w tym szacowanej liczby odwiedzających; b. realizacja priorytetów rozwoju kultury: – poprawa dostępności do kultury – zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń – umożliwienie nowych form uczestnictwa w kulturze w tym poprzez zwiększenie potencjału turystycznego, rozwoju e-kultury oraz przemysłów kreatywnych i przemysłów kultury[59] – podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu c. zapewnienie trwałości efektów. 3.W ramach Działania promowane będą rozwiązania wpływające na poprawę efektywności funkcjonowania obiektów/instytucji w długim okresie, w tym rozwiązania pozwalające na: a. obniżenie kosztów utrzymania na rzecz wydatków inwestycyjnych, b. zastosowanie innowacyjnych rozwiązań energooszczędnych, c. dywersyfikację źródeł finansowania (pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania, d. dodatnie efekty ekonomiczne na bezpośrednie otoczenie inwestycji, e. tworzenie nowych miejsc pracy. 4. W sposób priorytetowy traktowane będą projekty o ponadlokalnym oddziaływaniu, wpływające na zwiększenie dostępu do wysokiej jakości oferty kulturalnej (w tym dotyczące obiektów poprzemysłowych, którym nadane zostaną nowe funkcje kulturalne) oraz projekty komplementarne z innymi działaniami podejmowanymi w zakresie rozwoju kultury na obszarze planowanej interwencji. 5. Działania dotyczące organizacji imprez o charakterze kulturalnym, takich jak wystawy, festiwale mogą być wspierane w ramach Poddziałania 4.4.2 pod warunkiem spełnienia następujących kryteriów: a. wywarcie znaczącego wpływu na gospodarkę regionalną potwierdzonego osiągnięciem mierzalnych korzyści w dłuższej perspektywie czasowej, b. wniesienie wkładu w realizacje celów Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego w zakresie priorytetu kultury, głównie promocji kultury, dziedzictwa kulturowego i przemysłu kreatywnego. c. wkład EFRR nie może przekroczyć wkładu sektora prywatnego w projekcie. Przychody takie jak sprzedaż biletów itp. są wyłączone z kalkulacji wkładu sektora prywatnego. 6. W Poddziałaniu 4.4.2 wydatki inwestycyjne nie mogą stanowić większości wydatków kwalifikowalnych projektu. 7. Wsparcie nie będzie kierowane na budowę od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej. 8. Możliwe będą inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych. 9. Projekty w zakresie kultury realizowane w ramach Działania 4.4 muszą przyczyniać się do osiągania wymiernych i trwałych korzyści społeczno-

[59] to gałęzie gospodarki, które dzięki wykorzystaniu kreatywności, umiejętności i talentu ludzi, mają potencjał zwiększania dobrobytu i tworzenia miejsc pracy poprzez wytwarzanie i wykorzystywanie własności intelektualnej.
B. Jankowska, Koopetycja w klastrach kreatywnych, Przyczynek do teorii regulacji w gospodarce rynkowej, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2012

	gospodarczych. 10. Działania związane z wykorzystaniem i rozwojem aplikacji i usług teleinformatycznych, jak również rozwój kultury i turystyki związanej z treściami cyfrowymi mogą być wspierane w ramach Działania 4.4, jeżeli stanowią integralną część szerszego projektu jednak udział tych kosztów w projekcie nie może stanowić więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektów. Samodzielne projekty w tych obszarach mogą być wspierane w ramach CT2 (e-usługi) oraz CT3 (e-biznes). 11. W realizowanych projektach musi zostać wykazana trwałość ich finansowania w okresie eksploatacyjnym, z uwzględnieniem prognoz odnośnie popytu oraz przychodów generowanych przez bezpośrednich użytkowników, a także z uwzględnieniem środków własnych beneficjenta oraz subwencji ze strony właściwych podmiotów. 12. Możliwy jest udział przedsiębiorców w realizacji projektów, jednak jedynie w roli partnerów. 13. Do wsparcia w ramach Działania nie mogą zostać wybrane operacje, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji wniosku o dofinansowanie.[60] 14. Zgodnie z wynikami negocjacji WRPO 2014+ z Komisją Europejską wsparcie infrastruktury w ramach Działania ograniczone musi być do infrastruktury małej skali (tj. inwestycji infrastrukturalnych do wysokości 20 mln zł kosztów całkowitych projektu) oraz uwzględniać zapisy linii demarkacyjnej pomiędzy programami regionalnymi a PO IiŚ)[61]. 15. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Wśród spodziewanych typów projektów nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. z działaniami informacyjno-edukacyjnymi (maks. 10% wartości projektu).

[60] Na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

[61] Zgodnie z zasadami demarkacji pomiędzy programami regionalnymi (RPO) a Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko(POIiŚ) projekty dotyczące:
a) konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomych, jak i ruchomych);
b) rozwoju czytelnictwa w miastach wojewódzkich;
c) rozwoju sztuki współczesnej w miastach wojewódzkich;
d) konserwacji, restauracji, rewaloryzacji, adaptacji na cele kulturalne oraz zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych i nieruchomych zabytków techniki
e) obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii lub zlokalizowanych na obszarach objętych wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarach uznanych za Pomniki Prezydenta RP,
realizowane w PO IiŚ będą mieścić się w kwotach 2 - 5 mln euro (10 mln euro dla obiektów UNESCO) kosztów całkowitych (w ramach PO IiŚ w przypadku projektów polegających wyłącznie na zakupie wyposażenia będą one mieścić się w przedziale 0,5-5 mln euro kosztów całkowitych).
W ramach RPO projekty określone w ppkt a,b,c,d,e będą mieścić się w kwotach do 2 mln euro kosztów całkowitych.

17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy	
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).	
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.	
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	51 000 000,00	
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 4.4.1	85% Dla projektów objetych pomocą publiczną – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
	Poddziałanie 4.4.2	50%
	Poddziałanie 4.4.3 i 4.4.4	85% Dla projektów objetych pomocą publiczną – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie	Poddziałanie 4.4.1	85% Dla projektów objetych pomocą publiczną – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

	Poddziałanie 4.4.2	50%
	Poddziałanie 4.4.3 i 4.4.4	85% Dla projektów objetych pomocą publiczną – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 4.4.1	15% Dla projektów objetych pomocą publiczną – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
	Poddziałanie 4.4.2	W zależności od statusu środków własnych beneficjenta (wkład prywatny w projektach realizowanych w ramach Poddziałania musi być większy lub równy wkładowi Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).
	Poddziałanie 4.4.3 i 4.4.4	15% Dla projektów objetych pomocą publiczną – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 4.4.1, 4.4.3, 4.4.4	Minimalnie 500 000,00 PLN W przypadku projektów dotyczących: a) konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomych, jak i ruchomych); b) rozwoju czytelnictwa w miastach wojewódzkich; c) rozwoju sztuki współczesnej w miastach wojewódzkich; d) konserwacji, restauracji, rewaloryzacji, adaptacji na cele kulturalne oraz zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych i nieruchomych zabytków techniki; e) obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii lub zlokalizowanych na obszarach objętych wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarach uznanych za Pomniki Prezydenta RP, maksymalnie 8 000 000,00 PLN W pozostałych przypadkach maksymalnie 20 000 000,00 PLN
	Poddziałanie 4.4.2	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna	Nie dotyczy	

wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.4.5. Działanie 4.5 Ochrona przyrody

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 4.5 Ochrona przyrody	
	Poddziałanie 4.5.1	Ochrona gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody
	Poddziałanie 4.5.2	Opracowywanie planów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo
	Poddziałanie 4.5.3	Ochrona różnorodności biologicznej
	Poddziałanie 4.5.4	Edukacja ekologiczna
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami
	Priorytet inwestycyjny	6d. Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000" i zieloną infrastrukturę
3. Cel szczegółowy działania	Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (ha)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba wspartych form ochrony przyrody (szt.) Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody (szt.) Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem (szt.)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 4.5.1	Ochrona gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000).
	Poddziałanie 4.5.2	Opracowywanie planów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo (dot. parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody).
	Poddziałanie 4.5.3	1. Projekty dotyczące ochrony różnorodności biologicznej w obrębie banków genowych, ogrodów botanicznych, ogrodów zoologicznych, ośrodków rehabilitacji zwierząt i ogrodów dendrologicznych na obszarach miejskich i pozamiejskich. 2. Projekty związane z ochroną zasobów przyrodniczych wraz z działaniami promocyjno – informacyjnymi wykorzystującymi lokalne zasoby przyrodnicze (działania realizowane na obszarach innych niż parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerwaty przyrody i obszary NATURA 2000).
	Poddziałanie 4.5.4	1. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska. 2. Budowa, rozbudowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej. Typy projektów można łączyć
7. Typ beneficjenta	1. jst i ich związki, 2. państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe, 3. samorządowe osoby prawne, 4. organizacje pozarządowe (dotyczy podmiotów posiadających osobowość prawną),	

	5. szkoły wyższe, 6. PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, 7. jednostki naukowo - badawcze (dotyczy podmiotów posiadających osobowość prawną).	
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 4.5.1, 4.5.2, 4.5.3, 4.5.4	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 4.5.1, 4.5.2, 4.5.3, 4.5.4	Nie dotyczy
13. Tryby wyboru projektów	Poddziałanie 4.5.1, 4.5.2, 4.5.3, 4.5.4	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 4.5.1, 4.5.2, 4.5.3, 4.5.4	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Finansowanie działań obszarów Natura 2000 będzie zgodne z Priorytetowymi ramami działań dla sieci Natura 2000 opracowanymi przez Polskę zgodnie z art. 8 Dyrektywy 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywy siedliskowej). 2. Ponadto stosowane będą preferencje dla działań w zakresie ochrony różnorodności biologicznej realizowane na obszarach Natura 2000, (dotyczy poddziałania 4.5.1.). Dodatkowo projekty realizowane w ramach poddziałania 4.5.1 muszą być zgodne z planami ochrony dla rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych. 3. Projekty realizowane w ramach typu projektu nr 4.5.3 będą finansowane tylko wtedy, gdy będą zwiększać odporność środowiska na ruch turystyczny szczególnie nieuporządkowany i będą ograniczać jego negatywny wpływ na środowisko. 4. Projekty dotyczące ochrony in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach parków narodowych i kompleksowych projektów ponadregionalnych realizowane będą w ramach POIŚ. 5. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone (w	

	przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowane (w przypadku dostaw i usług) przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez beneficjenta dokonane. 6. W ramach jednego konkursu jeden wnioskodawca może złożyć jeden wniosek o dofinansowanie.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. z działaniami informacyjno-edukacyjnymi podnoszącymi świadomość mieszkańców w zakresie ochrony różnorodności biologicznej (maks 10% na poziomie projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków/ planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	10 200 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód – zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020;* - dla projektów objętych pomocą publiczną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami. - dla projektów objętych de minimis – zgodnie z: Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
23. Maksymalny % poziom	Do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu z zastrzeżeniem, iż: - dla projektów spełniających definicję projektów generujących dochód –

dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014 – 2020;* - dla projektów objętych pomocą publiczną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość kosztów całkowitych projektu – 100 tys. zł.
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.5 OŚ PRIORYTETOWA 5. TRANSPORT

1. Fundusz	Nazwa Funduszu	Wkład ze środków unijnych na Oś priorytetową (EUR)
	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	414 000 000,00
2. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	

Opisy Działań w ramach Osi Priorytetowej 5.

2.5.1. Działanie 5.1. Infrastruktura drogowa regionu

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 5.1. Infrastruktura drogowa regionu	
	Poddziałanie 5.1.1	Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi wojewódzkie, będące w zarządzie Samorządu Województwa Wielkopolskiego oraz drogi, których realizacja wynika ze Strategii ZIT lub Mandatów Terytorialnych OSI)
	Poddziałanie 5.1.2	Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi powiatowe i gminne)
	Poddziałanie 5.1.3	Infrastruktura drogowa regionu w ramach ZIT dla MOF Poznania
	Poddziałanie 5.1.4	Infrastruktura drogowa regionu w ramach ZIT dla rozwoju AKO
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	07 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej
	Priorytet inwestycyjny	7b. Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych[62] i trzeciorzędnych[63] z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
3. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poprawione warunki dla transportu drogowego poprzez budowę, przebudowę i modernizację sieci drogowej, w taki sposób, aby wzmacniała ona powiązania poszczególnych obszarów województwa wielkopolskiego, w tym z siecią TEN-T.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba ośrodków gminnych objętych izochroną 60 minut dostępności drogowej do Poznania (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Długość wybudowanych dróg wojewódzkich (km) Długość przebudowanych dróg wojewódzkich (km) Długość wybudowanych dróg powiatowych i gminnych (km) Długość przebudowanych dróg powiatowych i gminnych (km) Liczba wybudowanych i przebudowanych obwodnic (szt.) Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych (szt.)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 5.1.1 Wzmocnienie	1. Budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja dróg wojewódzkich, skrzyżowań (w tym z ruchem okrężnym)

[62] połączenia węzłów drugorzędnych, to drogi określone w art. 5 ust. 1 ustawy o drogach publicznych, które nie są elementem sieci TEN-T, oraz drogi inne niż określone w art. 5 ust. 1 stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa, i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych, czyli de facto to drogi krajowe spoza sieci TEN-T oraz wojewódzkie;

[63] połączenia węzłów trzeciorzędnych, to pozostałe drogi publiczne, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą oraz drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

	regionalnego układu powiązań drogowych (drogi wojewódzkie, będące w zarządzie Samorządu Województwa Wielkopolskiego oraz drogi, których realizacja wynika ze Strategii ZIT lub Mandatów Terytorialnych OSI)	wraz z infrastrukturą towarzyszącą.[64] 2. Budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja obwodnic i obejść drogowych na drogach wojewódzkich wraz z infrastrukturą towarzyszącą. 3. Budowa, przebudowa, modernizacja obiektów inżynierskich[65] na drogach wojewódzkich wraz z infrastrukturą towarzyszącą. 4. Wsparcie poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na drogach, systemy zarządzania ruchem, sygnalizacją świetlną i dźwiękową (wyłącznie jako element projektu realizowanego w ramach pkt. 1-3).
	Poddziałanie 5.1.2 Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi powiatowe i gminne)	1. Budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja dróg powiatowych i gminnych, skrzyżowań (w tym z ruchem okrężnym) wraz z infrastrukturą towarzyszącą.[66] 2. Budowa, przebudowa rozbudowa, modernizacja obwodnic i obejść drogowych na drogach powiatowych i gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. 3. Budowa, przebudowa, modernizacja drogowych obiektów inżynierskich[67] wraz z infrastrukturą towarzyszącą na drogach powiatowych i gminnych 4. Systemy zarządzania ruchem, sygnalizacją świetlną i dźwiękową (wyłącznie jako element projektu realizowanego w ramach pkt. 1-3).
	Poddziałanie 5.1.3	5. Budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja dróg wojewódzkich, skrzyżowań (w tym z ruchem okrężnym) wraz z infrastrukturą towarzyszącą. 6. Budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja obwodnic i obejść drogowych na drogach wojewódzkich wraz z nfrastrukturą towarzyszącą. 7. Budowa, przebudowa, modernizacja obiektów inżynierskich na drogach wojewódzkich wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

[64] Infrastruktura towarzysząca:
- osłony przeciwolśnieniowe lub ekrany akustyczne;
- chodniki znajdujące się w ciągu drogi;
- przejścia dla pieszych, jak również wszelkie inne prace infrastrukturalne pozwalające zwiększyć bezpieczeństwo pieszych, rowerzystów czy zwierząt;
- ścieżki rowerowe znajdujące się w ciągu drogi lub bezpośrednio służące wyłączeniu ruchu rowerowego z drogi będącej przedmiotem projektu;
- oświetlenie wzdłuż drogi będącej przedmiotem projektu;
- infrastruktura drogowa przyczyniająca się do ochrony środowiska (np. urządzenia odwadniające, w tym kanalizacja deszczowa, zbiorniki retencyjne, przepusty, sączki, zbiorniki odparowujące, separatory dla wód opadowych);
- kanalizacja teletechniczna;
- miejsca do wypoczynku dla kierowców, w tym wyposażenie dotyczące wkomponowania ww. rodzaju projektów w krajobraz;
- zieleń ozdobna i ochronna (zieleń przydrożna);
- zatoki dla autobusów
- zatoki postojowe (niebędące miejscami parkingowymi, a służące krótkiemu postojowi);

[65] Drogowy obiekt inżynierski – obiekt mostowy, tunel, przepust i konstrukcja oporowa zgodnie z ustawą o drogach publicznych

[66] J.w.

[67] J.w.

		8. Wsparcie poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na drogach, systemy zarządzania ruchem, sygnalizacją świetlną i dźwiękową (wyłącznie jako element projektu realizowanego w ramach pkt. 1-3).
	Poddziałanie 5.1.4	Inwestycje drogowe realizowane w ramach PI WRPO 2014+ 7b muszą być zgodne z Regionalnym Planem Transportowym dla Województwa Wielkopolskiego (przygotowanym przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego). W ramach Poddziałania realizowany będzie projekt pozakonkursowy pn. „Rozbudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 450 na odcinku od „Rogatki" do granicy miasta Kalisza", którego Beneficjentem będzie Miasto Kalisz. Projekt polegać będzie na przebudowie ulic o długości ok. 6,3 km zlokalizowanych w ciągu drogi wojewódzkiej nr 450 (tj. ulic: Nowy Świat, Częstochowskiej i Rzymskiej) wraz ze wzmocnieniem i dostosowaniem nawierzchni jezdni do wymogów nośności dla dróg krajowych (115kN/oś), przebudową i budową chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych, zatok autobusowych, budową rond na skrzyżowaniu ulic: Legionów - Nowy Świat oraz skrzyżowaniu ulic: Częstochowska - Budowlanych, przebudową istniejących skrzyżowań, przebudową wiaduktu kolejowego, przebudową oświetlenia ulicznego, odwodnieniem, usunięciem kolizji z istniejącą infrastrukturą techniczną. Projekt uwzględniać będzie również zastosowanie elementów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego.
7. Typ beneficjenta	Poddziałania 5.1.1 i 5.1.2	1. Jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia 2. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, posiadające osobowość prawną
	Poddziałanie 5.1.3	Miasto Poznań
	Poddziałanie 5.1.4	Miasto Kalisz
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałania 5.1.1 i 5.1.2	Nie dotyczy
	Poddziałania 5.1.3 i 5.1.4	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	

12. Instrumenty terytorialne	Poddziałania 5.1.1 i 5.1.2	W Poddziałaniu 5.1.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Konińskiego OSI Preferencje punktowe dla Obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne
	Poddziałanie 5.1.3	Projekty wynikające ze Strategii ZIT w MOF Poznania
	Poddziałanie 5.1.4	Projekty wynikające ze Strategii ZIT dla rozwoju AKO
13. Tryb wyboru projektów	Poddziałanie 5.1.1	Konkursowy
	Poddziałanie 5.1.2	Konkursowy
	Poddziałanie 5.1.3	Pozakonkursowy
	Poddziałanie 5.1.4	Pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Podziałania 5.1.1 i 5.1.2	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
	Poddziałania 5.1.3 i 5.1.4	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca - Departament Wdrażania Programu Regionalnego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. W zakresie dróg wojewódzkich, w celu zapewnienia dostępności transportowej, możliwe będzie wsparcie inwestycji w zakresie pozwalającym na ich włączenie do systemu dróg krajowych lub sieci TEN-T, wypełniających luki w sieci dróg pomiędzy ośrodkami wojewódzkimi oraz innymi miastami, zgodnie z przeprowadzoną diagnozą, wskazującą na problem dostępności transportowej tych miast, pełniących ważne funkcje w lokalnych rynkach pracy. 2. Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa w ramach Poddziałania 5.1.2 inwestycje w drogi lokalne możliwe będą jedynie wówczas gdy zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T[68], portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi. 3. Pod warunkami wskazanymi w Umowie Partnerstwa drogi lokalne mogą być wspierane także w ramach Działania 1.3, 3.3, 9.2 4. Realizowane projekty muszą tworzyć ciąg drogowy o minimalnej długości	

[68] Przez bezpośrednie połączenie należy rozumieć połączenie z istniejącą lub budowaną autostradą lub drogą ekspresową leżącą w sieci TEN-T przez węzeł na autostradzie lub drodze ekspresowej, połączenie z istniejącym węzłem albo elementem punktowym sieci. Droga lokalna nie może więc być pośrednią składową układu drogowego zapewniającego dostęp, chyba, że:

1. na wcześniejszym fragmencie ciągu drogowego pomiędzy odcinkiem proponowanym a siecią TEN-T wcześniej została przeprowadzona lub obecnie jest prowadzona budowa/przebudowa drogi w odpowiednim zakresie oraz
2. ciąg jest ciągiem jednorodnym (ta sama droga lokalna rozpoczynająca się, kończąca się lub przebiegająca przez węzeł autostrady lub drogę ekspresową) lub prowadząca do elementu punktowego sieci.

	500 metrów (z wyłączeniem projektów dotyczących obiektów inżynierskich). 5. Projekt, którego przedmiotem jest wyłącznie infrastruktura towarzysząca nie jest kwalifikowany w ramach Działania. 6. Inwestycje w drogi wojewódzkie muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego dla Województwa Wielkopolskiego (przygotowanego przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego). 7. Inwestycje w drogi lokalne wybierane są z uwzględnieniem kryteriów wskazanych w Regionalnym Planie Transportowym. 8. Do wsparcia w ramach Działania nie mogą zostać wybrane operacje, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji wniosku o dofinansowanie.[69] 9. Inwestycje w drogi lokalne nie mogą stanowić wiecej niż 15% alokacji programu przeznaczonej na transport drogowy. 10. Szczegółowe informacje nt. możliwości realizacji dróg lokalnych zostały zamieszczone w dokumencie pn. Drogi wojewódzkie i lokalne w ramach CT 7 Postanowienia Umowy Partnerstwa. Wspólna interpretacja. Dokument zamieszczony pod opisem Działania 5.1. 11. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Nie dotyczy
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 : luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.

[69] na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Nie dotyczy	
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	220 000 000,00	
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 5.1.1	85% (w przypadku projektów składanych w ramach OSI ośrodków subregionalnych, maksymalny % poziom dofinansowania musi wynikać z treści właściwego Mandatu Terytorialnego)
	Poddziałanie 5.1.2	75%
	Poddziałania 5.1.3 i 5.1.4	W zależności od zapisów właściwej Strategii ZIT
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 5.1.1	85%
	Poddziałanie 5.1.2	75%
	Poddziałania 5.1.3 i 5.1.4	W zależności od zapisów właściwej Strategii ZIT
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%	
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy	
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy	
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy	

28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

Drogi wojewódzkie i lokalne w ramach CT7 Postanowienia Umowy Partnerstwa Wspólna Interpretacja

Zgodnie z Umową Partnerstwa inwestycje w drogi wojewódzkie i lokalne kwalifikują się do dofinansowania w ramach CT7, PI 7b zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi.

W przypadku dróg lokalnych Umowa Partnerstwa przewiduje dodatkowo następujące dwa warunki dotyczące CT7:

1. alokacja na drogi lokalne w ramach CT7 nie może stanowić więcej niż 15% alokacji programu przeznaczonej na transport drogowy w danym PO, przy czym musi być spełniony co najmniej jeden z poniższych warunków:
2. inwestycje w drogi lokalne zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T lub
3. inwestycje w drogi lokalne zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z przejściami granicznymi, portami lotniczymi, morskimi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi.

UP stanowi również, że inwestycje w rozwój istniejącej lub stworzenie nowej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego uwarunkowane będą zapewnieniem właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych finansowanego ze środków własnych beneficjenta lub w ramach projektu komplementarnego ze środków EFSI w ramach między innymi CT7 zgodnie z warunkami określonymi w Umowie Partnerstwa[70].

Dlatego też, w ramach CT7 istnieje dodatkowa możliwość finansowania:

4. inwestycji w drogi lokalne zapewniających konieczne bezpośrednie połączenia z istniejącymi lub nowymi terenami inwestycyjnymi w ramach projektów komplementarnych CT7 do projektów głównych związanych z terenami inwestycyjnymi realizowanymi w ramach CT3, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa (str. 101).

<u>Bezpośrednie połączenie</u>

Warunek zapewnienia bezpośredniego połączenia drogi lokalnej należy postrzegać z punktu widzenia sieci bazowej i kompleksowej TEN-T i jej celów. Aby mówić o interoperacyjności, sieć TEN-T powinna istnieć, być w trakcie budowy lub być przewidziana do budowy w obecnej perspektywie finansowej. Kwestia zapewnienia połączeń i interoperacyjności krajowych, regionalnych i lokalnych systemów transportowych z systemem europejskim leży u podstaw europejskiej i krajowej polityki transportowej. Dlatego pod pojęciem „bezpośrednie" należy rozumieć drogi lokalne łączące się

[70] Pod pojęciem przyszłych terenów inwestycyjnych można rozumieć zarówno teren utworzony w ramach projektu w Działaniu 1.3 (Poddziałanie 1.3.3), jak i teren inwestycyjny sfinansowany z innych źródeł (np. ze środków własnych beneficjenta). Jeżeli teren inwestycyjny nie powstanie, projekt dotyczący drogi lokalnej w ramach Działania 5.1 (Poddziałanie 5.1.2) automatycznie staje się niekwalifikowalny.

fizycznie bezpośrednio z istniejącą, budowaną lub planowaną do budowy w obecnej perspektywie finansowej siecią TEN-T.
Dlatego też o spełnieniu tego warunku w przypadku drogowej sieci TEN-T można mówić jeżeli budowany lub przebudowywany odcinek drogi lokalnej fizycznie połączy się z węzłem autostrady lub drogi ekspresowej.
W praktyce może wystąpić przypadek, gdy taki odcinek drogi lokalnej został już przebudowany i spełnia wymagane parametry techniczne – w takim przypadku można realizować bezpośrednio przylegający do niego odcinek tej samej drogi lokalnej (o tej samej kategorii i numerze) jeżeli jest to niezbędne dla osiągnięcia efektu sieciowego – w żadnym przypadku jednak nie dalej niż do najbliższego skrzyżowania z drogą krajową lub wojewódzką. Takie same zasady mają zastosowanie do bezpośrednich połączeń dróg z :
• innymi sieciami TEN-T: kolejowymi, portami lotniczymi, portami morskimi, portami rzecznymi,
• przejściami granicznymi, portami lotniczymi, morskimi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi zlokalizowanymi poza siecią TEN-T,
• istniejącymi lub nowymi terenami inwestycyjnymi (fizycznie istniejącymi, budowanymi lub planowanymi do budowy w obecnej perspektywie finansowej).
Wszystkie inwestycje w ramach CT7 w drogi lokalne będą musiały spełniać warunki określone w Umowie Partnerstwa, w tym warunek dotyczących limitu 15%.

2.5.2. Działanie 5.2. Transport kolejowy

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 5.2. Transport kolejowy	
	Poddziałanie 5.2.1	Modernizacja regionalnego układu kolejowego oraz poprawa stanu infrastruktury dworcowej
	Poddziałanie 5.2.2	Tabor kolejowy dla regionalnych przewozów pasażerskich
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	07 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktury sieciowej
	Priorytet inwestycyjny	7d. Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu
3. Cel/e szczegółowy/e działania	Poprawione warunki dla transportu kolejowego poprzez interwencje skierowane na poprawę transportu kolejowego w Wielkopolsce, a także polepszenia łączności z siecią TEN-T	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Łączna liczba mieszkańców gmin, przez które mają przebiegać relacje pociągów regionalnych korzystających z odcinków wspartych w programie (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Całkowita długość wybudowanych, przebudowanych, zmodernizowanych lub zrehabilitowanych linii kolejowych (km) Liczba zakupionych lub zmodernizowanych pojazdów kolejowych (szt.) Liczba przebudowanych/odnowionych dworców kolejowych (szt.)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 5.2.1	1. Budowa, rozbudowa, modernizacja, rehabilitacja[71] i rewitalizacja sieci kolejowej poza siecią TEN-T, mającej znaczenie dla systemu przewozów regionalnych w województwie, 2. budowa, modernizacja, rehabilitacja i rewitalizacja kolejowej infrastruktury dworcowej i przystanków kolejowych poza siecią TEN-T. 3. budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury do obsługi i serwisowania taboru.
	Poddziałanie 5.2.2	1. Zakup jednostek taboru kolejowego dla regionalnych przewozów pasażerskich (przewozy wojewódzkie), 2. modernizacja jednostek taboru kolejowego dla regionalnych przewozów pasażerskich (przewozy wojewódzkie)
7. Typ beneficjenta	1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, 2. jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, posiadające osobowość prawną, 3. podmioty zarządzające liniami kolejowymi i nieruchomościami kolejowymi, 4. podmioty wykonujące w imieniu samorządu województwa zadania z zakresu wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich.	
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	

[71] zgodnie z definicją zawartą w Rozporządzeniu 1315/2013, rehabilitacja jest procesem prowadzącym do osiągnięcia przez istniejącą infrastrukturę transportową pierwotnych parametrów konstrukcyjnych połączonym z długoterminową poprawą jakości tej infrastruktury w porównaniu ze stanem obecnym, zgodnie z wymogami i przepisami ustanowionymi w przedmiotowym rozporządzeniu

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 5.2.1 i 5.2.2	Nie dotyczy
13. Tryby wyboru projektów	Poddziałanie 5.2.1	Konkursowy, pozakonkursowy
	Poddziałanie 5.2.2	Konkursowy, pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej	
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Planowane interwencje kolejowe muszą być zgodne z Planem Transportowym dla Województwa Wielkopolskiego przygotowywanym przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. 2. Inwestycje opisane w Poddziałaniu 5.2.1, pkt 6 Typy projektów, ppkt. 1 nie będą obejmowały prac remontowych, jak również nie będą dotyczyły bieżącego utrzymania infrastruktury. 3. Elementem projektu może być rozwój systemów sterowania i zarządzania ruchem oraz służących zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa 4. Do wsparcia w ramach Działania nie mogą zostać wybrane operacje, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji wniosku o dofinansowanie.	
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Nie dotyczy	
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy	
18. Warunki uwzględniania dochodu w	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).	

projekcie	
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.
20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy.
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	194 000 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy

26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.6 OŚ PRIORYTETOWA 6. RYNEK PRACY

1. Fundusz	Nazwa Funduszu	Wkład ze środków unijnych na Oś priorytetową (EUR)
	Europejski Fundusz Społeczny	264 977 233,00
2. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	

Opisy Działań w ramach Osi Priorytetowej 6.

2.6.1. Działanie 6.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ

1. Działanie	Działanie 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników
3. Cel szczegółowy działania	Wzrost zatrudnienia osób bezrobotnych, poszukujących pracy i biernych zawodowo, znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (C) (osoby) Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C) (osoby) Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (szt.) Liczba osób z niepełnosprawnościami pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób objętych wsparciem aktywizacji zawodowej w programie (osoby) Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (C) (osoby) Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (C) (osoby) Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C) (osoby) Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (osoby)	
6. Typy projektów	Instrumenty i usługi wymienione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zm.) z wyłączeniem robót publicznych, finansowane ze środków Funduszu Pracy.	
7. Typ beneficjenta	Powiatowe urzędy pracy	

8. Grupa docelowa	Osoby powyżej 29 roku życia[72] pozostające bez pracy zarejestrowane w PUP zakwalifikowane do profilu pomocy I (tzw. bezrobotni aktywni) lub profilu pomocy II (tzw. wymagający wsparcia) w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, należące co najmniej do jednej z poniższych grup: - osoby długotrwale bezrobotne, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby o niskich kwalifikacjach, - osoby w wieku 50 lat i więcej.
9. Instytucja pośrednicząca	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Tryb wyboru projektów	pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Pośrednicząca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w wezwaniu do złożenia wniosku w ramach trybu pozakonkursowego. 1. Projekty realizowane są zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020* oraz *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.* 2. Projekty są skierowane do osób z obszaru województwa wielkopolskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na

[72] Wiek uczestnika projektu jest określany na podstawie daty urodzenia i ustalany w dniu rozpoczęcia udziału w projekcie – tj. od dnia 30 urodzin.

	obszarze województwa wielkopolskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa wielkopolskiego). 3. Dla każdego uczestnika projektu zostanie przygotowany indywidualny plan działania. 4. Projekty z zakresu aktywizacji zawodowej uwzględnią efektywność zatrudnieniową określoną w wytycznych. 5. W przypadku wsparcia tworzenia białych i zielonych miejsc pracy pod uwagę będą brane wyniki analizy zapotrzebowania na wsparcie w tym zakresie. 6. W przypadku wsparcia skierowanego do rolników mowa jest o właścicielach lub posiadaczach samoistnych lub zależnych nieruchomości rolnej w rozumieniu przepisów krajowych, o nieprzekraczającej powierzchni użytków rolnych określonej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych nie przekraczających powierzchni określonej w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W wyniku udziału w projekcie uczestnik musi uzyskać wpis do rejestru Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. 7. Osoby poszukujące zatrudnienia aby być uczestnikami projektu nie mogą być osobami pracującymi. 8. Na potrzeby monitorowania wskaźników osoby długotrwale bezrobotne rozumiane są zgodnie z definicją wynikającą z wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących monitorowania i ewaluacji EFS 2014-2020 (tj. w przypadku osób w wieku 25 lat i więcej osoby pozostające bezrobotnymi ponad 12 miesięcy). 9. Osoby o niskich kwalifikacjach to osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie. 10. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 11. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie[73].
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się

[73] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

	elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Działania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków - koszty pośrednie rozliczane stawkami ryczałtowymi zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* oraz *Wytycznymi w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z EFS na lata 2014-2020.* Forma płatności: Nie dotyczy
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	68 000 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowalnych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki	85% + 15% (środki Funduszu Pracy będące w dyspozycji samorządu powiatu)

UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.6.2. Działanie 6.2. Aktywizacja zawodowa

1. Działanie	Działanie 6.2 Aktywizacja zawodowa	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników
3. Cel szczegółowy działania	Wzrost zatrudnienia osób bezrobotnych, poszukujących pracy i biernych zawodowo, znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (C) (osoby) Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C) (osoby) Liczba osób z niepełnosprawnościami pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób objętych wsparciem aktywizacji zawodowej w programie (osoby) Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (C) (osoby) Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (C) (osoby) Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C) (osoby) Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C) (osoby) Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (osoby)	
6. Typy projektów	1. Instrumenty i usługi rynku pracy wskazane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obejmujące m.in.: – identyfikację potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym diagnozowanie potrzeb szkoleniowych i możliwości doskonalenia zawodowego oraz opracowanie lub aktualizację dla każdego uczestnika projektu Indywidualnego Planu Działania; – pośrednictwo pracy; – poradnictwo zawodowe, w tym szkolenia z aktywnego poszukiwania pracy oraz wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących, powracających na rynek pracy i na początkowym etapie zatrudnienia (w tym mentoring); – staże/praktyki zawodowe/przygotowanie zawodowe dorosłych; – szkolenia w celu podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych; – warsztaty lub szkolenia z zakresu kompetencji kluczowych[74]; – dofinansowanie przejazdów z miejsca zamieszkania do miejsca szkolenia, pracy, stażu lub praktyk zawodowych;	

[74] Zgodnie z zaleceniem Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE).

	– subsydiowanie zatrudnienia, – wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy; – inne aktywne instrumenty rynku pracy wskazane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w przypadku ich zdiagnozowanego zapotrzebowania[75], – inne działania zatrudnieniowe, które przyczyniają się do aktywizacji zawodowej, w tym zatrudnienie wspomagane. 2. Ukierunkowane schematy mobilności pracowników, o ile tego rodzaju wsparcie będzie wynikało z potrzeb zdiagnozowanych na podstawie analiz społeczno-gospodarczych regionu.
7. Typ beneficjenta	1. Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej. 2. Podmioty, które uzyskały akredytację Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie działań EURES (typ 2).
8. Grupa docelowa	1. Osoby bezrobotne, poszukujące pracy i bierne zawodowo defaworyzowane na rynku pracy powyżej 29 roku życia[76] z jednej z poniższych grup: - osoby długotrwale bezrobotne, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby o niskich kwalifikacjach, - osoby w wieku 50 lat i więcej. 2. Pracodawcy z Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii (typ 2). WYKLUCZENIA: - rolnicy inni niż wskazani w art. 2 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
9. Instytucja pośrednicząca	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Preferencje punktowe dla Wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt A.3 Obszary wiejskie..
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy

[75] Z wyjątkiem dotacji na podjęcie działalności gospodarczej.
[76] Wiek uczestnika projektu jest określany na podstawie daty urodzenia i ustalany w dniu rozpoczęcia udziału w projekcie – tj. od dnia 30 urodzin.

14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Pośrednicząca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminie konkursu. 1. Projekty realizowane są zgodnie z Wytycznymi zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. 2. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. 3. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie w ramach konkursu. 4. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalność podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 5. Projekty są skierowane do osób z obszaru województwa wielkopolskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa wielkopolskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa wielkopolskiego). 6. Dla każdego uczestnika projektu zostanie przygotowany indywidualny plan działania. Powiatowe urzędy pracy są dodatkowo zobligowane do profilowania wsparcia dla uczestników projektu zgodnie z art. 33 i 34a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W przypadku osób z niepełnosprawnościami, dla których zostanie zdiagnozowana potrzeba wsparcia trenera pracy, realizowane będą działania w zakresie zatrudnienia wspomaganego. 7. Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej będą udzielane jedynie przez PSZ w Działaniu 6.1. z Funduszu Pracy. Dotacje i pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej wraz z pakietem usług dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo będą dostępne w Działaniu 6.3. 8. Projekty z zakresu aktywizacji zawodowej uwzględnią efektywność zatrudnieniową określoną w wytycznych. 9. W przypadku wsparcia tworzenia białych i zielonych miejsc pracy pod uwagę będą brane wyniki analizy zapotrzebowania na wsparcie w tym zakresie. 10. W przypadku wsparcia skierowanego do rolników mowa jest o właścicielach lub posiadaczach samoistnych lub zależnych nieruchomości rolnej w rozumieniu przepisów krajowych, o nieprzekraczającej powierzchni użytków rolnych określonej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych nie przekraczających powierzchni określonej w Ustawie

	o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W wyniku udziału w projekcie uczestnik musi uzyskać wpis do rejestru Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. 11. Projekty dla sieci EURES w ramach WRPO będą realizowane w ramach ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej. Ich realizacja będzie warunkowa, uzależniona od wyników analizy społeczno-gospodarczej obejmującej diagnozę branż, zawodów i kompetencji, w których USMT byłby realizowany (dotyczy wybranych konkursów). 12. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 13. Projekty realizowane w zakresie aktywizacji zawodowej uwzględniają specyfikę wewnątrzregionalną, w tym regionalne inteligentne specjalizacje, branże zidentyfikowane jako kluczowe dla rozwoju regionu lub zawody nadwyżkowe i deficytowe w regionie, w tym przy użyciu np. regionalnych i krajowych badań rynku pracy. 14. Premiowane będą projekty skierowane do mieszkańców wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych (zgodnie z regionalnymi Obszarami Strategicznej Interwencji – OSI) 15. Osoby poszukujące zatrudnienia by być uczestnikami projektu nie mogą być osobami pracującymi. 16. Powiatowe urzędy pracy realizują projekty w zakresie aktywizacji zawodowej przewidujące działania skierowane wyłącznie dla bezrobotnych w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz w sposób i na zasadach określonych w tej ustawie. Narzędziem identyfikacji potrzeb uczestników projektów oprócz opracowania Indywidualnego Planu Działania jest również profilowanie wsparcia dla uczestników projektów zgodnie z art. 33 i 34a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. 17. Na potrzeby monitorowania wskaźników osoby długotrwale bezrobotne rozumiane są zgodnie z definicją wynikającą z Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących monitorowania i ewaluacji EFS 2014-2020 (tj. w przypadku osób w wieku 25 lat i więcej osoby pozostające bezrobotnymi ponad 12 miesięcy). 18. Osoby o niskich kwalifikacjach to osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie. 19. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie[77]. 20. Usługi szkoleniowe są realizowane przez instytucje posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy. 21. Wsparcie w postaci staży[78] realizowane w ramach projektów jest zgodne z zaleceniem Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży

[77] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności) .

	(Dz. Urz. UE C 88 z 27.03.2014, str. 1) oraz z Polskimi Ramami Jakości Praktyk i Staży[79] oraz spełnia podstawowe wymogi zapewniające wysoki standard stażu. 22. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług zgodnych z art. 18 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zm.), jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.) i wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. 23. Strategia, na podstawie której projekt będzie realizowany przez Lokalną Grupę Działania lub w partnerstwie z Lokalną Grupą Działania, musi być zatwierdzona przez komisję powołaną przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie oceniane będzie czy działania realizowane w projekcie wynikają ze strategii LGD (dotyczy wybranych konkursów).
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Działania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne.

[78] Staż może być również realizowany w organizacjach pozarządowych i przybiera wówczas formę wolontariatu.
[79] Polska Rama Jakości Praktyk i Staży dostępna jest na stronie: http://pszk.pl/polskie-ramy-jakosci-stazy-i-praktyk.

	Forma płatności: Zaliczka
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	52 200 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95%
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków	Nie dotyczy

kwalifikowalnych projektu (PLN)	
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.6.3. Działanie 6.3. Samozatrudnienie i przedsiębiorczość

Poddziałanie 6.3.1	Samozatrudnienie i przedsiębiorczość
Poddziałanie 6.3.2	Samozatrudnienie i przedsiębiorczość w ramach ZIT dla rozwoju AKO

2.6.3.1. Poddziałanie 6.3.1. Samozatrudnienie i przedsiębiorczość

1. Poddziałanie	Podziałanie 6.3.1 Samozatrudnienie i przedsiębiorczość	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost liczby nowopowstałych, trwałych przedsiębiorstw.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (szt.) Odsetek przedsiębiorców pozytywnie oceniających wsparcie rozwojowe otrzymane po utworzeniu działalności gospodarczej w ramach programu (specyficzny) (%)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (osoby) Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie (osoby) Liczba osób objętych wsparciem aktywizacji zawodowej w programie (osoby) Liczba usług rozwojowych skierowanych do przedsiębiorstw powstałych w ramach programu (szt.)	
6. Typy projektów	Wsparcie na rzecz osób chcących założyć pozarolniczą działalność gospodarczą obejmujące: 1. diagnozę kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej (obowiązkowy element rekrutacji), 2. szkolenia lub doradztwo przygotowujące do rozpoczęcia działalności gospodarczej, 3. dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej; 4. wsparcie pomostowe w postaci indywidualnych usług doradczych o charakterze specjalistycznym lub pomostowe wsparcie finansowe.	
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.	
8. Grupa docelowa	Dotacje: Osoby bezrobotne, osoby bierne zawodowo w wieku 30 lat i więcej[80], które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby spełniające jeden z poniższych warunków: - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby w wieku 50 lat i więcej, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby o niskich kwalifikacjach. Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie wsparcia finansowego na rozwój przedsiębiorczości zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu	

[80] Wiek uczestnika projektu jest określany na podstawie daty urodzenia i ustalany w dniu rozpoczęcia udziału w projekcie – tj. od dnia 30 urodzin.

	równolegle z innych środków publicznych, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz środków przyznawanych w ramach PROW 2014-2020 i WRPO 2014+, przeznaczonych na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej. Otrzymane dofinansowanie nie może stanowić wkładu własnego w innych projektach. WYKLUCZENIA: - osoby zarejestrowane jako przedsiębiorcy w Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzące działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu, - rolnicy inni niż wskazani w art. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Preferencje punktowe dla *Obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych* oraz *Miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze (obszaru zależnego od sektora paliwowo-energetycznego)* zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne. W poddziałaniu 6.3.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Konińskiego OSI
13. Tryby wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminie konkursu. 1. Projekty realizowane są zgodnie z *Wytycznymi* w *zakresie realizacji*

	przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. 2. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. 2. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie w ramach konkursu. 3. Projekt zakłada udzielenie minimum 35 dotacji. 4. Projekt zapewnia kompleksowe wsparcie poprzez zastosowanie wszystkich typów przedsięwzięć (z wyłączeniem osób, które skorzystały ze szkoleń przygotowujących do prowadzenia działalności gospodarczej w ramach projektów realizowanych w PO KL w perspektywie finansowej 2007-2013 lub w RPO 2014+ oraz osób, u których potwierdzono, że ich wiedza i kwalifikacje umożliwiają rozpoczęcie działalności bez konieczności szkolenia. Osoby te nie mają obowiązku korzystania ze szkoleń przed przyznaniem dotacji, o ile nabyte wcześniej umiejętności pozwalają na założenie i prowadzenie działalności gospodarczej). 5. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalność podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 6. Projekty są skierowane do osób z obszaru województwa wielkopolskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa wielkopolskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa wielkopolskiego). 7. Wsparcie bezzwrotne będzie kierowane do grup defaworyzowanych na rynku pracy. 8. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 9. W przypadku osób będących właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, a także osób będących domownikami, podlegającymi ubezpieczeniom emerytalnymi rentowym z tytułu stałej pracy w gospodarstwie rolnym uczestnikami projektów mogą być wyłącznie osoby, które spełniają definicję osoby bezrobotnej określoną w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. 10. Działalność gospodarcza uczestnika projektu musi zostać zarejestrowana na obszarze województwa wielkopolskiego. 11. Działalność gospodarcza rozpoczęta w ramach projektu musi być prowadzona przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej (zgodnie z aktualnym wpisem do CEIDG lub KRS). 12. Na potrzeby monitorowania wskaźników, osoby długotrwale bezrobotne rozumiane są zgodnie z definicją wynikającą z Wytycznych *w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020* (tj. w przypadku osób w wieku 25 lat i więcej osoby pozostające bezrobotnymi ponad 12 miesięcy). 13. Osoby o niskich kwalifikacjach to osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie. 14. Usługi szkoleniowe są realizowane przez instytucje posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej.

	15. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług zgodnych z art. 18 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zm.), jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.) i wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. 16. Premiowane będą projekty zakładające tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze Odnawialnych Źródeł Energii (OZE). 17. Premiowane będą projekty zakładające tworzenie nowych miejsc pracy w branżach zidentyfikowanych jako branże o największym potencjale rozwojowym i/lub branżach strategicznych dla danego regionu (w ramach smart specialisation). 18. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie[81]. 19. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy

[81] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 oraz Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	33 540 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% kosztów kwalifikowanych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków	5% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)

kwalifikowalnych	
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.6.3.2. Poddziałanie 6.3.2. Samozatrudnienie i przedsiębiorczość w ramach ZIT dla rozwoju AKO

1. Poddziałanie	Poddziałanie 6.3.2 Samozatrudnienie i przedsiębiorczość w ramach ZIT dla rozwoju AKO	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost liczby nowopowstałych, trwałych przedsiębiorstw.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (szt.) Odsetek przedsiębiorców pozytywnie oceniających wsparcie rozwojowe otrzymane po utworzeniu działalności gospodarczej w ramach programu (specyficzny) (%)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (osoby) Liczba osób objętych wsparciem aktywizacji zawodowej w programie (osoby) Liczba usług rozwojowych skierowanych do przedsiębiorstw powstałych w ramach programu (szt.)	
6. Typy projektów	Wsparcie na rzecz osób chcących założyć pozarolniczą działalność gospodarczą obejmujące: 1. diagnozę kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej (obowiązkowy element rekrutacji), 2. szkolenia lub doradztwo przygotowujące do rozpoczęcia działalności gospodarczej, 3. dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, 4. wsparcie pomostowe w postaci indywidualnych usług doradczych o charakterze specjalistycznym.	
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.	
8. Grupa docelowa	Dotacje: Osoby bezrobotne, osoby bierne zawodowo w wieku 30 lat i więcej[82], które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby spełniające jeden z poniższych warunków: - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby w wieku 50 lat i więcej, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby o niskich kwalifikacjach. Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie wsparcia finansowego na rozwój przedsiębiorczości zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równolegle z innych środków publicznych, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz środków przyznawanych w ramach PROW 2014-2020 i WRPO 2014+, przeznaczonych na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej.	

[82] Wiek uczestnika projektu jest określany na podstawie daty urodzenia i ustalany w dniu rozpoczęcia udziału w projekcie – tj. od dnia 30 urodzin.

	Otrzymane dofinansowanie nie może stanowić wkładu własnego w innych projektach. WYKLUCZENIA: - osoby zarejestrowane jako przedsiębiorcy w Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzące działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu, - rolnicy inni niż wskazani w art. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
9. Instytucja pośrednicząca	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie realizuje Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
13. Tryby wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: - Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminie konkursu. 1. Projekty realizowane są zgodnie z *Wytycznymi* w *zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.* 2. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie w ramach konkursu. 3. Projekt zakłada udzielenie minimum 35 dotacji. 4. Projekt zapewnia kompleksowe wsparcie poprzez zastosowanie wszystkich typów przedsięwzięć (z wyłączeniem osób, które skorzystały ze szkoleń przygotowujących do prowadzenia działalności gospodarczej w ramach projektów realizowanych w PO KL w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz osób, u których potwierdzono, że ich wiedza i kwalifikacje umożliwiają

	rozpoczęcie działalności bez konieczności szkolenia. Osoby te nie mają obowiązku korzystania ze szkoleń przed przyznaniem dotacji, o ile nabyte wcześniej umiejętności pozwalają na założenie i prowadzenie działalności gospodarczej). 5. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalność podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 6. Projekty są skierowane do osób z obszaru ZIT AKO (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze ZIT AKO w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze ZIT AKO). 7. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 8. W przypadku osób będących właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, a także osób będących domownikami, podlegającymi ubezpieczeniom emerytalnymi rentowym z tytułu stałej pracy w gospodarstwie rolnym uczestnikami projektów mogą być wyłącznie osoby, które spełniają definicję osoby bezrobotnej określoną w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. 9. Działalność gospodarcza uczestnika projektu musi zostać zarejestrowana na obszarze ZIT AKO. 10. Działalność gospodarcza rozpoczęta w ramach projektu musi być prowadzona przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej (zgodnie z aktualnym wpisem do CEIDG lub KRS). Na potrzeby monitorowania wskaźników, osoby długotrwale bezrobotne rozumiane są zgodnie z definicją wynikającą z Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 (tj. w przypadku osób w wieku 25 lat i więcej osoby pozostające bezrobotnymi ponad 12 miesięcy). 11. Osoby o niskich kwalifikacjach to osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie. 12. Usługi szkoleniowe są realizowane przez instytucje posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej. 13. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług zgodnych z art. 18 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zm.), jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.) i wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. 14. Premiowane będą projekty zakładające stworzenie dodatkowych miejsc pracy. 15. Premiowane będą projekty zakładające udział uczestników z gmin wiejskich lub wiejsko-miejskich w grupie docelowej projektu. 16. Premiowane będą projekty realizowane w partnerstwie w organizacją pozarządową, jednostką samorządu terytorialnego lub instytucją rynku pracy. 17. Premiowane będą projekty, w których wnioskodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu na terenie AKO. 18. Premiowane będą projekty zakładające tworzenie nowych miejsc pracy w obszarze inteligentnych specjalizacji .

	19. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie[83]; 20. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wartości projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa	1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art.

[83] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 oraz Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

podstawa prawna)	107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	3 460 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% kosztów kwalifikowanych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania	Nie dotyczy

instrumentów finansowych	
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.6.4. Działanie 6.4. Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi

Poddziałanie 6.4.1	Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi
Poddziałanie 6.4.2	Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi w ramach ZIT dla MOF Poznania

2.6.4.1 Poddziałanie 6.4.1 Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi

1. Poddziałanie	Poddziałanie 6.4.1 Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8iv Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost zatrudnialności osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu (osoby) Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (szt.) Liczba osób pracujących, którym zapewniono opiekę nad dzieckiem do lat 3 (osoby)	
6. Typy projektów	1. tworzenie miejsc opieki nad dzieckiem do 3 roku życia w żłobkach lub klubach dziecięcych, (w tym wyposażenie i dostosowanie pomieszczeń, na miejsca opieki nad dzieckiem) i dofinansowanie działalności bieżącej przez 12 miesięcy. 2. wydłużenie czasu pracy żłobków, klubów dziecięcych (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1), 3. wsparcie tworzenia miejsc opieki poprzez dofinansowanie usług opiekunów dziennych i niań i/lub doposażenie lokalu w celu sprawowania opieki przez opiekunów dziennych tylko i wyłącznie w przypadku, gdy podmiot zatrudniający dziennego opiekuna udostepnia lokal w celu zapewnienia opieki dziennego opiekuna, 4. nabycie/podnoszenie wymaganych prawem[84] kompetencji kadr niezbędnych do należytego pełnienia funkcji opiekuna, wolontariusza, opiekuna dziennego (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1 lub 3), 5. aktywizacja zawodowa osób powracających, bądź wchodzących na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad dzieckiem do lat 3 (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1 lub 3), z wyłączeniem dotacji/pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej, subsydiowanego zatrudnienia oraz wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy,	

[84] Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

	6. wsparcie przedsiębiorców i pracodawców w stosowaniu rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego z prywatnym, w tym opracowanie strategii w zakresie stosowania elastycznych form i czasu pracy, wdrażanie konkretnych form organizacji pracy (np. telepraca), zakup niezbędnego wyposażenia (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1 lub 3).
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.
8. Grupa docelowa	1. Osoby doświadczające trudności na rynku pracy w związku ze sprawowaną opieką nad dzieckiem do lat 3, w tym: a) osoby bezrobotne lub osoby bierne zawodowo pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osoby które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywające na urlopie wychowawczym, b) osoby pracujące opiekujące się dzieckiem do lat 3, będące w trakcie przerwy związanej z urodzeniem lub wychowaniem dziecka i przebywające na urlopie macierzyńskim lub rodzicielskim. 2. Przedsiębiorcy i pracodawcy w zakresie wdrażania rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego z prywatnym.
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	W poddziałaniu 6.4.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminie konkursu. 1. Projekty realizowane są zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata

	2014-2020. 2. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie w ramach konkursu. 3. Projekty są skierowane do osób z obszaru województwa wielkopolskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa wielkopolskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa wielkopolskiego). 4. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 5. Zgodnie z zapisami ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, opieką może zostać objęte również dziecko do 4 roku życia. 6. Aktywizacja zawodowa opiekunów dzieci do lat 3 skierowana jest do osób bezrobotnych lub osób biernych zawodowo pozostających poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3. Wsparcie w ramach aktywizacji zawodowej w przypadku osób będących właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych nieprzekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub osób będących współmałżonkami tych osób, a także osób będących domownikami, podlegających ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych nieprzekraczającej 2 ha przeliczeniowe, które posiadają status osoby bezrobotnej zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jest ukierunkowane na podjęcie zatrudnienia poza rolnictwem i ma na celu przejście z systemu ubezpieczeń społecznych rolników do ogólnego systemu ubezpieczeń społecznych. 7. Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinanso-wanie lub w Regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w Regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie]. 8. Fakt nabycia kwalifikacji zawodowych jest rozumiany zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego. 9. Wsparcie w postaci staży[85] realizowane w ramach projektów jest zgodne z zaleceniem Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram

[85] Staż może być również realizowany w organizacjach pozarządowych i przybiera wówczas formę wolontariatu.

	jakości staży (Dz. Urz. UE C 88 z 27.03.2014, str. 1) oraz z Polskimi Ramami Jakości Praktyk i Staży[86] oraz spełnia podstawowe wymogi zapewniające wysoki standard stażu. 10. Projektodawca zapewnia, iż wydatki na zakup odpowiedniej infrastruktury na potrzeby opieki nad dziećmi do lat 3 nie są możliwe w inny sposób (niż z dofinansowania w ramach projektu). 11. W projektach dotyczących tworzenia miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 wymagane będzie zachowanie trwałości utworzonego miejsca. W związku z powyższym Projektodawca będzie zobligowany zapewnić trwałość funkcjonowania utworzonych miejsc opieki nad dziećmi, po zakończeniu realizacji projektu przez okres co najmniej 24 miesięcy od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. 12. Projekty z zakresu aktywizacji zawodowej uwzględnią efektywność zatrudnieniową określoną w wytycznych (typ projektu 5). 13. Projektodawca zakłada, iż w przypadku realizacji aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych lub biernych zawodowo pozostających poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki na dzieckiem do lat 3, w tym do osób, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywających na urlopie wychowawczym w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, zostanie ona poprzedzona opracowaniem indywidualnego planu działania (IPD) lub innego dokumentu pełniącego analogiczną funkcję oraz obejmować będzie zdobycie doświadczenia zawodowego, w przypadku identyfikacji takiej potrzeby w ramach IPD lub innego dokumentu pełniącego analogiczną funkcję. 14. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie żłobków, klubów dziecięcych lub dziennego opiekuna gwarantuje zwiększenie liczby miejsc opieki prowadzonych przez daną instytucję publiczną lub niepubliczną. 15. Usługi szkoleniowe są realizowane przez instytucje posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej. 16. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług zgodnych z art. 18 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 645, ze zm.), jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1829 ze zm.) i wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. 17. W przypadku realizacji szkoleń lub kursów zawodowych w ramach aktywizacji zawodowej zakończą się one egzaminem i uzyskaniem certyfikatu/dyplomu potwierdzającego nabycie, podwyższenie lub dostosowanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie. 18. Projektodawca złoży, bądź złożył wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w konkursie na projekty infrastrukturalne współfinansowane ze środków EFRR w ramach WRPO 2014+ powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki

[86] Polska Rama Jakości Praktyk i Staży dostępna jest na stronie: http://pszk.pl/polskie-ramy-jakosci-stazy-i-praktyk.

	ich realizacji (dotyczy wyodrębnionej puli środków w ramach konkursu). 19. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 20. Premiowane będą projekty zakładające utworzenie miejsc opieki nad dzieckiem do lat 3 w gminie, w której odsetek dzieci do lat 3 objętych opieką w żłobkach w 2015 roku był niższy od średniej dla kraju w roku 2015 (tj. 6,8%). 21. Premiowane będzie tworzenie miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do 3 roku życia w formie żłobku lub klubu dziecięcego lub zapewnienie opiekuna dziennego. Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku dostosowania istniejących miejsc do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami. 22. Premiowane będą projekty realizowane przez jednostki administracji publicznej/podmioty ekonomii społecznej lub w partnerstwie z minimum jednym z ww. podmiotów. 23. Premiowane będą projekty zakładające aktywizację zawodową uczestników projektu. 24. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie[87]. 25. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. 26. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).

[87] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności) .

	W przypadku realizacji wyłącznie typu 1 projektu, tj. tworzenie miejsc opieki nad dzieckiem do 3 roku życia w żłobkach i/lub klubach dziecięcych albo typu 1 łącznie z typem 2 i/lub 5, wartość wydatków w ramach cross-financingu może zostać zwiększona do 15% wartości projektu.
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu. W przypadku zwiększenia wartości wydatków w ramach cross-finansingu (zgodnie z pkt 16 tabeli nr 2.6.4) wartość ww wydatków może zostać zwiększona do 15% wartości projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczka
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn. zm.) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	27 677 233,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych	85% kosztów kwalifikowanych

na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.6.4.2 Poddziałanie 6.4.2 Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi w ramach ZIT dla MOF Poznania

1. Poddziałanie	Poddziałanie 6.4.2 Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi w ramach ZIT dla MOF Poznania	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8iv Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost zatrudnialności osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu (osoby) Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (szt.) Liczba osób pracujących, którym zapewniono opiekę nad dzieckiem do lat 3 (osoby)	
6. Typy projektów	1. Tworzenie miejsc opieki nad dzieckiem do 3 roku życia w żłobkach i/lub klubach dziecięcych, (w tym wyposażenie i dostosowanie pomieszczeń, na miejsca opieki nad dzieckiem) i dofinansowanie działalności bieżącej przez 12 miesięcy. 2. Wydłużenie czasu pracy żłobków, klubów dziecięcych (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1). 3. Wsparcie tworzenia miejsc opieki poprzez dofinansowanie usług opiekunów dziennych i niań i/lub doposażenie lokalu w celu sprawowania opieki przez opiekunów dziennych i nianie. 4. Nabycie/podnoszenie wymaganych prawem kompetencji kadr niezbędnych do należytego pełnienia funkcji opiekuna, wolontariusza, opiekuna dziennego (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1 i/lub 3). 5. Aktywizacja zawodowa osób powracających, bądź wchodzących na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad dzieckiem do lat 3 (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1 i/lub 3), z wyłączeniem dotacji/pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej, subsydiowanego zatrudnienia oraz wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy.	
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.	
8. Grupa docelowa	1. Osoby doświadczające trudności na rynku pracy w związku ze sprawowaną opieką nad dzieckiem do lat 3, w tym: a) osoby bezrobotne lub osoby bierne zawodowo pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3. b) osoby opiekujące się dziećmi do lat 3, którym w okresie opieki nad dzieckiem kończy się umowa o pracę, osoby zatrudnione na czas określony, pracujące będące w trakcie przerwy związanej z urlopem macierzyńskim, rodzicielskim lub wychowawczym. 2. Przedsiębiorcy i pracodawcy w zakresie wdrażania rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego z prywatnym.	

9. Instytucja pośrednicząca	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie realizuje Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania.
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminie konkursu.. 1. Projekty realizowane są zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. 2. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie w ramach konkursu. 3. Projekty są skierowane do osób z obszaru Miejskiego Obszaru Fukcjonalnego Poznania (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze MOF Poznania w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze MOF Poznania). 4. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 5. Zgodnie z zapisami ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, opieką może zostać objęte również dziecko do 4 roku życia. 6. Aktywizacja zawodowa opiekunów dzieci do lat 3 skierowana jest do osób bezrobotnych lub osób biernych zawodowo pozostających poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3. Wsparcie w

	ramach aktywizacji zawodowej w przypadku osób będących właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych nieprzekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub osób będących współmałżonkami tych osób, a także osób będących domownikami, podlegających ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych nieprzekraczającej 2 ha przeliczeniowe, które posiadają status osoby bezrobotnej zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jest ukierunkowane na podjęcie zatrudnienia poza rolnictwem i ma na celu przejście z systemu ubezpieczeń społecznych rolników do ogólnego systemu ubezpieczeń społecznych. 7. Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w Regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w Regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie]. 8. Fakt nabycia kwalifikacji zawodowych jest rozumiany zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego. 9. Wsparcie w postaci staży[88] realizowane w ramach projektów jest zgodne z zaleceniem Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży (Dz. Urz. UE C 88 z 27.03.2014, str. 1) oraz z Polskimi Ramami Jakości Praktyk i Staży[89] oraz spełnia podstawowe wymogi zapewniające wysoki standard stażu. 10. Projektodawca zapewnia, iż wydatki na zakup odpowiedniej infrastruktury na potrzeby opieki nad dziećmi do lat 3 nie są możliwe w inny sposób (niż z dofinansowania w ramach projektu). 11. W projektach dotyczących tworzenia miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 wymagane będzie zachowanie trwałości utworzonego miejsca. W związku z powyższym Projektodawca będzie zobligowany zapewnić trwałość funkcjonowania utworzonych miejsc opieki nad dziećmi, po zakończeniu realizacji projektu przez okres co najmniej 24 miesięcy. 12. Projekty z zakresu aktywizacji zawodowej uwzględnią efektywność zatrudnieniową określoną w wytycznych (typ projektu 5). 13. Projektodawca zakłada, iż w przypadku realizacji aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych lub biernych zawodowo pozostających poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki na dzieckiem do lat 3, w tym do osób, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywających na urlopie wychowawczym w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, zostanie ona poprzedzona opracowaniem indywidualnego planu działania (IPD) lub innego dokumentu pełniącego analogiczną funkcję oraz obejmować będzie zdobycie doświadczenia zawodowego, w przypadku identyfikacji takiej potrzeby w

[88] Staż może być również realizowany w organizacjach pozarządowych i przybiera wówczas formę wolontariatu.
[89] Polska Rama Jakości Praktyk i Staży dostępna jest na stronie: http://pszk.pl/polskie-ramy-jakosci-stazy-i-praktyk.

	ramach IPD lub innego dokumentu pełniącego analogiczną funkcję. 14. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie żłobków, klubów dziecięcych lub dziennego opiekuna gwarantuje zwiększenie liczby miejsc opieki prowadzonych przez daną instytucję publiczną lub niepubliczną. 15. Usługi szkoleniowe są realizowane przez instytucje posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej. 16. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług zgodnych z art. 18 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 645 ze zm.), jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1829 ze zm.) i wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. 17. W przypadku realizacji szkoleń lub kursów zawodowych w ramach aktywizacji zawodowej zakończą się one egzaminem i uzyskaniem certyfikatu/dyplomu potwierdzającego nabycie, podwyższenie lub dostosowanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie. 18. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 19. Premiowane będą projekty dotyczące miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech znajdujących się w gminie wiejskiej lub wiejsko-miejskiej lub miejskiej liczącej mniej niż 20 tys. mieszkańców. 20. Premiowana będzie dotychczasowa działalność wnioskodawcy i jego związek z MOF Poznania. 21. Premiowane będą projekty realizowane we współpracy z partnerami społecznymi i/lub gospodarczymi. 22. Premiowane będą projekty zakładające aktywizację zawodową uczestników projektu. 23. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie[90]. 24. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np.

[90] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności) .

	wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu). W przypadku realizacji wyłącznie typu 1 projektu, tj. tworzenie miejsc opieki nad dzieckiem do 3 roku życia w żłobkach i/lub klubach dziecięcych albo typu 1 łącznie z typem 2 i/lub 5, wartość wydatków w ramach cross-financingu może zostać zwiększona do 15% wartości projektu.
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu. W przypadku zwiększenia wartości wydatków w ramach cross-finansingu (zgodnie z pkt 16 tabeli nr 2.6.4) wartość ww wydatków może zostać zwiększona do 15% wartości projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczka
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn.zm.) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na podziałanie (EUR)	4 000 000,00
22. Maksymalny % poziom	85% kosztów kwalifikowanych
dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	

23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85% kosztów kwalifikowanych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.6.5. Działanie 6.5. Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych

1. Działanie	Działanie 6.5 Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
3. Cel szczegółowy działania	Podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców sektora MŚP i ich pracowników, w tym MŚP przechodzących procesy adaptacyjne, restrukturyzacyjne i modernizacyjne. Wzrost szans na rynku pracy osób zagrożonych utratą zatrudnienia lub zwolnionych z przyczyn zakładu pracy.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie (szt.) Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie (C) (osoby) Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie (szt.) Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie (osoby)	
6. Typy projektów	1. Wsparcie rozwojowe[91] w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania na rzecz: a) MŚP, pozwalające na adaptację do zmian w gospodarce, w szczególności usługi doradcze i szkoleniowe, w tym w zakresie poprawy jakości zarządzania, rozwoju MŚP w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji, wykorzystania nowych technologii czy zarządzania kapitałem ludzkim, b) rozwoju kompetencji i kwalifikacji osób pracujących w MŚP, w tym w wieku 50 lat i więcej oraz o niskich kwalifikacjach, w szczególności usługi szkoleniowe dostosowujące do potrzeb pracodawcy. 2. Wsparcie typu outplacementowego[92] dla osób przewidzianych do zwolnienia[93], zagrożonych zwolnieniem z pracy[94] lub zwolnionych[95] z przyczyn niedotyczących pracownika, w szczególności poprzez:	

[91] Usługa rozwojowa – usługa mająca na celu nabycie, potwierdzenie lub wzrost wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych przedsiębiorców i ich pracowników, w tym mająca na celu zdobycie kwalifikacji, o których mowa w art.2 pkt 6 ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, lub pozwalająca na ich rozwój.

[92] Outplacement – zaplanowane, kompleksowe działania, mające na celu skuteczną organizację procesu zwolnień poprzez zaprojektowanie i udzielenie pomocy zwalnianym pracownikom w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej, w tym przede wszystkim prowadzące do utrzymania lub podjęcia i utrzymania zatrudnienia, a także wsparcie osób odchodzących z rolnictwa, posiadających gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 2 ha przeliczeniowych lub członków ich rodzin ubezpieczonych w KRUS, ukierunkowane na podjęcie zatrudnienia poza rolnictwem.

	- doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania lub innego dokumentu pełniącego analogiczną funkcję jako obowiązkowy element wsparcia, - pośrednictwo pracy, poradnictwo psychologiczne, - szkolenia, kursy, staże, studia podyplomowe, praktyki zawodowe - subsydiowane zatrudnienie, - dodatek relokacyjny, - wsparcie finansowe na założenie własnej działalności gospodarczej w formie dotacji połączone z pomostowym wsparciem finansowym oraz wsparciem w postaci indywidualnych usług doradczych o charakterze specjalistycznym
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.
8. Grupa docelowa	1. MŚP (z uwzględnieniem właścicieli i kadry zarządzającej), w tym przechodzące procesy adaptacyjne, modernizacyjne i restrukturyzacyjne, 2. osoby pracujące w MŚP, w tym w szczególności osoby starsze w wieku 50+ oraz o niskich kwalifikacjach. 3. osoby zwolnione lub zagrożone zwolnieniem z przyczyn niedotyczących pracownika w wyniku procesów restrukturyzacyjnych, adaptacyjnych i modernizacyjnych przedsiębiorstw[96].
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Preferencje punktowe dla *Miast i innych obszarów tracących dotychczasowych funkcje społeczno gospodarcze (obszar zależ od sektora paliwowo-energrtycznego)* zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne.
13. Tryb wyboru projektów	konkursowy

[93] Dotyczy osób, które znajdują się w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracownika lub który został poinformowany przez pracodawcę o zamiarze nieprzedłużenia przez niego stosunku pracy lub stosunku służbowego.

[94] Dotyczy osób zatrudnionych u pracodawcy, który w okresie 12 miesięcy poprzedzających przystąpienie do projektu dokonał rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z d dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2016 r. poz. 1474) lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników albo dokonał likwidacji stanowisk pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych lub technologicznych.

[95] Dotyczy osób pozostających bez zatrudnienia, które utraciły pracę z przyczyn niedotyczących pracownika w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu.

[96] Patrz przypisy dot. pkt. 6.

14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty realizowane są zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020.* 2. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie w ramach konkursu. 3. Projekty są skierowane do osób z obszaru województwa wielkopolskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa wielkopolskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa wielkopolskiego). 4. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 5. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. Ze wsparcia wyłączone jest finansowanie seminariów i konferencji. 6. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie[97]. 7. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. Podmiotowy System Finansowania: 1. Usługi rozwojowe zrealizowane są wyłącznie przez podmioty wpisane do Bazy Usług Rozwojowych i zweryfikowane wstępnie przez Administratora BUR. 2. W ramach działania, zgodnie z podmiotowym systemem finansowania, istnieje możliwość dofinansowania usług rozwojowych realizowanych w celu lepszego przystosowania przedsiębiorców i ich pracowników do zmian. Wsparcie realizowane jest zgodnie z podejściem popytowym, a więc dającym

[97] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

	możliwość przedsiębiorcy dokonania swobodnego wyboru usług, odpowiadających na indywidualne potrzeby rozwojowe przedsiębiorstwa. 3. Maksymalny poziom dofinansowania kosztów usługi rozwojowej jest określony w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020*. IZ RPO może określić wyższy poziom dofinansowania usługi rozwojowej w przypadkach wskazanych w ww. Wytycznych. 4. Pracownicy, którzy planują skorzystać z usługi rozwojowej muszą być skierowani przez swego pracodawcę. 5. Projektodawca zobowiązany jest do skierowania co najmniej 13% otrzymanego dofinansowania do przedsiębiorstw działających w branżach zidentyfikowanych jako branże o największym potencjale rozwojowym i/lub branż strategicznych dla danego regionu (smart specialisation). 6. W ramach wsparcia rozwojowego MŚP, preferowane będzie wsparcie skierowanie do pracowników o niskich kwalifikacjach oraz osób powyżej 50 roku życia. 7. Projektodawca składa maksymalnie <u>jeden wniosek</u> o dofinansowanie w ramach danego konkursu. Przedmiotowy wniosek zakłada realizację projektu w <u>jednym z 5 subregionów</u>: kaliskim, konińskim, leszczyńskim, pilskim, poznańskim wraz z miastem Poznań. (Pod pojęciem subregion rozumie się obszar zgodny z systemem statystycznym jednostek terytorialnych w Polsce stanowiącym część standardu NUTS (NUTS 3) stosowanym także przez Główny Urząd Statystyczny. Jednocześnie podregion miasta Poznań został włączony do podregionu poznańskiego tworząc subregion poznański). 8. Minimalna wielkość grupy docelowej w ramach projektu realizowanego w wybranym subregionie nie może być niższa niż odpowiednio: 2 377 osoby z subregionu kaliskiego, 2 227 osób z subregionu konińskiego, 2 161 osób z subregionu leszczyńskiego, 1 318 osoby z subregionu u pilskiego, 7 106 osób z subregionu poznańskiego. 9. Okres realizacji projektu wynosi 36 miesięcy. 10. Roczny obrót[98] projektodawcy jest równy lub wyższy od 2 000 000,00 PLN. 11. Operator PSF zobligowany jest do zapewnienia odbiorcom wsparcia poradnictwa w zakresie wyboru określonej usługi rozwojowej. Wsparcie typu outplacementowego: 9. Wsparcie typu outplacementowego jest wyłączone spod zasad podmiotowego systemu finansowania. 10. Wsparciem typu outplacementowego mogą zostać objęci również pracownicy/byli pracownicy dużych przedsiębiorstw. 11. Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie dofinansowania na rozwój przedsiębiorczości zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równolegle z innych środków publicznych, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz środków przyznawanych w ramach PO KL bądź WRPO 2014+, przeznaczonych na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej. Z otrzymania wsparcia tego rodzaju wyłączone są osoby, które w okresie ostatnich 3 lat otrzymały dotację ze środków publicznych na rozpoczęcie działalności gospodarczej. 12. W procesie outplacementu wykorzystywane są także narzędzia

[98] W przypadku jednostek sektora finansów publicznych obrót należy rozumieć jako sumę wydatków za ostatni zamknięty rok budżetowy.

	umożliwiające pracownikom tworzenie przedsiębiorstw społecznych, w tym szczególności w odniesieniu do pracowników po 50 roku życia oraz osób z niepełnosprawnościami. 13. Wsparcie w postaci staży realizowane w ramach projektów jest zgodne z zaleceniem Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży (Dz. Urz. UE C 88 z 27.03.2014, str. 1) oraz z Polskimi Ramami Jakości Praktyk i Staży[99] oraz spełnia podstawowe wymogi zapewniające wysoki standard stażu. 14. Projekt jest kompleksowy, tj. w ramach projektu każdy z uczestników objęty zostanie kompleksowym wsparciem, uwzględniającym pełną ofertę wsparcia obejmującą wszystkie formy pomocy możliwe do realizacji w ramach projektu, które zostaną zidentyfikowane u danego uczestnika jako niezbędne w celu poprawy sytuacji na rynku pracy lub utrzymania/uzyskania zatrudnienia i dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników projektu (w tym obowiązkowo doradztwem zawodowym połączonym z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania lub innego dokumentu pełniącego analogiczną funkcję). 15. Usługi szkoleniowe są realizowane przez instytucje posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej. 16. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług zgodnych z art. 18 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645 ze zm.) , jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.) i wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. 17. Działalność gospodarcza rozpoczęta w ramach projektu musi być prowadzona przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia faktycznego rozpoczęcia działalności gospodarczej (zgodnie z aktualnym wpisem do CEIDG lub KRS). 18. Minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej wsparcia przewidziany w ramach projektu wynosi co najmniej 50% całkowitej liczby osób, które zakończyły udział w projekcie. 19. Premiowane będą projekty, w których grupę docelową stanowią osoby w wieku 50+ lub osoby o niskich kwalifikacjach. 20. Premiowane będą projekty skierowane do grup docelowych z obszaru tracącego dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze (obszar zależny od sektora paliwowo-energetycznego) – zgodnie z regionalnymi Obszarami Strategicznej Interwencji – OSI.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

[99] Polska Rama Jakości Praktyk i Staży dostępna jest na stronie: www.stazeipraktyki.pl/programy.

18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczka
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn. zm.) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	45 000 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85% kosztów kwalifikowanych - w przypadku projektów PSF 95% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku projektów outplacementowych

24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15% kosztów kwalifikowanych – w przypadku PSF 5% kosztów kwalifikowanych – w przypadku projektów outplacementowych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

Podmiotowy system finansowania (PSF) – system dystrybucji środków przeznaczonych na wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i pracowników oparty na podejściu popytowym wdrażany w ramach RPO.

Baza Usług Rozwojowych (BUR) – jawny rejestr prowadzony w formie elektronicznej, zawierający informacje na temat podmiotów świadczących usługi rozwojowe oraz oferty świadczonych przez nie usług.

2.6.6. Działanie 6.6. Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne

Poddziałanie 6.6.1	Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne
Poddziałanie 6.6.2	Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne w ramach ZIT dla MOF Poznania
Poddziałanie 6.6.3	Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne w ramach ZIT dla rozwoju AKO

2.6.6.1 Poddziałanie 6.6.1 Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne

1. Poddziałanie	Poddziałanie 6.6.1 Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8 vi. Aktywne i zdrowe starzenie się
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost szans na rynku pracy osób zagrożonych dezaktywizacją zawodową z powodu wieku lub stanu zdrowia	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie (osoby) Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców (szt.) Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS (osoby) Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (osoby) Liczba osób objętych programem profilaktycznym wczesnego wykrywania gruźlicy (osoby) Liczba osób objętych programem wczesnego wykrywania nowotworów złośliwych dolnego odcinka przewodu pokarmowego	
6. Typy projektów	1. Programy profilaktyki zdrowotnej (pierwotnej i wtórnej) służące wspieraniu aktywności zawodowej, w zakresie chorób: układu krążenia, nowotworowych, układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu oddechowego, psychicznych oraz wynikające ze specyficznych uwarunkowań regionalnych w tym wykraczające poza finansowanie w ramach systemu powszechnych świadczeń zdrowotnych. Programy powinny zawsze obejmować podstawowy poziom opieki – lekarzy i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Rozwój profilaktyki nowotworowej w kierunku wykrywania raka piersi, szyjki macicy i raka jelita grubego (m.in. poprawa efektywności programów przesiewowych, działania informacyjno-edukacyjne). Programy powinny zawsze obejmować podstawowy poziom opieki – lekarzy i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej. 3. Programy rehabilitacji zdrowotnej ułatwiające powrót na rynek pracy. 4. Programy zakładające eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu w miejscu pracy, w tym projekty w zakresie poprawy ergonomii pracy. 5. Projekty/programy dot. przekwalifikowania pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie.	
7. Typ beneficjenta	1. pracodawcy, 2. instytucje rynku pracy,	

	3. podmioty ekonomii społecznej, 4. organizacje pozarządowe, 5. podmioty utworzone przez jst realizujące zadania publiczne, 6. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz utworzone przez nie podmioty, 7. podmioty lecznicze utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego (a także przedsiębiorcy powstali z ich przekształceń), 8. niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, świadczące usługi medyczne w publicznym systemie ochrony zdrowia.
8. Grupa docelowa	1. osoby w wieku aktywności zawodowej, kwalifikujące się do profilaktyki, leczenia lub rehabilitacji zdrowotnej ze względu na wiek lub stan zdrowia (typy projektów nr 1, 2, 3), 2. osoby długotrwale pracujące w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie (typy projektów nr 3, 4, 5), 3. przedsiębiorcy, pracodawcy i ich pracownicy z branż, w których występują czynniki negatywnie wpływające na zdrowie (typy projektów nr 1, 4, 5).
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów. Podstawowym narzędziem zapewniającym komplementarność z innymi programami operacyjnymi w obszarze zdrowia jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, o którym mowa w Umowie Partnerstwa. Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań) podejmowanych ze środków unijnych na poziomie krajowym i regionalnym. Plan działań zawiera rekomendacje dla Komitetu Monitorującego odnośnie procedur oraz kryteriów wyboru projektów. Warunkiem przyznania dofinansowania w ramach osi priorytetowej jest zgodność z ww. Planem działań oraz rekomendacjami Komitetu Sterującego.
12. Instrumenty terytorialne	Preferencje punktowe dla *Obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych* zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne.
13. Tryb wyboru projektów	konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)

protestów	
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. Głównym instrumentem dla koordynacji interwencji w sektorze zdrowia współfinansowanych ze środków UE jest Komitet Sterujący dla koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Komitetowi przewodniczy minister właściwy do spraw zdrowia. Interwencje w sektorze zdrowia, realizowane z wykorzystaniem środków unijnych powinny być kompatybilne z Planem działania na rzecz sektora zdrowia uzgodnionym przez Komitet Sterujący (w szczególności dotyczy to typów beneficjentów i projektów, harmonogramów ogłaszania konkursów, rekomendacji dla komitetów monitorujących programy operacyjne co do kryteriów wyboru projektów) przygotowanym dla każdego programu operacyjnego. **Wszystkie projekty realizowane w obszarze zdrowia muszą wynikać z Planu działań w sektorze zdrowia dla WRPO, uzgodnionym z Komitetem Sterującym do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia**. 1. Projekty realizowane są zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020 (jeśli dotyczy).* 2. Programy polityki zdrowotnej muszą uzyskać akceptację Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji działającej przy Ministerstwie Zdrowia. 3. Zakres działań możliwych do realizacji w projekcie uwzględnia warunki realizacji przedsięwzięć w ramach Populacyjnego programu wczesnego wykrywania raka piersi/Programu profilaktyki raka szyjki macicy zawarte w Regulaminie konkursu (stosuje się dla typu projektu nr 2) 4. Podmiot ubiegający się o dofinansowanie projektów w ramach profilaktyki raka piersi, szyjki macicy posiada lub zapewnia udział podmiotu posiadającego kontrakt z NFZ w ramach Populacyjnego programu wczesnego wykrywania raka piersi/Populacyjnego programu wczesnego wykrywania raka szyjki macicy (stosuje się dla typu projektu nr 2). 5. Projekty obejmujące programy profilaktyki nowotworowej w ramach typu projektu nr 2 zapewniają wykonanie założeń programu również w miejscu zamieszkania pacjenta i/lub zapewniają dojazd do miejsca świadczenia usługi. 6. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu. 7. Eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu w miejscu pracy następuje m.in. poprzez wdrożenie w zakładach pracy, w których istnieją czynniki wpływające negatywnie na zdrowie pracowników, programów naprawczych minimalizujących te czynniki. Projekty powinny wykraczać poza standardowe działania medycyny pracy[100]. 8. W przypadku realizacji projektów polegających na przekwalifikowaniu pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie we wniosku o dofinansowanie należy zawrzeć analizę uzasadnienia realizacji projektu. 9. Wsparcie rehabilitacji medycznej dotyczy przede wszystkim schorzeń, które są główną przyczyną dezaktywizacji zawodowej. W związku z tym, możliwa

[100] Zalecenia z Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020

	będzie m.in. rehabilitacja kardiologiczna, neurologiczna, psychiatryczna, onkologiczna, pulmonologiczna, narządów ruchu[101]. 10. Działania realizowane w projekcie przez projektodawcę oraz ewentualnych partnerów są zgodne z zakresem właściwego programu profilaktycznego, który jest załącznikiem do dokumentacji konkursowej (jeśli dotyczy). 11. Świadczenia w ramach programów profilaktycznych będą realizowane z pełnym poszanowaniem istniejących ram prawnych i ochrony praw pacjenta. 12. Programy polityki zdrowotnej powinny być ukierunkowane na grupy docelowe najbardziej narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub najbliższe powrotowi na rynek pracy w wyniku świadczeń rehabilitacyjnych. 13. Projekt przewiduje udzielanie usług zdrowotnych w oparciu o Evidence Based Medicine (jeśli dotyczy). 14. Projekt przewiduje realizację świadczeń opieki zdrowotnej wyłącznie przez podmioty wykonujące działalność leczniczą (jeśli dotyczy). 15. Projekty są skierowane do osób z obszaru województwa wielkopolskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa wielkopolskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa wielkopolskiego). 16. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalność podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 17. Premiowane będą projekty, których realizatorem jest podmiot, który uczestniczył w przygotowaniu programu polityki zdrowotnej, na podstawie którego ma być realizowany projekt (jeśli dotyczy). 18. Premiowane będą projekty przewidujące partnerstwo z partnerem społecznym reprezentującym interesy i zrzeszającym podmioty świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej (jeśli dotyczy). 19. Premiowane będą projekty przewidujące partnerstwo z co najmniej jedną organizacją pozarządową reprezentującą interesy pacjentów i posiadającą co najmniej 2 letnie doświadczenie w zakresie działań profilaktycznych z zakresu danej grupy chorób (jeśli dotyczy). 20. Premiowane będą projekty zakładające gotowość do wykonywania założeń programu w miejscu zamieszkania pacjenta i/lub zapewniające dojazd do miejsca świadczenia usługi (jeśli dotyczy). 21. Premiowane będą projekty Wnioskodawców, którzy posiadają własne zaplecze i zasoby do wykonywania badań dalszej pogłębionej diagnostyki oraz konsultacji medycznej, jeżeli byłaby konieczna (jeśli dotyczy). 22. Premiowane będą projekty, w których wśród grupy docelowej co najmniej 20% stanowią kobiety zamieszkałe na terenie powiatów i/lub gmin o szczególnie niskim poziomie zgłaszalności na badania cytologiczne, tj. o poziomie poniżej 30% (stosuje się dla typu projektu nr 2). 23. Premiowane będą projekty, w których grupę docelową w ramach projektu stanowią co najmniej w 20% kobiety, które nie wykonywały badań profilaktycznych w kierunku nowotworów raka piersi/szyjki macicy (na podstawie Systemu Informatycznego Monitorowania Profilaktyki), a które

[101] Zalecenia z Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020

	kwalifikują się do udziału w programie (stosuje się dla typu projektu nr 2). 24. Premiowane będą projekty zakładające udział położnych w wykonywaniu badań cytologicznych (stosuje się dla typu projektu nr 2). 25. Premiowane będą projekty przewidujące partnerstwo pomiędzy podmiotami wykonującymi działalność leczniczą oraz co najmniej jedną organizacją pozarządową, której działalność statutowa jest związana z upowszechnieniem edukacji prozdrowotnej i/lub promocją udziału w badaniach diagnostycznych w kierunku wczesnego wykrywania raka piersi/raka szyjki macicy (stosuje się dla typu projektu nr 2). 26. Premiowane będą projekty, które zakładają realizację wsparcia również w godzinach popołudniowych i wieczornych oraz w sobotę lub w niedzielę (jeśli dotyczy). 27. Premiowane będą projekty, w których uczestnikom zapewnione zostanie wsparcie w postaci opieki nad osobą zależną, jeśli sprawowanie opieki nad osobą zależną stanowi barierę w uczestnictwie w projekcie (jeśli dotyczy). 28. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 29. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie[102]. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki	Nie dotyczy

[102] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 oraz Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

uwzględniania dochodu w projekcie	
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczka
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn.zm.) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	26 357 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85% kosztów kwalifikowanych – w przypadku realizacji populacyjnych programów profilaktycznych w zakresie raka szyjki macicy i raka piersi 95% kosztów kwalifikowanych – w pozostałych przypadkach

24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15% kosztów kwalifikowanych – w przypadku realizacji populacyjnych programów profilaktycznych w zakresie raka szyjki macicy i raka piersi 5% kosztów kwalifikowanych – w pozostałych przypadkach
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

Profilaktyka zdrowotna – wszystkie działania podejmowane w celu zapobiegania pojawieniu i/lub rozwojowi niepożądanych zachowań, stanów lub zjawisk w danej populacji.

Profilaktyka pierwotna – obejmuje działania, których celem jest uprzedzenie choroby lub zmniejszenie ryzyka jej rozwoju.

Profilaktyka wtórna – ukierunkowana jest na określoną grupę populacji, ze zwiększonym zagrożeniem wystąpienia jakieś choroby.

- profilaktyka wczesna (edukacja zdrowotna) – utrwalanie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia poprzez programy promocji zdrowego stylu życia, obejmujące m. in. kampanie informacyjne,
- profilaktyka pierwotna (I faza) – zapobieganie chorobom poprzez kontrolowanie czynników ryzyka,
- profilaktyka wtórna (II faza) – zapobieganie konsekwencjom choroby poprzez jej wczesne wykrycie i leczenie – badania przesiewowe.

2.6.6.2 Poddziałanie 6.6.2 Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne w ramach ZIT dla MOF Poznania

1. Poddziałanie	Poddziałanie 6.6.2 Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne w ramach ZIT dla MOF Poznania	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8 vi. Aktywne i zdrowe starzenie się
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost szans na rynku pracy osób zagrożonych dezaktywizacją zawodową z powodu wieku lub stanu zdrowia	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie (osoby) Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców (szt.) Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS (osoby) Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (osoby)	
6. Typy projektów	Przewiduje się przeprowadzenie działań dotyczących profilaktyki zdrowotnej, w tym uzupełniająco edukacji zdrowotnej, w zakresie chorób stanowiących istotną przyczynę dezaktywizacji zawodowej.	
7. Typ beneficjenta	1. pracodawcy, 2. instytucje rynku pracy, 3. podmioty ekonomii społecznej, 4. organizacje pozarządowe, 5. podmioty utworzone przez jst realizujące zadania publiczne, 6. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz utworzone przez nie podmioty, 7. podmioty lecznicze utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego (a także przedsiębiorcy powstali z ich przekształceń), 8. niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, świadczące usługi medyczne w publicznym systemie ochrony zdrowia.	
8. Grupa docelowa	1. osoby w wieku aktywności zawodowej, kwalifikujące się do profilaktyki, leczenia lub rehabilitacji zdrowotnej ze względu na wiek lub stan zdrowia 2. osoby długotrwale pracujące w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie 3. przedsiębiorcy, pracodawcy i ich pracownicy z branż, w których występują czynniki negatywnie wpływające na zdrowie	
9. Instytucja pośrednicząca	Związek ZIT	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów. Podstawowym narzędziem zapewniającym komplementarność z innymi	

	programami operacyjnymi w obszarze zdrowia jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, o którym mowa w Umowie Partnerstwa. Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań) podejmowanych ze środków unijnych na poziomie krajowym i regionalnym. Plan działań zawiera rekomendacje dla Komitetu Monitorującego odnośnie procedur oraz kryteriów wyboru projektów. Warunkiem przyznania dofinansowania w ramach osi priorytetowej jest zgodność z ww. Planem działań oraz rekomendacjami Komitetu Sterującego.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie realizuje Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania.
13. Tryb wyboru projektów	konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. Głównym instrumentem dla koordynacji interwencji w sektorze zdrowia współfinansowanych ze środków UE jest Komitet Sterujący dla koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Komitetowi przewodniczy minister właściwy do spraw zdrowia. Interwencje w sektorze zdrowia, realizowane z wykorzystaniem środków unijnych powinny być kompatybilne z Planem działania na rzecz sektora zdrowia uzgodnionym przez Komitet Sterujący (w szczególności dotyczy to typów beneficjentów i projektów, harmonogramów ogłaszania konkursów, rekomendacji dla komitetów monitorujących programy operacyjne co do kryteriów wyboru projektów) przygotowanym dla każdego programu operacyjnego. **Wszystkie projekty realizowane w obszarze zdrowia muszą wynikać z Planu działań w sektorze zdrowia dla WRPO, uzgodnionym z Komitetem Sterującym do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia**. 1. Projekty realizowane są zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020.* 2. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. Programy profilaktyki zdrowotnej muszą uzyskać akceptację Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji działającej przy Ministerstwie Zdrowia. 3. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu . 4. Eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu w miejscu pracy następuje m.in. poprzez wdrożenie w zakładach pracy, w których istnieją czynniki wpływające negatywnie na zdrowie pracowników, programów naprawczych

	minimalizujących te czynniki. Projekty powinny wykraczać poza standardowe działania medycyny pracy (jeśli dotyczy)[103]. 5. W przypadku realizacji projektów polegających na przekwalifikowaniu pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie we wniosku o dofinansowanie należy zawrzeć analizę uzasadnienia realizacji projektu (jeśli dotyczy). 6. Wsparcie rehabilitacji medycznej dotyczy przede wszystkim schorzeń, które są główną przyczyną dezaktywizacji zawodowej. W związku z tym, możliwa będzie m.in. rehabilitacja kardiologiczna, neurologiczna, psychiatryczna, onkologiczna, pulmonologiczna, narządów ruchu (jeśli dotyczy)[104]. 7. W realizacji projektów preferowane będzie stosowanie klauzul społecznych. 8. Świadczenia w ramach programów profilaktycznych będą realizowane z pełnym poszanowaniem istniejących ram prawnych i ochrony praw pacjenta. 9. Programy polityki zdrowotnej powinny być ukierunkowane na grupy docelowe najbardziej narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub najbardziej bliskich powrotowi na rynek pracy w wyniku świadczeń rehabilitacyjnych. 10. Projekty są skierowane do osób z Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania). 11. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalność podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażane-go projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 12. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 13. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie[105]. 14. Premiowane będą projekty, w których Wnioskodawca lub partner jest podmiotem wykonującym działalność leczniczą udzielającym świadczeń POZ na podstawie zawartej umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z dyrektorem właściwego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia. 15. Premiowane będą projekty, w których Wnioskodawca lub partner posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w MOF Poznania w obszarze tematycznym,

[103] Zalecenia z Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020
[104] Zalecenia z Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020
[105] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

	w którym realizowany jest program polityki zdrowotnej. 16. Premiowane będą projekty, przewidujące partnerstwo z co najmniej jedną organizacją pozarządową reprezentującą interesy pacjentów i posiadającą co najmniej 2-letnie doświadczenie w zakresie działań profilaktycznych z zakresu danej grupy chorób. 17. Premiowane będą projekty zakładające realizację wsparcia również w godzinach popołudniowych i wieczornych oraz w sobotę. 18. Premiowane będą projekty komplementarne z innymi zrealizowanymi lub będącymi w trakcie realizacji projektami w zakresie profilaktyki zdrowotnej z MOF Poznania. 19. Premiowane będą projekty posiadające strategiczny charakter w kontekście realizacji celów Strategii ZIT. 20. Premiowane będą projekty posiadające własne zaplecze i zasoby wnioskodawcy do wykonywania badań dalszej pogłębionej diagnostyki oraz konsultacji medycznej jeżeli byłaby konieczna. 21. Premiowane będą projekty zapewniające przeprowadzenie kwalifikacji uczestników do projektu (pacjentów) na miejscu, w sposób bezpośredni w jak największej liczbie gmin należących do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania. 22. Premiowane będą projekty, w których uczestnikom zapewnione zostanie wsparcie w postaci opieki nad osobą zależną (jeśli sprawowanie opieki nad osobą zależną stanowi barierę w uczestnictwie w projekcie). 23. Działania realizowane w projekcie przez projektodawcę oraz ewentualnych partnerów są zgodne z zakresem właściwego programu profilaktycznego, który jest załącznikiem do dokumentacji konkursowej. 24. Świadczenie opieki zdrowotnej realizowane będzie wyłącznie przez podmioty wykonujące działalność leczniczą uprawnione do tego na mocy przepisów prawa powszechnie obowiązującego. 25. Grupę docelową w projekcie stanowią osoby w wieku aktywności zawodowej, będące w grupie podwyższonego ryzyka, które zostaną objęte badaniami skriningowymi (przesiewowymi). 26. Świadczenie opieki zdrowotnej realizowane będzie wyłącznie w oparciu o Evidence Based Medicine. 27. Beneficjent/Partner nie jest realizatorem analogicznego programu zdrowotnego lub programu polityki zdrowotnej realizowanego w ramach POWER.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).

17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczka
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn. zm.) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	3 758 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne	95% kosztów kwalifikowanych

współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.6.6.3 Poddziałanie 6.6.3 Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne w ramach ZIT dla rozwoju AKO

1. Poddziałanie	Poddziałanie 6.6.3 Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne w ramach ZIT dla rozwoju AKO	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8 vi. Aktywne i zdrowe starzenie się
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost szans na rynku pracy osób zagrożonych dezaktywizacją zawodową z powodu wieku lub stanu zdrowia	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców (szt.) Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS (osoby)	
6. Typy projektów	W ramach działania zaplanowane został/y do realizacji program/y zdrowotny/e - projekty w zakresie profilaktyki zdrowotnej, służące wspieraniu aktywności zawodowej, podniesieniu poziomu zdrowia i zmniejszeniu nierówności społecznej, obejmujące jak największą liczbę mieszkańców Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Programy zdrowotne powinny obejmować podstawowy poziom opieki, tj. lekarzy i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej.	
7. Typ beneficjenta	1. pracodawcy, 2. instytucje rynku pracy, 3. podmioty ekonomii społecznej, 4. organizacje pozarządowe, 5. podmioty utworzone przez jst realizujące zadania publiczne, 6. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz utworzone przez nie podmioty, 7. podmioty lecznicze utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego (a także przedsiębiorcy powstali z ich przekształceń), 8. niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, świadczące usługi medyczne w publicznym systemie ochrony zdrowia.	
8. Grupa docelowa	1. osoby w wieku aktywności zawodowej, kwalifikujące się do profilaktyki, leczenia lub rehabilitacji zdrowotnej ze względu na wiek lub stan zdrowia 2. przedsiębiorcy, pracodawcy i ich pracownicy z branż, w których występują czynniki negatywnie wpływające na zdrowie	
9. Instytucja pośrednicząca	Związek ZIT	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie	

	zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów. Podstawowym narzędziem zapewniającym komplementarność z innymi programami operacyjnymi w obszarze zdrowia jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, o którym mowa w Umowie Partnerstwa. Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań) podejmowanych ze środków unijnych na poziomie krajowym i regionalnym. Plan działań zawiera rekomendacje dla Komitetu Monitorującego odnośnie procedur oraz kryteriów wyboru projektów. Warunkiem przyznania dofinansowania w ramach osi priorytetowej jest zgodność z ww. Planem działań oraz rekomendacjami Komitetu Sterującego.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie realizuje Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
13. Tryb wyboru projektów	konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. Głównym instrumentem dla koordynacji interwencji w sektorze zdrowia współfinansowanych ze środków UE jest Komitet Sterujący dla koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Komitetowi przewodniczy minister właściwy do spraw zdrowia. Interwencje w sektorze zdrowia, realizowane z wykorzystaniem środków unijnych powinny być kompatybilne z Planem działania na rzecz sektora zdrowia uzgodnionym przez Komitet Sterujący (w szczególności dotyczy to typów beneficjentów i projektów, harmonogramów ogłaszania konkursów, rekomendacji dla komitetów monitorujących programy operacyjne co do kryteriów wyboru projektów) przygotowanym dla każdego programu operacyjnego. **Wszystkie projekty realizowane w obszarze zdrowia muszą wynikać z Planu działań w sektorze zdrowia dla WRPO, uzgodnionym z Komitetem Sterującym do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia**. 1. Projekty realizowane są zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020.* 2. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. Programy profilaktyki zdrowotnej muszą uzyskać akceptację Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji działającej przy Ministerstwie Zdrowia. 3. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu . 4. Eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu w miejscu pracy następuje m.in. poprzez wdrożenie w zakładach pracy, w których istnieją czynniki

	wpływające negatywnie na zdrowie pracowników, programów naprawczych minimalizujących te czynniki. Projekty powinny wykraczać poza standardowe działania medycyny pracy(jeśli dotyczy) [106]. 5. W przypadku realizacji projektów polegających na przekwalifikowaniu pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie we wniosku o dofinansowanie należy zawrzeć analizę uzasadnienia realizacji projektu (jeśli dotyczy). 6. W realizacji projektów preferowane będzie stosowanie klauzul społecznych. 7. Świadczenia w ramach programów profilaktycznych będą realizowane z pełnym poszanowaniem istniejących ram prawnych i ochrony praw pacjenta. 8. Programy polityki zdrowotnej powinny być ukierunkowane na grupy docelowe najbardziej narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub najbardziej bliskich powrotowi na rynek pracy w wyniku świadczeń rehabilitacyjnych. 9. Projekty są skierowane do osób z obszaru aglomeracji kalisko-ostrowskiej (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze aglomeracji kalisko-ostrowskiej w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa wielkopolskiego). 10. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalność podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 11. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 12. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie[107]. 13. Świadczenie opieki zdrowotnej realizowane będzie wyłącznie przez podmioty uprawnione do tego i wykonujące działalność leczniczą na mocy przepisów prawa powszechnie obowiązującego. 14. 15.Beneficjent/Partner nie jest realizatorem analogicznego programu zdrowotnego lub programu polityki zdrowotnej realizowanego w ramach POWER. 15. 16.Premiowane będą projekty, w których Wnioskodawca lub Partner posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w realizacji działań prozdrowotnych na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. 16. .Premiowane będą projekty, w których partnerstwo w projekcie (potwierdzone umową partnerstwa/ porozumieniem o partnerstwie) z partnerem społecznym reprezentującym interesy i zrzeszającym podmioty

[106] Zalecenia z Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020

[107] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

	świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej lub organizacją pozarządową reprezentującą interesy pacjentów. 17. Premiowane będą projekty, które zakładają realizację wsparcia również w godzinach popołudniowych i wieczornych oraz w sobotę lub w niedzielę. 18. Premiowane będą projekty, w których Wnioskodawca lub partner jest podmiotem leczniczym udzielającym świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju podstawowej opieki zdrowotnej (na podstawie zawartej umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z właściwym dyrektorem OW NFZ). 19. 20.Premiowane będą projekty, w których Wnioskodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. 20. Premiowane będą projekty, których realizatorem jest podmiot, który uczestniczył w przygotowaniu programu polityki zdrowotnej, na podstawie którego ma być realizowany projekt. 21. Działania realizowane w projekcie przez projektodawcę oraz ewentualnych partnerów są zgodne z zakresem właściwego programu profilaktycznego, który jest załącznikiem do dokumentacji konkursowej. 22. Grupę docelową w projekcie stanowią osoby w wieku aktywności zawodowej (wiek grupy docelowej zgodnie z programem), będące w grupie podwyższonego ryzyka, które zostaną objęte badaniami skriningowymi (przesiewowymi) w celu wczesnego wykrycia choroby. 23. Projekt przewiduje udzielanie usług zdrowotnych w oparciu o Evidence Based Medicine. 24. Okres realizacji projektu nie przekracza 36 miesięcy
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/

planowany zakres systemu zaliczek	kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczka
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn. zm.) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	985 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% kosztów kwalifikowanych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN

dotyczy)	
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.7 OŚ PRIORYTETOWA 7. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

1. Fundusz	Nazwa Funduszu	Wkład ze środków unijnych na Oś priorytetową (EUR)
	Europejski Fundusz Społeczny	197 290 359,00
2. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	

Opisy Działań w ramach Osi Priorytetowej 7.

2.7.1. Działanie 7.1. Aktywna integracja

Poddziałanie 7.1.1	Aktywna integracja – projekty pozakonkursowe realizowane przez OPS, MOPR i PCPR
Poddziałanie 7.1.2	Aktywna integracja – projekty konkursowe

2.7.1.1. Poddziałanie 7.1.1. Aktywna integracja - projekty pozakonkursowe realizowane przez OPS, MOPR i PCPR

1. Poddziałanie	7.1.1. Aktywna integracja – projekty pozakonkursowe realizowane przez OPS, MOPR i PCPR	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	09 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
	Priorytet inwestycyjny	9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost szans na rynku pracy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (osoby). Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (osoby). Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (osoby).	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (osoby). Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C) (osoby).	
6. Typy projektów	1. Projekty z zakresu wsparcia działań, mających na celu integrację i aktywizację społeczno-zawodową osób, rodzin/grup/środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przez wykorzystanie instrumentów aktywizacji: a) zawodowej – pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy tj. np. wsparcie usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej świadczonych w Centrach Integracji	

	Społecznej, Klubach Integracji Społecznej, Zakładach Aktywności Zawodowej lub Warsztatach Terapii Zajęciowej[108,109,] zatrudnienie wspierane, zatrudnienie wspomagane, praktyki, staże, prace społecznie użyteczne, usługi asystencko-doradcze wspierające aktywizację zawodową, w tym: trener pracy, asystent pracy, doradca zawodowy, wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy na potrzeby zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością, dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, kursy i szkolenia dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo, wyposażające uczestnika w kwalifikacje lub kompetencje zawodowe, które zostaną wykorzystane do uzyskania zatrudnienia (wraz ze stypendiami[112]), b) edukacyjnej – podniesienie poziomu wykształcenia lub dostosowanie poziomu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy tj. np. sfinansowanie zajęć szkolnych, związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym dla osób w wieku aktywności zawodowej (wraz ze stypendiami[110]), zajęcia w ramach kształcenia ustawicznego oraz kosztów z nimi związanych w celu uzyskania zawodu lub przygotowania zawodowego[111] sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji i umiejętności zawodowych, kursy i szkolenia umożliwiające podniesienie kwalifikacji lub kompetencji zawodowych osób pracujących (wraz ze stypendiami[112]), organizacja i sfinansowanie usług wspierających aktywizację edukacyjną (np. brokera edukacyjnego oraz kosztów z nimi związanych), c) zdrowotnej – wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy (tylko w przypadku gdy stanowi jeden z elementów projektu, w powiązaniu z innymi instrumentami aktywizacji i/lub podejmowanym zatrudnieniem), np. - finansowanie badań profilaktycznych lub specjalistycznych, - skierowanie i sfinansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej, psychospołecznej dla osób lub rodzin, - skierowanie i sfinansowanie programu psychoterapii w zakładzie lecznictwa odwykowego w przypadku osób uzależnionych od alkoholu[112,] - skierowanie i sfinansowanie programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej dla osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających[113], - sfinansowanie części kosztów zespołów ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo lub zajęć rehabilitacyjnych zgodnie z potrzebami osób z niepełnosprawnościami, - skierowanie i sfinansowanie programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wsparcie dla osób dotkniętych przemocą, o których mowa w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;

[108] W zakresie nie finansowanym przez PFRON.

[109] Co do zasady **nie są tworzone nowe CIS, KIS, ZAZ, WTZ**. Ewentualną decyzję o dopuszczeniu możliwości tworzenia tych podmiotów w ramach RPO podejmuje IZ RPO po przeprowadzeniu analizy potrzeb regionu w tym zakresie oraz zagwarantowaniu trwałości funkcjonowania nowotworzonych podmiotów. Decyzja o możliwości tworzenia podmiotów zostanie podjęta w oparciu o *Badanie monitoringowe sektora ekonomii społecznej oraz jakości wsparcia i efektów działań w obszarze reintegracji społecznej i zawodowej podmiotów ekonomii społecznej ze wskazaniem rekomendacji dla systemu monitoringu* zleconego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu i zostanie uwzględniona w wezwaniu do złożenia wniosków dla projektów pozakonkursowych oraz w Regulaminie konkursu dla projektów konkursowych.

[110]Stypendia wypłacane na zasadach określonych w *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.*

[111] Po konsultacji z Powiatowym Urzędem Pracy, w przypadku osoby zarejestrowanej w PUP jako osoba bezrobotna

[112] W rozumieniu Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

[113] W rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

	d) społecznej – przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, np.: - organizacja i finansowanie usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami[114] (m.in. koszty zatrudnienia tłumacza osoby głuchoniemej, przewodnika osoby niewidomej, asystenta osoby niepełnosprawnej), - finansowanie kosztów dostępu do usług bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego (indywidualnego i grupowego) oraz mediacji rodzinnej i interwencji kryzysowej, - organizacja i finansowanie kosztów wolontariatu oraz kosztów zatrudnienia osoby prowadzącej klub wolontariuszy[115], - organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych w tym kosztów zatrudnienia i działania osoby prowadzącej klub lub grupę, - organizacja i finansowanie uczestnictwa w grupach i klubach samopomocowych w tym kosztów zatrudnienia i działania osoby prowadzącej klub lub grupę, - organizacja i finansowanie usług wsparcia i aktywizacji rodzin marginalizowanych (m.in. asystent rodziny, mediator), - koszty zatrudnienia np. asystenta osoby bezdomnej, asystenta osoby opuszczającej zakład karny, - pokrycie kosztów uczestnictwa w placówkach wsparcia dziennego, świetlicach i klubach[116], - organizacja i finansowanie usług wspierających animację lokalną, w tym kosztów zatrudnienia animatora lokalnego, lidera klubu integracji społecznej, streetworkera), - praca socjalna.[117] e) działania o charakterze środowiskowym (wyłącznie przy jednoczesnym zastosowaniu instrumentów aktywizacji zawodowej, społecznej lub edukacyjnej) – m.in. koszty spotkań związanych np. z realizacją programów aktywności lokalnej, organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w spotkaniach, w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym; inne działania o charakterze integracyjnym wynikające np. z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii. W przypadku zastosowania instrumentów aktywnej integracji wobec danej osoby, sfinansowaniu mogą podlegać również: - koszty ubezpieczenia zdrowotnego uczestnika projektu; - koszty ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków uczestników projektu; - koszty opieki nad dzieckiem lub osobą zależną (na czas realizacji zajęć), poniesione przez osobę będącą uczestnikiem zajęć lub koszty zorganizowania zajęć z dziećmi lub osobami zależnymi osób będących uczestnikami zajęć; - koszty pobytu dziecka uczestnika projektu w świetlicach i klubach;

[114] Zgodnie z *Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.*
[115] Zgodnie z przepisami o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
[116] Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
[117] Działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna jest traktowana jako instrument aktywnej integracji o charakterze społecznym i obowiązkowo stosowana w projektach przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie będą wybierane do dofinansowania.

	- koszty dojazdów[118] uczestników projektu oraz osób z ich otoczenia, które korzystają z instrumentów aktywnej integracji, w przypadku osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym również ich opiekunów lub asystentów, związane z uczestnictwem w kursach, poradnictwie, szkoleniach, konsultacjach i innych zajęciach, związanych z realizacją projektu; - koszty wyżywienia dla uczestników projektu oraz osób z ich otoczenia, które korzystają z instrumentów aktywnej integracji, a w przypadku niepełnosprawnych uczestników ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności także ich opiekunów lub asystentów, podczas zajęć wynikających z zaplanowanej ścieżki reintegracji; - finansowanie badań stwierdzających zdolność do wykonywania pracy, uczestnictwa w szkoleniu lub przygotowaniu zawodowym, odbywania stażu, wykonywania prac użytecznie społecznych oraz stwierdzających szczegółowe predyspozycje wymagane do wykonywania określonych zawodów zgodnie z art. 2 ust 3 i art. 40 ust 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.[119]
7. Typ beneficjenta	- jednostki organizacyjne jst [120] (ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, miejskie ośrodki pomocy rodzinie) - organizacje pozarządowe – wyłącznie w charakterze partnera - podmioty ekonomii społecznej – wyłącznie w charakterze partnera
8. Grupa docelowa	- osoby i/lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zgodnie z definicją[121] zawartą w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-202,* a także osoby w ich otoczeniu[122]; - środowiska lub lokalne społeczności zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
9. Instytucja pośrednicząca	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka

[118] W przypadku braku możliwości skorzystania z dojazdu publicznymi środkami komunikacji istnieje możliwość sfinansowania kosztów podróży prywatnym środkiem lokomocji na zasadach przyjętych dla rozliczania podróży służbowych prywatnymi środkami komunikacji. Każdy taki przypadek musi znaleźć potwierdzenie w wywiadzie oraz regulaminie obowiązującym u realizatora/beneficjenta projektu.

[119] Nie są finansowane badania, które zgodnie z Kodeksem pracy i aktami prawnymi wydanymi na jego podstawie należą do obowiązków pracodawcy. Badania lekarskie związane ze skierowaniem na szkolenia zawodowe nie są instrumentem aktywnej integracji.

[120] W tym również jednostki samorządu terytorialnego (gmina, powiat).

[121] Wsparcia dla osób **odbywających karę pozbawienia wolności** udziela się wyłącznie w ramach PO WER.

[122] Wsparcie kierowane jest do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, o ile odbywa się ono wraz ze wsparciem dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz jest niezbędne dla skutecznego wsparcia tych osób.

	potrzeba, kryteria wyboru projektów. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne również z krajowym Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który oferuje żywność lub podstawową pomoc osobom najbardziej potrzebującym. Interwencja PO PŻ nastawiona jest głównie na wsparcie w zabezpieczeniu podstawowej potrzeby, jaką jest żywność, natomiast interwencja z EFS ma na celu aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem oraz ich aktywizację społeczną przez aktywną integrację.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Tryb wyboru projektów	Pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Pośrednicząca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w wezwaniu do złożenia wniosku w ramach trybu pozakonkursowego . 1. Projekty realizowane zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 2. Przewiduje się możliwość realizacji projektów w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w trybie pozakonkursowym przez jednostki organizacyjne jst, jeżeli tym trybem będą objęte wszystkie jednostki pomocy społecznej danego typu w województwie. W przypadku braku takiej możliwości podmioty te będą miały możliwość aplikowania o wsparcie w ramach Poddziałania 7.1.2 – tryb konkursowy. W sytuacji nie objęcia trybem pozakonkursowym wszystkich ośrodków pomocy społecznej, premiowane będzie partnerstwo powiatowych centrów pomocy rodzinie/miejskich ośrodków pomocy rodzinie z ośrodkami pomocy społecznej (w postaci możliwości złożenia wniosku o dofinansowanie realizacji projektu na kwotę wyższą niż wynika z Algorytmu podziału środków). 3. IZ rekomenduje aby jednostki organizacyjne pomocy społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wdrażając usługi aktywnej integracji, zlecały realizację określonych zadań projektowych na zasadach dotyczących zlecania realizacji zadań publicznych, określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. 4. Projekt przewiduje wdrożenie instrumentów aktywizacji zawodowej <u>wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej</u>, bez możliwości realizacji powyższych instrumentów przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Usługi aktywnej integracji zawodowej mogą być realizowane w szczególności przez podmioty wskazane w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszy Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.*

	5. Podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej współpracują z PCPR/MOPR/OPS w zakresie koordynacji aktywizacji społeczno-zawodowej poszczególnych uczestników projektu. 6. Tworzenie nowych podmiotów reintegracyjnych, o których mowa w ustawie z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, zwłaszcza CIS, uwzględnia aspekt terytorialnego nasilenia problemów wykluczenia społecznego i ubóstwa.[123] 7. W celu zapewnienia linii demarkacyjnej pomiędzy CT 8 a CT 9 w zakresie wsparcia osób bezrobotnych, w ramach projektów CT 9 wsparcie jest kierowane do osób, wobec których zastosowanie wyłącznie instrumentów i usług rynku pracy jest niewystarczające i istnieje konieczność zastosowania w pierwszej kolejności usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, w tym do osób, dla których ustalono III profil pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy 8. W przypadku wsparcia osób bezrobotnych, w ramach projektów OPS[124] wsparciem są obejmowane osoby bezrobotne, które korzystają z pomocy społecznej lub bezrobotne, dla których ustalono III profil pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W przypadku wsparcia osób bezrobotnych, dla których ustalono III profil pomocy wsparcie odbywa się poprzez: a) realizację działań z zakresu integracji społecznej w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, lub b) realizację programu specjalnego, lub c) realizację projektu socjalnego z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym na zasadach określonych w pkt 7 Podrozdziału 4.6 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*, lub d) kontrakt socjalny z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym na zasadach określonych w pkt 7 Podrozdziału 4.6 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*, lub e) program aktywności lokalnej z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym na zasadach określonych w pkt 7 Podrozdziału 4.6 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*. 9. Wsparcie może zostać udzielone także osobom bezrobotnym, dla których ustalono I lub II profil pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, spełniającym minimum jedną przesłankę pozwalającą zaklasyfikować je do grupy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w przypadku osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, bezrobocie nie może być jedynym powodem

[123] Decyzja IZ o możliwości tworzenia nowych podmiotów reintegracyjnych o których mowa w ustawie z 13 czerwca 2013 roku o zatrudnieniu socjalnym zwłaszcza CIS zostanie podjęta w oparciu o *Badanie monitoringowe sektora ekonomii społecznej oraz jakości wsparcia i efektów działań w obszarze reintegracji społecznej i zawodowej podmiotów ekonomii społecznej ze wskazaniem rekomendacji dla systemu monitoringu* zlecone przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu i zostanie uwzględniona w wezwaniu do złożenia wniosków dla projektów pozakonkursowych.
[124] W sytuacji, gdy PCPR realizuje również funkcje OPS, zapis dotyczy również PCPR.

	udzielania pomocy społecznej). Osobom bezrobotnym, dla których ustalono I lub II profil pomocy, mogą być świadczone jedynie usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym i zdrowotnym. 10. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze ekonomii społecznej są zgodne z *Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej*[125]. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest zgodny z założeniami Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności oraz z kierunkami wskazanymi w *Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.* 11. Każdy uczestnik projektu podpisuje i realizuje kontrakt socjalny lub indywidualny program, o których mowa w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub dokument równoważny w przypadku PCPR. 12. Okres realizacji projektów to 24 miesiące. 13. Realizowane projekty są zgodne z programami wojewódzkimi dotyczącymi poszczególnych obszarów (m.in. wsparcie osób z niepełnosprawnościami, wsparcie osób starszych, wsparcie ofiar przemocy, wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi, wsparcie ekonomii społecznej). 14. Zalecane jest, aby usługi świadczone w ramach projektów realizowane były zgodnie z opracowanymi na poziomie krajowym i regionalnym standardami, dobrymi praktykami i wytycznymi (np. Gminny Standard Wychodzenia z Bezdomności). 15. Projekty zakładają zindywidualizowane i kompleksowe wsparcie zgodne z zaplanowaną ścieżką reintegracji (IPD). 16. Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez CIS i KIS są uznawane za kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującej aktywną integrację społeczną i zawodową. 17. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji. 18. Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa wielkopolskiego (w przypadku osób fizycznych - uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa wielkopolskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego w przypadku osób bezdomnych przebywają one na tym obszarze, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjna na obszarze województwa wielkopolskiego). 19. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 20. IZ rekomenduje wsparcie dla osób lub rodzin spełniających przesłankę ubóstwa, doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej przesłanki, o których mowa w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. 21. Projekt zakłada wskaźnik efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej na poziomie, który określono jako kryterium dostępu i

[125] Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, MPiPS, Załącznik do uchwały nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. (Monitor Polski 2014 poz. 811 tom 1)

	wskazany zostanie w Regulaminie konkursu, zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 22. Przewiduje się premiowanie partnerstwa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej działającymi w obszarze włączenia społecznego (w postaci możliwości złożenia wniosku o dofinansowanie realizacji projektu na kwotę wyższą niż wynika z Algorytmu podziału środków). 23. W realizacji projektów preferowane będzie stosowanie klauzul społecznych. 24. Ze środków EFS nie są finansowane bierne formy pomocy w postaci zasiłków. Świadczenia te mogą być uznane za wkład własny do projektu[126]. 25. Ze środków EFS nie są finansowane turnusy rehabilitacyjne. Kwota środków przeznaczona na turnus może być uznana za wkład własny do projektu. 26. W ramach działania nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 27. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie projektu w ramach danego naboru. 28. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.[127] 29. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

[126] Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020* ze środków EFS nie są finansowane bierne formy pomocy **w postaci zasiłków** (tj. koszt zasiłków nie będzie kwalifikowalny w ramach przedmiotowego dofinansowania), wydatki związane z zasiłkami można uwzględnić wyłącznie w ramach wkładu własnego. Stypendia szkoleniowe stanowią natomiast koszty kwalifikowalne zarówno w ramach dofinansowania EFS jak również mogą stanowić element wkładu własnego do projektu.

[127] Art. 65.6 *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.* Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

jako % wydatków kwalifikowalnych	
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków / forma płatności	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013). 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014). 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	0,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.

23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85% kosztów kwalifikowalnych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15% kosztów kwalifikowalnych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.7.1.2. Poddziałanie 7.1.2. Aktywna integracja – projekty konkursowe

1. Poddziałanie	7.1.2. Aktywna integracja – projekty konkursowe	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	09 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
	Priorytet inwestycyjny	9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost szans na rynku pracy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (osoby). Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (osoby). Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (osoby).	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (osoby). Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C) (osoby). Liczba zawartych porozumień o współpracy na rzecz realizacji usług aktywnej integracji (szt.).	
6. Typy projektów	1. Projekty z zakresu wsparcia działań, mających na celu integrację i aktywizację społeczno-zawodową osób, rodzin/grup/środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przez wykorzystanie instrumentów aktywizacji: a) zawodowej – pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy tj. np. wsparcie usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej świadczonych w Centrach Integracji Społecznej, Klubach Integracji Społecznej, Zakładach Aktywności Zawodowej lub Warsztatach Terapii Zajęciowej[128,129], zatrudnienie wspierane, zatrudnienie wspomagane, praktyki, staże, prace społecznie użyteczne, usługi asystencko-doradcze wspierające aktywizację zawodową, w tym: trener pracy, asystent pracy, doradca zawodowy, wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy na potrzeby zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością, dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, kursy i szkolenia dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo, wyposażające uczestnika w kwalifikacje lub kompetencje zawodowe, które zostaną wykorzystane do uzyskania zatrudnienia (wraz ze stypendiami[112]), b) edukacyjnej – podniesienie poziomu wykształcenia lub dostosowanie poziomu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy tj. np. sfinansowanie zajęć szkolnych, związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym,	

[128] W zakresie nie finansowanym przez PFRON.

[129] Co do zasady **nie są tworzone nowe CIS, KIS, ZAZ WTZ**. Ewentualną decyzję o dopuszczeniu możliwości tworzenia tych podmiotów w ramach RPO podejmuje IZ RPO po przeprowadzeniu analizy potrzeb regionu w tym zakresie oraz zagwarantowaniu trwałości funkcjonowania nowotworzonych podmiotów. Decyzja o możliwości tworzenia podmiotów zostanie podjęta w oparciu o *Badanie monitoringowe sektora ekonomii społecznej oraz jakości wsparcia i efektów działań w obszarze reintegracji społecznej i zawodowej podmiotów ekonomii społecznej ze wskazaniem rekomendacji dla systemu monitoringu* zleconego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu i zostanie uwzględniona w Regulaminie konkursu dla projektów konkursowych.

	ponadgimnazjalnym lub policealnym dla osób w wieku aktywności zawodowej (wraz ze stypendiami[130]), zajęcia w ramach kształcenia ustawicznego oraz kosztów z nimi związanych w celu uzyskania zawodu lub przygotowania zawodowego[131], sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji i umiejętności zawodowych, kursy i szkolenia umożliwiające podniesienie kwalifikacji lub kompetencji zawodowych osób pracujących (wraz ze stypendiami[132]), organizacja i sfinansowanie usług wspierających aktywizację edukacyjną (np. brokera edukacyjnego oraz kosztów z nimi związanych) c) zdrowotnej – wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy (tylko w przypadku gdy stanowi jeden z elementów projektu, w powiązaniu z innymi instrumentami aktywizacji i/lub podejmowanym zatrudnieniem), np. - finansowanie badań profilaktycznych lub specjalistycznych, - skierowanie i sfinansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej, psychospołecznej dla osób lub rodzin, - skierowanie i sfinansowanie programu psychoterapii w zakładzie lecznictwa odwykowego w przypadku osób uzależnionych od alkoholu[132], - skierowanie i sfinansowanie programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej dla osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających[133], - sfinansowanie części kosztów zespołów ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo lub zajęć rehabilitacyjnych zgodnie z potrzebami osób z niepełnosprawnościami, - skierowanie i sfinansowanie programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wsparcie dla osób dotkniętych przemocą, o których mowa w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; d) społecznej - przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, np.: - organizacja i finansowanie usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami[134] (m.in. koszty zatrudnienia tłumacza osoby głuchoniemej, przewodnika osoby niewidomej, asystenta osoby niepełnosprawnej), - finansowanie kosztów dostępu do usług bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego (indywidualnego i grupowego) oraz mediacji rodzinnej i interwencji kryzysowej, - organizacja i finansowanie kosztów wolontariatu oraz kosztów zatrudnienia osoby prowadzącej klub wolontariuszy [135], - organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych w tym kosztów zatrudnienia i działania osoby prowadzącej klub lub grupę, - organizacja i finansowanie uczestnictwa w grupach i klubach samopomocowych w tym kosztów zatrudnienia i działania osoby prowadzącej klub lub grupę, - organizacja i finansowanie usług wsparcia i aktywizacji rodzin marginalizowanych (m.in. asystent rodziny, mediator),

[130] Stypendia wypłacane na zasadach określonych w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
[131] Po konsultacji z Powiatowym Urzędem Pracy, w przypadku osoby zarejestrowanej w PUP jako osoba bezrobotna.
[132] W rozumieniu Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
[133] W rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.
[134] Zgodnie z *Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.*
[135] Zgodnie z przepisami o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

	- koszty zatrudnienia np. asystenta osoby bezdomnej, asystenta osoby opuszczającej zakład karny, - pokrycie kosztów uczestnictwa w placówkach wsparcia dziennego, świetlicach i klubach[136], - organizacja i finansowanie usług wspierających animację lokalną, w tym kosztów zatrudnienia animatora lokalnego, lidera klubu integracji społecznej, streetworkera), - praca socjalna[137] e) działania o charakterze środowiskowym (wyłącznie przy jednoczesnym zastosowaniu instrumentów aktywizacji zawodowej, społecznej lub edukacyjnej) – m.in. koszty spotkań związanych np. z realizacją programów aktywności lokalnej, organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w spotkaniach, w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym; inne działania o charakterze integracyjnym wynikające np. z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii. W przypadku zastosowania instrumentów aktywnej integracji wobec danej osoby, sfinansowaniu mogą podlegać również: - koszty ubezpieczenia zdrowotnego uczestnika projektu; - koszty ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków uczestników projektu; - koszty opieki nad dzieckiem lub osobą zależną (na czas realizacji zajęć), poniesione przez osobę będącą uczestnikiem zajęć lub koszty zorganizowania zajęć z dziećmi lub osobami zależnymi osób będących uczestnikami zajęć; - koszty pobytu dziecka uczestnika projektu w świetlicach i klubach; - koszty dojazdów[138] uczestników projektu oraz osób z ich otoczenia, które korzystają z instrumentów aktywnej integracji a w przypadku osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym również ich opiekunów lub asystentów, związane z uczestnictwem w kursach, poradnictwie, szkoleniach, konsultacjach i innych zajęciach, związanych z realizacją projektu; - koszty wyżywienia dla uczestników projektu oraz osób z ich otoczenia, które korzystają z instrumentów aktywnej integracji, a w przypadku osób z niepełnosprawnością ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności także ich opiekunów lub asystentów, podczas zajęć wynikających z zaplanowanej ścieżki reintegracji; - finansowanie badań stwierdzających zdolność do wykonywania pracy, uczestnictwa w szkoleniu lub przygotowaniu zawodowym, odbywania stażu, wykonywania prac użytecznie społecznych oraz stwierdzających szczegółowe predyspozycje wymagane do wykonywania określonych

[136] Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

[137] Działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna jest traktowana jako instrument aktywnej integracji o charakterze społecznym i obowiązkowo stosowana w projektach przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie będą wybierane do dofinansowania.

[138] W przypadku braku możliwości skorzystania z dojazdu publicznymi środkami komunikacji istnieje możliwość sfinansowania kosztów podróży prywatnym środkiem lokomocji na zasadach przyjętych dla rozliczania podróży służbowych prywatnymi środkami komunikacji. Każdy taki przypadek musi znaleźć potwierdzenie w wywiadzie oraz regulaminie obowiązującym u realizatora/beneficjenta projektu.

	zawodów zgodnie z art. 2 ust 3 i art. 40 ust 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy[139]; 2. Projekty służące sieciowaniu i dostarczaniu narzędzi zwiększających aktywność społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i działających na ich rzecz oraz wzmacniających deinstytucjonalizację (wyłącznie w powiązaniu z typem 1). Sieciowanie: - łączenie podmiotów o podobnym charakterze działań lub podmiotów mających na celu wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej; - wymiana zasobów i usług (sieci ponadgminne lub sieci ponadpowiatowe) w celu zmniejszenia obszarów wykluczenia społecznego; - wypracowywanie, dostarczenie, wdrażanie narzędzi zwiększających aktywność społeczną; - działania edukacyjne/szkoleniowe dla podmiotów odpowiadających za lokalną politykę integracyjną – np. gminy nie realizujące projektów w zakresie aktywnej integracji w okresie 2007-2013; - doradztwo w zakresie strategicznych inwestycji społecznych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym; - tworzenie partnerstw międzygminnych/powiatowych, mających na celu wymianę usług w zakresie aktywnej integracji i ich realizację w miejscu zapotrzebowania.
7. Typ beneficjenta	1. podmioty ekonomii społecznej, 2. organizacje pozarządowe, 3. instytucje rynku pracy, 4. jednostki organizacyjne jst[140] 5. państwowe jednostki budżetowe
8. Grupa docelowa	- osoby i/lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zgodnie z definicją[141] zawartą w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-202,* a także osoby w ich otoczeniu[142]; - środowiska lub lokalne społeczności zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
9. Instytucja pośrednicząca	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w

[139] Nie są finansowane badania, które zgodnie z Kodeksem pracy i aktami prawnymi wydanymi na jego podstawie należą do obowiązków pracodawcy. Badania lekarskie związane ze skierowaniem na szkolenia zawodowe nie są instrumentem aktywnej integracji.
[140] W tym również jednostki samorządu terytorialnego (gmina, powiat).
[141] Wsparcia dla osób **odbywających karę pozbawienia wolności** udziela się wyłącznie w ramach PO WER.
[142] Wsparcie kierowane jest do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, o ile odbywa się ono wraz ze wsparciem dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz jest niezbędne dla skutecznego wsparcia tych osób.

(jeśli dotyczy)	szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne , a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne również z krajowym Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który oferuje żywność lub podstawową pomoc osobom najbardziej potrzebującym. Interwencja PO PŻ nastawiona jest głównie na wsparcie w zabezpieczeniu podstawowej potrzeby, jaką jest żywność, natomiast interwencja z EFS ma na celu aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem oraz ich aktywizację społeczną przez aktywną integrację.
12. Instrumenty terytorialne	W poddziałaniu 7.1.2 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI Preferencje punktowe dla *Wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych oraz dla Obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych* zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt A3 Obszary wiejskie oraz punkt B4 Inne instrumenty terytorialne..
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Pośrednicząca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej UMWW (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty realizowane zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z* wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. 2. W celu zapewnienia linii demarkacyjnej pomiędzy CT 8 a CT 9 w zakresie wsparcia osób bezrobotnych, w ramach projektów CT 9 wsparcie jest kierowane do osób, wobec których zastosowanie wyłącznie instrumentów i usług rynku pracy jest niewystarczające i istnieje konieczność zastosowania w pierwszej kolejności usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, w tym do osób, dla których ustalono III profil pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. 3. W przypadku wsparcia osób bezrobotnych, w ramach projektów OPS[143] wsparciem są obejmowane osoby bezrobotne, które korzystają z pomocy społecznej lub bezrobotne, dla których ustalono III profil pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W przypadku wsparcia osób bezrobotnych, dla których ustalono III profil pomocy wsparcie odbywa się poprzez: a) realizację działań z zakresu integracji społecznej w ramach Programu

[143] W sytuacji, gdy PCPR realizuje również funkcje OPS, zapis dotyczy również PCPR.

	Aktywizacja i Integracja, lub b) realizację programu specjalnego, lub c) realizację projektu socjalnego z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym na zasadach określonych w pkt 7 Podrozdziału 4.6 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*, lub d) kontrakt socjalny z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym na zasadach określonych w pkt 7 Podrozdziału 4.6 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*, lub e) program aktywności lokalnej z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym na zasadach określonych w pkt 7 Podrozdziału 4.6 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*. 4. Wsparcie może zostać udzielone także osobom bezrobotnym, dla których ustalono I lub II profil pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, spełniającym minimum jedną przesłankę pozwalającą zaklasyfikować je do grupy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w przypadku osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, bezrobocie nie może być jedynym powodem udzielania pomocy społecznej). Osobom bezrobotnym, dla których ustalono I lub II profil pomocy, mogą być świadczone jedynie usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym i zdrowotnym. 5. W przypadku projektu PCPR, MOPR, OPS każdy uczestnik projektu podpisuje i realizuje kontrakt socjalny lub indywidualny program, o których mowa w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub dokument równoważny w przypadku PCPR. 6. W przypadku projektu realizowanego przez podmiot inny niż OPS każdy uczestnik projektu podpisuje umowę na wzór kontraktu socjalnego. 7. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze ekonomii społecznej są zgodne z *Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej*[144]. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest zgodny z założeniami Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności oraz z kierunkami wskazanymi w *Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.* 8. W przypadku projektu PCPR, MOPR, OPS projekt przewiduje wdrożenie instrumentów aktywizacji zawodowej wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej, bez możliwości realizacji powyższych instrumentów przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Instrumenty aktywnej integracji zawodowej mogą być

[144] Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, MPiPS, Załącznik do uchwały nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. (Monitor Polski 2014 poz. 811 tom 1).

	realizowane w szczególności przez podmioty wskazane w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszy Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 9. OPS, PCPR, MOPR podpisują z jednostkami zajmującymi się aktywizacją na rynku pracy, w tym m.in. z Powiatowymi Urzędami Pracy, agencjami zatrudnienia, Centrami Integracji Społecznej, Klubami Integracji Społecznej, umowę/porozumienie w zakresie koordynacji aktywizacji społeczno-zawodowej poszczególnych uczestników projektów, którzy zostali objęci działaniami aktywizacji zawodowej. W zależności od zakresu współpracy, umowa (porozumienie) dotyczące koordynacji powinna być podpisana na jak najwcześniejszym etapie wdrożenia projektu, najlepiej przed rozpoczęciem udzielania wsparcia uczestnikom projektu. 10. Projekt zakłada współpracę z właściwymi dla Beneficjentów Powiatowymi Urzędami Pracy przy aktywizacji zawodowej uczestników projektu w zakresie konsultowania grup docelowych oraz instrumentów wsparcia. Dotyczy osób bezrobotnych, w tym osób, które zgodnie z mechanizmem profilowania osób bezrobotnych pod kątem oddalenia od rynku pracy oraz gotowości do podjęcia zatrudnienia, należą do grupy III - tzw. oddalonych od rynku pracy. 11. Beneficjent zapewnia, że w przypadku objęcia wsparciem osób bezrobotnych z III profilu informacja o uzyskanym wsparciu wraz z ewentualnymi rekomendacjami dla dalszej pracy z bezrobotnym zostanie przekazana do właściwego PUP. 12. Beneficjent zapewnia, że w przypadku objęcia wsparciem rodzin/osób, które są klientami OPS/MOPR/PCPR informacja o uzyskanym wsparciu wraz z ewentualnymi rekomendacjami dla dalszej pracy z klientem zostanie przekazana do właściwego OPS/MOPR/PCPR. 13. Projekt służący sieciowaniu i dostarczaniu narzędzi zwiększających aktywność społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i działających na ich rzecz oraz wzmacniających deinstytucjonalizację, realizowany jest w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej oraz w powiązaniu z typem projektu nr 1. 14. Projekty w zakresie typu 2 dotyczące sieciowania możliwe są tylko w obszarach zdefiniowanych na poziomie Regulaminu konkursu przez IP. 15. IP wymaga, aby jednostki organizacyjne pomocy społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wdrażając usługi aktywnej integracji, zlecały realizację określonych zadań projektowych na zasadach dotyczących zlecania realizacji zadań publicznych, określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. 16. Okres realizacji projektów wynosi maksymalnie 24 miesiące. 17. Realizowane projekty są zgodne z programami wojewódzkimi dotyczącymi poszczególnych obszarów (m.in. wsparcie rodziny i piecza zastępcza, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, wsparcie osób starszych, wsparcie ofiar przemocy, wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi, wsparcie ekonomii społecznej). 18. Zalecane jest, aby usługi świadczone w ramach projektów realizowane były zgodnie z opracowanymi na poziomie krajowym i regionalnym standardami, dobrymi praktykami i wytycznymi (np. Gminny Standard Wychodzenia z Bezdomności). 19. Projekty zakładają zindywidualizowane i kompleksowe wsparcie zgodne

	z zaplanowaną ścieżką reintegracji (Indywidualny Plan Działania). Każdy uczestnik/uczestniczka projektu zostanie objęty IPD lub dokumentem równoważnym. 20. Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez CIS i KIS są uznawane za kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującej aktywną integrację społeczną i zawodową. 21. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji. 22. Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa wielkopolskiego (w przypadku osób fizycznych - uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa wielkopolskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego w przypadku osób bezdomnych przebywają one na tym obszarze, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjna na obszarze województwa wielkopolskiego). 23. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 24. Szkolenia kończą się dokumentem potwierdzającym umiejętności/kompetencje/kwalifikacje. 25. Projekt przewiduje preferencje dla osób: - o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności; - z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym osoby z niepełnosprawnością intelektualną i osoby z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi. 26. Projekt przewiduje preferencje dla osób otrzymujących wsparcie z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. 27. Projekt zakłada wskaźnik efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej na poziomie, który określono jako kryterium dostępu i wskazany zostanie w Regulaminie konkursu, zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 28. Premiowane będą projekty realizowane w partnerstwie z jst (jednostkę organizacyjną jst) lub NGO (organizacją pozarządową).[145] 29. Premiowane będą projekty skierowane do osób: - o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności; - z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z zaburzeniami psychicznymi. Procent udziału wyżej wymienionych osób wskazany zostanie w kryterium premiującym, określonym dla Poddziałania 7.1.2 WRPO 2014+. 30. Premiowane będą projekty skierowane do osób dla których ustalono III profil pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Procent udziału wyżej wymienionych osób wskazany zostanie w kryterium premiującym, określonym dla Poddziałania 7.1.2 WRPO 2014+. 31. Premiowane będą projekty skierowane do osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego

[145] Premia w postaci dodatkowych punktów.

	wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej przesłanki, o których mowa w Rozdziale 3 pkt 13 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* Procent udziału wyżej wymienionych osób wskazany zostanie w kryterium premiującym, określonym dla Poddziałania 7.1.2 WRPO 2014+. 32. Premiowane będą projekty, w których każdy uczestnik projektu, nie posiadający statusu osoby bezrobotnej lub aktywnie poszukującej pracy, po ukończeniu udziału w projekcie zobowiązany jest do rejestracji w powiatowym urzędzie pracy. 33. W realizacji projektów preferowane będzie stosowanie klauzul społecznych. 34. Premiowane będą projekty, w których grupa docelowa składać się będzie m.in. z osób i/lub rodzin korzystających z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ), a zakres wsparcia dla tych osób i/lub rodzin nie powiela działań, które dana osoba i/lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ. Procent udziału wyżej wymienionych osób wskazany zostanie w kryterium premiującym, określonym dla Poddziałania 7.1.2 WRPO 2014+. 35. W przypadku zgłoszenia chęci do udziału w projekcie osób ze społeczności romskiej (o ile osoby te są osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym), Beneficjent umożliwi im udział w projekcie. 36. W ramach konkursu przewiduje się również wsparcie projektów zgodnych z Mandatem Terytorialnym poszczególnych OSI Ośrodków Subregionalnych. 37. Ze środków EFS nie są finansowane bierne formy pomocy w postaci zasiłków. Świadczenia te mogą być uznane za wkład własny do projektu[146]. 38. Ze środków EFS nie są finansowane turnusy rehabilitacyjne. Kwota środków przeznaczona na turnus może być uznana za wkład własny do projektu. 39. Przewiduje się profilowanie rodzaju wsparcia zgodnie z sytuacją społeczno-gospodarczą wspieranych obszarów (mapy dotyczące profilowania rodzaju wsparcia zostaną zamieszczone w Regulaminie konkursu). - *Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych,* - *Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych* Przewiduje się premiowanie projektów na powyższych obszarach. 40. W ramach Działania nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 41. W ramach jednego projektu beneficjent może łączyć dopuszczone w działaniu typy realizowanych operacji. 42. W ramach jednego konkursu dany beneficjent może aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu. 43. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie.[147]

[146] Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020* ze środków EFS nie są finansowane bierne formy pomocy w postaci zasiłków (tj. koszt zasiłków nie będzie kwalifikowalny w ramach przedmiotowego dofinansowania). Jednocześnie koszty zasiłków mogą być uznane za wkład własny do projektu. Stypendia szkoleniowe stanowią koszty kwalifikowalne w ramach dofinansowania EFS. Wydatki związane z zasiłkami oraz stypendia szkoleniowe można wliczać w wymagany poziom wkładu własnego, określony w pkt. 24 w SzOOP.

	44. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. 45. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków /forma płatności	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jedn*ej z ww. form jest obligatoryjne.* Forma płatności: zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis	1.Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013).

[147] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

(rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	2.Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014). 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	73 100 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Dla projektów realizowanych przez PCPR-y, OPS-y i MOPR-y – 85 % kosztów kwalifikowalnych. Dla projektów realizowanych przez pozostałych beneficjentów wskazanych w pkt 7 – 95 % kosztów kwalifikowalnych.
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Dla projektów realizowanych przez PCPR-y, OPS-y i MOPR-y – 15 % kosztów kwalifikowalnych. Dla projektów realizowanych przez pozostałych beneficjentów wskazanych w pkt 7 – 5 % kosztów kwalifikowalnych.
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy

28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

Asystent rodziny – osoba przez pewien czas wspierająca rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.
Zadania, obowiązki i prawa asystenta rodziny regulują art. 12-16 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Broker edukacyjny – pośrednik między rynkiem edukacyjnym a klientem pomocy społecznej. Broker edukacyjny, w przeciwieństwie do doradcy zawodowego, który jedynie wskazuje indywidualną drogę rozwoju, dobiera kierunek, rodzaj i poziom szkolenia, kursu lub studiów oraz ustala indywidualną ścieżkę edukacyjną klienta, biorąc pod uwagę aktualne potrzeby rynku. Równocześnie broker musi uwzględniać kwalifikacje klienta oraz indywidualne możliwości psychologiczne i ekonomiczne. W przypadku osób niepełnosprawnych broker edukacyjny sprawdzi dostępność obiektu, w którym organizowane są kursy. Usługi takiego brokera mają być dla klienta bezpłatne.
Zawód brokera edukacyjnego, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, został zaliczony do grupy specjalistów do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr z kodem zawodu 242401.

Centra Integracji Społecznej (CIS) – podmiot reintegracji społecznej i zawodowej utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1828) posiadający aktualny wpis do rejestru CIS prowadzonego przez właściwego wojewodę.

Kluby Integracji Społecznej (KIS) – podmiot reintegracji społecznej i zawodowej utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1828) posiadający aktualny wpis do rejestru KIS prowadzonego przez właściwego wojewodę.

Kontrakt socjalny – kontrakt socjalny w rozumieniu art. 6 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.).

Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:

a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
c) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654);
e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 poz. 1943, ze zm.);
f) osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*;
g) rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością;
h) osoby, dla których ustalono III profil pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zm.);
i) osoby niesamodzielne;
j) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
k) osoby odbywające kary pozbawienia wolności[148];
l) osoby korzystające z PO PŻ.

Otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – to osoby spokrewnione lub niespokrewnione z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także inne osoby z najbliższego środowiska osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Za otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym można uznać wszystkie osoby, których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym należą także osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą lub kandydaci do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Podmiot ekonomii społecznej –
a) przedsiębiorstwo społeczne, w tym spółdzielnia socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651, z późn. zm.);
b) podmiot reintegracyjny, realizujący usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym:
   i) CIS i KIS;
   ii) ZAZ i WTZ, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
c) organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 ze zm.);
d) podmiot sfery gospodarczej utworzony w związku z realizacją celu społecznego bądź dla którego leżący we wspólnym interesie cel społeczny jest racją bytu działalności komercyjnej. Grupę tę można podzielić na następujące podgrupy:

[148] Wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności nie będzie udzielane w ramach RPO.

i) organizacje pozarządowe, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie prowadzące działalność gospodarczą, z której zyski wspierają realizację celów statutowych;
ii) spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie tj. spółdzielnie pracy, inwalidów i niewidomych, działające w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21 ze zm.);
iii) spółki non-profit, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o ile udział sektora publicznego w spółce wynosi nie więcej niż 50%.

Praca socjalna – praca socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Program aktywności lokalnej (PAL) – partnerstwo lokalne zainicjowane przez ośrodek pomocy społecznej, inną jednostkę organizacyjną samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową w celu realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej oraz w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej. Program aktywności lokalnej skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności.

Ścieżka reintegracji – zestaw kompleksowych i zindywidualizowanych form wsparcia, mających na celu wyprowadzenie osób lub rodzin z ubóstwa lub wykluczenia społecznego. Ścieżka reintegracji może być realizowana w ramach jednego projektu (ścieżka udziału w projekcie) lub – ze względu na złożoność problemów i potrzeb danej osoby lub rodziny – wykraczać poza ramy jednego projektu i być kontynuowana w innym projekcie lub pozaprojektowo. Wsparcie w ramach ścieżki reintegracji może być realizowane przez jedną lub przez kilka instytucji zazwyczaj w sposób sekwencyjny.

Środowisko zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym –
a) osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, otoczenie tych osób lub społeczność lokalna, w której zamieszkują;
b) społeczność lokalna, którą cechuje co najmniej jedna z przesłanek wykluczających, o których mowa w pkt 13 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020;
c) społeczność lokalna, która zamieszkuje obszary zdegradowane w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 lub jej udział jest niezbędny w rewitalizacji, o której mowa w ww. wytycznych.

Usługi aktywnej integracji – usługi, których celem jest:
a) odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu (reintegracja społeczna) lub
b) odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy (reintegracja zawodowa) lub
c) zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Do usług aktywnej integracji należą usługi o charakterze:
i) społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,
ii) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy (poprzez m.in. udział w zajęciach w CIS, KIS lub WTZ), pomoc w utrzymaniu zatrudnienia;

iii) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy (m.in. edukacja formalna, kursy i szkolenia zawodowe),
iv) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

Warsztat terapii zajęciowej, WTZ – wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. WTZ mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia, a także inne podmioty. Ich tworzenie i działalność finansuje Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) przy współudziale środków samorządu powiatowego. Zajęcia odbywające się w trakcie warsztatów są prowadzone z zastosowaniem technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:
- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej;
- psychofizycznych sprawności;
- podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.
Do uczestnictwa w warsztatach osoby niepełnosprawne są kierowane zgodnie ze wskazaniem zawartym w orzeczeniu o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, a organizator warsztatu obowiązany jest uzgadniać kandydatury uczestników z powiatowym centrum pomocy rodzinie. Terapię na zajęciach powinno realizować się na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji, w którym określone powinny być:
- formy rehabilitacji;
- zakres rehabilitacji;
- metody i zakres nauki umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej i umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy;
- formy współpracy z rodziną lub opiekunami;
- planowane efekty rehabilitacji;
- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.
W warsztacie działa rada programowa, która dokonuje okresowej (nie rzadziej niż co 3 lata) kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji uczestnika warsztatu. Zajmuje też stanowisko w kwestii osiągniętych przez niego postępów w rehabilitacji. Podstawą prawną funkcjonowania WTZ są art. 10, 10a i 10b Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ) – rozwiązanie prawne wprowadzone art. 29-31 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i doprecyzowane Decyzją KE K(2007)3050 z dnia 27 czerwca 2007 r a także Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 w sprawie ZAZ. Nie jest samodzielną formą prawną – jest organizacyjnie i finansowo wydzieloną jednostką, która uzyskała status ZAZ. O jego utworzenie ubiegać się mogą jednostki i organizacje wymienione w ustawie (powiat, gmina, fundacja, stowarzyszenie, inna organizacja społeczna), których statutowym zadaniem jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. ZAZ tworzy się przede wszystkim w celu rehabilitacji zawodowej poprzez zatrudnianie osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i określonych w ustawie grup osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną), a także przygotowania ich do życia w otwartym środowisku. ZAZ może prowadzić działalność usługowo-wytwórczą. Zgodnie z KPRES ZAZ przynależy do dwóch grup podmiotów ekonomii społecznej: podmiotów reintegracyjnych oraz podmiotów sfery gospodarczej.

Zatrudnienie wspierane – rodzaj wsparcia o charakterze doradczym i finansowym, z którego mogą skorzystać osoby, wykazane w art. 1 ust. 2 Ustawy o zatrudnieniu socjalnym, mające szczególne trudności w wejściu lub powrocie na otwarty rynek pracy. Zatrudnienie wspierane może być realizowane w formie:
- prac społecznie użytecznych na zasadach określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- skierowania do pracy;
- rzecznictwa, poradnictwa zawodowego, psychologicznego i społecznego dla osób realizujących prace społecznie użyteczne w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, podejmujących zatrudnienie, działalność gospodarczą, zakładających lub przystępujących do spółdzielni socjalnych.

Zatrudnienie wspierane realizowane jest w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub kontraktu socjalnego, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Po zakończeniu uczestnictwa w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej (CIS) lub w Klubie Integracji Społecznej (KIS), a w uzasadnionych przypadkach także przed jego zakończeniem, jednak nie wcześniej niż po 6 miesiącach uczestnictwa w nich, na wniosek kierownika CIS, pracownika socjalnego i uczestnika, a w przypadku uczestnictwa w KIS – na wniosek pracownika socjalnego może on zostać skierowany przez powiatowy urząd pracy do pracy: u pracodawcy lub w CIS. Skierowanie do pracy u pracodawcy odbywa się na podstawie umowy zawartej między starostą a tymże pracodawcą, w której pracodawca zobowiązuje się do zatrudnienia skierowanego uczestnika przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy, a starosta do refundowania pracodawcy części wypłaconego tej osobie wynagrodzenia przez okres pierwszych 12 miesięcy, w wysokości nieprzekraczającej:
1) **100%** zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenia społeczne, w **pierwszych 3 miesiącach**;
2) **80%** zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenia społeczne, w **3 kolejnych miesiącach**;
3) **60%** zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenia społeczne, w **następnych 6 miesiącach**.

Refundacji, o której mowa powyżej, dokonuje starosta ze środków Funduszu Pracy, w okresach miesięcznych na podstawie wniosku pracodawcy, w terminie 30 dni od dnia jego złożenia.
Refundacja jest udzielana jako pomoc de minimis zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013r.).
Podstawą prawną realizacji zatrudnienia wspieranego jest art. 2, 15 b i 16 Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Zatrudnienie wspomagane – istotę tej formy zatrudnienia stanowi zatrudnienie osoby niepełnosprawnej na otwartym rynku pracy przy asyście wspomagającego ją trenera pracy. Zatrudnienie wspomagane obejmuje pomoc i wsparcie ze strony trenera pracy lub asystenta pracy zarówno w początkowym etapie jakim jest poszukiwanie i zdobycie pracy jak i w etapie końcowym czyli ułatwienie adaptacji nowego środowiska pracy oraz asysta w wykonywaniu obowiązków zawodowych. Zatrudnienie wspomagane stanowi formę aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych z orzeczonym znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które nie są w stanie samodzielnie uzyskać i utrzymać pracy zarobkowej na otwartym rynku bez specjalnego wspomagania. Polskie prawo nie reguluje kwestii związanych z zatrudnieniem wspomaganym (kwestii związanych z trenerem pracy czy asystentem zawodowym).Wymiar i rodzaj wsparcia jest określany na podstawie indywidualnych potrzeb podopiecznego. Zapewnia osobie niepełnosprawnej możliwość podejmowania decyzji w sprawie swojej aktywności zawodowej, prawo do pracy oraz odzyskanie poczucia przynależności do społeczeństwa.

2.7.2. Działanie 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne

Poddziałanie 7.2.1	Usługi społeczne – projekty pozakonkursowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
Poddziałanie 7.2.2	Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe
Poddziałanie 7.2.3	Usługi społeczne w ramach ZIT dla MOF Poznania

2.7.2.1. Poddziałanie 7.2.1. Usługi społeczne – projekty pozakonkursowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne

1. Poddziałanie	7.2.1. Usługi społeczne – projekty pozakonkursowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	09 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
	Priorytet inwestycyjny	9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających z usług społecznych.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (osoby)	
6. Typy projektów	1. Projekty poprawiające dostęp do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym działań na rzecz usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą. Możliwy zakres usług określa *ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*[149]. Możliwa jest realizacja działań prewencyjnych mających ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej poprzez usługi wsparcia rodziny oraz działań prowadzących do odejścia od opieki instytucjonalnej, tj. od opieki świadczonej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 dzieci do usług świadczonych w lokalnej społeczności poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych do 14 dzieci[150]. 2. Projekty poprawiające dostęp do usług opiekuńczych i asystenckich. - Usługi opiekuńcze są świadczone dla osób niesamodzielnych. Wsparcie dla usług opiekuńczych odbywa się poprzez tworzenie miejsc świadczenia usług opiekuńczych w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności. Tworzone miejsca świadczenia usług opiekuńczych mogą być miejscami: a) stałego lub krótkookresowego pobytu dziennego; b) stałego lub krótkookresowego pobytu całodobowego.	

[149] Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ww. ustawą. Z EFS nie są finansowane świadczenia wypłacane na podstawie tej ustawy. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu.
[150] Nie są tworzone nowe miejsca w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 osób.

	Miejsca krótkookresowego pobytu służą przede wszystkim poprawie dostępu do usług opiekuńczych w zastępstwie za opiekunów faktycznych. Aby umożliwić pozostanie osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych w lokalnej społeczności, dopuszcza się finansowanie działań pozwalających tym osobom na w miarę możliwości samodzielne funkcjonowanie, w tym działań zwiększających mobilność, autonomię, bezpieczeństwo osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, sfinansowanie wypożyczenia sprzętu niezbędnego do opieki nad osobami niesamodzielnymi lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób, usługi dowożenia posiłków, przewóz do miejsca pracy lub ośrodka wsparcia). Tego rodzaju działania realizowane są wyłącznie jako element kompleksowych projektów dotyczących usług asystenckich lub usług opiekuńczych i mogą być finansowane z EFS lub w ramach cross-financingu. Możliwe jest wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w usługach opiekuńczych np. teleopieki, systemów przywoławczych. Możliwa jest realizacja działań wspierających opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi, w szczególności: a) kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymianę doświadczeń dla opiekunów faktycznych, zwiększających ich umiejętności w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi; b) poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po rożnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych; c) tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu w zastępstwie za opiekunów faktycznych w formie pobytu całodobowego lub dziennego, d) sfinansowanie usługi asystenckiej lub usługi opiekuńczej w celu umożliwienia opiekunom faktycznym funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego. - Usługi asystenckie są świadczone dla osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie świadczone w ramach usług asystenckich jest wsparciem wysokiej jakości dostosowanym do indywidualnych potrzeb osób wynikających z poszczególnych rodzajów niepełnosprawności oraz zakresu czynności wykonywanych przez asystenta w ramach usługi asystenckiej. Usługi asystenckie mogą być świadczone przez asystentów osób niepełnosprawnych, którzy ukończyli kształcenie w zawodzie asystenta osoby niepełnosprawnej zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 184, z późn. zm.)* lub przez asystentów osobistych posiadających doświadczenie w realizacji usług asystenckich lub odpowiednie przeszkolenie, przy czym istnieje możliwość przeszkolenia asystentów w ramach projektu przed rozpoczęciem świadczenia przez nich usług na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Możliwe jest sfinansowanie usługi asystenckiej w celu umożliwienia jej opiekunom faktycznym funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego. 3. Wsparcie dla projektów z zakresu zwiększenia dostępu do mieszkań wspomaganych. Wsparcie dla mieszkań wspomaganych polega na tworzeniu miejsc w nowo

	tworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W przypadku mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych możliwie jest tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu. W przypadku mieszkań chronionych, o których mowa w *ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej*, stosowany powinien być standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ww. ustawy. W przypadku innych form mieszkań wspomaganych, mieszkania te powinny spełniać definicję usług świadczonych w lokalnej społeczności.
7. Typ beneficjenta	- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne - organizacje pozarządowe – wyłącznie w charakterze partnera - podmioty ekonomii społecznej – wyłącznie w charakterze partnera
8. Grupa docelowa	Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym zgodnie z definicją zawartą[151] w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, w tym dzieci, rodziny z dziećmi, młodzież, osoby starsze i z niepełnosprawnościami oraz osoby w ich otoczeniu[152].
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne również z krajowym Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który oferuje żywność lub podstawową pomoc osobom najbardziej potrzebującym. Interwencja PO PŻ nastawiona jest głównie na wsparcie w zabezpieczeniu podstawowej potrzeby, jaką jest żywność, natomiast interwencja z EFS ma na celu aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem oraz ich aktywizację społeczną przez aktywną integrację.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Tryb wyboru projektów	Pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS)

[151] Wsparcie dla osób **odbywających karę pozbawienia wolności** udziela się wyłącznie w ramach PO WER.
[152] Wsparcie kierowane jest do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, o ile jest ono niezbędne dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

wniosków oraz przyjmowanie protestów	
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w wezwaniu do złożenia wniosku w ramach trybu pozakonkursowego. 1. Projekty realizowane zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 2. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze ekonomii społecznej są zgodne z *Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej*[153]. Rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest zgodny z Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, dokumentem *Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi* oraz z kierunkami wskazanymi w *Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.* 3. Przewiduje się możliwość realizacji projektów w zakresie poprawy dostępu do usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w trybie pozakonkursowym przez jednostki organizacyjne jst, jeżeli tym trybem będą objęte wszystkie jednostki pomocy społecznej danego typu. W przypadku braku takiej możliwości stosowany będzie tryb konkursowy. Warunki realizacji projektów oraz zasady ich premiowania określone zostaną w wezwaniu do złożenia wniosku. 4. Projekty realizowane są m.in na obszarach, na których istnieją deficyty w zakresie dostępności do poszczególnych rodzajów usług społecznych, w oparciu o *Diagnozę Sektora Usług Społecznych w Wielkopolsce (badanie ROPS).* 5. Realizowane projekty są zgodne z programami wojewódzkimi dotyczącymi poszczególnych obszarów (wsparcie rodziny i piecza zastępcza, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, wsparcie osób starszych, wsparcie ofiar przemocy, wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi, wsparcie ekonomii społecznej). 6. Beneficjent zapewnia trwałość miejsc świadczenia usług społecznych – utworzonych w ramach projektu po jego zakończeniu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. 7. Beneficjent zapewnia, że preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt. 13 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020* i/lub w przypadku możliwości objęcia wsparciem osób z niepełnosprawnościami, preferowane jest wsparcie adresowane do osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną

[153] Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, MPiPS, Załącznik do uchwały nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. (Monitor Polski 2014 poz. 811 tom 1).

	oraz do osób z zaburzeniami psychicznymi. W przypadku realizacji usług opiekuńczych i asystenckich (typ 2) pierwszeństwo ponad wyżej wymienionymi przesłankami mają osoby z niepełnosprawnościami i osoby niesamodzielne, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a także osoby korzystające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. 8. Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa wielkopolskiego (w przypadku osób fizycznych - uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa wielkopolskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego w przypadku osób bezdomnych przebywają one na tym obszarze, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa wielkopolskiego). 9. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniającą uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 10. Beneficjent zapewnia, że w przypadku wsparcia dla usług asystenckich/opiekuńczych w ramach projektu procentowo zwiększy się liczba miejsc świadczenia usług asystenckich opiekuńczych prowadzonych przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu (typ 2). Liczba miejsc świadczenia usług asystenckich jest zwiększana wyłącznie w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności lub w celu umożliwienia osobom przebywającym w opiece instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo-pobytowych, przejście do usług świadczonych w lokalnej społeczności. Wsparcie dla usług asystenckich odbywa się poprzez zwiększanie liczby asystentów funkcjonujących w ramach nowych podmiotów lub podmiotów istniejących. Liczba miejsc świadczenia usług opiekuńczych jest zwiększana wyłącznie w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności. 11. Projektodawca zapewnia poszerzenie dotychczasowego zakresu działań profilaktycznych oraz ukierunkowanych na pracę z rodziną borykającą się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (typ 1). 12. Projektodawca zobowiązuje się do wdrożenia w ramach projektu działań prewencyjnych ograniczających umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej oraz zapewniających opiekę i wychowanie przede wszystkim w rodzinnych formach pieczy zastępczej (typ 1). 13. Proces deinstytucjonalizacji będzie prowadzony z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych grup docelowych, których dotyczy deinstytucjonalizacja oraz z uwzględnieniem trendów demograficznych. Podejmowane w tym zakresie działania będą uwzględniały zapisy *Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności* oraz dokumentu *Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności–zestaw narzędzi.* 14. Beneficjent zapewnia, że wsparcie dla usług opiekuńczych i/lub asystenckich i/lub wsparcie rodzin w postaci pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci w formie placówek wsparcia dziennego i/lub tworzenia mieszkań wspomaganych polegają na tworzeniu miejsc świadczenia ww. usług w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności. Miejsca świadczenia ww. form

	wsparcia mogą być tworzone zarówno w nowych podmiotach jak i w podmiotach istniejących. 15. Beneficjent zobowiązany jest do osiągnięcia wskaźnika efektywności społeczno-zatrudnieniowej na poziomie 56%, w tym wskaźnika efektywności zatrudnieniowej na poziomie 22%. W odniesieniu do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, osób z niepełnosprawnością intelektualną, osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi minimalny poziom efektywności społeczno - zatrudnieniowej wynosi 46%, w tym minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej – 12% (typ 2). 16. Okres realizacji projektu wynosi24 miesięce. 17. Projekt realizowany jest w partnerstwie z jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego oraz podmiotem ekonomii społecznej i/lub organizacją pozarządową, działającymi w obszarze włączenia społecznego, posiadającymi doświadczenie w świadczeniu usług społecznych. 18. W związku z wymaganą realizacją projektów w partnerstwie z jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego oraz podmiotami ekonomii społecznej i/lub organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze włączenia społecznego przewiduje się możliwość złożenia wniosku o dofinansowanie na kwotę wyższą niż wynika z algorytmu podziału środków. 19. Partner wiodący wraz z partnerami zobowiązuje się do rozpoczęcia/kontynuacji prac nad Strategią i planem działania na rzecz deinstytucjonalizacji oraz rozwoju usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności na określonym obszarze lub w określonym zakresie objętym przez projekt wynikających z *Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności* i ich wdrażania. 20. W realizacji projektów preferowane będzie stosowanie klauzul społecznych. 21. W ramach działania nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 22. W ramach jednego projektu Beneficjent może łączyć dopuszczone w działaniu typy realizowanych operacji. 23. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie projektu w ramach danego naboru. 24. Projekt nie został usunięty z wykazu projektów zidentyfikowanych, stanowiącego załącznik do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych. 25. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie.[154] 26. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu*	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

[154] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

(%)	W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków / forma płatności	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013). 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014). 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	15 118 266,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.
23. Maksymalny % poziom	95% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów oferujących świadczenie spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych (m.in. pomocy

dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych) w celu zwiększenia ich dostępności 90% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów zakładających wspieranie usług opieki nad osobami zależnymi (z wyłączeniem wsparcia przewidzianego w innych PI w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej) oraz poprawa dostępu do usług opiekuńczych w wymiarze jakościowym i ilościowym – m.in. tworzenie miejsc opieki
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów oferujących świadczenie spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych (m.in. pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych) w celu zwiększenia ich dostępności 10% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów zakładających wspieranie usług opieki nad osobami zależnymi (z wyłączeniem wsparcia przewidzianego w innych PI w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej) oraz poprawa dostępu do usług opiekuńczych w wymiarze jakościowym i ilościowym – m.in. tworzenie miejsc opieki
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców	Nie dotyczy

instrumentów finansowych	

Poddziałanie 7.2.2. Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe

1. Poddziałanie	7.2.2. Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	09 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
	Priorytet inwestycyjny	9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających z usług społecznych. Wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających z usług zdrowotnych.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (szt.). Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu (szt.).	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (osoby). Liczba JST, w których wdrożono w partnerstwie z partnerami społecznymi system realizacji usług społecznych (szt.). Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie (osoby).	
6. Typy projektów	1. Projekty poprawiające dostęp do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym działań na rzecz usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą. Możliwy zakres usług określa *ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*[155]. 2. Projekty poprawiające dostęp do usług opiekuńczych i asystenckich. 3. Projekty zwiększające dostęp do mieszkań chronionych/wspomaganych. 4. Wdrażanie programów wczesnego wykrywania chorób, leczenia oraz rehabilitacji medycznej dzieci (np. szczepienia przeciwko HPV, polepszenie warunków opieki nad dzieckiem leczonym onkologicznie i hematologicznie). 5. Projekty służące dostarczaniu narzędzi rozwoju usług społecznych lokalnym usługodawcom i zwiększenie potencjału lokalnych społeczności do samodzielnego świadczenia usług społecznych i zdrowotnych, z wykorzystaniem narzędzi deinstytucjonalizacji.	
7. Typ beneficjenta	1. podmioty ekonomii społecznej, 2. organizacje pozarządowe, 3. instytucje rynku pracy, 4. podmioty utworzone przez jst realizujące zadania publiczne, 5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz utworzone przez nie podmioty, 6. państwowe jednostki budżetowe, 7. podmioty lecznicze utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego (a także przedsiębiorcy powstali z ich przekształceń), 8. niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, świadczące usługi medyczne w publicznym systemie ochrony zdrowia, 9. jednostki organizacyjne jst w zakresie poprawy dostępu do usług wsparcia rodziny i sytemu pieczy zastępczej, osób starszych i z niepełnosprawnościami.	

[155] Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ww. ustawą. Z EFS nie są finansowane świadczenia wypłacane na podstawie tej ustawy. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu.

8. Grupa docelowa	- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym zgodnie z definicją zawartą[156] w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*, w tym dzieci, rodziny z dziećmi, młodzież, osoby starsze i z niepełnosprawnościami oraz osoby w ich otoczeniu[157], - osoby nieaktywne zawodowo kwalifikujące się do profilaktyki, leczenia lub rehabilitacji zdrowotnej ze względu na wiek lub stan zdrowia, w tym dzieci zagrożone niepełnosprawnością i z niepełnosprawnościami.
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a PO WER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne również z krajowym Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który oferuje żywność lub podstawową pomoc osobom najbardziej potrzebującym. Interwencja PO PŻ nastawiona jest głównie na wsparcie w zabezpieczeniu podstawowej potrzeby, jaką jest żywność, natomiast interwencja z EFS ma na celu aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem oraz ich aktywizację społeczną przez aktywną integrację. Podstawowym narzędziem zapewniającym komplementarność z innymi programami operacyjnymi w obszarze zdrowia jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, o którym mowa w Umowie Partnerstwa. Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań) podejmowanych ze środków unijnych na poziomie krajowym i regionalnym. Plan działań zawiera rekomendacje dla Komitetu Monitorującego odnośnie procedur oraz kryteriów wyboru projektów. Warunkiem przyznania dofinansowania w ramach osi priorytetowej jest zgodność z ww. Planem działań oraz rekomendacjami Komitetu Sterującego.
12. Instrumenty terytorialne	W poddziałaniu 7.2.2 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Konińskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI Preferencje punktowe dla *Obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe zgodnie* z Rozdziałem IV Wymiar

[156] Wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności udziela się wyłącznie w ramach PO WER.
[157] Wsparcie kierowane jest do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, o ile jest ono niezbędne dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

	terytorialny prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne.
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty są realizowane zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020*. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze ekonomii społecznej są zgodne z *Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej*[158]. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest zgodny z założeniami Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, dokumentem *Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności– zestaw narzędzi* oraz z kierunkami wskazanymi w *Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.* 2. Interwencje w obszarze zdrowia są zgodne z szerszą strategią działań zawartą w Policy Paper w obszarze ochrony zdrowia na lata 2014-2020, a także uwzględniają zapisy Umowy Partnerstwa. Głównym narzędziem koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Każdorazowo decyzja o dofinansowaniu realizacji programu zdrowotnego będzie poprzedzana analizą epidemiologiczną grup docelowych z uwzględnieniem odpowiednich dla danego programu elementów, m.in. wieku, czy czynników wykluczających osoby planowane do objęcia programem zdrowotnym. W szczególności programy zdrowotne powinny być ukierunkowane na grupy docelowe najbardziej narażone na ryzyko braku dostępu do danego programu zdrowotnego i które narażone są na ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego. 3. Okres realizacji projektu nie przekracza 36 miesięcy. 4. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu (jeśli dotyczy). 5. Projekt odpowiada na problemy i potrzeby w świadczeniu usług, zidentyfikowane na obszarze jego realizacji, biorąc pod uwagę trendy demograficzne i poziom dostępności usług społecznych na tym obszarze (jeśli dotyczy). 6. Wsparcie w ramach projektu jest adresowane w pierwszej kolejności do:

[158] Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, MPiPS, Załącznik do uchwały nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. (Monitor Polski 2014 poz. 811 tom 1).

	• osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 (współwystępowanie różnych przesłanek); • osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osób z niepełnosprawnością sprzężoną, oraz osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi; • w przypadku realizacji usług opiekuńczych i asystenckich pierwszeństwo ponad wyżej wymienionymi przesłankami mają osoby z niepełnosprawnościami i osoby niesamodzielne, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego[159] (na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej typ (jeśli dotyczy). 7. Beneficjent zapewnia, że w przypadku wsparcia dla usług asystenckich/opiekuńczych w ramach projektu procentowo zwiększy się liczba miejsc świadczenia usług asystenckich/opiekuńczych w lokalnej społeczności oraz liczba osób objętych usługami świadczonymi w lokalnej społeczności przez Beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Beneficjent zapewnia, że w przypadku wsparcia istniejących mieszkań chronionych/wspomaganych zwiększy się liczba miejsc świadczenia usług w danym mieszkaniu, bez pogorszenia jakości świadczonych usług. (jeśli dotyczy). 8. Beneficjent zapewnia, że wsparcie dla usług opiekuńczych lub asystenckich lub wsparcie rodzin w postaci pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci w formie placówek wsparcia dziennego lub tworzenia mieszkań wspomaganych/chronionych polegają na tworzeniu miejsc świadczenia ww. usług w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności. Miejsca świadczenia ww. form wsparcia mogą być tworzone zarówno w nowych podmiotach jak i w podmiotach istniejących (jeśli dotyczy). 9. Projekt służący dostarczaniu narzędzi rozwoju usług społecznych lokalnym usługodawcom i zwiększaniu potencjału lokalnych społeczności do samodzielnego świadczenia usług społecznych i zdrowotnych z wykorzystaniem narzędzi deinstytucjonalizacji (5 typ projektów) realizowany jest w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu oraz w powiązaniu z typem projektu nr 1, 2 lub 3. Beneficjent w partnerstwie z partnerami społecznymi zobowiązany jest do wdrożenia w zidentyfikowanych jednostkach samorządu terytorialnego systemu realizacji usług społecznych (jeśli dotyczy). 10. Projekty obejmujące deinstytucjonalizację usług społecznych i deinstytucjonalizację opieki medycznej osób niesamodzielnych (co do zasady starszych) oraz osób z zaburzeniami psychicznymi mogą być realizowane w ramach 5 typu projektów. 11. W przypadku projektów deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, które obejmują restrukturyzację istniejących placówek, w wyniku restrukturyzacji

[159] Dla pozostałych osób istnieje możliwość częściowej lub całkowitej odpłatności za usługi asystenckie lub opiekuńcze. Zasady odpłatności powiny być uzależnione w szczególności od sytuacji materialnej osób niesamodzielnych i ich opiekunów faktycznych, rodzaju usługi i specyfiki grupy docelowej. Stosowanie odpłatności w projekcie musi być zaplanowane we wniosku o dofinansowanie projektu, przy czym odpłatności te stanowią wkład własny w projekcie.

	powinna powstać placówka spełniająca standardy przewidziane dla niej do spełnienia do 2021 roku według Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, natomiast pozostałe dzieci powinny zostać umieszczone w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Wnioskodawca zapewnia, że w wyniku realizacji projektu nastąpi rozszerzenie oferty wsparcia, o ile była dotychczas świadczona przez istniejącą placówkę. 12. Projekt jest realizowany wyłącznie przez Lokalne Grupy Działania (LGD) lub w partnerstwie z Lokalnymi Grupami Działania oraz wynika ze strategii LGD dotyczącej obszaru realizacji projektu (jeśli dotyczy). 13. Projektodawca złoży, bądź złożył wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w konkursie na projekty infrastrukturalne współfinansowane ze środków EFRR w ramach WRPO 2014+ powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji (dotyczy wyodrębnionej puli środków w ramach konkursu). 14. Usługi poradnictwa specjalistycznego w tym np. poradnictwo w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą z niepełnosprawnością, a także terapię rodzinną, będą świadczone jako jeden z elementów szerszego kompleksowego wsparcia. 15. Projekty skierowane są do grup docelowych z obszaru województwa wielkopolskiego (w przypadku osób fizycznych – uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa wielkopolskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku osób bezdomnych przebywają one na tym obszarze, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjna na obszarze województwa wielkopolskiego). 16. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 17. Proces deinstytucjonalizacji będzie prowadzony z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych grup docelowych, których dotyczy deinstytucjonalizacja oraz z uwzględnieniem trendów demograficznych. Podejmowane w tym zakresie działania będą uwzględniały zapisy Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności oraz dokumentu *Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi*. Wsparcie dla usług w formach stacjonarnych może być oferowane w sytuacji, gdy objęcie danej grupy osób nie jest możliwe w innej formie ze względu na stan zdrowia lub inne istotne przesłanki (np. nadmiernie wysokich kosztów świadczenia usług w formach zdeinstytucjonalizowanych). 18. Premiowane będą projekty realizowane na obszarze o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe (regionalne OSI) (nie dotyczy projektów zgodnych z Mandatem Terytorialnym poszczególnych OSI Ośrodków Subregionalnych) (jeśli dotyczy). 19. Premiowane będą projekty zakładające tworzenie miejsc świadczenia usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności zgodnie z indywidualnymi potrzebami usługobiorcy, w tym w godzinach popołudniowych, wieczornych oraz w weekendy (jeśli dotyczy)). 20. Premiowane będą projekty realizowane przez podmiot ekonomii społecznej

	lub organizację pozarządową lub podmiot, o którym mowa w art. 3. ust 3 pkt. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie lub w partnerstwie z takim podmiotem (jeśli dotyczy). 21. Premiowane będą projekty obejmujące poszerzeniem dotychczasowy zakres działań profilaktycznych wspierających rodzinę w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub specjalistyczne poradnictwo rodzinne dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewniając co najmniej 2 z poniższych form wsparcia, stosowane w zależności od indywidualnie ustalonych potrzeb uczestników projektu: a) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja; b) pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; c) objęcie opieką i wychowaniem dzieci w placówce wsparcia dziennego; d) organizowanie dla rodzin grup samopomocowych, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji; e) objęcie pomocą rodziny wspierającej (stosuje się dla typu projektu nr 1). 22. Ze środków EFS nie są finansowane bierne formy pomocy w postaci zasiłków. Świadczenia te mogą być uznane za wkład własny do projektu.[160] 23. W ramach Działania nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 24. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie.[161] 25. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. 26. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości,

[160] Wydatki na bierne formy przeciwdziałania bezrobociu obejmują zasiłki dla bezrobotnych wraz ze składkami ZUS od tych zasiłków, wydatki na zasiłki i świadczenia przedemerytalne oraz świadczenia dla rolników. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020* ze środków EFS nie są finansowane bierne formy pomocy **w postaci zasiłków** (tj. koszt zasiłków nie będzie kwalifikowalny w ramach przedmiotowego dofinansowania), wydatki związane z zasiłkami można uwzględnić wyłącznie w ramach wkładu własnego. Stypendia szkoleniowe stanowią natomiast koszty kwalifikowalne zarówno w ramach dofinansowania EFS jak również mogą stanowić element wkładu własnego do projektu

[161] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

	b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu. Dla projektu realizowanego w ramach pilotażu przyjmuje się możliwość zastosowania wyższego udziału środków trwałych w wartości projektu, tj. na poziomie 20%.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków / forma płatności	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013). 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014). 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	67 486 439,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania	95% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów oferujących świadczenie spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych (m.in. pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych) w

całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	celu zwiększenia ich dostępności 90% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów zakładających wspieranie usług opieki nad osobami zależnymi (z wyłączeniem wsparcia przewidzianego w innych PI w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej) oraz poprawa dostępu do usług opiekuńczych w wymiarze jakościowym i ilościowym – m.in. tworzenie miejsc opieki
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów oferujących świadczenie spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych (m.in. pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych) w celu zwiększenia ich dostępności 10% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów zakładających wspieranie usług opieki nad osobami zależnymi (z wyłączeniem wsparcia przewidzianego w innych PI w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej) oraz poprawa dostępu do usług opiekuńczych w wymiarze jakościowym i ilościowym – m.in. tworzenie miejsc opieki
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Min. 50 tys. PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

Poddziałanie 7.2.3. Usługi społeczne w ramach ZIT dla MOF Poznania

1. Poddziałanie	7.2.3. Usługi społeczne w ramach ZIT dla MOF Poznania	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	09 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
	Priorytet inwestycyjny	9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających z usług społecznych.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (szt.).	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (osoby).	
6. Typy projektów	1. Projekty poprawiające dostęp do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym działań na rzecz usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą. Możliwy zakres usług określa *ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2016, poz. 575 ze zm.)*[162]: a) zatrudnienie asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w zawodowych rodzin zastępczych; b) szkolenia, superwizja pracy, grupy wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka; c) usługi specjalistyczne dla rodzin w kryzysie i dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.	
7. Typ beneficjenta	Następujące podmioty z obszaru Miejskiego Ośrodka Funkcjonalnego Poznania: - jednostki samorządu terytorialnego; - jednostki organizacyjne jst w zakresie poprawy dostępu do usług wsparcia rodziny i sytemu pieczy zastępczej, osób starszych i z niepełnosprawnościami; - organizacje pozarządowe – wyłącznie w charakterze partnera; - podmioty ekonomii społecznej, w tym osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego – wyłącznie w charakterze partnera.	
8. Grupa docelowa	Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym zgodnie z definicją zawartą[163] w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*, w tym dzieci, rodziny z dziećmi, młodzież, osoby starsze i z niepełnosprawnościami oraz osoby w ich otoczeniu[164].	
9. Instytucja pośrednicząca	Związek ZIT	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	

[162] Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ww. ustawą. Z EFS nie są finansowane świadczenia wypłacane na podstawie tej ustawy. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu.
[163] Wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności udziela się wyłącznie w ramach PO WER.
[164] Wsparcie kierowane jest do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, o ile jest ono niezbędne dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a PO WER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne również z krajowym Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który oferuje żywność lub podstawową pomoc osobom najbardziej potrzebującym. Interwencja PO PŻ nastawiona jest głównie na wsparcie w zabezpieczeniu podstawowej potrzeby, jaką jest żywność, natomiast interwencja z EFS ma na celu aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem oraz ich aktywizację społeczną przez aktywną integrację. Podstawowym narzędziem zapewniającym komplementarność z innymi programami operacyjnymi w obszarze zdrowia jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, o którym mowa w Umowie Partnerstwa. Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań) podejmowanych ze środków unijnych na poziomie krajowym i regionalnym. Plan działań zawiera rekomendacje dla Komitetu Monitorującego odnośnie procedur oraz kryteriów wyboru projektów. Warunkiem przyznania dofinansowania w ramach osi priorytetowej jest zgodność z ww. Planem działań oraz rekomendacjami Komitetu Sterującego.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie realizuje Strategię ZIT dla MOF Poznania
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty realizowane są zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków*

	Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020 2. Przedsięwzięcia podejmowane w obs*zarze ekonomii społecznej są zgodne z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej*[165]*. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest zgodny z założeniami Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności oraz z kierunkami wsk*azanymi w *Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.* 3. Beneficjent zapewnia trwałość miejsc świadczenia usług – zgodnie z Wytycznymi *w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 4. Wsparcie jest adresowane w pierwszej kolejności do osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego.[166] 5. W przypadku projektu zakładającego realizację usług społecznych okres realizacji projektu nie przekracza 36 miesięcy. 6. W ramach działań prowadzących do tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego do 14 dzieci jest realizowane kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego do 14 dzieci oraz dos-konalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w ww. formach. 7. Usługi poradnictwa specjalistycznego w tym np. poradnictwo w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą z niepełnosprawnością, a także terapię rodzinną, będą świadczone jako jeden z elementów szerszego kompleksowego wsparcia. 8. Realizowane projekty są zgodne z programami wojewódzkimi dotyczącymi poszczególnych obszarów (wsparcie rodziny i piecza zastępcza, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, wsparcie osób starszych, wsparcie ofiar przemocy, wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi, wsparcie ekonomii społecznej). 9. Projekty skierowane są do grup docelowych z obszaru ZIT (w przypadku osób fizycznych - uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze ZIT w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku osób bezdomnych przebywają one na tym obszarze, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjna na obszarze ZIT). 10. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie ZIT Poznań z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 11. Premiowane będą projekty komplementarne z Działaniem 9.1 Inwestycje w

[165] Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, MPiPS, Załącznik do uchwały nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. (Monitor Polski 2014 poz. 811 tom 1).

[166] Dla pozostałych osób istnieje możliwość częściowej lub całkowitej odpłatności za usługi asystenckie lub opiekuńcze. Zasady odpłatności powiny być uzależnione w szczególności od sytuacji materialnej osób niesamodzielnych i ich opiekunów faktycznych, rodzaju usługi i specyfiki grupy docelowej. Stosowanie odpłatności w projekcie musi być zaplanowane we wniosku o dofinansowanie projektu, przy czym odpłatności te stanowią wkład własny w projekcie.

	infrastrukturę zdrowotną i społeczną i/lub Działaniem 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. 12. W realizacji projektów preferowane będzie stosowanie klauzul społecznych. 13. Ze środków EFS nie są finansowane bierne formy pomocy w postaci zasiłków. Świadczenia te mogą być uznane za wkład własny do projektu.[167] 14. W ramach Działania nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 15. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie.[168] 16. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może doty-czyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*):

[167] Wydatki na bierne formy przeciwdziałania bezrobociu obejmują zasiłki dla bezrobotnych wraz ze składkami ZUS od tych zasiłków, wydatki na zasiłki i świadczenia przedemerytalne oraz świadczenia dla rolnikówZgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020* ze środków EFS nie są finansowane bierne formy pomocy **w postaci zasiłków** (tj. koszt zasiłków nie będzie kwalifikowalny w ramach przedmiotowego dofinansowania), wydatki związane z zasiłkami można uwzględnić wyłącznie w ramach wkładu własnego. Stypendia szkoleniowe stanowią natomiast koszty kwalifikowalne zarówno w ramach dofinansowania EFS jak również mogą stanowić element wkładu własnego do projektu

[168] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

uproszczonych form rozliczania wydatków/forma płatności	- koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013). 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014). 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	5 369 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% kosztów kwalifikowalnych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowalnych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN

(PLN) (jeśli dotyczy)	
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

Deinstytucjonalizacja – proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności, realizowany zgodnie z „Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności" i wymagający z jednej strony rozwoju usług świadczonych w lokalnej społeczności, z drugiej – stopniowego ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej. Integralnym elementem deinstytucjonalizacji usług jest profilaktyka, mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej, a w przypadku dzieci – rozdzieleniu dziecka z rodziną i umieszczeniu w pieczy zastępczej.

Mieszkanie chronione – mieszkanie chronione, o którym mowa w art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniu chronionym oraz standard lokalu przeznaczonego na mieszkanie chronione zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. 2012 r., poz. 305).

Mieszkanie wspomagane – usługa społeczna świadczona w społeczności lokalnej w postaci mieszkania lub domu, przygotowującego osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewniającego pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia. Mieszkanie lub dom może być prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, spółki z większościowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego, towarzystwa budownictwa społecznego lub PES, w formie mieszkania:
a) treningowego, przygotowującego osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia. Usługa ma charakter okresowy i służy określonym kategoriom osób w osiągnięciu częściowej lub całkowitej samodzielności, m.in. poprzez trening samodzielności, poradnictwo, pracę socjalną lub inne usługi aktywnej integracji;
b) wspieranego, stanowiącego alternatywę dla pobytu w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Usługa ma charakter pobytu stałego lub okresowego (w przypadku potrzeby opieki w zastępstwie za

opiekunów faktycznych). Służy osobom niesamodzielnym, w szczególności osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami, wymagającym wsparcia w formie usług opiekuńczych lub asystenckich.
Formą mieszkania wspomaganego nie jest mieszkanie socjalne.

Usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej – usługi świadczone w interesie ogólnym, umożliwiające osobom niezależne życie w środowisku lokalnym. Usługi te zapobiegają odizolowaniu osób od rodziny i społeczności lokalnej, a gdy to nie jest możliwe, gwarantują tym osobom warunki życia jak najbardziej zbliżone do warunków domowych i rodzinnych oraz umożliwiają podtrzymywanie więzi rodzinnych i sąsiedzkich. Są to usługi świadczone w sposób:
a) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby) oraz jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym;
b) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą;
c) zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem;
d) gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców.

Do usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej należą w szczególności:

i) usługi opiekuńcze, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, świadczone przez opiekunów faktycznych lub w postaci: sąsiedzkich usług opiekuńczych, usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania lub dziennych form usług opiekuńczych; do usług opiekuńczych należą także usługi krótkookresowego całodobowego i krótkookresowego dziennego pobytu, których celem jest zapewnienie opieki dla osób niesamodzielnych, w tym w zastępstwie za opiekunów faktycznych;
ii) usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
iii) usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach jest nie większa niż 30;
iv) usługi w domu pomocy społecznej o liczbie miejsc nie większej niż 30;
v) usługi asystenckie, świadczone przez asystentów na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami, umożliwiające stałe lub okresowe wsparcie tych osób i rodzin w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do ich aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego;
vi) usługi wspierania rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym:

- praca z rodziną, w tym w szczególności asystentura rodzinna, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja; usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia" lub „grupami samopomocowymi";
- pomoc w opiece i wychowaniu dziecka poprzez usługi placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i specjalistycznej oraz w formie pracy podwórkowej;
- pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu poprzez wsparcie rodzin wspierających;

vii) rodzinna piecza zastępcza oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego do 8 dzieci[169], a także placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-interwencyjnego do 14 osób, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

viii) usługi w postaci mieszkań chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

ix) usługi w postaci mieszkań wspomaganych, o ile liczba miejsc w mieszkaniu jest nie większa niż 12.

Opiekun faktyczny (nieformalny) – osoba pełnoletnia opiekująca się osobą niesamodzielną, niebędąca opiekunem zawodowymi niepobierająca wynagrodzenia z tytułu opieki nad osobą niesamodzielną, najczęściej członek rodziny.

[169] W razie konieczności umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego rodzeństwa, za zgodą dyrektora tej placówki oraz po uzyskaniu zezwolenia wojewody, dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci (maksymalnie 10).

2.7.3. Działanie 7.3. Ekonomia społeczna

Poddziałanie 7.3.1	Ekonomia społeczna – projekt pozakonkursowy realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Poddziałanie 7.3.2	Ekonomia społeczna – projekty konkursowe

Poddziałanie 7.3.1. Ekonomia społeczna - projekt pozakonkursowy realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

1. Poddziałanie	7.3.1. Ekonomia społeczna – projekt pozakonkursowy realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	09 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
	Priorytet inwestycyjny	9v. Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost zatrudnienia w PES oraz zwiększenie dostępności do usług dla PES.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba interesariuszy ekonomii społecznej deklarujących poprawę stopnia koordynacji działań w obszarze ekonomii społecznej w wyniku wsparcia otrzymanego w programie (szt.).	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba zainicjowanych przy Komitecie ds. ekonomii społecznej grup roboczych zrzeszających przedstawicieli sektora (szt.)	
6. Typy projektów	Projekt z zakresu koordynacji ekonomii społecznej w regionie, w tym w szczególności: a) tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, a także agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie całego regionu oraz uspójnianie i synchronizowanie tych działań w regionie. Wspieranie działań OWES nakierowanych na jednostki samorządu terytorialnego b) tworzenie regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w istniejące na poziomie regionalnym organizacje branżowe (sieci, klastry) c) tworzenie regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ) oraz wsparcie tych podmiotów w osiąganiu standardów usług d) inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej, w tym o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej e) budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym f) organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności podmiotów ekonomii społecznej jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej na poziomie regionalnym g) współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności podmiotami ekonomii społecznej, w zakresie	

	tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej, stosowania klauzul społecznych lub społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecania zadań podmiotom ekonomii społecznej h) wspieranie realizacji przez podmioty ekonomii społecznej usług użyteczności publicznej i współpraca z OWES w tym zakresie i) zapewnienie funkcjonowania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej i organizowanie jego prac oraz tworzenie możliwości współpracy kluczowych interesariuszy w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej w regionie j) wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej oraz analiza i koordynacja jego wdrażania k) reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej l) ewaluacja działań OWES.
7. Typ beneficjenta	Samorząd Województwa Wielopolskiego – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu)
8. Grupa docelowa	Podmioty ekonomii społecznej i ich kadra zarządzająca oraz pracownicy
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Tryb wyboru projektów	Pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS)
15. Limity i ograniczenia w realizacji	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w wezwaniu do złożenia wniosku w ramach trybu

projektów	pozakonkursowego. 1. Projekty realizowane są zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 2. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze ekonomii społecznej są zgodne z *Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej*[170]. Kluczowe kierunki interwencji publicznej, mające służyć tworzeniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz spójność i skuteczność wsparcia w skali kraju przedstawia *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej.*[171] 3. Podejmowane przedsięwzięcia są zgodne z *Regionalnym Planem Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Wielkopolskim na lata 2013-2020.* 4. Koordynacja sektora ekonomii społecznej będzie realizowana z wykorzystaniem wypracowanych dotychczas narzędzi oraz będzie komplementarna i uzgodniona z działaniami realizowanymi na poziomie krajowym. 5. Minimalny okres realizacji projektu wynosi 36 miesięcy. 6. Nie jest dopuszczalne nakładanie się działań i podwójne finansowanie nakładów na działania koordynacyjne prowadzone przez samorząd województwa z tymi, które będą prowadziły OWES. 7. Wymagana jest współpraca ROPS z OWES w celu określania podziału zadań i obszarów kompetencji, a także celów jakie zostaną osiągnięte w ramach tej współpracy w województwie wielkopolskim, w tym m. in. ustalanie wspólnych planów i zasad współpracy oraz realizacji wspólnych inicjatyw. Podział ról powinien wynikać z regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej. 8. W realizacji projektów preferowane będzie stosowanie klauzul społecznych. 9. Do dofinansowania w trybie pozakonkursowym nie może zostać wybrany projekt, który został usunięty z wykazu projektów zidentyfikowanych, stanowiącego załącznik do SZOOP. 10. Nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 11. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie.[172] 12. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu*	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

[170] Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, MPiPS, Załącznik do uchwały nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. (Monitor Polski 2014 poz. 811 tom 1)

[171] Dokument opracowany przez MPiPS, dostępny na stronie internetowej www.pozytek.gov.pl

[172] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 / Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

(%)	W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Nie dotyczy
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	1 206 760,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowalnych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego	85% kosztów kwalifikowalnych

wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15% kosztów kwalifikowalnych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

Poddziałanie 7.3.2. Ekonomia społeczna - projekty konkursowe

1. Poddziałanie	7.3.2. Ekonomia społeczna – projekty konkursowe	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	09 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
	Priorytet inwestycyjny	9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost zatrudnienia w PES oraz zwiększenie dostępności do usług dla PES.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (osoby). Liczba podmiotów ekonomii społecznej deklarujących poprawę sytuacji na rynku w wyniku wsparcia otrzymanego w programie (szt). Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych (szt.).	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (osoby). Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem (szt.)	
6. Typy projektów	Kompleksowe projekty akredytowanych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej zakładające łącznie: a) dotacje na tworzenie PES i tworzenie miejsc pracy w PES, b) świadczenie usług animacyjnych, inkubacyjnych i biznesowych dla wsparcia rozwoju ekonomii społecznej, zgodnie z KPRES i standardami określonymi przez MPiPS, c) podnoszenie kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracowników PES w ramach procesów biznesowych.	
7. Typ beneficjenta	Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej	
8. Grupa docelowa	1. podmioty ekonomii społecznej i ich kadra zarządzająca oraz pracownicy 2. osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym 3. osoby planujące założenie PES lub podjęcie pracy w PES 4. osoby prawne planujące założenie PES	
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.	
12. Instrumenty terytorialne	Preferencje punktowe dla *Wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych* zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt A3 Inne instrumenty terytorialne .	

13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty realizowane zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*. 2. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze ekonomii społecznej są zgodne z *Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej*[173]. Kluczowe kierunki interwencji publicznej, mające służyć tworzeniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz spójność i skuteczność wsparcia w skali kraju przedstawia *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej*[174]. 3. Realizowane działania będą spójne z *Regionalnym Planem Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Wielkopolskim na lata 2013-2020*. 4. Beneficjentem jest Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, który złożył wniosek o akredytację ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dla wszystkich typów usług wsparcia ekonomii społecznej (z zastrzeżeniem, że podpisane umowy o dofinansowanie realizacji projektu będzie możliwe wyłącznie z ośrodkiem, który uzyska powyższą akredytację). 5. Projektodawca składa maksymalnie jeden wniosek o dofinansowanie w ramach danego konkursu. Przedmiotowy wniosek zakłada realizację projektu w jednym z 5 subregionów (kaliskim, konińskim, leszczyńskim, pilskim, poznańskim wraz z miastem Poznań)[175]. 6. Obszar realizacji projektu jest zawężony do terytorium subregionu w województwie wielkopolskim, do którego Wnioskodawca aplikuje. 7. Dopuszczono możliwość wsparcia grupy docelowej spoza subregionu, na którym działa dany OWES poprzez uwolnienie w ramach standardu minimum 20% kwoty przeznaczonej na animację, inkubację i wsparcie istniejących przedsiębiorstw społecznych (OWES może wykorzystać dodatkowe dwa punkty procentowe na wsparcie skierowane wyłącznie do osób/podmiotów z wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych - regionalne OSI), co umożliwi realizację tych działań poza terenem subregionu. 8. <u>Projekt zakłada współpracę OWES z właściwymi terytorialnie Powiatowymi Urzędami Pracy (PUP) w zakresie przyznawania dotacji na tworzenie spółdzielni socjalnych i przystępowanie do spółdzielni socjalnych.</u>

[173] Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, MPiPS, Załącznik do uchwały nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. (Monitor Polski 2014 poz. 811 tom 1)
[174] Dokument opracowany przez MPiPS, dostępny na www.pozytek.gov.pl
[175] Pod pojęciem subregion rozumie się obszar zgodny z systemem statystycznym jednostek terytorialnych w Polsce stanowiącym część standardu NUTS (NUTS 3) stosowanym także przez Główny Urząd Statystyczny. Jednocześnie podregion miasta Poznań został włączony do podregionu poznańskiego tworząc subregion poznański.

	9. Projekt zakłada współpracę OWES z pośrednikami finansowymi oferującymi instrumenty finansowe bezpośrednio podmiotom ekonomii społecznej, wybieranymi w ramach PO WER. 10. Okres realizacji projektu wynosi 36 miesięcy. 11. Beneficjent zobowiązany jest do zapewnienie trwałości utworzonych miejsc pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile ten termin jest późniejszy niż termin przyznania dotacji. 12. Maksymalna kwota dotacji na stworzenie jednego miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym – zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 13. Maksymalna kwota dotacji dla jednego podmiotu – zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 14. Wsparcie pomostowe dla nowo utworzonych przedsiębiorstw społecznych - zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 15. Udzielanie dotacji powiązane jest każdorazowo z usługami towarzyszącymi przyznawaniu dotacji wynikającymi z *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* 16. Projektodawca zobowiązuje do osiągnięcia we wniosku o dofinansowanie następujących wskaźników efektywnościowych określonych w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020:* **- Dla usług animacji lokalnej (usług animacyjnych) i usług rozwoju ekonomii społecznej (usług inkubacyjnych);** W wyniku działalności OWES powstały grupy inicjatywne, które w toku wsparcia wypracowały założenia co do utworzenia podmiotu ekonomii społecznej, W wyniku działalności OWES środowiska (społeczności lokalne, grupy, instytucje) objęte animacją przystąpiły do wspólnej realizacji projektu/przedsięwzięcia/ inicjatywy na rzecz ekonomii społecznej Liczba miejsc pracy utworzonych w wyniku działalności OWES dla osób wskazanych w definicji przedsiębiorstwa społecznego (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*). Liczba organizacji pozarządowych prowadzących działalność odpłatną pożytku publicznego lub działalność gospodarczą utworzonych w wyniku działalności OWES **- Dla usług wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych (usług biznesowych);** Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty utworzonych w wyniku działalności OWES we wspartych przedsiębiorstwach społecznych, Procent wzrostu obrotów przedsiębiorstw społecznych objętych wsparciem, Minimalne wartości wskaźników, które beneficjent zobowiązany jest osiągnąć

	wskazane zostaną w Regulaminie konkursu. 17. Beneficjent zobowiązany jest do nawiązania współpracy z beneficjentami Działań 7.1 i 7.2 w celu wspierania zatrudnienia osób wychodzących z WTZ, CIS, placówek opiekuńczo - wychowawczych i innych tego typu placówek w ekonomii społecznej oraz zakładów poprawczych, aby w pełni zrealizowana została ścieżka reintegracji. 18. Projekt zakłada współpracę OWES z regionalnym koordynatorem rozwoju ekonomii społecznej – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w celu określania podziału zadań i obszarów kompetencji, a także celów jakie zostaną osiągnięte w ramach tej współpracy w woj. wielkopolskim, w tym m. in. ustalanie wspólnych planów i zasad współpracy oraz realizacji wspólnych inicjatyw. 19. W realizacji projektów preferowane będzie stosowanie klauzul społecznych. 20. Projekt zakłada tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorstw społecznych w szczególności w kluczowych sferach rozwojowych wskazanych w Działaniu I.4 KPRES, tj. zrównoważony rozwój, solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe oraz w kierunkach rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa i w regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej. 21. Beneficjent zobowiązany jest do udzielania bezzwrotnego wsparcia finansowego (dotacji) na: - tworzenie nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych, w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym lub osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności poprzez tworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych, - tworzenie nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych, w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym lub osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w istniejących przedsiębiorstwach społecznych, - tworzenie nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych, w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym lub osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwa społeczne. 22. Nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 23. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.[176] 24. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu zawiera Załącznik nr 3 do

[176] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

	Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń (maks. 10% wartości projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego Poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013). 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014). 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	35 009 894,00

22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% kosztów kwalifikowalnych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowalnych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog	Nie dotyczy

ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	

Akredytacja – akredytacja przyznawana przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dla podmiotów lub partnerstw świadczących łącznie wszystkie typy usług wsparcia ekonomii społecznej wskazanych w KPRES w związku ze spełnieniem przez nie Standardów Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej w ramach Systemu Akredytacji i Standardów Działania Instytucji Wsparcia Ekonomii Społecznej (AKSES).

Przedsiębiorstwo społeczne – podmiot, który spełnia łącznie poniższe warunki:
a) jest podmiotem wyodrębnionym pod względem organizacyjnym i rachunkowym, prowadzącym działalność gospodarczą zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym lub działalność oświatową w rozumieniu art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, lub działalność kulturalną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 406, z późn. zm.), której celem jest:
i) integracja społeczna i zawodowa określonych kategorii osób wyrażona poziomem zatrudnienia tych osób:
(1) zatrudnienie co najmniej 50%:
• osób bezrobotnych lub
• osób z niepełnosprawnościami, lub
• osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, lub
• osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych, lub
(2) zatrudnienie co najmniej 30% osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
ii) lub realizacja usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157) lub usług wychowania przedszkolnego w przedszkolach lub w innych formach wychowania przedszkolnego zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, przy jednoczesnej realizacji integracji społecznej i zawodowej osób, o których mowa w ppkt i, wyrażonej zatrudnieniem tych osób na poziomie co najmniej 30%;
b) jest podmiotem, który nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznacza go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną lub na działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa przedsiębiorstwo;
c) jest zarządzany na zasadach demokratycznych, co oznacza, że struktura zarządzania przedsiębiorstwami społecznymi lub ich struktura własnościowa opiera się na współzarządzaniu w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji pracowników, co podmiot określa w swoim statucie lub innym dokumencie założycielskim;
d) wynagrodzenia kadry zarządzającej są ograniczone limitami tj. nie przekraczają wartości, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
e) zatrudnia w oparciu o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną co najmniej trzy osoby, przy zachowaniu proporcji zatrudnienia określonych w lit. A

Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:

a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
c) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654);
e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, ze zm.);
f) osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020;
g) rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością;
h) osoby zakwalifikowane do III profilu pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zm.);
i) osoby niesamodzielne;
j) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
k) osoby odbywające kary pozbawienia wolności[177];
l) osoby korzystające z PO PŻ.

Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej (OWES) – podmiot lub partnerstwo posiadający akredytację, świadczący komplementarnie pakiet usług wsparcia ekonomii społecznej wskazanych w KPRES.

Podmiot ekonomii społecznej -

a) przedsiębiorstwo społeczne, w tym spółdzielnia socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651, z późn. zm.);
b) podmiot reintegracyjny, realizujący usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym:
   i) CIS i KIS;
   ii) ZAZ i WTZ, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
c) organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 ze zm.);
d) podmiot sfery gospodarczej utworzony w związku z realizacją celu społecznego bądź dla którego leżący we wspólnym interesie cel społeczny jest racją bytu działalności komercyjnej. Grupę tę można podzielić na następujące podgrupy:

[177] Wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności nie będzie udzielane w ramach RPO.

i) organizacje pozarządowe, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie prowadzące działalność gospodarczą, z której zyski wspierają realizację celów statutowych;
ii) spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie tj. spółdzielnie pracy, inwalidów i niewidomych, działające w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21 ze zm.);
iii) spółki non-profit, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o ile udział sektora publicznego w spółce wynosi nie więcej niż 50%.

Pośrednik finansowy – podmiot wybrany przez podmiot zarządzający funduszem funduszy, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 i oferujący instrumenty finansowe bezpośrednio podmiotom ekonomii społecznej.

Usługi biznesowe - uzyskanie stabilności funkcjonowania i przygotowania do w pełni samodzielnego funkcjonowania po zakończeniu procesu inkubacji. W tym celu nowoutworzonym przedsiębiorstwom społecznym jest oferowane wsparcie pomostowe w formie finansowej lub w formie zindywidualizowanych usług.

Usługi wsparcia ekonomii społecznej – pakiet usług rozumianych zgodnie z KPRES, świadczonych komplementarnie, obejmujący: usługi animacji lokalnej (usługi animacyjne), rozwoju ekonomii społecznej (usługi inkubacyjne) usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych (usługi biznesowe).

2.8 OŚ PRIORYTETOWA 8. EDUKACJA

1. Fundusz	Nazwa Funduszu	Wkład ze środków unijnych na Oś priorytetową (EUR)
	Europejski Fundusz Społeczny	156 263 648,00
2. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	

Opisy Działań w ramach Osi Priorytetowej 8

2.8.1. Działanie 8.1. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej

Poddziałanie 8.1.1	Edukacja przedszkolna
Poddziałanie 8.1.2	Kształcenie ogólne – projekty konkursowe
Poddziałanie 8.1.3	Kształcenie ogólne – Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2020 – projekt pozakonkursowy
Poddziałanie 8.1.4	Kształcenie ogólne w ramach ZIT dla MOF Poznania

2.8.1.1. Poddziałanie 8.1.1. Edukacja przedszkolna

1. Poddziałanie	Poddziałanie 8.1.1. Edukacja przedszkolna	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10i. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
3. Cel szczegółowy poddziałania	1) Wzrost liczby miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3 i 4 lata 2) Podniesienie wiedzy i/lub kompetencji dzieci uczestniczących w edukacji przedszkolnej, w tym o specjalnych potrzebach 3) Podniesienie wiedzy i/lub kompetencji nauczycieli/pedagogów systemu oświaty	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej (osoby) Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (szt.) Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby)	
6. Typy projektów	Projekty zwiększające dostępność do dobrej jakości edukacji przedszkolnej[178] (w tym dla dzieci z niepełnosprawnościami): 1. tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego w ośrodkach	

[178] Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U z 2017 r., poz. 59, z późn. zm.).

	wychowania przedszkolnego, w istniejącej bazie oświatowej, innych budynkach gminnych, nowej bazie lokalowej[179], polegające na utworzeniu miejsca wychowania przedszkolnego (w tym dostosowanie pomieszczeń na miejsca wychowania przedszkolnego) i dofinansowaniu działalności bieżącej przez 12 miesięcy, 2. rozszerzanie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci, tj. realizowane w celu wyrównywania stwierdzonych deficytów (np. zajęcia z logopedą, psychologiem, pedagogiem i terapeutą), a także w celu podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej, w tym szkolenia / warsztaty dla rodziców/opiekunów dzieci (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1), 3. wsparcie, w ramach kursów, studiów podyplomowych, podwyższenia kwalifikacji nauczycieli wychowania przedszkolnego w zakresie wykonywanej pracy (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt.1).
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.
8. Grupa docelowa	- Dzieci w wieku przedszkolnym (3 i 4 lat)[180] oraz ich rodzice/opiekunowie, - Nauczyciele i pracownicy przedszkoli[181], - Przedszkola oraz inne formy wychowania przedszkolnego (w tym specjalne, integracyjne) i ich organy prowadzące.
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie

[179] Inwestycje infrastrukturalne, definiowane zgodnie z pkt 3 w rozdziale 8.6 Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 są finansowane ze środków EFRR, w ramach PI 10(a) albo ze środków EFS w ramach cross-financingu, o którym mowa w rozdziale 6.8 i 8.6 ww. Wytycznych. Wydatki na inwestycje, o których mowa powyżej, są ponoszone gdy spełnione **są łącznie następujące warunki**:

a) organ prowadzący nie dysponuje infrastrukturą, która bezpośrednio bądź po adaptacji byłaby możliwa do wykorzystania na potrzeby edukacji przedszkolnej;

b) potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym (w perspektywie kolejnych 3 lat);

c) infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania, o której mowa w *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.;*

d) są realizowane w ramach projektów zintegrowanych, o których mowa w art. 32 Ustawy, z działaniami EFS (dotyczy projektów finansowanych ze środków EFS w ramach PI 10 (i) oraz EFRR w ramach PI 10(a)). Podpunkt nie ma zastosowania dla projektów finansowanych wyłącznie z EFS z wykorzystaniem cross-financingu.

[180] Zgodnie z ustawą Prawo oświatowe w uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość objęcia wsparciem również 2,5-latków.

[181] W tym również nauczyciele i pracownicy zatrudnieni w innych formach wychowania przedszkolnego, w tym ośrodkach specjalnych, integracyjnych

	zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	W poddziałaniu 8.1.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI Preferencje punktowe dla *Wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych* oraz *Obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe* zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt A3 oraz B4 Inne instrumenty terytorialne.
13. Tryb wyboru projektów	konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Działania są zgodne z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.* 2. Okres realizacji projektu nie przekracza 18 miesięcy, a dofinansowanie działalności bieżącej w ramach projektu nie przekracza 12 miesięcy. 3. Wymagane będzie zachowanie trwałości utworzonego miejsca wychowania przedszkolnego. Projektodawca będzie zobligowany zapewnić trwałość funkcjonowania utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego, po zakończeniu realizacji projektu przez okres co najmniej 2 lat. 4. Wymagane będzie od Projektodawcy przeprowadzenie analizy w zakresie zapotrzebowania na nowe miejsca wychowania przedszkolnego (na obszarze planowanym do objęcia wsparciem). 5. W przypadku projektów zintegrowanych projektodawca złoży bądź złożył wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w konkursie na projekty infrastrukturalne współfinansowane ze środków EFRR w ramach WRPO 2014+ powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji (dotyczy wyodrębnionej puli środków w ramach konkursu). 6. Projekt jest realizowany wyłącznie przez Lokalne Grupy Działania (LGD) lub w partnerstwie z Lokalnymi Grupami Działania oraz wynika ze strategii LGD dotyczącej obszaru realizacji projektu (jeśli dotyczy). 7. Beneficjent jest organem prowadzącym Ośrodek Wychowania Przedszkolnego, do którego skierowane jest wsparcie w ramach projektu. 8. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będzie utworzenie miejsca wychowania przedszkolnego w gminie, która nie otrzymała w ciągu ostatnich 3 lat dofinansowania ze środków EFS. 9. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będzie utworzenie miejsca wychowania przedszkolnego w gminie o poziomie upowszechnienia przedszkolnego poniżej średniej dla województwa wielkopolskiego.

	10. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty realizowane na terenach wiejskich województwa wielkopolskiego. 11. Premiowane będą projekty, w ramach których wsparte OWP zapewniają wykwalifikowaną kadrę do opieki nad dziećmi z niepełnosprawnościami lub w przypadku braku ww. kadry premiowane będą projekty, które przewidują wsparcie dla nauczycieli w zakresie podnoszenia kompetencji lub kwalifikacji w zakresie pedagogiki specjalnej. 12. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będzie utworzenie miejsca wychowania przedszkolnego na obszarze strategicznej interwencji – Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe. 13. W przypadku realizacji jako element projektu, typu wsparcia nr 3, fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie]. 14. Nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 15. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[182]. 16. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. 17. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie

[182] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

	podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń. (maks. 10% wartości projektu)
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 20% wydatków projektu
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności : Zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn. zm.).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	34 000 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne	85% kosztów kwalifikowanych

współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu wynosi 50 tys. PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.8.1.2. Poddziałanie 8.1.2. Kształcenie ogólne - projekty konkursowe

1. Podziałanie	8.1.2. Kształcenie ogólne – projekty konkursowe	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
3. Cel szczegółowy poddziałania	1. Podniesienie wiedzy lub kompetencji dzieci i młodzieży uczestniczących w edukacji, w tym o specjalnych potrzebach 2. Podniesienie wiedzy lub kompetencji nauczycieli/pedagogów systemu oświaty	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu (osoby) Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami, którzy podnieśli kompetencje po opuszczeniu programu – specyficzny (osoby) Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (osoby) Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie – specyficzny (osoby) Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie (szt.)	
6. Typy projektów	1. Działania zmierzające do poprawy warunków dydaktycznych dla uczniów w szkołach i placówkach systemu oświaty (w tym specjalnych[183]) poprzez m.in: - doposażenie pracowni przedmiotowych szkół lub placówek systemu oświaty dla dzieci i młodzieży (w tym specjalnych działających samodzielnie i funkcjonujących w placówkach) w sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń i eksperymentów w zakresie przedmiotów przyrodniczych[184] i matematycznych (występuje wyłącznie jako jeden z elementów projektu). 2. Wsparcie uczniów w rozwijaniu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (matematyczno-przyrodniczych, ICT, języków obcych) oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) poprzez m. in.: - realizację projektów edukacyjnych[185],	

[183] Wskazane w art. 4 ust. 2 ustawy prawo oświatowe.
[184] Jako przedmioty przyrodnicze należy rozumieć: przyroda, biologia, chemia, geografia, fizyka w szkołach podstawowych oraz biologia, chemia, geografia, fizyka (w zarówno w zakresie podstawowym, jak i rozszerzonym) oraz przedmiot uzupełniający przyroda w szkołach ponadpodstawowych).
[185] Projekt edukacyjny – indywidualne lub zespołowe, planowe działanie uczniów, mające na celu rozwiązanie konkretnego problemu, z zastosowaniem różnorodnych metod. Projekt edukacyjny jest realizowany przez zespół uczniów pod opieką nauczyciela i obejmuje następujące działania:
a) wybranie tematu projektu edukacyjnego;
b) określenie celów projektu edukacyjnego i zaplanowanie etapów jego realizacji;
c) wykonanie zaplanowanych działań;

	- realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego, - realizacja realizację różnych form rozwijających uzdolnienia, - organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów. 3. Wsparcie indywidualnego podejścia do ucznia, w tym wsparcie rozwoju uczniów zdolnych (w tym pochodzących z rodzin najuboższych) oraz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami) np. a) dodatkowe zajęcia dydaktyczno–wyrównawcze, b) zajęcia specjalistyczne, prowadzone w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniów młodszych, w tym: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym, c) doposażenie szkół i placówek systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, d) pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matema-tycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym. 4. Wsparcie nauczycieli m.in: w ramach studiów podyplomowych, sieci współpracy i samokształcenia oraz programów wspomagania dotyczących podwyższenia kompetencji/kwalifikacji w zakresie prowadzenia zajęć z przyrody, biologii, matematyki, chemii, geografii, fizyki, języków obcych oraz wykonywanej pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniami zdolnymi (występuje wyłącznie jako jeden z elementów projektu), 5. Doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów. (występuje wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 2 lub 3), 6. Wsparcie zintegrowanych przedsięwzięć instytucji publicznych i niepublicznych funkcjonujących w otoczeniu szkół (np. instytucje pomocy i integracji społecznej, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, jednostki sektora publicznego działające w zakresie bezpieczeństwa i ochrony życia), angażujących społeczność szkolną i lokalną mających na celu przeciwdziałanie wczesnemu opuszczaniu systemu oświaty przez ucznia i tworzeniu bezpiecznego środowiska nauczania (występuje wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 2 lub 3).
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.
8. Grupa docelowa	1. Dzieci i młodzież szkół podstawowych i ponadpodstawowych, , w tym szkół specjalnych (samodzielne i funkcjonujące w placówkach), z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych,

d) przedstawienie rezultatów projektu edukacyjnego.

	2. Nauczyciele i pracownicy szkół i placówek systemu oświaty, z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych, 3. Szkoły i placówki systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) i ich organy prowadzące.
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	W poddziałaniu 8.1.2 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Konińskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI Preferencje punktowe dla *Obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe* zgodnie z Rozdziałem IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji punkt A3 oraz B4 Inne instrumenty terytorialne.
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Poddziałania są zgodne z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 2. Okres realizacji projektu nie przekracza 36 miesięcy. 3. Projekt w zakresie tworzenia warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu Wnioskodawca zapewnia, że wparcie obejmie co najmniej 2 elementy spośród wymienionych poniżej: - wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki lub - kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów matematycznych lub przyrodniczych z wykorzystaniem nauczania opartego na

	metodzie eksperymentu lub - doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na **metodzie eksperymentu.** 4. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły i placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). Warunek nie dotyczy działań zrealizowanych w ramach PO KL albo programów rządowych. 5. Projekty związane z indywidualnym podejściem do ucznia, jeżeli wynika to ze zdiagnozowanych potrzeb, zakładają równocześnie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty, przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy, doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt. Doposażenie w pomoce dydaktyczne oraz sprzęt specjalistyczny musi być zgodne z założeniami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 w zakresie Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego (jeśli dotyczy). 6. W przypadku projektów zintegrowanych projektodawca złoży bądź złożył wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w konkursie na projekty infrastrukturalne współfinansowane ze środków EFRR w ramach WRPO 2014+ powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji (dotyczy wyodrębnionej puli środków w ramach konkursu). 7. Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty, w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia (o ile projekt zakłada wyposażenie pracowni/doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty). Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę może skorzystać ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. Wnioski z diagnozy powinny stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu. 8. Nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 9. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty zakładające co najmniej jedno z poniższych działań:

	- wykorzystanie przez szkoły lub placówki systemu oświaty e-podręczników bądź e-zasobów/e-materiałów dydaktycznych stworzonych dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020, które zostały dopuszczone do użytku szkolnego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, -wsparcie doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli w formie szkoleń z wykorzystania w nauczaniu e-podręczników bądź e-zasobów/e-materiałów dydaktycznych stworzonych dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020, które zostały dopuszczone do użytku szkolnego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. 10. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty wykorzystujące pozytywnie zwalidowane produkty projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL. 11. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty skierowane do szkół i placówek systemu oświaty z obszaru: miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze -zgodnie z regionalnymi Obszarami Strategicznej Interwencji. 12. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty, których jednym z elementów będzie doposażenie pracowni do nauczania przedmiotów przyrodniczych (tj. w zależności od typu szkół: przyrody lub biologii lub chemii lub geografii lub fizyki) lub matematyki . 13. Stypendia dla uczniów zdolnych: - Wysokość stypendiów ustalają beneficjenci zgodnie z warunkami określonymi przez IZ, jednak kwota stypendium wyliczona na bazie miesięcznej musi się mieścić w przedziale od 200 do 300 zł na ucznia. Okres na jaki przyznawane będzie stypendium wynosi 10 miesięcy i może być skrócony jedynie w przypadku naruszenia przez ucznia regulaminu programu stypendialnego. - Kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów określone zostanie w regulaminie programów stypendialnych w oparciu o: średnią uzyskiwanych ocen, w poprzednim roku szkolnym z minimum dwóch spośród przedmiotów: przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości (jeśli dotyczy) uzyskali oceną celującą za osiągnięcia w olimpiadach, konkursach i turniejach szczebla co najmniej wojewódzkiego, a także inne czynniki określone przez beneficjenta zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez IZ - Wymogiem otrzymania stypendium będzie przygotowanie i złożenie wraz z wnioskiem o przyznanie stypendium indywidualnego planu rozwoju edukacyjnego ucznia zawierającego co najmniej: profil ucznia, jego dotychczasowe osiągnięcia edukacyjne, cele do osiągnięcia w związku z otrzymanym stypendium oraz wydatki jakie stypendysta zamierza ponieść w ramach otrzymanego stypendium - W trakcie otrzymywania stypendium uczeń – stypendysta podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego lub doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole ucznia. Celem opieki dydaktycznej jest wsparcie ucznia w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie osiągnięć edukacyjnych ucznia. 14. Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych,

	c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie]. 15. Wsparcia nie uzyska projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[186]. 16. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. 17. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń. (maks. 10% wartości projektu)
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 30% wydatków projektu
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie

[186] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

	kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Nie dotyczy
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	19 495 924,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% kosztów kwalifikowanych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu wynosi 50 tys. PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy

27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.8.1.3. Poddziałanie 8.1.3. Kształcenie ogólne – Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2020 – projekt pozakonkursowy

1. Podziałanie	8.1.3. Kształcenie ogólne – Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2020 – projekt pozakonkursowy	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
3. Cel szczegółowy poddziałania	Podniesienie wiedzy i/lub kompetencji dzieci i młodzieży uczestniczących w edukacji szkolnej, w tym o specjalnych potrzebach Podniesienie wiedzy i/lub kompetencji nauczycieli/ pedagogów systemu oświaty	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu (osoby) Liczba szkół i placówek systemu oświaty, wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (osoby) Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie (osoby) Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (szt.)	
6. Typy projektów	Realizacja kompleksowego projektu będzie oparta na: 1. Prowadzenie i upowszechnianie metod nauczania (w oparciu o strategię kształcenia wyprzedzającego wraz z metodą projektów uczniowskich) z zastosowaniem narzędzi informatycznych i rozwijania kompetencji cyfrowych opartych na TIK. 2. Wzmocnienie kompetencji cyfrowych uczniów poprzez wykorzystanie aplikacji/programów wraz z dokumentacją i programem szkoleń (np. Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolski, Cyfrowa Mapa Dorzecza Warty) oraz innych narzędzi wirtualnych (np. ligi przedmiotowe, wykłady akademickie, nauka programowania). 3. Kształcenie nauczycieli w zakresie stosowania narzędzi TIK w nauczaniu i organizacji pracy z uczniami, w tym m.in. zastosowanie metody kształcenia wyprzedzającego, opracowanie i wdrożenie pedagogicznych warunków stosowania narzędzi TIK (w tym poprzez wielofunkcyjną platformę edukacyjną), a także rozwój sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli. 4. Przygotowanie w szkołach infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu, a także wyposażenie pracowni i laboratoriów w TIK.	
7. Typ beneficjenta	Samorząd Województwa Wielkopolskiego/Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu w partnerstwie (partnerstwo – zgodnie z Ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020)	

8. Grupa docelowa	1. Dzieci i młodzież szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w tym szkół specjalnych (samodzielne i funkcjonujące w placówkach), z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych. 2. Nauczyciele szkół i placówek systemu oświaty, z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych i ich organy prowadzące. 3. Szkoły i placówki systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) i ich organy prowadzące.
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Tryb wyboru projektów	pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w wezwaniu do złożenia wniosku w ramach trybu pozakonkursowego. 1. Projekt dotyczy szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w tym szkół zawodowych (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych). 2. Projekt realizowany jest zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.* 3. Działania związane z wyposażeniem szkół w TIK nie mogą być realizowane jako samodzielne przedsięwzięcie. Będą one komplementarne z zajęciami dodatkowymi dla uczniów oraz doskonaleniem nauczycieli w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych finansowanymi ze środków publicznych (w tym EFS). Łączny limit wydatków związanych z zakupem sprzętu (środków trwałych) nie przekroczy 38% wartości projektu (włączając cross-financing). 4. Realizacja wsparcia w ramach Poddziałania jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w tym szkół zawodowych (z

	wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) w tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę podstawową, gimnazjalną i ponadgimnazjalną, szkołę zawodową lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkoły lub placówki systemu oświaty, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. 5. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalnych, w tym szkoły zawodowe. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne, w tym szkoły zawodowe (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły i placówki systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie). 6. Działania w zakresie wyposażenia/doposażenia szkół w TIK będą zgodne ze standardem wyposażenia określonym w Wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. Szczegółowy wykaz urządzeń w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej, na zakup których udziela się wsparcia finansowego, jest zgodny z katalogiem określonym przez MEN za pośrednictwem strony internetowej www.men.gov.pl. 7. W przypadku doposażenia w sprzęt TIK Projektodawca zobowiązany jest do premiowania: a) szkół i placówek oświatowych, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu, b) szkół i placówek, w których zidentyfikowano potrzebę stworzenia nowych lub doposażenia istniejących pracowni międzyszkolnych, zlokalizowanych w szkole lub placówce systemu oświaty. Powyższe należy ująć w regulaminie rekrutacji opracowanym przez Projektodawcę. 8. Fakt nabycia kompetencji uczestników projektu (tj. uczniów i nauczycieli) jest weryfikowany w ramach następujących etapów: [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie]. 9. Wsparcie będzie kierowane jedynie do szkół i placówek oświaty osiągających najniższe wyniki edukacyjne w regionie (limit nie dotyczy nowoutworzonych szkół i placówek oświaty oraz placówek wskazanych w art. 2 ust. 3, 5 i 7 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2016, poz. 1943 ze zm.). Ograniczenie wsparcia do tego typu szkół i placówek wynika z

	Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 10. W przypadku wsparcia dotyczącego wyposażenia szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK (w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej), Projektodawca zobligowany jest do zobowiązania szkół i placówek systemu oświaty do osiągnięcia przez instytucje objęte wsparciem funkcjonalności określonej w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze edukacji na lata 2014-2020 w okresie do 6 miesięcy od daty zakończenia realizacji wsparcia. Ponadto w celu osiągnięcia ww. funkcjonalności Projektodawca zapewnia szkołom lub placówkom oświatowym możliwość dodatkowego sfinansowania wewnątrzszkolnych sieci komputerowych lub bezprzewodowych. 11. Do dofinansowania w trybie pozakonkursowym nie może zostać wybrany projekt, który został usunięty z Wykazu Projektów Zidentyfikowanych. 12. Realizowane wsparcie musi być komplementarne z działaniami Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. 13. Wnioskodawca jest zobowiązany do wdrożenia rekomendacji z badania ewaluacyjnego w zakresie oceny skuteczności projektu przeprowadzonego nie wcześniej niż 2 lata po rozpoczęciu realizacji projektu przez IZ WRPO 2014+. 14. Nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 15. Wsparcia nie uzyska projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[187].
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń. (maks. 10% wartości projektu)
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 38% wydatków projektu
18. Warunki uwzględniania	Nie dotyczy

[187] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

dochodu w projekcie	
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi zgodnie z ww. wytycznymi. Forma płatności – zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Nie dotyczy
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	21 106 177,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% kosztów kwalifikowanych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu wynosi 50 tys. PLN

26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.8.1.4. Poddziałanie 8.1.4. Kształcenie ogólne w ramach ZIT dla MOF Poznania

1. Podziałanie	8.1.4. Kształcenie ogólne w ramach ZIT dla MOF Poznania	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
3. Cel szczegółowy poddziałania	Podniesienie wiedzy i/lub kompetencji dzieci i młodzieży uczestniczących w edukacji, w tym o specjalnych potrzebach Podniesienie wiedzy i/lub kompetencji nauczycieli/pedagogów systemu oświaty	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu (osoby) Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami, którzy podnieśli kompetencje po opuszczeniu programu – specyficzny (osoby) Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (osoby) Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie – specyficzny (osoby) Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie (szt.)	
6. Typy projektów	**I. „Uczeń z pasją" – Kompleksowe wsparcie uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w wyborze optymalnych ścieżek edukacyjnych i zawodowych** Podprojekt zakłada następujące działania: 1. Wsparcie uczniów w rozwijaniu kompetencji kluczowych na rynku pracy: matematyczno-przyrodniczych, ICT, języków obcych oraz właściwych postaw/umiejętności (pracy zespołowej, kreatywności, innowacyjności). 2. Wsparcie indywidualnego podejścia do ucznia, w tym wsparcie rozwoju uczniów zdolnych (w tym pochodzących z rodzin najuboższych) oraz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami) poprzez: opiekę pedagogiczno-psychologiczną (w tym pomoc opiekuńczą i zdrowotną) dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty. 3. Wsparcie w zakresie wdrażania/realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty dla dzieci i młodzieży, w tym przez doposażenie w niezbędny sprzęt umożliwiający prowadzenie doradztwa, podnoszenie kompetencji osób prowadzących doradztwo. 4. Wsparcie nauczycieli w ramach szkoleń, dotyczących podwyższenia kompetencji/kwalifikacji w zakresie wykonywanej pracy dydaktycznej z uczniami.	

	5. Doposażenie pracowni przedmiotowych szkół lub placówek systemu oświaty dla dzieci i młodzieży (w tym specjalnych działających samodzielnie i funkcjonujących w placówkach) w sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń i eksperymentów w zakresie przedmiotów przyrodniczych i matematycznych (wyłącznie jako element projektu wskazanego w punkcie 1). **II. Wsparcie nauczania matematyki i informatyki w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych oraz szkołach podstawowych i ponadpodstawowych** 1. Dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych, ukierunkowane na rozwój kompetencji matematycznych i informatycznych. 2. Specjalne programy nauczania (indywidualne i grupowe) dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych wykazujących ponadprzeciętne predyspozycje w zakresie kompetencji matematycznych i informatycznych, w tym tworzenie „klas uniwersyteckich" z poszerzonym programem matematyki i informatyki, cykle zajęć przygotowujące do startu w konkursach i olimpiadach matematycznych i informatycznych. 3. Popularyzacja matematyki i informatyki wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w tym organizacja konkursów matematycznych i informatycznych, ogólnodostępnych dla uczniów wydarzeń popularno-naukowych, wykładów i warsztatów otwartych. 4. Doradztwo edukacyjno-zawodowe, rozpoznawanie predyspozycji zawodowych uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych (w szczególności w zakresie kompetencji matematycznych i informatycznych); ukierunkowywanie edukacyjno-zawodowe uczniów w kontekście ich predyspozycji oraz uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy. 5. Wsparcie nauczycieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych w ramach szkoleń, dotyczących podwyższenia kompetencji/kwalifikacji w zakresie wykonywanej pracy dydaktycznej z uczniami w dziedzinie matematyki i informatyki. 6. Doposażenie pracowni przedmiotowych szkół szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych lub placówek systemu oświaty dla dzieci i młodzieży (w tym specjalnych działających samodzielnie i funkcjonujących w placówkach) w sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń i eksperymentów w zakresie matematyki i informatyki (wyłącznie jako element projektu wskazanego w punkcie 1).
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.
8. Grupa docelowa	1. Uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w tym szkół specjalnych z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych 2. Nauczyciele i pracownicy, szkół i placówek systemu oświaty, z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych, 3. Szkoły (gimnazjalne i ponadgimnazjalne oraz podstawowe i ponadpodstawowe) i placówki systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) i ich organy prowadzące
9. Instytucja pośrednicząca	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie realizuje Strategię ZIT dla MOF Poznania
13. Tryb wyboru projektów	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: – Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	1. Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 2. Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Poddziałnia są zgodne z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 3. W przypadku realizacji projektów z I typu (jeśli dotyczy), w zakresie tworzenia warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu Wnioskodawca zapewnia, że wparcie obejmie co najmniej 2 elementy spośród wymienionych poniżej: - wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki lub - kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów matematycznych lub przyrodniczych z wykorzystaniem nauczania opartego na metodzie eksperymentu lub - doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu. W przypadku realizacji projektów II typu (jeśli dotyczy),Wnioskodawca zapewnia, że wparcie obejmie co najmniej 2 elementy spośród wymienionych poniżej: - rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie matematyki lub informatyki; - doskonalenie nauczycieli: w zakresie nauczania opartego

	na metodzie eksperymentu lub w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół i placówek systemu oświaty oraz włączenia narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego; - wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania matematyki oraz narzędzia TIK do nauki matematyki i informatyki. 4. Łączny limit wydatków związanych z zakupem środków trwałych nie przekroczy 30% wartości projektu (włączając cross-financing). 5. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły i placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie (średniomiesięcznie). Warunek nie dotyczy działań zrealizowanych w ramach PO KL albo programów rządowych. 6. Realizacja wsparcia w ramach Poddziałania jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół i placówek systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia (o ile projekt zakłada wyposażenie pracowni/doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty). 7. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę i/lub placówkę systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkoły lub placówki systemu oświaty, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. Wnioski z diagnozy powinny stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu. 8. Nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 9. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty zakładające wsparcie szkół specjalnych. 10. Premiowane będą szkoły lub placówki systemu oświaty, które wykorzystują e-podręczniki bądź e-zasoby/e-materiały dydaktyczne stworzone dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020, które zostały dopuszczone do użytku szkolnego przez MEN. 11. Premiowane będą projekty, w ramach których prowadzone będą szkolenia dla nauczycieli z wykorzystania w nauczaniu e-podręczników bądź e-zasobów/e-materiałów dydaktycznych stworzonych dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020, które zostały dopuszczone do użytku szkolnego przez MEN. 12. Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie

	obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – określony przed rozpoczęciem form wsparcia i zrealizowany w projekcie standard wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie. 13. Wsparcia nie uzyska projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[188]. 14. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. 15. W przypadku projektu Typu I preferowane będą projekty realizowane z udziałem pracowników naukowo-dydaktycznych uczelni wyższych. 16. W przypadku projektu Typu II preferowane będą projekty realizowane z udziałem pracowników naukowo-dydaktycznych uczelni wyższych prowadzących studia w zakresie matematyki lub informatyki.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń. (maks. 10% wartości projektu)
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 30% wydatków projektu
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy

[188] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ oraz Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Nie dotyczy
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	4 351 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% kosztów kwalifikowanych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu	Minimalna wartość projektu wynosi 50 tys. PLN

(PLN) (jeśli dotyczy)	
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.8.2. Działanie 8.2. Uczenie się przez całe życie

1. Działanie	Działanie 8.2. Uczenie się przez całe życie	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10iii. Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
3. Cel szczegółowy działania	Podniesienie kompetencji osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy z powodu niskich kompetencji TIK i językowych	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie (osoby)	
6. Typy projektów	Szkolenia podnoszące kompetencje językowe i/lub TIK osób dorosłych w wieku aktywności zawodowej, (głównie powyżej 24 roku życia), w szczególności o niskich kwalifikacjach i starszych powyżej 50 roku życia, zgłaszających z własnej inicjatywy potrzebę podniesienia kompetencji.	
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.	
8. Grupa docelowa	Osoby dorosłe w wieku aktywności zawodowej (głównie powyżej 24 lat) w szczególności o niskich kompetencjach/kwalifikacjach, starsze w wieku 50 lat i więcej, zgłaszające z własnej inicjatywy potrzebę podniesienia kompetencji.	
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO[189] (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.	

[189] Pole należy wypełnić jedynie wówczas, gdy zostały przewidziane realne mechanizmy powiązań między działaniami/ poddziałaniami, programami, np.: wspólne nabory wniosków na projekty zintegrowane, projekty w ramach ZIT, Grupy sterujące (np. PO PW grupa sterująca ds. zdrowia) itp.

12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Tryb wyboru projektów	konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów w. 1. Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Działania są zgodne z *Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.* Wsparcie w zakresie szkoleń kierowane jest do osób dorosłych (zwłas*zcza w wieku 25-64), które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem kompetencji kluczowych* z zakresu TIK i języków obcych. 2. Okres realizacji projektu nie przekracza 24 miesięcy. 3. Projekt zakłada objęcie wsparciem minimum 60 osób. 4. Projekt jest realizowany wyłącznie przez Lokalne Grupy Działania (LGD) lub w partnerstwie z Lokalnymi Grupami Działania oraz wynika ze strategii LGD dotyczącej obszaru realizacji projektu (jeśli dotyczy). 5. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty skierowane do osób w wieku 50 i więcej lat (min 50 % uczestników). 6. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty skierowane wyłącznie do osób w wieku 25 lat i więcej o niskich kwalifikacjach. 7. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty skierowane wyłącznie do osób, które nie uczestniczyły we wsparciu LLL (life long learning) oferowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007-2013. 8. Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie]. 9. Zdobyte w związku z udziałem w projekcie kompetencje muszą być potwierdzone uzyskaniem certyfikatu zewnętrznego. Szkolenia w zakresie kompetencji cyfrowych i językowych zakończą się programem formalnej

	oceny i certyfikacji kompetencji osiągniętych przez uczestników projektów. Dodatkowo w przypadku kursów językowych certyfikat zewnętrzny potwierdza zdobycie określonego poziomu biegłości językowej (zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego). 10. Szkolenia językowe są realizowane zgodnie z zakresem określonym w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 11. W przypadku projektów w zakresie TIK standard wymagań dla kompetencji informatycznych, które powinni osiągnąć uczestnicy projektu został określony w załączniku nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. Beneficjent opracowuje kryteria oceny oraz przeprowadzenia weryfikacji osiągnięcia przez uczestników projektów efektów uczenia zdefiniowanych w standardzie wymagań. 12. Beneficjent utrwala i przechowuje wyniki walidacji przeprowadzonej w ramach projektu na potrzeby kontroli i późniejszej ewaluacji przez okres przynajmniej 10 lat od ogłoszenia konkursu. 13. W przypadku szkoleń językowych poza stawkami jednostkowymi istnieje możliwość sfinansowania wyłącznie kosztów związanych z zakupem podręcznika, przeprowadzeniem egzaminu zewnętrznego i wydaniem zewnętrznego certyfikatu. 14. Usługi towarzyszące (np. dojazdy uczestników projektu, opieka nad osobą zależną) będą kwalifikowalne tylko i wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach. 15. W ramach jednego konkursu wnioskodawca może złożyć jeden wniosek o dofinansowanie. 16. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[190]. 17. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Nie dotyczy
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w	Nie dotyczy

[190] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

projekcie	
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – W przypadku szkoleń podnoszących kompetencje językowe osób dorosłych realizowanych według założeń określonych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 - obowiązek rozliczania kosztów bezpośrednich stawkami jednostkowymi wskazanymi w ww. dokumencie. Istnieje możliwość rozliczania w projekcie pozostałych zadań kwotami ryczałtowymi.W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności : Zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn. zm.).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	19 097 420,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	90% kosztów kwalifikowanych

24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	10% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu wynosi 50 tys. PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.8.3. Działanie 8.3. Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Poddziałanie 8.3.1	Kształcenie zawodowe młodzieży – tryb konkursowy
Poddziałanie 8.3.2	Kształcenie zawodowe dorosłych – tryb konkursowy
Poddziałanie 8.3.3	Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska – tryb pozakonkursowy
Poddziałanie 8.3.4	Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla MOF Poznania
Poddziałanie 8.3.5	Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla rozwoju AKO

2.8.3.1. Poddziałanie 8.3.1. Kształcenie zawodowe młodzieży – tryb konkursowy

1. Poddziałanie	Poddziałanie 8.3.1. Kształcenie zawodowe młodzieży – tryb konkursowy	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
3. Cel szczegółowy działania	Poprawa zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, w szczególności poprzez podniesienie ich kwalifikacji zawodowych	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby) Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego (szt.) Liczba cechów rzemieślniczych zaangażowanych w proces kształcenia dualnego (szt.) Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie (szt.)	
6. Typy projektów	1. Projekty służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów/wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe poprzez: a) staże zawodowe organizowane u pracodawców lub przedsiębiorców; b) realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami w szkołach lub placówkach systemu	

	oświaty prowadzących kształcenie zawodowe; c) realizację projektów z zakresu kształcenia dualnego[191], d) inne formy służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów. e) doskonalenie systemu nauki zawodu organizowanej u pracodawców rzemieślników, ze szczególnym uwzględnieniem podnoszenia jakości szkolenia praktycznego i teoretycznego organizowanego dla młodocianych pracowników dokształcających się w systemie szkolnym i pozaszkolnym, (stanowi wyłącznie jeden z elementów projektu). 2. Wyposażenie/doposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne umożliwiające realizację podstawy programowej kształcenia w zawodach w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej (występuje wyłącznie jako element projektu wskazanego w punkcie 1). 3. Doskonalenie kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego, instruktorów praktycznej nauki zawodu, (występuje wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt.1, 2). 4. Projekty w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego dla młodzieży, w tym doposażenie w niezbędny sprzęt umożliwiający prowadzenie doradztwa, podnoszenie kompetencji osób prowadzących doradztwo w przedmiotowym zakresie (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1). 5. Tworzenie/wspieranie wysokiej jakości wyspecjalizowanych ośrodków kształcenia i szkolenia, tj. Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU poprzez: a) wyposażenie/doposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne umożliwiające: kształcenie w zawodach w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej oraz przeprowadzenie egzaminu zawodowego; b) rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej do realizacji nowych zadań; c) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w ww. podmiotach (wyłącznie jako element projektu wskazanego w ppkt. a lub ppkt. b). 6. Doskonalenie systemu nauki zawodu organizowanej u pracodawców rzemieślników, ze szczególnym uwzględnieniem podnoszenia jakości szkolenia praktycznego i teoretycznego organizowanego dla młodocianych pracowników dokształcających się w systemie szkolnym i pozaszkolnym (dotyczy projektów we współpracy z cechami rzemieślniczymi zrzeszonymi w Izbach Rzemieślniczych) poprzez: a) Projekty służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów/wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe poprzez: • staże/praktyki zawodowe dla uczniów wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego, • dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, umożliwiające uczniom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kompetencji i kwalifikacji zawodowych, • nadzór nad praktyczną nauką zawodu sprawowany przez cechy

[191] Podstawą prawną organizacji kształcenia dualnego jest rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. 2015 poz. 1183).

	rzemieślnicze w powiązaniu z rzemieślnikami, uczniami i nauczycielami. b) Doskonalenie kompetencji instruktorów praktycznej nauki zawodu w rzemiośle (w tym osób nie będących pracownikami szkół) z wyłączeniem szkoleń wymaganych przepisami prawa (wyłącznie jako element projektu wskazanego w ppkt.. a) c) Stworzenie sieci doradców zawodowych w cechach rzemieślniczych (w tym osób nie będących pracownikami szkół) oraz doposażenie cechów rzemieślniczych i izb rzemieślniczych w sprzęt niezbędny do prowadzenia doradztwa, podnoszenie kompetencji osób prowadzących doradztwo w przedmiotowym zakresie (wyłącznie jako element projektu wskazanego w ppkt. a)
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej
8. Grupa docelowa	1. Uczniowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym również młodociani pracownicy, 2. Nauczyciele kształcenia zawodowego, instruktorzy praktycznej nauki zawodu szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, 3. Nauczyciele i specjaliści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, 4. Szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne oraz ich organy prowadzące, 5. Centra Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego i inne zespoły realizujące zadania zbieżne z zadaniami CKZiU.
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	W poddziałaniu 8.3.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Konińskiego OSI
13. Tryb wyboru projektów	konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej (DPR)

15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Poddziałania są zgodne z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 2. Staże i praktyki oraz inne formy wsparcia realizowane w ramach WRPO 2014+, będą zgodnie z Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 3. Okres realizacji projektu nie przekracza 36 miesięcy. 4. Projekt musi być realizowany przez/we współpracy z Izbą/Izbami Rzemieślniczymi działającymi na obszarze Wielkopolski oraz we współpracy z cechami rzemieślniczymi zrzeszonymi w izbach rzemieślniczych w Wielkopolsce (dotyczy projektów realizowanych przez/we współpracy z cechami rzemieślniczymi zrzeszonymi w izbach rzemieślniczych w Wielkopolsce). 5. Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół i pracodawców w odniesieniu do zawodów i kompetencji. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona we współpracy z pracodawcami, powiatowymi urzędami pracy oraz szkołami, a wyniki powinny być przekazane organom prowadzącym szkoły (starostwa). Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej (dotyczy projektów realizowanych przez/we współpracy z cechami rzemieślniczymi zrzeszonymi w izbach rzemieślniczych w Wielkopolsce). 6. Dla wyodrębnionej puli projektów integralną część projektu stanowi współpraca szkół i placówek systemu oświaty z pracodawcami lub przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w ramach SSE na terenie województwa wielkopolskiego. 7. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne (nakłady środków na ich realizację) nie ulegnie zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesię-cznie). W przypadku staży zawodowych obejmujących realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębior-cami wsparcie kierowane jest do tych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia. 8. Integralnym elementem działań projektowych jest współpraca szkół lub placówek systemu oświaty z podmiotami z otoczenia społeczno gospodarczego (m.in. pracodawcy, przedsiębiorcy, instytucje rynku pracy). 9. Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty w

	tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. 10. Wsparcie udzielane w ramach WRPO 2014+ na rzecz wyposażenia szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz szkół i placówek kształcenia zawodowego wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU jest realizowane zgodnie z warunkami wskazanymi w podrozdziale 6.1 pkt 16. Kryterium wynika z *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.* 11. Beneficjent zapewni funkcjonowanie utworzonych w ramach projektu CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. 12. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty, w których kierunki kształcenia będą zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy w branżach zidentyfikowanych jako branże o największym potencjale rozwojowym i/lub branżach strategicznych dla danego regionu (w ramach smart specialisation). 13. W przypadku realizacji projektów, w których przewidziano doskonalenie zawodowe nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodów dodatkowo punktowane zostaną te projekty, które będą zakładały realizacje studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego/instruktora praktycznej nauki zawodu w ramach nowowprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo tworzenia nowych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego. 14. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty, w których pracodawcy lub przedsiębiorcy partycypują finansowo w wymiarze co najmniej 5 % w kosztach organizacji i prowadzenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. 15. Projekty których jednym z elementów będzie zakup sprzętu lub infrastruktury (w tym w ramach cross-financingu) w szkołach i placówkach edukacyjnych będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana przez Projektodawcę trwałość inwestycji z EFS. 16. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 17. Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: a) [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych

	działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie]. 18. Wsparcia nie uzyska projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[192]. 19. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. 20. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń. (maks. 10% wartości projektu)
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 20% wydatków projektu
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu

[192] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

planowany zakres systemu zaliczek	publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1). 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn. zm.). 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	27 140 545,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	90% kosztów kwalifikowanych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	10% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu wynosi 50 tys. PLN

26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.8.3.2. Poddziałanie 8.3.2. Kształcenie zawodowe dorosłych – tryb konkursowy

1. Poddziałanie	Poddziałanie 8.3.2. Kształcenie zawodowe dorosłych – tryb konkursowy	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
3. Cel szczegółowy poddziałania	Podniesienie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, w szczególności w wieku 25-64 lata.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie (osoby)	
6. Typy projektów	1. Wsparcie uczenia się w formach pozaszkolnych organizowanych we współpracy z pracodawcami (np. kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych itp.)[193]. 2. Wsparcie osób zgłaszających potrzebę formalnego potwierdzenia posiadanych kwalifikacji zawodowych, zdobytych w sposób poza formalny i nieformalny.	
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej	
8. Grupa docelowa	Osoby dorosłe w wieku aktywności zawodowej, w szczególności w wieku 25-64 lata (głównie o niskich kompetencjach i kwalifikacjach i/lub 50+) zgłaszające z własnej inicjatywy potrzebę podniesienia kwalifikacji.	
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER	

[193] Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 622).

	stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Dokładny zakres stosowania wymiaru terytorialnego określony zostanie po zakończeniu negocjacji Strategii ZIT oraz uzyskaniu rozstrzygnięć w zakresie pozostałych instrumentów terytorialnych założonych w WRPO 2014+ (w tym regulowanych przez właściwe Wytyczne MIR).
13. Tryb wyboru projektów	konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej (DPR)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Poddziałania są zgodne z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 2. Okres realizacji projektu nie przekracza 24 miesięcy. 3. Projekt zakłada wsparcie dla co najmniej 60 osób. W przypadku skierowania wsparcia wyłącznie dla grupy 50+ zakłada się objęcie wsparciem minimum 30 osób. 4. W przypadku realizacji szkoleń lub kursów zawodowych zakończą się one egzaminem i uzyskaniem certyfikatu/dyplomu potwierdzającego nabycie, podwyższenie lub dostosowanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie. 5. Premiowane będą projekty, w których kierunki kształcenia (m.in. kursy) będą zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy w branżach zidentyfikowanych jako branże o największym potencjale rozwojowym i/lub branżach strategicznych dla danego regionu (w ramach smart specialisation). 6. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty zakładające wsparcie uczenia się w formach pozaszkolnych organizowanych we współpracy z pracodawcami (np. kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych itp.). 7. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty skierowane wyłącznie do osób w wieku 50 i więcej lat. 8. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty skierowane wyłącznie do osób w wieku od 25 lat o niskich kwalifikacjach. 9. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane premiowane będą projekty, których minimum 90% uczestników uzyska kwalifikacje. 10. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty skierowane wyłącznie do osób, które nie uczestniczyły we wsparciu LLL (life long learning) oferowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. 11. Projekty których jednym z elementów będzie zakup sprzętu lub infrastruktury (w tym w ramach cross-financingu) będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana przez Projektodawcę trwałość inwestycji z EFS. 12. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych

	13. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie w ramach konkursu. 14. Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie]. 15. Wsparcia nie uzyska projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[194]. 16. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń. (maks. 10% wartości projektu)
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami

[194] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Jednocześnie w przypadku, gdy wszystkie działania/zadania projektu są realizowane z zastosowaniem trybu, o którym mowa w podrozdziale 6.5 ww. *Wytycznych*, działania/zadania te rozliczać można wyłącznie na podstawie faktycznie ponoszonych wydatków. Jeżeli jednak tylko część działań/zadań projektu realizowanych jest z zastosowaniem trybu, o którym mowa w podrozdziale 6.5 *Wytycznych kwalifikowalności*, w ramach projektu mogą być stosowane uproszczone metody rozliczania wydatków. Forma płatności: Zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn.zm.).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	7 791 357,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	90% kosztów kwalifikowanych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków	10% kosztów kwalifikowanych

kwalifikowalnych	
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu wynosi 50 tys. PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.8.3.3. Poddziałanie 8.3.3. Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska – tryb pozakonkursowy

1. Poddziałanie	Poddziałanie 8.3.3. Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska – tryb pozakonkursowy	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
3. Cel szczegółowy poddziałania	Poprawa zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, w szczególności poprzez podniesienie ich kwalifikacji zawodowych	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby) Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego (szt.) Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie (szt.)	
6. Typy projektów	1. Organizacja praktyk i staży zawodowych dla uczniów szkół zawodowych w zakresie wybranych kwalifikacji odpowiednich dla zawodów oczekiwanych na rynku pracy. 2. Wyposażenie, doposażenie w sprzęt lub materiały dydaktyczne (niezbędne do realizacji procesu kształcenia) szkół, placówek kształcenia zawodowego (CKP i/lub CKU) oraz laboratoriów praktyk, realizujących zadania zbieżne z zadaniami centrum kształcenia zawodowego, praktycznego i ustawicznego, tj. współpracujących z pracodawcami i organizacjami pracodawców oraz szkołami i placówkami kształcenia zawodowego (CKP i/lub CKU). 3. Wsparcie doskonalenia kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego, instruktorów praktycznej nauki zawodu związanych z nauczanym zawodem, 4. Doradztwo edukacyjno-zawodowe dla młodzieży w tym wsparcie przygotowania nauczycieli i specjalistów do pełnienia roli doradcy edukacyjno-zawodowego oraz wyposażenie/doposażenie w materiały i narzędzia wzbogacające warsztat pracy doradcy. 5. Inne formy służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów.	
7. Typ beneficjenta	Samorząd Województwa Wielkopolskiego w partnerstwie (Partnerem może być każdy podmiot z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej)	

8. Grupa docelowa	1. Uczniowie i słuchacze szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne 2. Nauczyciele kształcenia zawodowego, instruktorzy praktycznej nauki zawodu szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, 3. Nauczyciele i specjaliści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, 4. Szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne i ich organy prowadzące
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Tryb wyboru projektów	pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS)
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w wezwaniu do złożenia wniosku w ramach trybu pozakonkursowego. 1. Realizacja wsparcia musi być zgodna z zakresem i wymogami określonymi w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 2. Projektodawca powinien zapewnić, że wyposażenie pracowni i warsztatów szkolnych będzie zgodne ze standardem określonym przez MEN w katalogu wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów wskazanym w Wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. Projekty dotyczące wyposażenia, doposażenia w sprzęt muszą być powiązane z realizacją programu kształcenia. 3. Projekt powinien zakładać skierowanie wsparcia w szczególności do szkół i placówek systemu oświaty prowadzących szkolenie zawodowe i ustawiczne, w których kierunki kształcenia są zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy w branżach zidentyfikowanych jako branże o największym potencjale rozwojowym i/lub branżach strategicznych dla danego regionu określonych w RSI.

	4. Limit wydatków związanych z doposażeniem szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt niezbędny do realizacji kształcenia zawodowego nie przekroczy 20% wartości projektu (włączając cross-financing). 5. W przypadku zakupu sprzętu lub infrastruktury (w ramach cross-financingu) w placówkach edukacyjnych zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS. 6. Staże i praktyki realizowane w ramach WRPO 2014+ będą zgodne z *Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*. Minimalny okres realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego wynosi 150 godzin a maksymalny nie więcej niż 970 godzin w odniesieniu do jednego ucznia. Za udział w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym uczniowie otrzymują stypendium nie więcej niż 1250 zł. Stypendium jest wypłacane za każde kolejne przepracowane 150 godzin. W przypadku realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w wymiarze 970 godzin wysokość stypendium wyliczana jest proporcjonalnie.Wnioskodawca zapewni realizację praktyk zawodowych i staży dla uczniów w ich ostatnim roku nauczania.Wnioskodawca powinien zapewni, że liczba uczniów odbywających staż lub praktykę zawodową w jednym czasie, w jednym przedsiębiorstwie będzie uzależniona/wynikała od/z wielkości przedsiębiorstwa oraz jego zdolności do zapewnienia jakości prowadzonych staży i praktyk. 7. Fakt nabycia kompetencji uczestników projektu (tj. uczniów i nauczycieli) jest weryfikowany w ramach następujących etapów: [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie]. 8. Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkoły i placówki kształcenia zawodowego. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkoły i placówki kształcenia zawodowego lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Przedmiotowa diagnoza musi zawierać informacje o wszystkich formach wsparcia jakie ww. szkoły realizowały w ramach środków pozyskanych z innych funduszy strukturalnych oraz ich wyniki. Ponadto zakres wsparcia dotyczący doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu musi być zgodny z warunkami określonymi w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 9. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji wsparcia przez szkoły i placówki kształcenia zawodowego. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem wsparcia przez powyższe podmioty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty

	kształcenia zawodowego w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie). 10. Wnioskodawca dokonując wyboru dużego przedsiębiorstwa, u którego odbywać się będą staże, premiować będzie przedsiębiorstwa, które wniosą minimum 5 % wartości wynagrodzenia stażysty. Wkład może mieć charakter zarówno pieniężny, jak i niepieniężny. Ponadto w przypadku realizacji staży w dużym przedsiębiorstwie, Wnioskodawca powinien zapewnić, iż staże obejmują jedynie stanowiska dodatkowe, w porównaniu sprzed początku projektu. 11. Wnioskodawca jest zobowiązany do wdrożenia rekomendacji z badania ewaluacyjnego w zakresie oceny skuteczności projektu przeprowadzonego nie wcześniej niż 2 lata po rozpoczęciu realizacji projektu przez IZ WRPO 2014+. 12. Do dofinansowania w trybie pozakonkursowym nie może zostać wybrany projekt, który został usunięty z Wykazu Projektów Zidentyfikowanych. 13. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 14. Wsparcia nie uzyska projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[195].
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń. (maks. 10% wartości projektu)
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 20% wydatków projektu
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy

[195] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi zgodnie z ww. wytycznymi. Forma płatności - zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Nie dotyczy
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	15 204 225,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	90% kosztów kwalifikowalnych
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	10% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu wynosi 50 tys. PLN.

26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.8.3.4. Poddziałanie 8.3.4. Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla MOF Poznania

1. Poddziałanie	Poddziałanie 8.3.4. Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla MOF Poznania	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
3. Cel szczegółowy poddziałania	Poprawa zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, w szczególności poprzez podniesienie ich kwalifikacji zawodowych	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby) Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego (szt.)	
6. Typy projektów	**I. Wsparcie uczniów/wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w doskonaleniu ścieżek edukacyjnych i zawodowych** 1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych uczniów/wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe poprzez realizację projektów z zakresu kształcenia dualnego, staże i praktyki zawodowe oraz inne formy kształcenia. 2. Wyposażenie/doposażenie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesny sprzęt i materiały, umożliwiające realizację podstawy programowej kształcenia w zawodach w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1). 3. Doskonalenie kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego, instruktorów praktycznej nauki zawodu (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1-2). 4. Doradztwo edukacyjno-zawodowe dla młodzieży, w tym doposażenie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w niezbędny sprzęt umożliwiający prowadzenie doradztwa, podnoszenie kompetencji osób prowadzących doradztwo w przedmiotowym zakresie. **II. Nadawanie dodatkowych uprawnień, kompetencji z branż kluczowych dla rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania**	

	1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry pedagogicznej, w tym z zakresu mechatroniki, branży mechanicznej i drzewnej, mechaniki lotniczej, odnawialnych źródeł energii i innych zgodnie z potrzebami rynku pracy 2. Nabywanie nowych, poszukiwanych na rynku pracy kwalifikacji i kompetencji przez osoby dorosłe, w tym z zakresu mechatroniki, branży mechanicznej i drzewnej, mechaniki lotniczej, odnawialnych źródeł energii i innych zgodnie z potrzebami rynku pracy 3. Podnoszenie kompetencji pracowników pedagogicznych szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej
8. Grupa docelowa	1. Uczniowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym również młodociani pracownicy, 2. Nauczyciele kształcenia zawodowego, instruktorzy praktycznej nauki zawodu szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, 3. Nauczyciele i specjaliści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, 4. Szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne oraz ich organy prowadzące.
9. Instytucja pośrednicząca	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie realizuje Strategię ZIT dla MOF Poznania
13. Tryb wyboru projektów	konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS) Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Poddziałania są zgodne z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 2. Staże i praktyki oraz inne formy wsparcia realizowane w ramach WRPO

	2014+, będą zgodnie z Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 3. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne (nakłady środków na ich realizację) nie ulegnie zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie (średniomiesięcznie). W przypadku staży zawodowych obejmujących realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami wsparcie kierowane jest do tych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia. 4. Integralnym elementem działań projektowych jest współpraca szkół lub placówek systemu oświaty z podmiotami z otoczenia społeczno gospodarczego (m.in. pracodawcy, przedsiębiorcy, instytucje rynku pracy). 5. Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty w tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę uprawnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. W zakresie wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych diagnoza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. Wnioski z diagnozy muszą stanowić element wniosku o dofinansowanie 6. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty, w których kierunki kształcenia będą zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy w branżach zidentyfikowanych jako branże o największym potencjale rozwojowym i/lub branżach strategicznych dla danego regionu (w ramach smart specialisation). 7. W przypadku realizacji projektów, w których przewidziano doskonalenie zawodowe nauczycieli dodatkowo punktowane zostaną te projekty, które będą zakładały realizacje studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach nowowprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo tworzenia nowych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego. 8. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty, w których pracodawcy lub przedsiębiorcy partycypują finansowo w wymiarze co najmniej 5 % w kosztach organizacji i prowadzenia praktyki zawodowej

	lub stażu zawodowego. 9. Wyposażenie, doposażenie w środki trwałe szkół zawodowych i placówek oświatowych stanowić może nie więcej niż 20% wartości projektu (włączając cross-financing). 10. Projekty, których jednym z elementów będzie zakup sprzętu lub infrastruktury (w tym w ramach cross-financingu) w szkołach i placówkach edukacyjnych, będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana przez Projektodawcę trwałość inwestycji z EFS. 11. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 12. Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: a) [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – określony przed rozpoczęciem form wsparcia i zrealizowany w projekcie standard wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie.]. 13. Wsparcia nie uzyska projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[196]. 14. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie w ramach konkursu. 15. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń. (maks. 10% wartości projektu)

[196] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 20% wydatków projektu
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn. zm.). 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1073).
21. Wkład ze środków unijnych na poddziałanie (EUR)	4 722 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne	90% kosztów kwalifikowanych

współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	10% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu wynosi 50 tys. PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.8.3.5. Poddziałanie 8.3.5. Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla rozwoju AKO

1. Poddziałanie	Poddziałanie 8.3.5. Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla rozwoju AKO	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
3. Cel szczegółowy działania	Poprawa zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, w szczególności poprzez podniesienie ich kwalifikacji zawodowych	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia (osoby/%). Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby/%). Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauk (osoby/%). Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS (szt./%).	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie (osoby). Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie (osoby). Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby). Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego (szt.). Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie (szt.).	
6. Typy projektów	W ramach działania zaplanowano realizację projektów obejmujących swoim zakresem edukację na poziomie zawodowym młodzieży oraz kształcenie zawodowe dorosłych na terenie Aglomeracji. Planuje się realizację przedsięwzięć w zakresie: - podnoszenia kwalifikacji zawodowych młodzieży poprzez staże zawodowe i praktyki u pracodawców/ przedsiębiorców (w tym pracodawców rzemieślników), - kształcenie zawodowego oraz dostosowania zakresu nauczania do potrzeb rynku pracy, w tym m.in. współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, - wspierania indywidualnych potrzeb młodzieży poprzez organizowanie procesu uczenia się w formie organizacji działań służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów (m.in. dodatkowych zajęć realizowanych we współpracy z	

	podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, kursów przygotowawczych na studia, wsparcia uczniów w zdobywaniu dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy), doradztwa edukacyjno- zawodowego itp., - wspieranie indywidualnych potrzeb dorosłych poprzez organizowanie procesu uczenia się w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych, wsparcia osób zgłaszających potrzebę formalnego potwierdzenia posiadanych kwalifikacji zawodowych, doradztwo edukacyjno-zawodowe itp., - doskonalenie kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, - wsparcia szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w zakresie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia tej edukacji, tj. wyposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne umożliwiające kształcenie w zawodach wynikających z lokalnych potrzeb rynku pracy. Projekty w ramach działania będą zgodne z Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej
8. Grupa docelowa	1. Uczniowie szkół, w tym specjalnych przysposabiających do pracy, i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym również młodociani pracownicy, 2. Nauczyciele kształcenia zawodowego, instruktorzy praktycznej nauki zawodu szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, 3. Nauczyciele i specjaliści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, 4. Szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne oraz ich organy prowadzące, 5. Centra Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego i inne zespoły realizujące zadania CKZiU. 6. Osoby dorosłe w wieku aktywności zawodowej, w szczególności w wieku 25-64 lata (głównie o niskich kompetencjach i kwalifikacjach i/lub 50+) zgłaszające z własnej inicjatywy potrzebę podniesienia kwalifikacji
9. Instytucja pośrednicząca	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie. Działania realizowane z EFS w ramach WRPO 2014+ są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi w PO WER. Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba, kryteria wyboru projektów.
12. Instrumenty terytorialne	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej

13. Tryb wyboru projektów	konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Instytucja Zarządzająca Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS), Związek ZIT. Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej (DPR).
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Poddziałania są zgodne z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 2. Staże i praktyki oraz inne formy wsparcia realizowane w ramach WRPO 2014+, będą zgodnie z Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 3. Okres realizacji projektu nie przekracza: przy projektach I typu Wsparcie uczniów/wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w doskonaleniu ścieżek edukacyjnych i zawodowych – 36 miesiące, przy projektach II typu Kształcenie zawodowe dorosłych - 24 miesięcy. 4. Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół i pracodawców w odniesieniu do zawodów i kompetencji. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona we współpracy z pracodawcami, powiatowymi urzędami pracy oraz szkołami, a wyniki powinny być przekazane organom prowadzącym szkoły (starostwa). Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę uprawnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. W zakresie wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych diagnoza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. Wnioski z diagnozy muszą stanowić element wniosku o dofinansowanie. 5. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne (nakłady środków na ich realizację) nie ulegnie zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie (średniomiesięcznie). W przypadku staży zawodowych obejmujących realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami wsparcie kierowane jest do tych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu

	na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia. 6.Integralnym elementem działań projektowych jest współpraca szkół lub placówek systemu oświaty z podmiotami z otoczenia społeczno gospodarczego (m.in. pracodawcy, przedsiębiorcy, instytucje rynku pracy). 7. Wsparcie udzielane w ramach WRPO 2014+ na rzecz wyposażenia szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz szkół i placówek kształcenia zawodowego wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU jest realizowane zgodnie z warunkami wskazanymi w podrozdziale 6.1 pkt 17. Kryterium wynika z *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.* 8. Beneficjent zapewni funkcjonowanie, ze środków innych niż europejskie, utworzonych w ramach projektu CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. 9. W kryteriach wyboru projektów (typ I i II) dodatkowo punktowane będą projekty, w których kierunki kształcenia będą zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy w branżach zidentyfikowanych jako branże o największym potencjale rozwojowym i/lub branżach strategicznych dla danego regionu (w ramach smart specialisation). 10. W przypadku realizacji projektów (typ I), w których przewidziano doskonalenie zawodowe nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodów dodatkowo punktowane zostaną te projekty, które będą zakładały realizacje studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego/instruktora praktycznej nauki zawodu w ramach nowowprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo tworzenia nowych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego. 11. W kryteriach wyboru projektów (typ I) dodatkowo punktowane będą projekty, w których pracodawcy lub przedsiębiorcy partycypują finansowo w wymiarze co najmniej 5 % w kosztach organizacji i prowadzenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. 12. W kryteriach oceny strategicznej ZIT AKO punktowane jest: prowadzenie przez wnioskodawcę w okresie realizacji projektu biura projektu na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy, uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji po opuszczeniu programu przez nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, wsparcie zawodów, na które wystepuje deficyt na rynku pracy. 13. Projekty których jednym z elementów będzie zakup sprzętu lub infrastruktury (w tym w ramach cross-financingu) w szkołach i placówkach edukacyjnych będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana przez Projektodawcę trwałość inwestycji z EFS. 14. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 15. Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: a) [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w

	regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie]. 16. Wsparcia nie uzyska projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[197]. 17. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+. 18. Projekt (typ II) zakłada wsparcie dla co najmniej 60 osób. W przypadku skierowania wsparcia wyłącznie dla grupy 50+ zakłada się objęcie wsparciem minimum 30 osób. 19. W przypadku realizacji szkoleń lub kursów zawodowych zakończą się one egzaminem i uzyskaniem certyfikatu/dyplomu potwierdzającego nabycie, podwyższenie lub dostosowanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie. 20. W kryteriach wyboru projektów(typ II) dodatkowo punktowane będą projekty zakładające wsparcie uczenia się w formach pozaszkolnych organizowanych we współpracy z pracodawcami (np. kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych itp.). 21. W kryteriach wyboru projektów (typ II) dodatkowo punktowane będą projekty skierowane wyłącznie do osób w wieku 50 i więcej lat. 22. W kryteriach wyboru projektów(typ II) dodatkowo punktowane będą projekty skierowane wyłącznie do osób w wieku od 25 lat o niskich kwalifikacjach. 23. W kryteriach wyboru projektów (typ II) dodatkowo punktowane premiowane będą projekty, których minimum 90% uczestników uzyska kwalifikacje. 24. W kryteriach wyboru projektów (typ II) dodatkowo punktowane będą projekty skierowane wyłącznie do osób, które nie uczestniczyły we wsparciu LLL (life long learning) oferowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń.

[197] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

	(maks. 10% wartości projektu)
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	W ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach przedmiotowego poddziałania wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 20% wydatków projektu
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*): - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. Forma płatności: Zaliczkowa
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1). 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn. zm.).
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	3 355 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie	90% kosztów kwalifikowanych

z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	10% kosztów kwalifikowanych
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu wynosi 50 tys. PLN
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

Kompetencja – Kompetencja to wyodrębniony zestaw efektów uczenia się/kształcenia. Opis kompetencji zawiera jasno określone warunki, które powinien spełniać uczestnik projektu ubiegający się o nabycie kompetencji, tj. wyczerpującą informację o efektach uczenia się dla danej kompetencji oraz kryteria i metody ich weryfikacji. (za: WLWK)

Kwalifikacje w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji (ustawa Prawo oświatowe)

Niskie kwalifikacje – w świetle Międzynarodowej Standaryzacji Statystyki Edukacyjnej (International Standard Classification of Education, ISCED) osoba o niskich kwalifikacjach to ta, która charakteryzuje się wykształceniem: na poziomie do ISCED 3 włącznie (zgodnie z ISCED 2011).

Młodociany (pracownik) to osoba, która ukończyła 16 lat, a nie przekroczyła 18 lat.

Kształcenie dualne – to system kształcenia polegający na realizacji kształcenia praktycznego bezpośrednio u pracodawcy na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego równolegle z kształceniem teoretycznym, które może być prowadzone w szkole lub w formach pozaszkolnych. Młody człowiek podejmujący kształcenie w tym systemie staje się młodocianym pracownikiem. Młodociany pracownik w systemie dualnym posiada podwójny status prawny: jest jednocześnie młodocianym pracownikiem (obowiązuje go np. kodeks pracy) oraz uczniem (obowiązuje wobec niego ustawa o systemie oświaty).

Sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek to zespoły nauczycieli z różnych szkół i placówek, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia własnej pracy, w szczególności poprzez wymianę doświadczeń.

Programy wspomagania służy pomocą szkole lub placówce w wykonywaniu przez nią zadań. Zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły i odpowiada na jej specyficzne potrzeby. Wspomaganie szkół i placówek powinno uwzględniać także wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego oraz wyniki egzaminów zewnętrznych.

Uczenie się przez całe życie (Lifelong Learning – LLL) obejmuje wszelkie działania związane z uczeniem się podjęte w życiu, w celu poszerzenia wiedzy, udoskonalenia umiejętności/kompetencji i/lub kwalifikacji z powodów osobistych, społecznych i/lub zawodowych.

Uczenie się formalne obejmuje wszelkie szkolne formy edukacji, jak również szkolenia i kursy kwalifikacyjne wymagane przez prawo lub niezbędne do wykonywania zawodu. Odbywa się w instytucjach edukacyjnych i szkoleniowych oraz prowadzi do uzyskania kwalifikacji potwierdzonych dokumentem, np. świadectwem, dyplomem. Kształcenie w systemie instytucjonalnym, którego wyróżnikiem jest nie tyle miejsce (np. szkoła lub instytucja szkoląca), co program umożliwiający zdobycie uznawanych w danym systemie prawnym kwalifikacji.

Uczenie się pozaformalne obejmuje wszelkie instytucjonalne formy uczenia się zachodzące poza formalnym systemem kwalifikacji/programami kształcenia. Edukacja prowadzona jest w formie np. studiów podyplomowych, kursów, szkoleń (w tym „na odległość") oraz prowadzi do uzyskania umiejętności potrzebnych w życiu zawodowym, społecznym czy osobistym. Uczestnictwo w takim kształceniu może kończyć się uzyskaniem świadectwa, lecz nie powoduje zmiany w poziomie wykształcenia. Kształcenie instytucjonalne i sformalizowane realizowane poza programami umożliwiającymi zdobycie uznawanych w danym systemie prawnym kwalifikacji (typowym przykładem są szkolenia oparte na doświadczeniu firm, korporacji, organizacji społecznych).

Uczenie się nieformalne obejmuje różne, niezinstytucjonalizowane formy uzyskiwania wiedzy lub doskonalenia umiejętności, w postaci zamierzonej (samokształcenie) lub niezamierzonej. Kształcenie zamierzone (samodzielne uczenie się) i niezamierzone (występujące bezwiednie w sytuacjach życia codziennego, także w pracy poza organizowanymi tam szkoleniami formalnymi i pozaformalnymi).

Kształcenie ustawiczne obejmuje kształcenie w szkołach dla dorosłych, a także uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych przez osoby, które spełniły obowiązek szkolny.

2.9 OŚ PRIORYTETOWA 9. INFRASTRUKTURA DLA KAPITAŁU LUDZKIEGO

1. Fundusz	Nazwa Funduszu	Wkład ze środków unijnych na Oś priorytetową (EUR)
	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	261 600 000,00
2. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	

Opisy Działań w ramach Osi Priorytetowej 9.

2.9.1. Działanie 9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	
	Poddziałanie 9.1.1.	Infrastruktura ochrony zdrowia
	Poddziałanie 9.1.2.	Infrastruktura społeczna
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	09 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
	Priorytet inwestycyjny	9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
3. Cel szczegółowy działania	Poprawiona dostępność infrastruktury zdrowotnej i społecznej, przede wszystkim poprzez inwestycje w modernizację obiektów ochrony zdrowia i społecznych o znaczeniu regionalnym i lokalnym oraz wyposażenie ich w nowoczesny sprzęt.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi (osoby) Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury społecznej (osoby/rok)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba wspartych podmiotów leczniczych (szt.) Liczba wspartych obiektów infrastruktury społecznej (szt.) Liczba obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej (szt.) Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (osoby)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 9.1.1.	Infrastruktura ochrony zdrowia Projekty podmiotów leczniczych o znaczeniu regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym[198], polegające m.in. na: a) przeprowadzeniu niezbędnych z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych prac remontowo-budowlanych, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób

[198] **Wsparcie otrzymają** podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia **z wyłączeniem** podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (tj. podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego, podmiotów leczniczych, a także przedsiębiorców powstałych z ich przekształcenia, utworzonych przez ministra lub centralny organ administracji rządowej, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, instytuty badawcze prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych, uczestniczące w systemie ochrony zdrowia).

		starszych i z niepełnosprawnościami, b) wyposażeniu w sprzęt medyczny, c) rozwiązaniach w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt) – wyłącznie jako element projektu. Projekty mogą być realizowane jedynie, jeśli dotyczą : a) świadczeń zdrowotnych w zakresie chorób będących przyczyną dezaktywizacji zawodowej (choroby układu krążenia, nowotworowe, układu kostno-stawowo i mięśniowego, układu oddechowego, choroby psychiczne)[199] oraz wynikających ze specyficznych zdiagnozowanych potrzeb regionalnych[200] b) świadczeń zdrowotnych, istotnych z punktu widzenia trendów demograficznych, tj. w zakresie ginekologii, położnictwa, neonatologii, pediatrii oraz innych jednostek zajmujących się leczeniem dzieci[201], a także dla podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie opieki geriatrycznej[202], długoterminowej, paliatywnej i hospicyjnej.
	Poddziałanie 9.1.2	Infrastruktura społeczna a) inwestycje w ramach rozwoju mieszkalnictwa chronionego i/lub wspomaganego (w oparciu o istniejącą infrastrukturę, przebudowa, modernizacja i wyposażenie zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania) – w powiązaniu z procesem aktywizacji zawodowej i do momentu osiągnięcia samodzielności ekonomicznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (z wyłączeniami wynikającymi z Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020 oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych)[203]; b) wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania regionalnej infrastruktury usług społecznych, powiązane z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług[204] (np. specjalistyczne placówki terapeutyczno-opiekuńcze, ośrodki aktywizacji społeczno-zawodowej, placówki wsparcia dziennego, w tym kluby seniora, instytucje opieki wytchnieniowej, dzienne domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, rodzinne domy dziecka, placówki reintegracyjne, realizujące usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności CIS i ZAZ) –

[199] Zgodnie z *Policy Paper dla ochrony zdrowia.*
[200] Jeżeli zostaną zidentyfikowane takie potrzeby, inwestycje prowadzone w ramach tego narzędzia mogą dotyczyć także podmiotów udzielających świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej
[201] M.in. kardiologii, kardiochirurgii dziecięcej, chirurgii dziecięcej, neurologii dziecięcej, psychiatrii dziecięcej, hematologii i onkologii dziecięcej
[202] Dopuszcza się możliwość wsparcia inwestycji, polegających na modernizacji lub tworzeniu oddziałów geriatrycznych w szpitalach ponadregionalnych.
[203] Możliwa będzie także interwencja wykraczająca poza części wspólne budynków mieszkalnych.
[204] Tam, gdzie bardziej zasadne jest zastosowanie form instytucjonalnych, ich wsparcie również będzie możliwe.

		modernizacja, przebudowa, adaptacja lokalu lub budynku (w uzasadnionych przypadkach rozbudowa, nadbudowa, budowa budynku [205]), zakup wyposażenia; c) wsparcie inwestycji z zakresu dostosowania infrastruktury pieczy zastępczej[206], w tym placówek wsparcia dziennego i opieki nad młodzieżą do świadczenia usług w tym zakresie (np. świetlice pozaszkolne, środowiskowe) oraz poprawa infrastruktury pieczy zastępczej i przekształcenia placówek opiekuńczo-wychowawczych w kierunku rodzinnej pieczy zastępczej – modernizacja, przebudowa, adaptacja lokalu lub budynku (w uzasadnionych przypadkach rozbudowa, nadbudowa, budowa budynku [207]), zakup wyposażenia; d) wsparcie inwestycji z zakresu tworzenia i funkcjonowania placówek świadczących usługi opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, (żłobki, kluby dziecięce[208]) oraz działań na rzecz zwiększania liczby miejsc w istniejących instytucjach (wyposażenie, dostosowanie, adaptacja[209], w uzasadnionych przypadkach budowa nowych obiektów)[210]. **Projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą realizowane w ścisłym połączeniu z działaniami podejmowanymi w ramach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego, który pełni funkcję wiodącą w tym obszarze interwencji.**
7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 9.1.1	1. w przypadku projektów dotyczących wsparcia podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatrii, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej - podmioty wykonujące działalność leczniczą, udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne) 2. w przypadku pozostałych projektów - podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, przedsiębiorcy, jednostki budżetowe oraz lekarze i pielęgniarki, którzy wykonują swój zawód

[205] z zastrzeżeniem Rozdziału 8. *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.*
[206] Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
[207] z zastrzeżeniem Rozdziału 8. *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.*
[208] Zgodnie z Ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. 2016 r., poz. 157 ze zm.) oraz z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełnić lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy dotyczących żłobków i klubów dziecięcych (Dz.U. 2014, poz. 925) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobu lub klubie dziecięcym, wolontariusza oraz dziennego opiekuna (Dz. U. poz. 368).
[209] Zgodnie z *Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020* (Podrozdział 5.2).
[210] z zastrzeżeniem Rozdziału 8. pkt. 7 *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*

		w ramach działalności leczniczej i udzielają świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne) 3. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne 4. uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego
	Poddziałanie 9.1.2	1. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne 2. podmioty utworzone przez jst realizujące zadania publiczne 3. organizacje pozarządowe i inne podmioty wymienione w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie 4. instytucje pomocy i integracji społecznej 5. jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej 6. uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 9.1.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.

	Poddziałanie 9.1.2	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naboru wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Powiązanie interwencji Poddziałania 9.1.2 z Poddziałaniami 6.4.1 *Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi*, 7.1.2 *Aktywna integracja – projekty konkursowe* oraz 7.2.2 *Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe* finansowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, który pełni funkcję wiodącą w tym obszarze interwencji. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy	
13. Tryby wyboru projektów	Poddziałanie 9.1.1.	konkursowy, pozakonkursowy
	Poddziałanie 9.1.2.	konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej	
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów.	
	Poddziałanie 9.1.1.	1. Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, <u>warunkiem koniecznym</u> do podejmowania interwencji w zakresie ochrony zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia (pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia) *Planem działań w sektorze zdrowia*, przygotowywanym przez IZ WRPO 2014+. 2. Projekt jest realizowany wyłącznie w podmiocie posiadającym umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych w zakresie zbieżnym z zakresem projektu, a w przypadku projektu przewidującego rozwój działalności medycznej lub zwiększenie potencjału w tym zakresie, pod warunkiem zobowiązania się tego podmiotu do posiadania takiej umowy najpóźniej w kolejnym okresie kontraktowania świadczeń po zakończeniu realizacji projektu.

	Poddziałanie 9.1.1.	3. Podejmowane będą wyłącznie inwestycje zweryfikowane zidentyfikowanymi deficytami i potrzebami uwzględniającymi sytuację demograficzną i epidemiologiczną (odpowiednio identyfikowaną na poziomie województwa lub powiatu – w zależności od specyfiki podmiotu leczniczego i oferowanych przez niego usług) oraz faktycznym zapotrzebowaniem i dostępnością infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze z wykorzystaniem **map potrzeb zdrowotnych, opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia**. 4. W drodze wyjątku od warunku określonego powyżej, do czasu przyjęcia wszystkich właściwych map potrzeb zdrowotnych, inwestycje dotyczące infrastruktury w kontekście opieki koordynowanej mające na celu wzmocnienie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz środowiskowych form opieki (zarówno w kontekście deinstytucjonalizacji oraz tworzenia środowiskowych form opieki) mogą być współfinansowane od razu po przyjęciu przez Komitet Sterujący Planu działań, pod warunkiem, że diagnoza lub dane w dostępnych rejestrach umożliwiają weryfikację zasadności ich realizacji. 5. Z uwagi na charakter świadczeń realizowanych w POZ, inwestycje prowadzone w ramach tego typu projektu mogą być ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 6. Zakres rzeczowy projektu nie może wykraczać poza elementy wynikające z wymogów płatnika w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach publicznego systemu ubezpieczeń zdrowotnych[211]. 7. Inwestycje polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów są niekwalifikowalne chyba, że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej. 8. Preferencyjnie traktowane będą projekty wspierające przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ i AOS, jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki. 9. Promowane będą projekty: efektywne kosztowo i realizowane przez podmioty, które wykazują największą efektywność finansową, przewidujące działania konsolidacyjne i inne formy współpracy podmiotów leczniczych, a także działania w zakresie reorganizacji i restrukturyzacji wewnątrz podmiotów leczniczych, w celu maksymalizacji wykorzystania infrastruktury, w tym sąsiadującej, oraz stopnia jej dostosowania do istniejących deficytów. 10. Budowa nowych obiektów ochrony zdrowia, rozbudowa placówek lub zwiększanie liczby łóżek będzie dopuszczalne w uzasadnionych przypadkach.

[211] Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1793 ze zm.).

		11. Inwestycje z zakresu Państwowego Ratownictwa Medycznego będą realizowane na poziomie krajowym. 12. Projekty z zakresu rozwoju infrastruktury informatycznej placówek ochrony zdrowia oraz usług społecznych będą realizowane w ramach Działania 2.1. *Rozwój elektronicznych usług publicznych* (lub jako element projektu w ramach Poddziałania 9.1.1.) 13. Projekty z zakresu termomodernizacji obiektów infrastruktury ochrony zdrowia i usług społecznych przewidziano do realizacji w ramach Działania 3.2 *Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym.*11. Działania związane z doskonaleniem kompetencji lekarzy - w tym POZ, będą realizowane w programie krajowym PO WER.
	Poddziałanie 9.1.2	1. Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych z EFRR są zgodne z *Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020* (Rozdział 8.) oraz z *Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020* (infrastruktura opiekuńcza dla dzieci do lat 3). 2. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze ekonomii społecznej są zgodne z *Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej*[212] oraz *Regionalnym Planem Rozwoju Ekonomii Społecznej*. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest zgodny z Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności oraz z kierunkami wskazanymi w *Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.*[213] 3. Wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania regionalnej infrastruktury usług społecznych w formie instytucjonalnej będzie dopuszczalne tylko w uzasadnionych przypadkach 4. Inwestycje w zakresie infrastruktury społecznej w ramach Działania 9.1 są realizowane w oparciu o analizę sytuacji wewnątrzregionalnej, obejmujacej elementy, o których mowa w podrozdziale 4.1 pkt. 4 Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020 5. Budowa nowej infrastruktury jest finansowana pod warunkiem, że zapewnienie odpowiedniej infrastruktury nie jest możliwe w inny sposób oraz że potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb i trendów

[212] Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, MPiPS, Załącznik do uchwały nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. (Monitor Polski 2014 poz. 811 tom 1)

[213] Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 N*owy wymiar aktywnej integracji,* MPiPS, 2013r.

		demograficznych w ujęciu terytorialnym. 6. Preferowane jest wsparcie infrastruktury, służącej zwiększaniu dostępności do usług świadczonych w lokalnej społeczności *(patrz słownik).* 7. Projekty dotyczące inwestycji w nową infrastrukturę opiekuńczą dla dzieci do lat 3 w pierwszej kolejności są realizowane w gminach, w których taka infrastruktura nie występuje. Wydatki na inwestycje są ponoszone pod warunkiem, że: a) zapewnienie odpowiedniej infrastruktury na potrzeby opieki nad dziećmi do lat 3 nie jest możliwe w inny sposób; b) potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym (w perspektywie kolejnych 3 lat); c) infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania, o której mowa w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020; d) ewentualna adaptacja infrastruktury opiekuńczej dla dzieci do lat 3 prowadzi do zwiększenia liczby miejsc opieki prowadzonych przez daną instytucję. 8. Finansowe wsparcie ze środków EFRR nie przysługuje na przedsięwzięcia, których realizacja współfinansowana jest ze środków Funduszu Dopłat w oparciu o ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz.U. 2015, poz. 833.).
	Działanie 9.1.	1. Wszystkie realizowane projekty powinny być dostępne, w tym uwzględniając konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami[214], zgodnie z zasadą uniwersalnego projektowania[215]. 2. W ramach jednego projektu beneficjent może łączyć dopuszczone w działaniu typy realizowanych operacji. 3. W ramach jednego konkursu dany beneficjent może aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.[216]

[214] Zgodnie z *Konwencją ONZ o prawach niepełnosprawnych.*

[215] o której mowa w *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.*

[216] Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

16. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Nie dotyczy
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków /planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.
20. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy.
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	96 300 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.

innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%	
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 9.1.1.	Projekty, których przedmiotem jest przeprowadzenie, niezbędnych z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, prac remontowo – budowlanych – minimalna wartość 500 tys. PLN. Zakup wyposażenia – minimalna wartość 250 tys. PLN.
	Poddziałanie 9.1.2.	Projekty, których elementem są roboty budowlane – minimalna wartość 100 tys. PLN. Zakup wyposażenia – minimalna wartość 50 tys. PLN.
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy	
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy	
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy	
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy	
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy	

AOS – Ambulatoryjna opieka specjalistyczna – polega na udzielaniu przez świadczeniodawców świadczeń opieki zdrowotnej osobom, które nie wymagają leczenia w warunkach całodobowych lub całodziennych. Świadczenia gwarantowane w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej są udzielane w poradniach specjalistycznych w przypadkach wynikających ze stanu zdrowia (także w domu chorego) przez lekarza posiadającego odpowiednie kwalifikacje albo przez inną osobę, która ma uprawnienia do udzielania świadczeń specjalistycznych (www.mz.gov.pl).

CIS (Centrum Integracji Społecznej) – podmiot reintegracji społecznej i zawodowej utworzony na podstawie przepisów Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1828) posiadający aktualny wpis do rejestru CIS prowadzonego przez właściwego wojewodę.

Deinstytucjonalizacja usług – proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności, realizowany zgodnie z „Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności" i wymagający z jednej strony rozwoju usług świadczonych w lokalnej społeczności, z drugiej – stopniowego ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej. Integralnym elementem deinstytucjonalizacji usług jest prewencja, mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej, a w przypadku dzieci – rozdzieleniu dziecka z rodziną i umieszczeniu w pieczy zastępczej.

Mieszkanie chronione – mieszkanie chronione, o którym mowa w art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniu chronionym oraz standard lokalu przeznaczonego na mieszkanie chronione zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. poz. 305).

Mieszkanie wspomagane – usługa świadczona w lokalnej społeczności w postaci mieszkania lub domu, przygotowującego osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewniającego pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia. Mieszkanie lub dom może być prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, spółki z większościowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego, towarzystwa budownictwa społecznego lub podmioty ekonomii społecznej w formie mieszkania:

i) treningowego, przygotowującego osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia. Usługa ma charakter okresowy i służy określonym kategoriom osób (w szczególności osobom opuszczającym pieczę zastępczą, osobom bezdomnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi) w osiągnięciu częściowej lub całkowitej samodzielności m.in. poprzez trening samodzielności, poradnictwo, pracę socjalną lub inne usługi aktywnej integracji;

ii) wspieranego, stanowiącego alternatywę dla pobytu w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Usługa ma charakter pobytu stałego lub okresowego (w przypadku potrzeby opieki w zastępstwie za opiekunów faktycznych). Służy osobom niesamodzielnym, w szczególności osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami, wymagającym wsparcia w formie usług opiekuńczych lub asystenckich.

Mieszkania wspomagane spełniają definicję usług społecznych świadczonych w społecznosci lokalnej oraz standardy określone w załaczniku nr 1 do Wytycznych *Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.*
Formą mieszkania wspomaganego nie jest mieszkanie socjalne.

Opieka instytucjonalna - usługi świadczone:
a) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób oraz w której:

i) usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby);

ii) wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców;

iii) mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki;

iv) mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem;

b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017, poz. 697) dla więcej niż 14 osób.

Opieka koordynowana – rozumiana jest jako rozwiązania organizacyjne (procesowe i technologiczne) mające na celu poprawę efektów zdrowotnych (outcomes) poprzez przezwyciężanie fragmentacji procesu leczenia (dostawy – udzielania – usług zdrowotnych) w wyniku zarządzania i koordynacji procesem udzielania (dostawy) usług zdrowotnych w oparciu o zasadę ciągłości leczenia pacjenta (continuum of care). Podstawą funkcjonowania systemu opieki koordynowanej jest wprowadzenie rozwiązań koncentrujących się nie na liczbie (output) jednostkowych świadczeń zdrowotnych udzielanych pacjentowi na rożnych poziomach systemu ochrony zdrowia (POZ, AOS, SZP), ale koncentrujących się na instrumentach zapewniających kontynuację procesu leczenia i osiąganiu optymalnych efektów (outcomes) interwencji medycznych.

Organizacja opieki koordynowanej (OOK) ma oddziaływać na zachowania uczestników systemu w taki sposób, aby uzyskiwać maksymalne wyniki przy możliwie minimalnych nakładach finansowych. Podstawowym zadaniem w tym przedsięwzięciu jest wykreowanie instytucji koordynatora opieki (care coordinator) nad pacjentem; podmiotu lub osoby, która pełniłaby rolę agenta (np. lekarz opieki podstawowej, działający samodzielnie, wielospecjalistyczna placówka ambulatoryjna opieki zdrowotnej lub sieci placówek, obejmująca m.in. opiekę podstawową, szpital oraz sieci placówek opieki ambulatoryjnej (podstawowej i specjalistycznej), organizacja o charakterze administracyjno-organizacyjnym). OOK ma przejąć rolę głównego dostawcy i organizatora opieki, który m.in. występuje w imieniu pacjenta wobec dostawców usług i dóbr („Konsolidacja i integracja opieki zdrowotnej" Adam Kozierkiewicz).

Osoba niesamodzielna – osoba, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego[217].

POZ – Podstawowa opieka zdrowotna – część systemu opieki zdrowotnej, zapewniająca wszystkim osobom uprawnionym do świadczeń zamieszkałym/przebywającym na terytorium Polski kompleksowe i skoordynowane świadczenia opieki zdrowotnej w miejscu zamieszkania. Świadczenia udzielane są w warunkach ambulatoryjnych (w gabinecie, poradni lub przychodni), a w przypadkach uzasadnionych medycznie, także w domu pacjenta (również w domu pomocy społecznej). Obejmują także profilaktyczną opiekę nad dziećmi i młodzieżą sprawowaną przez pielęgniarkę/higienistkę w środowisku nauczania i wychowania. (www.nfz.gov.pl)[218]

Usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej – usługi świadczone w interesie ogólnym, umożliwiające osobom niezależne życie w środowisku lokalnym. Usługi te zapobiegają odizolowaniu osób od rodziny i społeczności lokalnej, a gdy to nie jest możliwe, gwarantują tym osobom warunki życia jak najbardziej zbliżone do warunków domowych i rodzinnych oraz umożliwiają podtrzymywanie więzi rodzinnych i sąsiedzkich. Są to usługi świadczone w sposób:
a) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby) oraz jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym;
b) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą;
c) zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem;
d) gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców.

[217] Definicja zgodna z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020
[218] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.

Do usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej należą w szczególności:

i) usługi opiekuńcze, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, świadczone przez opiekunów faktycznych lub w postaci: sąsiedzkich usług opiekuńczych, usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania lub dziennych form usług opiekuńczych; do usług opiekuńczych należą także usługi krótkookresowego całodobowego i krótkookresowego dziennego pobytu, których celem jest zapewnienie opieki dla osób niesamodzielnych, w tym w zastępstwie za opiekunów faktycznych;

ii) usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

iii) usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach jest nie większa niż 30;

iv) usługi w domu pomocy społecznej o liczbie miejsc nie większej niż 30;

v) usługi asystenckie, świadczone przez asystentów na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami, umożliwiające stałe lub okresowe wsparcie tych osób i rodzin w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do ich aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego;

vi) usługi wspierania rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym:

- praca z rodziną, w tym w szczególności asystentura rodzinna, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja; usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia" lub „grupami samopomocowymi";
- pomoc w opiece i wychowaniu dziecka poprzez usługi placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i specjalistycznej oraz w formie pracy podwórkowej;
- pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu poprzez wsparcie rodzin wspierających;

vii) rodzinna piecza zastępcza oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego do 8 dzieci[219], a także placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-interwencyjnego do 14 osób, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

viii) usługi w postaci mieszkań chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

ix) usługi w postaci mieszkań wspomaganych, o ile liczba miejsc w mieszkaniu jest nie większa niż 12.

ZAZ (Zakład Aktywności Zawodowej) – rozwiązanie prawne wprowadzone art. 29-31 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i doprecyzowane Decyzją KE K(2007)3050 z dnia 27 czerwca 2007 r a także Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 w sprawie ZAZ. Nie jest samodzielną formą prawną – jest organizacyjnie i finansowo wydzieloną jednostką, która uzyskała status ZAZ. O jego utworzenie ubiegać się mogą jednostki i organizacje wymienione w ustawie (powiat, gmina, fundacja, stowarzyszenie, inna organizacja społeczna), których statutowym zadaniem jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. ZAZ tworzy się przede wszystkim w celu rehabilitacji zawodowej poprzez zatrudnianie osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i określonych w

[219] W razie konieczności umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego rodzeństwa, za zgodą dyrektora tej placówki oraz po uzyskaniu zezwolenia wojewody, dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci (maksymalnie 10).

ustawie grup osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną), a także przygotowania ich do życia w otwartym środowisku. ZAZ może prowadzić działalność usługowo-wytwórczą. Zgodnie z KPRES ZAZ przynależy do dwóch grup podmiotów ekonomii społecznej: podmiotów reintegracyjnych oraz podmiotów sfery gospodarczej.

2.9.2. Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych

1. Działanie/ poddziałania	Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych	
	Poddziałanie 9.2.1.	Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych
	Poddziałanie 9.2.2.	Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych w ramach ZIT dla rozwoju AKO
	Poddziałanie 9.2.3	Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych – instrumenty finansowe
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
	Priorytet inwestycyjny	9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
3. Cel szczegółowy działania	Ograniczona skala ubóstwa na obszarach rewitalizowanych	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich (osoby)	
5. Lista wskaźników produktu	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m^2)	
6. Typy projektów	Poddziałanie 9.2.1 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych	Przedsięwzięcia wynikające z kompleksowych Programów Rewitalizacji (wpisanych do Wykazu programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego) dotyczące zdegradowanych fizycznie, społecznie i gospodarczo obszarów miast, dzielnic miast oraz terenów wiejskich, terenów powojskowych i poprzemysłowych wymagających odnowy, czy restrukturyzacji, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązywania problemów społecznych, w ramach projektów obejmujących: 1. Budowę[220], przebudowę, rozbudowę, adaptację lub remonty: budynków, obiektów i przestrzeni wraz z przyległym otoczeniem znajdujących się na obszarach rewitalizacji[221] (w tym m.in., domy dziecka, ośrodki walki

[220] Co do zasady nie przewiduje się stosowania tego typu projektu. Budowa nowych budynków **dopuszczona jest jedynie w uzasadnionych przypadkach** oraz przy założeniu, że będzie to najbardziej opłacalne z punktu widzenia sytuacji projektu. W uzasadnieniu potrzeby realizacji takiego przedsięwzięcia wnioskodawca będzie musiał wykazać również zintegrowanie nowopowstałej infrastruktury z projektami społecznymi. Zarówno przedsięwzięcie infrastrukturalne jak i miękkie będą musiały w ścisły sposób spełniać cele społeczne rewitalizacji wyznaczone w Programie Rewitalizacji.

221 Co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy to inicjatyw społecznych nakierowanych np. na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego.

		z patologiami społecznymi, poradnie psychologiczne, świetlice dla dzieci i młodzieży, instytucje kultury, domy kultury, centra aktywności obywatelskiej, Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz obiekty służące wsparciu osób wykluczonych) w celu przywrócenia i/lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych, w tym np.: a) remont lub przebudowę elewacji, fasad i dachów budynków oraz pomieszczeń, b) remont, przebudowę, modernizację instalacji: np. grzewczych, elektrycznych, gazowych i wodno-kanalizacyjnych w budynkach, c) zagospodarowanie przyległego terenu: np. budowę, remont, przebudowę małej architektury, ogrodzeń (tylko w przypadku, kiedy są częścią większego projektu rewitalizacyjnego). 2. Wsparcie inwestycyjne w zakresie budowy, przebudowy, rozbudowy oraz wyposażenia obiektów na potrzeby funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.[222] 3. Poprawę funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i rewitalizowanego terenu (tylko w przypadku, kiedy są częścią większego projektu rewitalizacyjnego) w tym: a) budowę, rozbudowę, przebudowę, modernizację lub remont dróg lokalnych na rewitalizowanym terenie (jedynie jako element szerszego projektu rewitalizacyjnego i wówczas gdy przyczyni się do fizycznej, gospodarczej i społecznej rewitalizacji i regeneracji **obszarów miejskich lub miejskich obszarów funkcjonalnych** jako element kompleksowych programów rewitalizacji). b) budowę, remonty lub przebudowę chodników i przejść dla pieszych oraz wszelkiej infrastruktury pozwalającej na zwiększenie bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów (np. ścieżki rowerowe), wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia (tylko w przypadku, kiedy są częścią większego projektu rewitalizacyjnego). 4. Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych rewitalizowanego terenu w tym wyburzanie budynków i uporządkowanie przestrzeni publicznej (tylko w przypadku, kiedy jest częścią większego projektu rewitalizacyjnego). 5. Renowację wspólnych części wielorodzinnych budynków mieszkalnych[223] (tylko w przypadku, kiedy jest częścią większego projektu rewitalizacyjnego).

[222] Patrz Słownik do Działania 7.3
[223] Kompleksowe projekty dotyczące mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego mogą uzyskać wsparcie w ramach Poddziałania 9.1.2

		Spośród wymienionych typów projektu, jedynie typ 1 i 2 mogą być realizowane samodzielnie.
	Poddziałanie 9.2.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych w ramach ZIT dla rozwoju AKO	W ramach działania realizowane będą inwestycje polegające na: - rewitalizacji miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych poprzez przebudowę/ adaptację/ remont budynków/ obiektów zdegradowanych, przestrzeni użyteczności publicznej wraz z całym otoczeniem, - renowację wspólnych części wielorodzinnych budynków (tylko w przypadku, kiedy są częścią większego projektu rewitalizacyjnego), - poprawę funkcjonalności ruchu pieszego, kołowego, estetyki przestrzeni publicznej rewitalizowanego obszaru (tylko w przypadku, kiedy są częścią większego projektu rewitalizacyjnego). Wnioskodawcy w swoich projektach zobowiązani będą uwzględniać przedsięwzięcia wynikające z Programów Rewitalizacji zdegradowanych fizycznie, społecznie i gospodarczo obszarów miast, dzielnic miast oraz terenów wiejskich, terenów powojskowych i poprzemysłowych wymagających odnowy, czy restrukturyzacji, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązywania problemów społecznych (działania rewitalizacyjne dotyczyć będą m.in. adaptacji, przebudowy, remontów budynków, dróg, chodników, poprawy funkcjonowania ruchu kołowego i pieszego, miejsc postojowych, terenów/miejsc zielonych, małej architektury, tworzenia warunków dla działalności podmiotów realizujących zadania społeczne, edukacyjne, zapobiegających wzrostowi przestępczości i patologiom społecznym, zapobiegania lub łagodzenia zjawisk wykluczenia społecznego, tworzenie miejsc odpoczynku, zabaw, spotkań).
	Poddziałanie 9.2.3	Instrumenty finansowe przeznaczone na rzecz rewitalizacji miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych

7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 9.2.1	Beneficjentami mogą być następujące podmioty, których projekt został ujęty w Programie Rewitalizacji: 1.Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia 2. Jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną 3. Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych 4. Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną 5. Szkoły wyższe 6. Jednostki naukowe 7. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe 8. Instytucje kultury 9. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia 10.Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych 11.Instytucje otoczenia biznesu 12.Administracja rządowa 13.Partnerzy społeczni i gospodarczy 14.Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe 15.Przedsiębiorcy 17.Podmioty ekonomii społecznej 18.Podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym.
	Poddziałanie 9.2.2	Beneficjentami mogą być następujące podmioty, których projekt został ujęty w Programie Rewitalizacji: - jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, - jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, - podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych, - jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, - administracja rządowa, - partnerzy społeczni i gospodarczy, - spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, - przedsiębiorcy, - porozumienia w/w podmiotów, - podmioty ekonomii społecznej.
	Poddziałanie 9.2.3	Bank Gospodarstwa Krajowego jako podmiot wdrażający instrument finansowy, o którym mowa w art. 2 pkt. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013.
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 9.2.1 i 9.2.3	Nie dotyczy

	Poddziałanie 9.2.2	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 9.2.1.	W poddziałaniu 9.2.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI
	Poddziałanie 9.2.2	Projekty wynikające ze Strategii ZIT dla rozwoju AKO
	Poddziałanie 9.2.3	Nie dotyczy
13. Tryby wyboru projektów	Poddziałanie 9.2.1	konkursowy
	Poddziałanie 9.2.2.	konkursowy
	Poddziałanie 9.2.3	Pozakonkursowy – w zakresie wyboru podmiotu wdrażającego instrument finansowy.
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 9.2.1 i 9.2.3	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Departament Wdrażania Programu Regionalnego Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej
	Poddziałanie 9.2.2	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca – Departament Wdrażania Programu Regionalnego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. W przypadku Poddziałania 9.2.3 ewentualne dodatkowe limity oraz ograniczenia w zakresie realizacji projektów są określone we właściwych przepisach mających zastosowanie do instrumentów finansowych. 1. W ramach Działania realizowane będą **projekty rewitalizacyjne**[224] wynikające z programu rewitalizacji, tj. zaplanowane w programie rewitalizacji i ukierunkowane na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązane z treścią i celami programu rewitalizacji zgłoszone do objęcia	

[224] Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r., poz. 1460 ze zm.) - art. 2 pkt 18, Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020" (Minister Infrastruktury i Rozwoju, sierpień 2016 rok) - pkt 5 ppkt 1 lit. f Załącznika do Wytycznych, pkt 5 ppkt 1 lit. g Załącznika do Wytycznych.

	albo objęte współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych. 2. Preferencja dla projektów kompleksowych, obejmujących jak największą liczbę elementów wskazanych w pkt. 6. *(nie dotyczy Poddziałania 9.2.3*) 3. Dodatkowo preferowany będzie wpływ projektu na promocję ekonomii społecznej. *(nie dotyczy Poddziałania 9.2.3)* 4. Zadania inwestycyjne realizowane w ramach Działania muszą przyczyniać się do rozwiązywania zdiagnozowanych w ramach Programu Rewitalizacji problemów społecznych. Wsparcie w ramach Działania musi być komplementarne ze wsparciem kierowanym na cele zbieżne z zakresem interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (w zakresie projektów realizowanych lub planowanych do realizacji). 5. Dopuszczone będą jedynie projekty komplementarne z innymi projektami lub działaniami społecznymi (spełniającymi cele Europejskiego Funduszu Społecznego). Ocenie podlega związek projektu z innymi przedsięwzięciami na danym obszarze rewitalizowanym, wpisującymi się w cele EFS (projekty w trakcie lub planowane do realizacji) na poziomie spełniania celów właściwego Programu Rewitalizacji. Powyższa komplementarność weryfikowana będzie w oparciu o zapisy właściwego Programu Rewitalizacji. 6. Dla projektów zintegrowanych z działaniami z celami zbieżnymi z zakresem interwencji EFS przewidziane będą dodatkowe preferencje (projekty realizowane lub planowane do realizacji). *(nie dotyczy Poddziałania 9.2.3)* 7. Wskazane zintegrowanie musi zachodzić co najmniej w jednym z przytoczonych aspektów: podmiotowym, partnerstwa, przedmiotowym, obiektu, bezpośredniej grupy docelowej lub projekty warunkują się wzajemnie/stanowią następujące po sobie etapy określonego programu działania. *(nie dotyczy Poddziałania 9.2.3)* 8. Do wsparcia w ramach Działania nie mogą zostać wybrane operacje, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[225]. 9. Obszary rewitalizowane będą wyznaczane z uwzględnieniem kryteriów społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, technicznych i przestrzenno-funkcjonalnych, z uwzględnieniem stopnia nasilenia problemów społecznych na danym obszarze, głównie związanych z deprywacją materialną i społeczną mieszkańców danego obszaru. Ponadto przedsięwzięcia infrastrukturalne finansowane z EFRR powinny być powiązane z realizacją celów w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem zbieżnych z interwencją EFS. Szczegółowe zasady wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji oraz kształt Programów Rewitalizacji określają *Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+*. 10. Realizowane w ramach Działania projekty w zakresie kultury muszą

[225] Na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

	przyczyniać się do osiągania wymiernych i trwałych korzyści społeczno-gospodarczych, w tym poprzez zwiększenie potencjału turystycznego, rozwoju e-kultury oraz przemysłów kreatywnych i przemysłów kultury. 11. Wysokość kosztów kwalifikowanych projektów w zakresie kultury, których celem jest poprawa spójności społecznej dzięki umożliwieniu lepszego dostępu do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, nie będzie przekraczać 2 mln euro 12. Inwestycje w drogi lokalne muszą zawsze stanowić jedynie część kompleksowego projektu realizowanego w ramach Działania 9.2, element uzupełniający, **niedominujący w całym projekcie.** 13. Zakres projektu nie może dotyczyć wyłącznie podniesienia estetyki przestrzeni. 14. . Składany wniosek o dofinansowanie musi wynikać z zapisów Programu Rewitalizacji właściwego dla danego obszaru rewitalizacji. Musi być możliwa identyfikacja projektu określonego we wniosku o dofinansowanie z projektem rewitalizacyjnym określonym w Programie Rewitalizacji zgodnie z definicją projektu rewitalizacyjnego. W ramach wniosku o dofinansowanie można łączyć przedsięwzięcia wykazane w ramach Programu Rewitalizacji właściwego dla danego obszaru, zgodnie z typologią projektów przedstawioną w SZOOP. *(nie dotyczy Poddziałania 9.2.3)* 15. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze ekonomii społecznej są zgodne z *Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej*[226]. 16. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych *(nie dotyczy Poddziałania 9.2.3).* 17. Brak możliwości składania jednocześnie w naborach z alokacji ogólnej WRPO 2014+ jak i w ramach instrumentów terytorialnych ZIT/OSI projektów dotyczących tego samego zakresu rzeczowego. 18. 18. W Poddziałaniu 9.2.3 wsparciem mogą zostać objęte typy projektów wynikające z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, będące przedmiotem *Analizy ex-ante w zakresie możliwości zastosowania instrumentów finansowych w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020*, rekomendującej wykorzystanie Instrumentów Finansowych w ramach PI 9b.
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Wśród spodziewanych typów przedsięwzięć nie można wykluczyć projektów zintegrowanych, wymagających finansowania krzyżowego, związanych m.in. z kształtowaniem postaw społecznych i włączenia lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne (maks. 10% na poziomie projektu).
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy

[226] Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, MPiPS, Załącznik do uchwały nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. (Monitor Polski 2014 poz. 811 tom 1).

18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 9.2.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.2.1 i 9.2.2	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków/ planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.	
20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy	
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	80 000 000,00	
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 9.2.1 i 9.2.2	Projekty nie objęte pomocą publiczną, pomocą de minimis oraz niegenerujące dochodu w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013; – maks. 75% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną, pomocą de minimis lub generujące dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 – zgodnie z właściwymi schematami pomocy publicznej, pomocy de minimis, lub zasadami określania wysokości dofinansowania dla projektów generujących dochód, jednak nie więcej niż 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji
	Poddziałanie 9.2.3	Maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR wynosi 85%.
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85% kosztów kwalifikowanych inwestycji (dotyczy wyłącznie projektów nie objętych pomocą publiczną, pomocą de minimis oraz niegenerujących dochodu w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013)	

24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 9.2.1 i 9.2.2	15%
	Poddziałanie 9.2.3	15% wnoszony na zasadach, o których mowa w art. 38 ust. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość dofinansowania projektu wynosi 500 tys. PLN Maksymalna wartość dofinansowania projektu określona zostanie w dokumentacji konkursowej. *(nie dotyczy Poddziałania 9.2.3)*	
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy	
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	26 000 000,00 EUR	
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Podmiot wdrażający instrument finansowy, który będzie udzielał wsparcia na rzecz ostatecznych odbiorców.	
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Wsparcie na rzecz ostatecznych odbiorców instrumentu finansowego będzie udzielane poprzez instrument pożyczkowy.	
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną; podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych; jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną; szkoły wyższe; jednostki naukowe; osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe; instytucje kultury; organizacje pozarządowe i stowarzyszenia; kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych; instytucje otoczenia biznesu; administracja rządowa; partnerzy społeczni i gospodarczy; spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; przedsiębiorcy;; podmioty ekonomii społecznej; podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym.	

2.9.3. Działanie 9.3. Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

1. Działanie/ Poddziałanie	Działanie 9.3. Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej[227]	
	Poddziałanie 9.3.1	Inwestowanie w rozwój infrastruktury przedszkolnej
	Poddziałanie 9.3.2	Inwestowanie w rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego
	Poddziałanie 9.3.3.	Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacji ogólnokształcącej
	Poddziałanie 9.3.4	Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej w ramach ZIT dla MOF Poznania
	Poddziałanie 9.3.5	Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej w ramach ZIT dla rozwoju AKO
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	Priorytet Inwestycyjny 10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej
3. Cele szczegółowe działania	Poddziałanie 9.3.1.	Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej.
	Poddziałanie 9.3.2.	Poprawione warunki kształcenia zawodowego.
	Poddziałanie 9.3.3.	Poprawione warunki edukacji ogólnokształcącej.
	Poddziałanie 9.3.4. i 9.3.5.	Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej. Poprawione warunki kształcenia zawodowego. Poprawione warunki edukacji ogólnokształcącej.
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 9.3.1.	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej (osoby).
	Poddziałanie 9.3.2.	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego (osoby).
	Poddziałanie 9.3.3.	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej (osoby).
	Poddziałanie 9.3.4. i 9.3.5.	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego (osoby).
5. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 9.3.1.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej (szt.). Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (osoby)
	Poddziałanie 9.3.2.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego (szt.). Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (osoby).
	Poddziałanie 9.3.3.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej (szt.). Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (osoby).
	Poddziałanie 9.3.4. i 9.3.5.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego (szt.). Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (osoby).
6. Typy projektów	Poddziałanie 9.3.1.	Inwestycje w infrastrukturę wychowania przedszkolnego poprzez:

		a) adaptację, modernizację, przebudowę, rozbudowę oraz/lub wyposażenie i doposażenie (sprzęt i pomoce dydaktyczne służące realizacji zadań dydaktycznych) istniejących obiektów celem utworzenia nowych miejsc w przedszko-lach lub innych formach wychowania przedszkolnego, b) budowę i wyposażenie (sprzęt i pomoce dydaktyczne służące realizacji zadań dydaktycznych) nowych obiektów – tylko w uzasadnionych sytuacjach. Uzasadnienie wyjątków musi obejmować jasną argumentację danego zapotrzebowania na określonego typu infrastrukturę, analizę trendów demograficznych odpowiednich dla danego terytorium oraz analizę opcji wykazującą, że inne alter-natywy (adaptacja lub modernizacja) nie są wykonalne.
	Poddziałanie 9.3.2.	1. Inwestycje w infrastrukturę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne poprzez: a) przebudowę, rozbudowę, adaptację, modernizację i/lub wyposażenie (sprzęt, w tym nowoczesny sprzęt oraz materiały dydaktyczne służące kształceniu zawodowemu i ustawicznemu) istniejących obiektów, b) budowę i/lub wyposażenie (sprzęt, w tym wysokospecjalistyczny sprzęt technologiczny oraz pomoce dydaktyczne służące kształceniu zawodowemu i ustawicznemu) nowych obiektów – tylko w uzasadnionych sytuacjach. Uzasadnienie wyjątków musi obejmować jasną argumentację danego zapotrzebowania na określonego typu infrastrukturę, analizę trendów demograficznych odpowiednich dla danego terytorium oraz analizę opcji wykazującą, że inne alternatywy (adaptacja lub modernizacja) nie są wykonalne. 2. Inwestycje w infrastrukturę jednostek oświaty służących popularyzacji nauki i innowacji (tj. np. centra kreatywności, „Małe Koperniki”): - projekty popularyzujące wykształcenie techniczne czy innowacyjność, realizowane poza systemem oświaty, - projekty szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe promujące wśród dzieci i uczniów niższych poziomów edukacji specjalności techniczne najbardziej odpowiednie do potrzeb rynku pracy. Inwestycje w tym zakresie związane będą **głównie** z doposażeniem i wyposażeniem w sprzęt oraz modernizacją i adaptacją istniejących obiektów.
	Poddziałanie 9.3.3.	1. Inwestycje w infrastrukturę szkół i placówek systemu oświaty kształcenia ogólnego, w tym laboratoria do matematyki, nauk przyrodniczych i edukacji języków obcych, poprzez: - przebudowę, rozbudowę, adaptację, modernizację oraz/lub wyposażenie (sprzęt i pomoce dydaktyczne służące realizacji zadań dydaktycznych) istniejących

		obiektów oraz budowę i/lub wyposażenie (sprzęt i pomoce dydaktyczne służące realizacji zadań dydaktycznych) nowych obiektów – tylko w uzasadnionych sytuacjach. Uzasadnienie wyjątków musi obejmować jasną argumentację danego zapotrzebowania na określonego typu infrastrukturę, analizę trendów demograficznych odpowiednich dla danego terytorium oraz analizę opcji wykazującą, że inne alternatywy (adaptacja lub modernizacja) nie są wykonalne. - budowę infrastruktury wzmacniającej sprawność fizyczną uczniów - obiekty nowe, (z widownią maksymalnie do 200 miejsc) o następujących wymiarach boisk[228]: sale gimnastyczne (24m x 12m), sale sportowe (36m x 18/19m) i pośrednie – tylko w uzasadnionych sytuacjach oraz rozbudowa, przebudowa i modernizacja istniejących obiektów sportowych (np. boiska przyszkolne, sale sportowe). Uzasadnienie wyjątków musi obejmować jasną argumentację danego zapotrzebowania na określonego typu infrastrukturę, analizę trendów demograficznych odpowiednich dla danego terytorium oraz analizę opcji wykazującą, że inne alternatywy (adaptacja lub modernizacja) nie są wykonalne. 2. Inwestycje w infrastrukturę jednostek oświaty służących popularyzacji nauki i innowacji (tj. np. centra kreatywności, „Małe Koperniki”): - projekty promujące naukę i innowacje wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych kształcenia ogólnego, w tym również te realizowane poza systemem oświaty. W zakresie projektów dotyczących popularyzacji nauki i innowacji możliwe jest doposażenie i wyposażenie w sprzęt oraz modernizacja i adaptacja istniejących obiektów.
	Poddziałanie 9.3.4	I. Rozwój infrastruktury Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Poznaniu - modernizacja budynku Centrum oraz utworzenie nowych pracowni dydaktycznych wraz z ich wyposażeniem w nowoczesny sprzęt służący specjalistycznej dydaktyce zawodowej. II. Rozwój Infrastruktury Centrum Kształcenia Praktycznego w Swarzędzu - modernizacja istniejącego budynku, a także budowę nowego obiektu celem utworzenia nowych pracowni dydaktycznych wraz z ich wyposażeniem w nowoczesny sprzęt służący specjalistycznej techno-dydaktyce zawodowej. III. Rozwój infrastruktury pozostałych placówek kształcenia zawodowego na obszarze Metropolii Poznań Inwestycje w infrastrukturę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne. - przebudowa, rozbudowa, adaptacja i modernizacja

[228] Podane wymiary dotyczą wyłącznie boiska (od linii do linii). Ograniczenie to nie dotyczy nowych boisk przyszkolnych.

		obiektów szkoleniowych jak również wyposażenie w nowoczesny i wysokospecjalistyczny sprzęt technologiczny i materiały dydaktyczne służące kształceniu zawodowemu i ustawicznemu
	Poddziałanie 9.3.5.	W działaniu tym możliwa będzie realizacja projektów obejmujących inwestycje w infrastrukturę szkół i palcówek oświatowych, które prowadzą kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych, przede wszystkim poprzez inwestycje w obiekt/y (przebudowę, rozbudowę, adaptację, modernizację budy-nku/ów), wyposażenie/doposażenie obiektu w wysokospecja-listyczny, nowoczesny sprzęt i materiały/pomoce dydaktyczne.
7. Typ beneficjenta	Poddziałanie 9.3.1.	1. placówki wychowania przedszkolnego[229], 2. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, 3. jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, 4. organizacje pozarządowe.
	Poddziałanie 9.3.2.	1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, 2. jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, 3. szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie zawodowe i ustawiczne i ich organa prowadzące, 4. organizacje pozarządowe, 5. szkoły wyższe wyłącznie w odniesieniu do działań promują-cych naukę i innowacyjność wśród uczniów niższych pozio-mów edukacji (kształcenia zawodowego).
	Poddziałanie 9.3.3.	1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, 2. jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, 3. szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie ogólne oraz ich ograna prowadzące 4. organizacje pozarządowe, 5. szkoły wyższe wyłącznie w odniesieniu do działań promują-cych naukę i innowacyjność wśród uczniów niższych pozio-mów edukacji (kształcenia ogólnego).
	Poddziałanie 9.3.4	1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, 2. jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, 3. podmioty prowadzące szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie zawodowe i ustawiczne.
	Poddziałanie 9.3.5.	1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość

[229] Placówki wychowania przedszkolnego określono w ustawie z dnia 14 grudnia 2016r. prawo oświatowe (Dz. U. 2017, poz. 59 ze zm.) oraz rozporządzeniu MEN z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. 2010, Nr 161, poz. 1080 ze zm.).

		prawną.
8. Grupa docelowa	Nie dotyczy	
9. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 9.3.1.	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.3.2.	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.3.3.	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.3.4. i 9.3.5.	Związek ZIT
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący WRPO 2014+ czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie.	
	Poddziałanie 9.3.1	Powiązanie interwencji z Poddziałaniem 8.1.1 *Edukacja przedszkolna* WRPO 2014+.
	Poddziałanie 9.3.2	Powiązanie interwencji z Poddziałaniem 8.3.1 *Kształcenie zawodowe młodzieży – tryb konkursowy* WRPO 2014+.
	Poddziałanie 9.3.3	Powiązanie interwencji z Poddziałaniem 8.1.2 *Kształcenie ogólne – projekty konkursowe* WRPO 2014+.
	Poddziałanie 9.3.4	Powiązanie interwencji z Poddziałaniem 8.3.4 *Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla MOF Poznania* WRPO 2014+.
	Poddziałanie 9.3.5	Powiązanie interwencji z Poddziałaniem 8.3.5 *Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla rozwoju AKO* WRPO 2014+.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 9.3.1, 9.3.2, 9.3.3.	W poddziałaniu 9.3.1 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI W poddziałaniu 9.3.2 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Gnieźnieńskiego OSI - Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego OSI W poddziałaniu 9.3.3 wsparciem zostaną objęte również projekty wynikające z: - Mandatu Terytorialnego dla Pilskiego OSI Preferencje punktowe dla Obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe zgodnie z Rozdziałem Wymiarem terytorialnym prowadzonej interwencji punkt B4 Inne instrumenty terytorialne.
	Poddziałanie 9.3.4. i 9.3.5.	Strategia ZIT w MOF Poznania Strategia ZIT dla rozwoju AKO
13. Tryby wyboru projektów	Poddziałanie 9.3.1.	Konkursowy
	Poddziałanie 9.3.2.	Konkursowy, pozakonkursowy
	Poddziałanie 9.3.3.	Konkursowy
	Poddziałanie 9.3.4	Konkursowy, pozakonkursowy

	Poddziałanie 9.3.5.	Konkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 9.3.1. Poddziałanie 9.3.2. Poddziałanie 9.3.3.	Instytucja Zarządzająca Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Programu Regionalnego (DWP) Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Departament Polityki Regionalnej (DPR)
	Poddziałanie 9.3.4. i 9.3.5.	Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Instytucja Zarządzająca – Departament Wdrażania Programu Regionalnego Związek ZIT Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Instytucja Zarządzająca Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 9.3.1.	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. **Wsparcie inwestycyjne w Poddziałaniu 9.3.1** możliwe jest wyłącznie w powiązaniu z odpowiadającymi zakresem/ przedmiotem projektu działaniami realizowanymi z EFS w ramach Poddziałania 8.1.1 jako element uzupełniający interwencję EFS prowadzący do osiągnięcia celów wynikających z Celu tematycznego 10 (działania powinny być komplementarne i zintegrowane z działaniami podejmowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego). Wszelkie działania powinny wynikać ze zdiagnozowanych przez wnioskodawcę potrzeb. Warunkiem koniecznym jest posiadanie przez wnioskodawcę kompleksowych planów wykorzystania powstałej infrastruktury i jej powiązania z działaniami EFS (należy uwzględnić kwestie demograficzne, analizę ekonomiczną inwestycji po zakończeniu projektu). 2. Wsparcie infrastruktury przedszkolnej jest możliwe w uzasadnionych przypadkach, dla wyrównania dostępu do tych usług. 3. Budowa nowych obiektów dozwolona jest na **zasadzie wyjątku** i powinna być należycie uzasadniona, przy uwzględnieniu analizy potrzeb/trendów demograficznych na danym obszarze (w perspektywie kolejnych 3 lat) oraz analizy opcji wykazującej, że inne alternatywy wykorzystania/adaptacji istniejących budynków nie są wykonalne (o ile nie jest możliwa w tym celu modernizacja, adaptacja istniejącej na danym terenie substancji). Infrastruktura powinna być zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania[230]. 4. Przebudowy/adaptacje istniejących placówek przedszkolnych (jako element projektu) do 20 % wartości projektu są dofinansowane w ramach Poddziałania 8.1.1.

[230] O której mowa w *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.*

		Powstała infrastruktura powinna być zgodna z koncepcją uniwersalnego projektowania[231]. 5. Stosuje się odpowiednio zapisy *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*. 6.Wsparcie nie dotyczy projektów termomodernizacyjnych. 7. W ramach jednego konkursu można aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu **(nie dotyczy konkursów w zakresie realizacji Mandatów Terytorialnych Ośrodków Strategicznej Interwencji)**. 8. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do Instytucji Zarządzającej wniosku o dofinansowanie. 9. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
	Poddzialanie 9.3.2.	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. **Wsparcie inwestycyjne w Poddziałaniu 9.3.2** możliwe jest wyłącznie w powiązaniu z odpowiadającymi zakresem/ przedmiotem projektu działaniami realizowanymi z EFS w ramach Działania 8.3 jako element uzupełniający interwencję EFS prowadzący do osiągnięcia celów wynikających z Celu tematycznego 10 (działania powinny być komplementarne i zintegrowane z działaniami podejmowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego). Wszelkie działania powinny wynikać ze zdiagnozowanych przez wnioskodawcę potrzeb. Warunkiem koniecznym jest posiadanie przez wnioskodawcę kompleksowych planów wykorzystania powstałej infrastruktury i jej powiązania z działaniami EFS (należy uwzględnić kwestie demograficzne, analizę ekonomiczną inwestycji po zakończeniu projektu). 2. Budowa nowych obiektów dozwolona jest na **zasadzie wyjątku** i powinna być należycie uzasadniona, przy uwzględnieniu analizy potrzeb/trendów demograficznych na danym obszarze (w perspektywie kolejnych 3 lat) oraz analizy opcji wykazującej, że inne alternatywy wykorzystania/adaptacji istniejących budynków nie są wykonalne (wyłącznie w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie).

[231] J.w.

		Infrastruktura powinna być zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania[232]. 3. Wsparcie inwestycyjne szkolnictwa zawodowego (poza szkolnictwem wyższym) następuje z uwzględnieniem dopasowania do lokalnego i regionalnego rynku pracy, inteligentnych specjalizacji. 4. Stosuje się odpowiednio zapisy *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*. 5. Wsparcie nie dotyczy projektów termomodernizacyjnych. 6. W ramach jednego konkursu można aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu **(nie dotyczy konkursów w zakresie realizacji Mandatów Terytorialnych Ośrodków Strategicznej Interwencji)**. 7. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do Instytucji Zarządzającej wniosku o dofinansowanie. 8. Infrastruktura powstała w wyniku przebudowy, rozbudowy, adaptacji, modernizacji powinna uwzględniać koncepcję uniwersalnego projektowania[233]. 9. Inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa wyższego w odniesieniu do działań promujących naukę i innowacyjność wśród uczniów niższych poziomów edukacji realizowane są pod warunkiem wcześniejszego uzyskania pozytywnej opinii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie planowanej inwestycji. 10. Wsparcie dot. inwestycji w infrastrukturę szkolnictwa wyższego w odniesieniu do działań promujących naukę i innowacyjność wśród uczniów niższych poziomów edukacji powinno wynikać z inteligentnych specjalizacji lub strategi rozwoju regionalnego oraz odpowiadać na zidentyfikowane deficyty, poparte weryfikowalnymi danymi. 10. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
	Poddziałanie 9.3.3.	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. **Wsparcie inwestycyjne w Poddziałaniu 9.3.3** możliwe jest wyłącznie w powiązaniu z odpowiadającymi zakresem/ przedmiotem projektu działaniami realizowanymi z EFS w ramach Działania 8.1.2 jako element uzupełniający

[232] J.w.
[233] J.w.

		interwencję EFS prowadzący do osiągnięcia celów wynikających z Celu tematycznego 10 (działania powinny być komplementarne i zintegrowane z działaniami podejmowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego). Wszelkie działania powinny wynikać ze zdiagnozowanych przez wnioskodawcę potrzeb. Warunkiem koniecznym jest posiadanie przez wnioskodawcę kompleksowych planów wykorzystania powstałej infrastruktury i jej powiązania z działaniami EFS (należy uwzględnić kwestie demograficzne, analizę ekonomiczną inwestycji po zakończeniu projektu). 2. Inwestycje w infrastrukturę podnoszącą sprawność fizyczną uczniów mogą być realizowane wyłącznie jako uzupełnienie braków bądź niedoborów w istniejących placówkach edukacyjnych, przy uwzględnieniu diagnoz demograficznych. Nie przewiduje się dofinansowania hal widowiskowo-sportowych, pływalni, lodowisk i stadionów 3. Budowa nowych obiektów dozwolona jest na **zasadzie wyjątku** i powinna być należycie uzasadniona, przy uwzględnieniu potrzeb/trendów demograficznych na danym obszarze (w perspektywie kolejnych 3 lat) oraz analizy opcji wykazującej, że inne alternatywy wykorzystania/ adaptacji istniejących budynków nie są wykonalne (w sytuacji udokumentowanego braku możliwości adaptacji istniejących obiektów). Infrastruktura powinna być zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania[234]. 4. Stosuje się odpowiednio zapisy *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*. 5. Wsparcie nie dotyczy projektów termomodernizacyj-nych. 6. W ramach jednego konkursu można aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu **(nie dotyczy konkursów w zakresie realizacji Mandatów Terytorialnych Ośrodków Strategicznej Interwencji)**. 7. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do Instytucji Zarządzającej wniosku o dofinansowanie. 8. Infrastruktura powstała w wyniku przebudowy, rozbudowy, adaptacji, modernizacji powinna uwzględniać koncepcję uniwersalnego projektowania[235]. 9. Inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa wyższego w odniesieniu do działań promujących naukę i innowacyjność wśród uczniów niższych poziomów edukacji realizowane są pod warunkiem wcześniejszego uzyskania pozytywnej opinii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie planowanej inwestycji. 10. Wsparcie dot. inwestycji w infrastrukturę szkolnictwa

[234] J.w.
[235] J.w.

		wyższego w odniesieniu do działań promujących naukę i innowacyjność wśród uczniów niższych poziomów edukacji powinno wynikać z inteligentnych specjalizacji lub strategii rozwoju regionalnego oraz odpowiadać na zidentyfikowane deficyty, poparte weryfikowalnymi danymi. 11. Projekty ubiegające się o wsparcie w konkursach skierowanych wyłącznie dla beneficjentów z Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych lub w konkursach, w ramach których wyodrębniono pulę środków dla projektów realizowanych w formule OSI Ośrodków Subregionalnych muszą być zgodne z zapisami właściwych terytorialnie Mandatów Terytorialnych Ośrodków Subregionalnych.
	Poddziałanie 9.3.4	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. **Wsparcie inwestycyjne w Poddziałaniu 9.3.4** możliwe jest wyłącznie w powiązaniu z odpowiadającymi zakresem/ przedmiotem projektu działaniami realizowanymi z EFS w ramach Działania 8.3 jako element uzupełniający interwencję EFS prowadzący do osiągnięcia celów wynikających z Celu tematycznego 10 (działania powinny być komplementarne i zintegrowane z działaniami podejmowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego). Wszelkie działania powinny wynikać ze zdiagnozowanych przez wnioskodawcę potrzeb. Warunkiem koniecznym jest posiadanie przez wnioskodawcę kompleksowych planów wykorzystania powstałej infrastruktury i jej powiązania z działaniami EFS (należy uwzględnić kwestie demograficzne, analizę ekonomiczną inwestycji po zakończeniu projektu). 2. Budowa nowych obiektów dozwolona jest na **zasadzie wyjątku** i powinna być należycie uzasadniona, przy uwzględnieniu potrzeb/trendów demograficznych na danym obszarze (w perspektywie kolejnych 3 lat) oraz analizy opcji wykazującej, że inne alternatywy wykorzystania/ adaptacji istniejących budynków nie są wykonalne (w sytuacji udokumentowanego braku możliwości adaptacji istniejących obiektów). Infrastruktura powinna być zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania[236]. 3. Stosuje się odpowiednio zapisy *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*. 4. Wsparcie nie dotyczy projektów termomodernizacyjnych. 5. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do

[236] J.w.

		Instytucji Zarządzającej wniosku o dofinansowanie. 6. Infrastruktura powstała w wyniku przebudowy, rozbudowy, adaptacji, modernizacji powinna uwzględniać koncepcję uniwersalnego projektowania[237].
	Poddziałanie 9.3.5.	Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 22-26 niniejszego dokumentu oraz poniżej. Dodatkowo, ewentualne ograniczenia i limity określone zostaną w regulaminach konkursów. 1. **Wsparcie inwestycyjne w Poddziałaniu 9.3.5** możliwe jest wyłącznie w powiązaniu z odpowiadającymi zakresem/ przedmiotem projektu działaniami realizowanymi z EFS w ramach Działania 8.3 jako element uzupełniający interwencję EFS prowadzący do osiągnięcia celów wynikających z Celu tematycznego 10 (działania powinny być komplementarne i zintegrowane z działaniami podejmowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego). Wszelkie działania powinny wynikać ze zdiagnozowanych przez wnioskodawcę potrzeb. Warunkiem koniecznym jest posiadanie przez wnioskodawcę kompleksowych planów wykorzystania powstałej infrastruktury i jej powiązania z działaniami EFS (należy uwzględnić kwestie demograficzne, analizę ekonomiczną inwestycji po zakończeniu projektu).[238]. 2. Stosuje się odpowiednio zapisy *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.* 3. Wsparcie nie dotyczy projektów termomodernizacyjnych. 4. W ramach jednego konkursu można aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu. 5. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do Instytucji Zarządzającej wniosku o dofinansowanie. 6. Infrastruktura powstała w wyniku przebudowy, rozbudowy, adaptacji, modernizacji powinna uwzględniać koncepcję uniwersalnego projektowania[239].
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	(maks. 10% na poziomie projektu)	
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy	

[237] J.w.
[238] J.w.
[239] J.w.

18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki zryczałtowane (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszenie dochodu (art. 65 ust. 8).	
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków/ planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków – nie dotyczy. W ramach Działania planuje się stosowanie zaliczek.	
20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 9.3.1	Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
	Poddziałanie 9.3.2	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1208).
	Poddziałanie 9.3.3	Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
	Poddziałanie 9.3.4, 9.3.5	Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488). Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U z 2015r., poz.1208)
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	85 300 000,00	
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków	Poddziałanie 9.3.1	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.

	Poddziałanie 9.3.2	Tryb konkursowy	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej
		Tryb pozakonkursowy	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 95% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej
	Poddziałanie 9.3.3	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.	
	Poddziałanie 9.3.4 i 9.3.5.	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.	
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 9.3.1	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.	
	Poddziałanie 9.3.2	Tryb konkursowy	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej
		Tryb pozakonkursowy	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 95% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej
	Poddziałanie 9.3.3	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.	
	Poddziałanie 9.3.4 i 9.3.5.	Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.	
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 9.3.1	15%	
	Poddziałanie 9.3.2	Tryb konkursowy	15%
		Tryb pozakonkursowy	5%
	Poddziałanie 9.3.3	15%	
	Poddziałanie 9.3.4 i 9.3.5	15%	
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Projekty infrastrukturalne – wartość minimalna 250 tys. PLN Zakup wyposażenia – wartość minimalna 50 tys. PLN		

26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.10 OŚ PRIORYTETOWA 10. POMOC TECHNICZNA

1. Fundusz	Nazwa Funduszu	Wkład ze środków unijnych na Oś priorytetową (EUR)
	Europejski Fundusz Społeczny	70 700 000,00
2. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	

Opisy Działań w ramach Osi Priorytetowej 10.

2.10.1. Działanie 10.1. Wsparcie instytucjonalno-kadrowe procesu zarządzania i wdrażania WRPO 2014+

1. Działanie	Działanie 10.1. Wsparcie instytucjonalno-kadrowe procesu zarządzania i wdrażania WRPO 2014+	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	Nie dotyczy
	Priorytet inwestycyjny	Nie dotyczy
3. Cel szczegółowy działania	Zapewnienie sprawnego zarządzania i wdrażania Programu oraz efektywne wykorzystanie środków EFS w ramach WRPO 2014 – 2020.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności (%) Średnia ocena użyteczności systemu informatycznego (skala 1-5)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej (szt.) Liczba utworzonych lub dostosowanych systemów informatycznych (szt.)	
6. Typy projektów	1. Zatrudnienie pracowników zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie WRPO, zamykanie perspektywy 2007-2013 oraz uczestniczących w kolejnym procesie programowania. 2. Zapewnienie odpowiednich warunków pracy dla kadr zarządzających i wdrażających WRPO, w tym wynajem powierzchni biurowej, zakup wyposażenia i materiałów biurowych, zakup i utrzymanie odpowiedniego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem. 3. Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie WRPO (w tym szkolenia, kursy, studia itp.). 4. Wsparcie działania i obsługi Komitetu Monitorującego. 5. Stworzenie, rozbudowa i rozwój narzędzi informatycznych oraz innego oprogramowania niezbędnego do zarządzania, wdrażania monitoringu, ewaluacji i kontroli WRPO. 6. Obsługa procesu wyboru projektów (w tym koszty ekspertyz, obsługi prawnej itp.). 7. Organizacja kontroli WRPO. 8. Analizy, monitoring, ewaluacja i inne specjalistyczne opracowania na potrzeby realizacji WRPO oraz jego oddziaływania (w tym ewaluacje on-going i ex-post dla WRPO). 9. Archiwizacja dokumentacji WRPO. 10. Realizacja zamknięcia pomocy wdrażanej w ramach WRPO.	
7. Typ beneficjenta	1. Instytucja Zarządzająca. 2. Instytucje Pośredniczące.	
8. Grupa docelowa	Instytucja Zarządzająca, Instytucje Pośredniczące, beneficjenci ostateczni	
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy	

10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Trybwyboru projektów	pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca – Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Nie dotyczy
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Nie dotyczy
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków /planowany zakres systemu zaliczek	Nie dotyczy
20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Nie dotyczy
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	64 200 000,00
22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych	85%

na poziomie projektu	
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

2.10.2. Działanie 10.2. Informacja i promocja WRPO 2014+

1. Działanie	Działanie 10.2. Informacja i promocja WRPO 2014+	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	Nie dotyczy
	Priorytet inwestycyjny	Nie dotyczy
3. Cel szczegółowy działania	Zapewnienie skutecznego systemu informacji i promocji Programu.	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów (skala 1-5)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów (osoby)	
6. Typy projektów	1. Organizacja i udział w w imprezach informacyjno-promocyjnych, w tym: konferencjach, spotkaniach związanych z wymianą doświadczeń i przepływem informacji o realizacji Programu. 2. Organizacja szkoleń, spotkań dla potencjalnych beneficjentów oraz beneficjentów, a także dla przedstawicieli mediów, liderów opinii, młodzieży. 3. Organizacja kampanii informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu na temat możliwości wsparcia, przygotowania projektów, a także realizacji, zarządzania, rozliczania i monitorowania projektów finansowanych w ramach WRPO. 4. Prezentacja i promocja przykładów najlepszych praktyk i najlepszych projektów. 5. Organizacja konkursów skierowanych np. do uczestników projektów, przedstawicieli mediów, liderów opinii, młodzieży. 6. Przygotowanie, druk i rozpowszechnianie materiałów i publikacji informacyjnych i promocyjnych programu (w tym biuletynu informacyjnego). 7. Zapewnienie kompleksowej informacji w postaci systemu informacji (punkty informacyjne/ kontaktowe). 8. Budowa, modyfikacja, rozwój i utrzymanie portali i stron internetowych oraz mediów społecznościowych, a także innych narzędzi komunikacji elektronicznej. 9. Współpraca z mediami (w tym prowadzenie działań poprzez media elektroniczne, szkolenia dla dziennikarzy, konferencje prasowe).	
7. Typ beneficjenta	Instytucja Zarządzająca, Instytucje Pośredniczące	
8. Grupa docelowa	Mieszkańcy województwa, potencjalni beneficjenci/beneficjenci ostateczni	
9. Instytucja pośrednicząca	Nie dotyczy	
10. Kategoria regionu	Słabo rozwinięty	

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi działaniami i osiami priorytetowymi WRPO 2014+: - Harmonogram naborów wniosków, - KM WRPO 2014+, - Kryteria wyboru projektów. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielanego wsparcia z innymi Programami Operacyjnymi: - Kontrakt terytorialny dla Województwa Wielkopolskiego, - Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, - Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.
12. Instrumenty terytorialne	Nie dotyczy
13. Trybwyboru projektów	Pozakonkursowy
14. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instytucja Zarządzająca – Departament Polityki Regionalnej
15. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Nie dotyczy
16. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Nie dotyczy
17. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
18. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Nie dotyczy
19. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków /planowany zakres systemu zaliczek	Nie dotyczy
20. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Nie dotyczy
21. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	6 500 000,00

22. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
23. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%
24. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
25. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
27. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Nie dotyczy
28. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Nie dotyczy
29. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Nie dotyczy
30. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Nie dotyczy

3. Indykatywny plan finansowy (wydatki kwalifikowalne w EUR)

	Priorytet inwestycyjny	Wsparcie UE			Wkład krajowy	Krajowe środki publiczne					Krajowe środki prywatne	Finansowanie ogółem	Szacowany poziom cross-financingu (%)	Główna alokacja (**)	Rezerwa wykonania	Udział rezerwy wykonania w stos. do całkowitej kwoty wsparcia UE	Wkład EBI
		ogółem	EFRR	EFS	ogółem	ogółem	budżet państwa	budżet województwa	budżet pozostałych jst	inne				Wsparcie UE	Wsparcie UE		
		a	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q
		=c+d			=f+k	=g+h+i+j						=a+e		=a-o		=o/a*100%	
oś priorytetowa 1		**467 900 000**	**467 900 000**		**478 442 240**	**5 342 815**	**0**	**714 286**	**3 157 941**	**1 470 588**	**473 099 425**	**946 342 240**		**438 997 489**	**28 902 511**	**6,18%**	**0**
działanie 1.1	1a	25 000 000	25 000 000		4 411 765	1 470 588	0	0	0	1 470 588	2 941 176	29 411 765		nd			0
działanie 1.2	1b	101 900 000	101 900 000		165 464 288	0	0	0	0	0	165 464 288	267 364 288		nd			0
działanie 1.3	3a	43 500 000	43 500 000		46 064 108	3 157 941	0	0	3 157 941	0	42 906 167	89 564 108		nd			0
poddziałanie 1.3.1	3a	4 960 000	4 960 000		875 294	0	0	0	0	0	875 294	5 835 294		nd			0
poddziałanie 1.3.2	3a	20 445 000	20 445 000		41 430 873	0	0	0	0	0	41 430 873	61 875 873		nd			0
poddziałanie 1.3.3	3a	16 095 000	16 095 000		2 840 294	2 840 294	0	0	2 840 294	0	0	18 935 294		nd			0
poddziałanie 1.3.4	3a	2 000 000	2 000 000		917 647	317 647	0	0	317 647	0	600 000	2 917 647		nd			0
działanie 1.4	3b	20 500 000	20 500 000		20 822 751	714 286	0	714 286	0	0	20 108 466	41 322 751		nd			0
poddziałanie 1.4.1	3b	16 452 381	16 452 381		20 108 466	0	0	0	0	0	20 108 466	36 560 847		nd			0
poddziałanie 1.4.2	3b	4 047 619	4 047 619		714 286	714 286	0	714 286	0	0	0	4 761 905		nd			0
działanie 1.5	3c	277 000 000	277 000 000		241 679 328	0	0	0	0	0	241 679 328	518 679 328		nd			0
poddziałanie 1.5.1	3c	120 000 000	120 000 000		21 176 471	0	0	0	0	0	21 176 471	141 176 471		nd			0
poddziałanie 1.5.2	3c	140 380 000	140 380 000		193 858 095	0	0	0	0	0	193 858 095	334 238 095		nd			0
poddziałanie 1.5.3	3c	16 620 000	16 620 000		26 644 762	0	0	0	0	0	26 644 762	43 264 762		nd			0
oś priorytetowa 2		**60 000 000**	**60 000 000**		**10 588 235**	**9 917 647**	**670 588**	**2 007 176**	**6 569 294**	**670 588**	**670 588**	**70 588 235**		**55 800 001**	**4 199 999**	**7,00%**	**0**
działanie 2.1	2c	60 000 000	60 000 000		10 588 235	9 917 647	670 588	2 007 176	6 569 294	670 588	670 588	70 588 235		nd			0
poddziałanie 2.1.1	2c	38 000 000	38 000 000		6 705 882	6 035 294	670 588	938 824	3 755 294	670 588	670 588	44 705 882		nd			0
poddziałanie 2.1.2	2c	20 180 000	20 180 000		3 561 176	3 561 176	0	1 068 353	2 492 824	0	0	23 741 176		nd			0

poddziałanie 2.1.3	2c	1 820 000	1 820 000		321 176	321 176	0	0	321 176	0	0	2 141 176		nd			0
oś priorytetowa 3		**353 475 177**	**353 475 177**		**148 155 541**	**53 265 939**	**0**	**0**	**46 111 345**	**7 154 594**	**94 889 602**	**501 630 718**		**335 795 177**	**17 680 000**	**5,00%**	**0**
działanie 3.1	4a	35 200 000	35 200 000		91 989 333	1 056 000	0	0	1 056 000	0	90 933 333	127 189 333		nd			0
poddziałanie 3.1.1	4a	29 920 000	29 920 000		70 869 333	1 056 000	0	0	1 056 000	0	69 813 333	100 789 333		nd			0
poddziałanie 3.1.2	4a	5 280 000	5 280 000		21 120 000	0	0	0	0	0	21 120 000	26 400 000		nd			0
działanie 3.2	4c	96 000 000	96 000 000		16 941 176	16 941 176	0	0	9 786 582	7 154 594	0	112 941 176		nd			0
poddziałanie 3.2.1	4c	27 135 000	27 135 000		4 788 529	4 788 529	0	0	4 692 759	95 771	0	31 923 529		nd			0
poddziałanie 3.2.2	4c	40 000 000	40 000 000		7 058 824	7 058 824	0	0	0	7 058 824	0	47 058 824		nd			0
poddziałanie 3.2.3	4c	16 000 000	16 000 000		2 823 529	2 823 529	0	0	2 823 529	0	0	18 823 529		nd			0
poddziałanie 3.2.4	4c	12 865 000	12 865 000		2 270 294	2 270 294	0	0	2 270 294	0	0	15 135 294		nd			0
działanie 3.3	4e	222 275 177	222 275 177		39 225 031	35 268 763	0	0	35 268 763	0	3 956 268	261 500 208		nd			0
poddziałanie 3.3.1	4e	68 595 915	68 595 915		12 105 161	10 894 645	0	0	10 894 645	0	1 210 516	80 701 076		nd			0
poddziałanie 3.3.2	4e	15 559 262	15 559 262		2 745 752	0	0	0	0	0	2 745 752	18 305 015		nd			0
poddziałanie 3.3.3	4e	120 000 000	120 000 000		21 176 471	21 176 471	0	0	21 176 471	0	0	141 176 471		nd			0
poddziałanie 3.3.4	4e	18 120 000	18 120 000		3 197 647	3 197 647	0	0	3 197 647	0	0	21 317 647		nd			0
oś priorytetowa 4		**204 000 000**	**204 000 000**		**84 562 153**	**63 487 422**	**6 409 896**	**1 173 831**	**49 134 033**	**6 769 662**	**21 074 732**	**288 562 153**		**193 799 999**	**10 200 001**	**5,00%**	**0**
działanie 4.1	5b	41 300 000	41 300 000		7 288 235	7 288 235	4 839 388	0	1 544 987	903 860	0	48 588 235		nd			0
poddziałanie 4.1.1	5b	5 782 000	5 782 000		1 020 353	1 020 353	816 282	0	153 053	51 018	0	6 802 353		nd			0
poddziałanie 4.1.2	5b	28 084 000	28 084 000		4 956 000	4 956 000	3 964 800	0	743 400	247 800	0	33 040 000		nd			0
poddziałanie 4.1.3	5b	2 322 286	2 322 286		409 815	409 815	0	0	409 815	0	0	2 732 101		nd			0
poddziałanie 4.1.4	5b	826 000	826 000		145 765	145 765	58 306	0	87 459	0	0	971 765		nd			0
poddziałanie 4.1.5	5b	4 285 714	4 285 714		756 303	756 303	0	0	151 261	605 042	0	5 042 017		nd			0
działanie 4.2	6a	25 200 000	25 200 000		11 858 824	8 103 529	0	0	4 348 235	3 755 294	3 755 294	37 058 824		nd			0
poddziałanie 4.2.1	6a	23 940 000	23 940 000		11 265 882	7 510 588	0	0	3 755 294	3 755 294	3 755 294	35 205 882		nd			0
poddziałanie 4.2.2	6a	1 260 000	1 260 000		592 941	592 941	0	0	592 941	0	0	1 852 941		nd			0
działanie 4.3	6b	76 300 000	76 300 000		43 386 275	37 993 326	0	0	37 993 326	0	5 392 948	119 686 275		nd			0

poddziałanie 4.3.1	6b	72 955 000	72 955 000		41 484 216	36 091 268	0	0	36 091 268	0	5 392 948	114 439 216		nd			0
poddziałanie 4.3.2	6b	3 345 000	3 345 000		1 902 059	1 902 059	0	0	1 902 059	0	0	5 247 059		nd			0
działanie 4.4	6c	51 000 000	51 000 000		20 228 820	8 482 330	1 390 508	1 101 831	4 599 484	1 390 508	11 746 489	71 228 820		nd			0
poddziałanie 4.4.1	6c	38 385 459	38 385 459		17 612 152	6 096 514	1 354 781	1 016 086	2 370 867	1 354 781	11 515 638	55 997 611		nd			0
poddziałanie 4.4.2	6c	714 541	714 541		516 668	285 816	35 727	85 745	128 617	35 727	230 852	1 231 208		nd			0
poddziałanie 4.4.3	6c	8 400 000	8 400 000		1 482 353	1 482 353	0	0	1 482 353	0	0	9 882 353		nd			0
poddziałanie 4.4.4	6c	3 500 000	3 500 000		617 647	617 647	0	0	617 647	0	0	4 117 647		nd			0
działanie 4.5	6d	10 200 000	10 200 000		1 800 000	1 620 000	180 000	72 000	648 000	720 000	180 000	12 000 000		nd			0
poddziałanie 4.5.1	6d	3 060 000	3 060 000		540 000	486 000	54 000	21 600	194 400	216 000	54 000	3 600 000		nd			0
poddziałanie 4.5.2	6d	1 020 000	1 020 000		180 000	162 000	18 000	7 200	64 800	72 000	18 000	1 200 000		nd			0
poddziałanie 4.5.3	6d	3 060 000	3 060 000		540 000	486 000	54 000	21 600	194 400	216 000	54 000	3 600 000		nd			0
poddziałanie 4.5.4	6d	3 060 000	3 060 000		540 000	486 000	54 000	21 600	194 400	216 000	54 000	3 600 000		nd			0
oś priorytetowa 5		**414 000 000**	**414 000 000**		**83 942 745**	**82 299 451**	**0**	**35 891 118**	**23 128 333**	**23 280 000**	**1 643 294**	**497 942 745**		**385 020 001**	**28 979 999**	**7,00%**	**0**
działanie 5.1.	7b	220 000 000	220 000 000		49 707 451	49 707 451	0	26 579 118	23 128 333	0	0	269 707 451		nd			0
poddziałanie 5.1.1	7b	167 350 000	167 350 000		32 157 451	32 157 451	0	26 579 118	5 578 333	0	0	199 507 451		nd			0
poddziałanie 5.1.2	7b	33 000 000	33 000 000		11 000 000	11 000 000	0	0	11 000 000	0	0	44 000 000		nd			0
poddziałanie 5.1.3	7b	13 000 000	13 000 000		4 333 333	4 333 333	0	0	4 333 333	0	0	17 333 333		nd			0
poddziałanie 5.1.4	7b	6 650 000	6 650 000		2 216 667	2 216 667	0	0	2 216 667	0	0	8 866 667		nd			0
działanie 5.2	7d	194 000 000	194 000 000		34 235 294	32 592 000	0	9 312 000	0	23 280 000	1 643 294	228 235 294		nd			0
poddziałanie 5.2.1	7d	131 920 000	131 920 000		23 280 000	23 280 000	0	0	0	23 280 000	0	155 200 000		nd			0
poddziałanie 5.2.2	7d	62 080 000	62 080 000		10 955 294	9 312 000	0	9 312 000	0	0	1 643 294	73 035 294		nd			0
oś priorytetowa 6		**264 977 233**		**264 977 233**	**46 760 688**	**37 250 789**	**17 717 591**	**0**	**2 286 139**	**17 247 059**	**9 509 899**	**311 737 921**		**246 428 827**	**18 548 406**	**7,00%**	**0**
działanie 6.1	8i	68 000 000		68 000 000	12 000 000	12 000 000	0	0	0	12 000 000	0	80 000 000		nd			0
działanie 6.2	8i	52 200 000		52 200 000	9 211 765	9 211 765	6 141 176	0	0	3 070 588	0	61 411 765		nd			0
działanie 6.3	8iii	37 000 000		37 000 000	6 529 412	6 529 412	4 352 941	0	0	2 176 471	0	43 529 412		nd			0
poddziałanie 6.3.1	8iii	33 540 000		33 540 000	5 918 824	5 918 824	3 945 882	0	0	1 972 941	0	39 458 824		nd			0

poddziałanie 6.3.2	8iii	3 460 000		3 460 000	610 588	610 588	407 059	0	0	203 529	0	4 070 588		nd			0
działanie 6.4	8iv	31 677 233		31 677 233	5 590 100	1 571 148	0	0	1 571 148	0	4 018 952	37 267 333		nd			0
poddziałanie 6.4.1	8iv	27 677 233		27 677 233	4 884 218	1 465 265	0	0	1 465 265	0	3 418 952	32 561 451		nd			0
poddziałanie 6.4.2	8iv	4 000 000		4 000 000	705 882	105 882	0	0	105 882	0	600 000	4 705 882		nd			0
działanie 6.5	8v	45 000 000		45 000 000	7 941 176	3 165 221	3 165 221	0	0	0	4 775 955	52 941 176		nd			0
działanie 6.6	8vi	31 100 000		31 100 000	5 488 235	4 773 244	4 058 252	0	714 992	0	714 992	36 588 235		nd			0
poddziałanie 6.6.1	8vi	26 357 000		26 357 000	4 651 235	4 029 244	3 407 252	0	621 992	0	621 992	31 008 235		nd			0
poddziałanie 6.6.2	8vi	3 758 000		3 758 000	663 176	589 490	515 804	0	73 686	0	73 686	4 421 176		nd			0
poddziałanie 6.6.3	8vi	985 000		985 000	173 824	154 510	135 196	0	19 314	0	19 314	1 158 824		nd			0
oś priorytetowa 7		**197 290 359**		**197 290 359**	**34 815 946**	**27 027 704**	**18 128 256**	**570 239**	**8 329 210**	**0**	**7 788 242**	**232 106 305**		**184 290 359**	**13 000 000**	**6,59%**	**0**
działanie 7.1	9i	73 100 000		73 100 000	12 900 000	10 127 879	3 659 597	0	6 468 282	0	2 772 121	86 000 000		nd			0
poddziałanie 7.1.1	9i	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		nd			0
poddziałanie 7.1.2	9i	73 100 000		73 100 000	12 900 000	10 127 879	3 659 597	0	6 468 282	0	2 772 121	86 000 000		nd			0
działanie 7.2	9iv	87 973 705		87 973 705	15 524 771	12 568 056	10 349 848	357 281	1 860 927	0	2 956 715	103 498 476		nd			0
poddziałanie 7.2.1	9iv	15 118 266		15 118 266	2 667 929	2 490 067	1 778 620	0	711 448	0	177 862	17 786 195		nd			0
poddziałanie 7.2.2	9iv	67 486 439		67 486 439	11 909 372	9 130 518	7 939 581	357 281	833 656	0	2 778 853	79 395 811		nd			0
poddziałanie 7.2.3	9iv	5 369 000		5 369 000	947 471	947 471	631 647	0	315 824	0	0	6 316 471		nd			0
działanie 7.3	9v	36 216 654		36 216 654	6 391 174	4 331 769	4 118 811	212 958	0	0	2 059 406	42 607 828		nd			0
poddziałanie 7.3.1	9v	1 206 760		1 206 760	212 958	212 958	0	212 958	0	0	0	1 419 718		nd			0
poddziałanie 7.3.2	9v	35 009 894		35 009 894	6 178 217	4 118 811	4 118 811	0	0	0	2 059 406	41 188 111		nd			0
oś priorytetowa 8		**156 263 648**		**156 263 648**	**27 575 938**	**21 865 614**	**11 475 784**	**1 639 003**	**8 750 828**	**0**	**5 710 324**	**183 839 586**		**146 458 180**	**9 805 468**	**6,27%**	**0**
działanie 8.1	10i	78 953 101		78 953 101	13 932 900	11 932 900	5 586 555	1 191 820	5 154 525	0	2 000 000	92 886 001		nd			0
poddziałanie 8.1.1	10i	34 000 000		34 000 000	6 000 000	4 000 000	0	0	4 000 000	0	2 000 000	40 000 000		nd			0
poddziałanie 8.1.2	10i	19 495 924		19 495 924	3 440 457	3 440 457	2 293 638	0	1 146 819	0	0	22 936 381		nd			0
poddziałanie 8.1.3	10i	21 106 177		21 106 177	3 724 619	3 724 619	2 731 388	993 232	0	0	0	24 830 796		nd			0
poddziałanie 8.1.4	10i	4 351 000		4 351 000	767 824	767 824	511 882	0	255 941	0	0	5 118 824		nd			0

działanie 8.2	10iii	19 097 420		19 097 420	3 370 133	1 123 378	1 123 378	0	0	0	2 246 755	22 467 553		nd			0
działanie 8.3	10iv	58 213 127		58 213 127	10 272 905	8 809 336	4 765 851	447 183	3 596 303	0	1 463 568	68 486 032		nd			0
poddziałanie 8.3.1	10iv	27 140 545		27 140 545	4 789 508	4 150 907	1 596 503	0	2 554 404	0	638 601	31 930 053		nd			0
poddziałanie 8.3.2	10iv	7 791 357		7 791 357	1 374 945	549 978	458 315	0	91 663	0	824 967	9 166 302		nd			0
poddziałanie 8.3.3	10iv	15 204 225		15 204 225	2 683 099	2 683 099	2 235 915	447 183	0	0	0	17 887 324		nd			0
poddziałanie 8.3.4	10iv	4 722 000		4 722 000	833 294	833 294	277 765	0	555 529	0	0	5 555 294		nd			0
poddziałanie 8.3.5	10iv	3 355 000		3 355 000	592 059	592 059	197 353	0	394 706	0	0	3 947 059		nd			0
oś priorytetowa 9		**261 600 000**	**261 600 000**		**46 470 600**	**41 855 118**	**1 156 156**	**11 963 859**	**23 758 632**	**4 976 471**	**4 615 482**	**308 070 600**		**245 904 000**	**15 696 000**	**6,00%**	**0**
działanie 9.1	9a	96 300 000	96 300 000		17 300 012	14 954 824	0	11 963 859	2 990 965	0	2 345 188	113 600 012		nd			0
poddziałanie 9.1.1	9a	86 670 000	86 670 000		15 600 600	13 765 235	0	11 012 188	2 753 047	0	1 835 365	102 270 600		nd			0
poddziałanie 9.1.2	9a	9 630 000	9 630 000		1 699 412	1 189 588	0	951 671	237 918	0	509 824	11 329 412		nd			0
działanie 9.2	9b	80 000 000	80 000 000		14 117 647	12 600 000	952 941	0	6 670 588	4 976 471	1 517 647	94 117 647		nd			0
poddziałanie 9.2.1	9b	44 000 000	44 000 000		7 764 706	6 600 000	776 471	0	5 435 294	388 235	1 164 706	51 764 706		nd			0
poddziałanie 9.2.2	9b	10 000 000	10 000 000		1 764 706	1 411 765	176 471	0	1 235 294	0	352 941	11 764 706		nd			0
poddziałanie 9.2.3	9b	26 000 000	26 000 000		4 588 235	4 588 235	0	0	0	4 588 235	0	30 588 235		nd			0
działanie 9.3	10a	85 300 000	85 300 000		15 052 941	14 300 294	203 215	0	14 097 079	0	752 647	100 352 941		nd			0
poddziałanie 9.3.1	10a	19 619 000	19 619 000		3 462 176	3 115 959	0	0	3 115 959	0	346 218	23 081 176		nd			0
poddziałanie 9.3.2	10a	22 650 000	22 650 000		3 997 059	3 997 059	0	0	3 997 059	0	0	26 647 059		nd			0
poddziałanie 9.3.3	10a	23 031 000	23 031 000		4 064 294	3 657 865	203 215	0	3 454 650	0	406 429	27 095 294		nd			0
poddziałanie 9.3.4	10a	15 000 000	15 000 000		2 647 059	2 647 059	0	0	2 647 059	0	0	17 647 059		nd			0
poddziałanie 9.3.5	10a	5 000 000	5 000 000		882 353	882 353	0	0	882 353	0	0	5 882 353		nd			0
oś priorytetowa 10		**70 700 000**		**70 700 000**	**12 476 471**	**12 476 471**	**0**	**0**	**9 981 176**	**2 495 294**	**0**	**83 176 471**		**70 700 000**	**0**	**0,00%**	**0**
działanie 10.1		64 200 000		64 200 000	11 329 412	11 329 412	0	0	9 063 529	2 265 882	0	75 529 412		nd			0
działanie 10.2		6 500 000		6 500 000	1 147 059	1 147 059	0	0	917 647	229 412	0	7 647 059		nd			0

4. Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji

A. Wymiar terytorialny – formy obligatoryjne
A.1 Planowane wsparcie rewitalizacji w ramach PO[240]
A.1.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

A.1 Planowane wsparcie rewitalizacji w ramach PO

W Wielkopolsce skala degradacji fizycznej, gospodarczej i społecznej części obszarów jest znacząca. W mniejszych miastach regionu istnieją znaczne obszary charakteryzujące się zdegradowaną zabudową, zdekapitalizowaną infrastrukturą techniczną, ograniczoną dostępnością transportową, koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. W dużych miastach regionu istnieją niekiedy całe dzielnice z zaznaczającymi się różnymi przejawami niedostosowania do standardów współczesności oraz znacznym stopniem degradacji zabudowy, przestrzeni publicznej, wyposażenia w elementy infrastruktury technicznej. Sytuacjom tym towarzyszą często zjawiska wykluczenia społecznego mieszkańców tych obszarów. Także znaczna część obszarów wiejskich Wielkopolski objęta jest występowaniem zjawisk degradacji społeczno-gospodarczej i fizycznej.

Działania inwestycyjne, finansowane z EFRR mogą być powiązane z działaniami realizowanymi w ramach Osi Priorytetowych finansowanych z EFS. Realizację projektów rewitalizacyjnych w ramach Działania 9.2 wspomagać mogą także projekty komplementarne, realizowane w ramach innych Działań finansowanych z EFRR, m.in. w zakresie promowania przedsiębiorczości w ramach Działania 3.1, modernizacji energetycznej budynków w Działaniu 3.2, promowania strategii niskoemisyjnych i zrównoważonego transportu miejskiego w Działaniu 3.3, ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego w Działaniu 4.4, inwestycji w drogi lokalne w ramach Działania 5.1.

Instrumentem służącym koordynacji podejmowanych przez beneficjentów przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą kompleksowe lokalne programy rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Wynikające z takich programów zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne i restrukturyzacyjne powinny prowadzić do wszechstronnej zmiany oblicza poddanych rewitalizacji obszarów, przede wszystkim w zakresie poprawy warunków życia mieszkańców. Obszary rewitalizowane będą wyznaczane z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych, z uwzględnieniem stopnia nasilenia problemów społecznych na danym obszarze, głównie związanych z deprywacją materialną i społeczną mieszkańców danego obszaru. Ponadto przedsięwzięcia infrastrukturalne finansowane z EFRR powinny być powiązane z realizacją celów w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem.

Tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego programy rewitalizacji będą musiały być zgodne z odpowiednimi wytycznymi IZ WRPO 2014+ w tym obszarze, wydanymi na podstawie właściwych wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz zgodnymi z Narodowym Planem Rewitalizacji.
Ponadto na część wkładu krajowego w ramach projektów rewitalizacyjnych realizowanych w ramach WRPO 2014+, stanowiących część kompleksowych, skoordynowanych i terytorialnie skoncentrowanych przedsięwzięć, będą składać się środki z budżetu państwa w wysokości określonej w Kontrakcie Terytorialnym.
Przez projekty rewitalizacyjne, umożliwiające zaangażowanie dodatkowych środków budżetu państwa, należy rozumieć projekty realizowane w ramach Działania 9.2 oraz projekty z innych priorytetów inwestycyjnych, w których kryteria dotyczące rewitalizacji podlegają ocenie na etapie wyboru projektu do dofinansowania.
A.1.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

[240] W rozumieniu wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

OSI krajowe – Wymiar miejski jest istotnie wzmocniony dzięki wskazaniu miast jako OSI państwa, tj. miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych, miast i dzielnic miast wymagających rewitalizacji, i dedykowaniu im specjalnych instrumentów np. ZIT czy kompleksowe działania rewitalizacyjne.

Wsparcie regionalnego OSI „Ośrodki subregionalne i ich obszary funkcjonalne" (Gniezno, Konin, Leszno, Piła i ich obszary funkcjonalne) pozwoli na uzyskanie wartości dodanej wynikającej z zarządzania wielopoziomowego oraz zintegrowanego charakteru interwencji na tych obszarach.

Zakres interwencji dla ww. OSI wynegocjowany zostanie w partnerstwie z samorządami poszczególnych ośrodków.

A.1.2 Indykatywna alokacja UE planowana na projekty rewitalizacyjne

Oś priorytetowa	Działanie/poddziałanie	Fundusz	Indykatywna alokacja UE (EUR)[241]	Metoda preferencji[242]
OP 1	Działanie 1.3 Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego	EFRR	4 350 000	Terytorialna – na podstawie kryteriów wyboru projektów dotyczących Lokalnego Programu Rewitalizacji
OP 3	Działanie 3.2 Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	EFRR	22 750 000	Terytorialna – na podstawie kryteriów wyboru projektów dotyczących Lokalnego Programu Rewitalizacji
OP 3	Działanie 3.3 Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska	EFRR	55 568 794,25	Terytorialna – na podstawie kryteriów wyboru projektów dotyczących Lokalnego Programu Rewitalizacji
OP 4	Działanie 4.4 Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	EFRR	12 750 000	Terytorialna – na podstawie kryteriów wyboru projektów dotyczących Lokalnego Programu Rewitalizacji Finansowa – zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa zgodnie z zapisami Kontraktu Terytorialnego
OP 5	Działanie 5.1 Infrastruktura drogowa regionu	EFRR	22 000 000	Terytorialna – na podstawie kryteriów wyboru projektów dotyczących Lokalnego Programu Rewitalizacji Finansowa – zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa zgodnie z zapisami Kontraktu Terytorialnego
OP 9	Działanie 9.2 Rewitalizacja miast i ich	EFRR	80 000 000	Terytorialna – na podstawie kryteriów wyboru projektów

[241] W rozumieniu wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.
[242] Zgodnie z wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

	dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych			dotyczących Lokalnego Programu Rewitalizacji Finansowa – zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa zgodnie z zapisami Kontraktu Terytorialnego

A.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich w ramach ZIT[243]

A.2.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

ZIT dla obszaru funkcjonalnego Miasta Poznania w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 – instrument wsparcia polityki miejskiej i obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego realizowany w Województwie Wielkopolskim na podstawie Uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 4013 /2013 z dnia 7 listopada 2013 roku oraz Porozumienia z dnia 16 marca 2015 roku w sprawie realizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

Wartość dofinansowania w ramach instrumentu wynosi 196,6 mln euro.

A.2.2 Alokacja UE przeznaczona na ZIT wojewódzki[244]

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE przeznaczona na ZIT (EUR)	Finansowanie ogółem (EUR)
OP 1	1.3	EFRR	2 mln	2,35 mln
OP 3	3.2	EFRR	16 mln	18,82 mln
OP 3	3.3	EFRR	120 mln	141,18 mln
OP 4	4.4	EFRR	8,4 mln	9,88 mln
OP 5	5.1	EFRR	13 mln	17,33 mln
OP 6	6.4	EFS	4 mln	4,71 mln
OP 6	6.6	EFS	4,2 mln	4,94 mln
OP 7	7.2	EFS	6 mln	7,06 mln
OP 8	8.1	EFS	2 mln	2,35 mln
OP 8	8.3	EFS	6 mln	7,06 mln
OP 9	9.3	EFRR	15 mln	17,65 mln

A.3 Obszary wiejskie

A.3.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

W ramach WRPO 2014+ przewiduje się wsparcie projektów realizowanych na wszystkich typach obszarów, w tym również na obszarach wiejskich. W Programie, wg klasyfikacji DEGURBA, dokonano szacunków wielkości środków, jakie zostaną przeznaczone na: duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia), małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia) oraz obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)[245]. Zgodnie z ww.

[243] Dotyczy tylko regionalnych PO.

[244] Sporządzono na podstawie projektu Strategii ZIT, kwoty mogą ulec zmianie po zatwierdzeniu Strategii ZIT

[245] W klasyfikacji stopni urbanizacji metodą DEGURBY, obszarami wiejskimi są klastry gridów, w których ≥50% ludności zamieszkuje gridy wiejskie. Podstawą systematyzacji jest kryterium gęstości zaludnienia i minimalnej liczby ludności w

klasyfikacją oszacowano, że na obszary wiejskie przeznaczonych zostanie ponad 1/3 alokacji Programu (ponad **850 mln euro)**.

Wsparcie w ramach WRPO 2014+ skierowane na obszary wiejskie powinno wpływać na wielofunkcyjny i zrównoważony ich rozwój oraz koncentrować się na tych obszarach, na których kumulacja barier o charakterze infrastrukturalnym, społecznym i ekonomicznym prowadzi do trwałej marginalizacji, a tym samym do wykluczenia z możliwości uczestniczenia w procesach rozwojowych znacznej grupy mieszkańców. W celu wzmocnienia rozwoju obszarów wiejskich przewidziano instrument polegający na terytorializacji polityki regionalnej, służący skuteczniejszemu adresowaniu działań do tych obszarów. Instrument ten polega na preferencjach punktowych w ramach określonych działań dla projektów realizowanych na tych obszarach. W ramach WRPO 2014+ przewidziano dwa rodzaje preferencji dla obszarów wiejskich:

- preferencje punktowe dla projektów (bądź odbiorców wsparcia) realizowanych na Obszarze Strategicznej Interwencji „**Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"*,** w skład którego wchodzą gminy województwa wielkopolskiego, z wyłączeniem gmin wchodzących w skład OSI ośrodków subregionalnych i ich obszarów funkcjonalnych[246] oraz dwóch ZIT (tj. ZIT dla miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania oraz ZIT dla obszaru funkcjonalnego ośrodka regionalnego Kalisza z Ostrowem Wielkopolskim)[247]. Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych charakteryzują się oddaleniem od wskazanych ośrodków wzrostu, dlatego interwencja na obszarach wiejskich przyczyni się to do zwiększenia ich szans rozwojowych, wzmocnienia spójności województwa i w konsekwencji poprawienia konkurencyjności regionu.

preferencje punktowe dla projektów realizowanych na obszarach wiejskich i/lub skierowanych dla osób zamieszkałych na terenach wiejskich, wyznaczonych na podstawie definicji GUS.

* W części C znajduje się mapka pomocnicza.

A.3.2 Indykatywna alokacja UE planowana na projekty realizowane na obszarach wiejskich, lub projekty, których ostatecznymi odbiorcami są podmioty/osoby z obszarów wiejskich lub realizowana infrastruktura obejmuje obszary wiejskie[248].

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji projektów z obszarów wiejskich
Oś I - Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	1.5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw	EFRR	70 584 255,30	preferencja (w kryteriach wyboru) dla projektów z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"
	1.5.2. Wzmocnienie konkurencyjności kluczowych obszarów	EFRR	63 936 255,30	preferencja (w kryteriach wyboru) dla projektów z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"

oparciu o siatkę kwadratów (1 km x 1 km). Wykaz gmin należących do obszarów wiejskich dostępny jest na stronie internetowej EUROSTAT.

[246] Wykaz gmin wchodzących w skład OSI ośrodków subregionalnych i ich obszarów funkcjonalnych przedstawiony został w uchwale ZWW dot. zasad realizacji projektów w ramach mandatu terytorialnego dla tego OSI.

[247] Wykaz gmin wchodzących w skład ZIT został przedstawiony w stosownych uchwałach ZWW wyznaczających zasięgi terytorialne ZIT.

[248] W tabeli należy wskazać działania, dla których przewidziano metody preferencji projektów z obszarów wiejskich.

	gospodarki regionu			
	1.5.3. Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach	EFRR	6 648 000,00	preferencja (w kryteriach wyboru) dla projektów z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"
Oś II Społeczeństwo informacyjne	2.1. Rozwój elektronicznych usług publicznych	EFRR	6 000 000,00	preferencje (w kryteriach wyboru) dla projektów skierowanych dla osób zamieszkałych na terenach wiejskich w rozumieniu klasyfikacji GUS
	2.1.1. Rozwój elektronicznych usług publicznych	EFRR	6 000 000,00	preferencje (w kryteriach wyboru) dla projektów skierowanych do mniej uprzywilejowanych grup społecznych, w tym z obszarów wiejskich, popegeerowskich
OŚ VI - Rynek pracy	6.2. Aktywizacja zawodowa	EFS	18 548 429	preferencja dla projektów skierowanych do mieszkańców z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"
	6.4. Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi	EFS	12 110 743	preferencje (w kryteriach wyboru) dla projektów realizowanych na terenach wiejskich województwa wielkopolskiego i/lub dla osób zamieszkałych na terenach wiejskich w rozumieniu klasyfikacji GUS
	6.6. Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne	EFS	12 355 690	preferencje (w kryteriach wyboru) dla projektów realizowanych dla kobiet zamieszkałych na terenach wiejskich w rozumieniu klasyfikacji GUS
OŚ VII - Włączenie społeczne	7.1. Aktywna integracja	EFS	10 212 018	preferencja (w kryteriach wyboru) dla projektów lub podmiotów z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"
	7.1.2. Aktywna integracja - projekty	EFS	10 212 018	preferencja (w kryteriach wyboru) dla projektów lub podmiotów z OSI regionalnego - "Wiejskie

	konkursowe			obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"
	7.3. Ekonomia społeczna	EFS	13 559 999	preferencja (w kryteriach wyboru) dla projektów lub podmiotów z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"
	7.3.2. Ekonomia społeczna - projekty konkursowe	EFS	13 559 999	preferencja (w kryteriach wyboru) dla projektów lub podmiotów z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"
OŚ VIII - Edukacja	8.1. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej	EFS	18 594 333	preferencje (w kryteriach wyboru) dla projektów z obszarów wiejskich w rozumieniu klasyfikacji GUS oraz dla projektów z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"
	8.1.1. Edukacja przedszkolna – projekty konkursowe	EFS	11 594 246	preferencje (w kryteriach wyboru) dla projektów z obszarów wiejskich w rozumieniu klasyfikacji GUS
	8.1.2. Kształcenie ogólne - projekty konkursowe	EFS	7 000 087	preferencja (w kryteriach wyboru) dla projektów z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych"
	8.3. Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	EFS	11 382 901	preferencje (w kryteriach wyboru) dla projektów lub podmiotów z obszarów wiejskich w rozumieniu klasyfikacji GUS
	8.3.1. Kształcenie zawodowe młodzieży – tryb konkursowy	EFS	11 382 901	preferencje (w kryteriach wyboru) dla projektów z obszarów wiejskich w rozumieniu klasyfikacji GUS

OŚ IX - Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	EFRR	1 155 600	projekty preferowane pośrednio poprzez obowiązkowe ich powiązanie z projektami preferowanymi
	9.1.2. Infrastruktura społeczna	EFRR	1 155 600	projekty preferowane pośrednio poprzez obowiązkowe ich powiązanie z projektami preferowanymi
	Działanie 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych	EFRR	7 308 500	preferencja (w kryteriach wyboru) dla projektów z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych" projekty preferowane pośrednio poprzez ich powiązanie z projektami preferowanymi
	Poddziałanie 9.2.1 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych	EFRR	7 308 500	preferencja (w kryteriach wyboru) dla projektów z OSI regionalnego - "Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych" projekty preferowane pośrednio poprzez ich powiązanie z projektami preferowanymi
	9.3. Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	EFRR	44 800 000	projekty preferowane pośrednio poprzez obowiązkowe ich powiązanie z projektami preferowanymi
		SUMA	**226 612 468**	

B. Wymiar terytorialny – formy fakultatywne

B.1 RLKS

Nie przewiduje się wsparcia RLKS.

B.2. Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju innych obszarów miejskich niż obszary funkcjonalne miast wojewódzkich (w tym ZIT, instrumenty spełniające kryteria art. 36 rozporządzenia 1303/2013 oraz art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów poszczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289), zwanego dalej „rozporządzeniem 1301/2013")

B.2.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

ZIT dla obszaru funkcjonalnego ośrodka regionalnego Kalisza z Ostrowem Wielkopolskim ZIT dla obszaru funkcjonalnego ośrodka regionalnego Kalisza z Ostrowem Wielkopolskim w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 - instrument wsparcia

polityki miejskiej i obszaru funkcjonalnego miast o charakterze regionalnym realizowany w Województwie Wielkopolskim na podstawie Uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 4014 /2013 z dnia 7 listopada 2013 roku oraz Porozumienia z dnia 16 marca 2015 roku w sprawie realizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

Wartość dofinansowania w ramach instrumentu wynosi 69,1 mln euro.

Obszary Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych

W Województwie Wielkopolskim w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 przewidziano instrument wsparcia polityki miejskiej i obszaru funkcjonalnego miast o charakterze subregionalnym – OSI. Zaliczono do nich miasta liczące 50-100 tys. mieszkańców, o strategicznym znaczeniu społeczno-gospodarczym. Są to: Piła, Gniezno, Leszno oraz Konin. Instrument realizowany jest na podstawie Uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego (ZWW) nr 4680 /2014 z dnia 23 maja 2014 roku w sprawie przyjęcia zasad dotyczących realizacji projektów w ramach mandatu terytorialnego dla obszaru strategicznej interwencji ośrodków subregionalnych wraz z ich obszarami funkcjonalnymi w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

Mandat terytorialny jest narzędziem służącym realizacji terytorializacji interwencji w ramach WRPO 2014+ skierowanej dla ośrodków subregionalnych oraz ich obszarów funkcjonalnych. Stronami mandatu terytorialnego są: IZ WRPO 2014+ oraz przedstawiciele zdefiniowanych miast subregionalnych wraz z ich obszarami funkcjonalnymi. Przy delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych przyjęto metodologię Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego, która pozwala na harmonizację i porównywalność wyników. Zgodnie z zapisami Uchwały Nr 4680 /2014 ZWW z dnia 23 maja 2014 roku treść mandatu terytorialnego przyjmowana jest przez ZWW w formie uchwały.

Zakres wsparcia przedstawiony w Mandacie Terytorialnym jest wspólnym stanowiskiem przedstawicieli ośrodków subregionalnych i jest przedmiotem uzgodnień pomiędzy wszystkimi jednostkami samorządu terytorialnego wskazanymi dla danego ośrodka subregionalnego i jego obszaru funkcjonalnego.

Tryb wyboru poszczególnych przedsięwzięć do dofinansowania będzie odbywać się zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020. Wiodącym trybem wyboru projektów w ramach OSI Ośrodków Subregionalnych będzie tryb konkursowy, służący określeniu właściwego zakresu i skali interwencji oraz pozwalający na koncentrację przestrzenną i przedmiotową środków i ich efektywne wykorzystanie na rzecz zidentyfikowanych problemów określonych w części diagnostycznej. Przedsięwzięcia będą z jednej strony eliminować bariery rozwojowe, z drugiej wzmacniać zidentyfikowane potencjały obszaru.

Przedsięwzięcia znajdujące się w Mandacie Terytorialnym będą musiały przejść odpowiednią ścieżkę oceny projektów. Decyzja o przyjęciu dokumentu nie jest równoznaczna z ostateczną decyzją o przyznaniu dofinansowania dla poszczególnych przedsięwzięć. Właściwa ocena kwalifikowalności poszczególnych projektów i ich elementów nastąpi na etapie złożenia wniosku o dofinansowanie oraz oceny formalnej i merytorycznej dokonywanej przez IZ WRPO 2014+. Kwestie zgodności projektów docelowych z następującymi dokumentami są zasadnicze i kluczowe dla możliwości realizacji poszczególnych potencjalnych projektów: Umowa Partnerstwa, Program WRPO 2014+, SZOOP WRPO 2014+, odpowiednie Wytyczne Ministerstwa Rozwoju (MR) i IZ WRPO 2014+,

kryteria wyboru projektów. Oznacza to, że akceptacja przedsięwzięć zawartych w Mandacie Terytorialnym do momentu pozytywnego zakończenia ich oceny formalnej i merytorycznej oraz podpisania umowy ma charakter warunkowy.

Wnioski o dofinansowanie zidentyfikowane w ramach mechanizmu OSI Ośrodków Subregionalnych będą musiały spełnić wymóg zgodności z zapisami Mandatu Terytorialnego, w ramach właściwego trybu wyboru projektów.

Przyznana dla danego OSI alokacja określona jest w Uchwale Nr 4680 /2014 ZWW z dnia 23 maja 2014 roku, kwotą wyrażoną w euro. Kwoty ujęte w Mandacie Terytorialnym, podawane w złotówkach mają jedynie charakter indykatywny. Na etapie wdrażania kontraktacja środków będzie odbywać się zgodnie z kursem euro aktualnym dla danego miesiąca, natomiast alokacja do wykorzystania na dany rok kalendarzowy zawarta w harmonogramie wyliczana będzie po kursie przyjętym przez IZ WRPO 2014+ dla danego roku.

Wartość dofinansowania w ramach instrumentu, na poszczególne OSI rozkłada się następująco:

- Pilski OSI - 27 044 252 mln euro

- Leszczyński OSI - 18 897 955 mln euro

- Koniński OSI - 29 679 560 mln euro

- Gnieźnieński OSI - 23 583 882 mln euro

W związku z tym iż z założenia przyznana dla OSI alokacja w całości wyczerpana zostaje przez projekty z listy podstawowej, nie ma gwarancji na realizację projektów z listy rezerwowej. W przypadku uwolnienia kwoty decyzja będzie każdorazowo podejmowana przez IZ WRPO 2014+ i uzależniona będzie między innymi od następujących czynników: dostępność środków w ramach OSI, dostępność środków w ramach danego PI / osi priorytetowej, alokacja OSI, postępy w realizacji instrumentu OSI, czy aktualny kurs euro.

Zawarte w Mandacie Terytorialnym fiszki obszarowe z zakresu Europejskiego Funduszu Społecznego zostały opracowane na podstawie zapisów z SZOOP WRPO 2014+ aktualnych na dzień przesłania do IZ WRPO 2014+ ostatecznej wersji Mandatu Terytorialnego przez poszczególne OSI. W przypadku zmian SZOOP WRPO 2014+, zmianie będzie ulegać obowiązujący zakres wsparcia dla OSI, określany każdorazowo we właściwych dokumentacjach konkursowych.

IZ WRPO 2014+ zastrzega sobie prawo do ewentualnej aktualizacji treści poszczególnych Mandatów Terytorialnych w stopniu odpowiadającym potencjalnym wymogom zawartym w przepisach prawa, poszczególnych wytycznych i wskazaniach Komisji Europejskiej oraz Ministerstwa Rozwoju.

Przedstawiciele OSI zobowiązani są do realizacji i osiągnięcia wartości wskaźników wskazanych dla poszczególnych projektów w Mandacie Terytorialnym. W przypadku nieosiągnięcia założonych efektów, IZ WRPO 2014+ może stosować procedury przewidziane dla wszystkich beneficjentów ubiegających się o wsparcie w Programie. Nieosiągnięcie zakładanej wartości danego wskaźnika powinno być każdorazowo omawiane z IZ WRPO 2014+ oraz powinno wiązać się

z podjęciem konkretnych działań zaradczych przez przedstawicieli OSI.

IZ WRPO 2014+ zobowiązuje Sygnatariuszy poszczególnych Mandatów Terytorialnych do wykonania uzgodnionych z IZ WRPO 2014+ i określonych w Mandacie wartości wskaźników, w szczególności wskaźników wybranych do Ram Wykonania WRPO 2014+. Postęp w zakresie realizacji wskaźników wybranych do Ram Wykonania będzie weryfikowany przez IZ WRPO 2014+ podczas dokonywanych przeglądów. W przypadku zidentyfikowania ryzyka nieosiągnięcia wartości pośrednich (do roku 2018) lub docelowych (do roku 2023) wskaźników, IZ WRPO 2014+ zastrzega sobie prawo do podjęcia w każdym czasie decyzji o kontraktacji części alokacji danego OSI w ramach innych mechanizmów wsparcia (np. konkursy otwarte).

W celu monitorowania postępu wdrażania instrumentu OSI ośrodków subregionalnych w ramach WRPO 2014+, IZ WRPO 2014+ zobowiązuje przedstawicieli OSI do przedkładania raz na kwartał sprawozdania z realizacji Mandatu Terytorialnego.

W związku z wymaganym przez Instytucję Koordynującą Realizację Umowy Partnerstwa przyspieszeniem realizacji WRPO 2014+ oraz innych programów operacyjnych, IZ WRPO 2014+ oraz przedstawiciele OSI dołożą wszelkich starań do jak najefektywniejszego wykorzystania przyznanej alokacji i spełnienia wymogów związanych z osiągnięciem Ram Wykonania i innych wskazanych przez MR.

B.2.2 Alokacja i wkład krajowy przeznaczona na ZIT regionalny[249]

Oś priorytetowa	Działanie /poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE (EUR)	Szacunkowy wkład krajowy (EUR)		Finansowanie ogółem
				publiczny	prywatny	
OP 2	2.1	EFRR	1,82 mln	321176,47	-	2141176,47
OP 3	3.2	EFRR	12,865 mln	2270294,12	-	15135294,12
OP 3	3.3	EFRR	17,62 mln	3109411,76	-	20729411,76
OP 4	4.3	EFRR	3,345 mln	590294,12	-	3935294,12
OP 4	4.4	EFRR	3,5 mln	617647,06	-	4117647,06
OP 5	5.1	EFRR	7,15 mln	2383333,33	-	9533333,33
OP 6	6.3	EFS	3,46 mln	610588,24	-	4070588,24
OP 6	6.6	EFS	0,985 mln	173823,53	-	1158823,53
OP 8	8.3	EFS	3,355 mln	592058,82	-	3947058,82
OP 9	9.2	EFRR	10 mln	1764705,88	-	11764705,88
OP 9	9.3	EFRR	5 mln	882352,94	-	5882352,94

B.2.3 Alokacja i wkład krajowy przeznaczona na OSI subregionalne[250]

[249] Sporządzono na podstawie projektu Strategii ZIT, kwoty mogą ulec zmianie po zatwierdzeniu Strategii ZIT

[250] Sporządzono na podstawie danych zawartych w propozycjach projektów zgłaszanych przez poszczególne OSI subregionalne jako służące realizacji Mandatów Terytorialnych, kwoty mogą ulec zmianie po zatwierdzeniu Mandatów Terytorialnych dla poszczególnych OSI subregionalnych.

Oś priorytetowa	Działanie /poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE (EUR)	Szacunkowy wkład krajowy (EUR)		Finansowanie ogółem
				publiczny	prywatny	
OP 1	1.3	EFRR	2023809,52	357142,86	-	2380952,38
OP 2	2.1	EFRR	7448869,05	1314506,30	-	8763375,35
OP 3	3.2	EFRR	6963095,24	1228781,51	-	8191876,75
OP 3	3.3	EFRR	24876190,48	4389915,97	-	29266106,45
OP 4	4.3	EFRR	20315476,19	3585084,03	-	23900560,22
OP 4	4.4	EFRR	4 mln	705882,35	-	4705882,35
OP 5	5.1	EFRR	13300714,29	4433571,43	-	17734285,72
OP 8	8.3	EFS	2,125 mln	375000,00	-	2500000,00
OP 9	9.3	EFRR	1 mln	176470,59	-	1176470,59

B.3 Wsparcie ZIT poza zintegrowanymi przedsięwzięciami z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (instrumenty spełniające kryteria art. 326 rozporządzenia 1303/2013 inne niż obszary miejskie)

B.3.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Nie dotyczy

B.3.2 Alokacja i wkład krajowy

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE (EUR)	Szacunkowy wkład krajowy (EUR)		Finansowanie ogółem
				-	-	
-	-	-	-	-		-
-	-	-	-	-		-

B.4 Inne instrumenty terytorialne

B.4.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Z uwagi na fakt, że rozwój społeczno-gospodarczy poszczególnych obszarów w województwie wielkopolskim przebiega nierównomiernie, co jest wynikiem oddziaływania wielu czynników o charakterze politycznym, ekonomicznym, społecznym i przyrodniczym, w ramach WRPO 2014+ wskazano instrument polegający na terytorializacji interwencji (polityki regionalnej), służący skuteczniejszemu adresowaniu działań do obszarów, na których skala problemów przekroczyła akceptowalny poziom.

Instrument ten ma postać preferencji punktowych w ramach niektórych działań dla projektów realizowanych na regionalnych Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI), których kryteria delimitacji oraz graficzne zilustrowanie wyników delimitacji przedstawione zostały w dokumencie *Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim. Dokument wdrożeniowy zaktualizowanej Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku,* uchwalonym przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego, stanowiącym dokument wdrożeniowy dla *Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020*. Są to:

- Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych;
- Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe;

- Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego;
- Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno–gospodarcze (Obszar zależny od sektora paliwowo-energetycznego)*.

OSI „**Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych**" charakteryzuje się nagromadzeniem negatywnych cech społecznych i gospodarczych, takich jak zaburzona struktura demograficzna (w szczególności depopulacja), niski poziom zamożności, słaba dostępność i jakość usług publicznych oraz pogarszająca się sytuacja społeczno-gospodarcza tych terenów – w szczególności niski poziom przedsiębiorczości, wysoka stopa bezrobocia, wysoki odsetek osób pobierających świadczenia pomocy społecznej. Interwencja na obszarze gmin należących do omawianego OSI powinna przyczynić się do zahamowania depopulacji i polepszenia sytuacji demograficznej, wzrostu kondycji gospodarczej poprzez oddziaływanie na poziom przedsiębiorczości mieszkańców, a także do zmniejszania liczby ludności dotkniętej lub zagrożonej wykluczeniem społecznym.

OSI „**Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe**" cechuje się najniższymi wskaźnikami w regionie w zakresie dostępu mieszkańców do edukacji, zdrowia, usług komunalnych i kultury, co wpływa negatywnie na poziom włączenia społecznego mieszkańców tych gmin i spójność regionu. Interwencja na obszarze gmin należących do omawianego OSI ma na celu przede wszystkim poprawę dostępności do podstawowych usług oraz poprawę popytu i podaży usług.

Jednym z czynników rozwoju jest efektywny układ komunikacyjny i związana z nim dostępność transportowa. Mieszkańcy obszarów o słabej dostępności czasowej w relacjach komunikacyjnych mają bardziej niż na innych obszarach ograniczone możliwości korzystania nie tylko z dóbr i usług wyższego rzędu, które koncentrują się w większych ośrodkach osadniczych, tym przede wszystkim w miastach, ale także z usług podstawowych. W związku z tym dokonano delimitacji OSI „**Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego**" wykorzystując kryterium oddalenia komunikacyjnego (dojazd samochodem) od miasta Poznania powyżej 60 i 90 minut. Skierowanie preferencji punktowych dla projektów realizowanych na wyznaczonych obszarach ma na celu polepszenie spójności terytorialnej i społecznej województwa wielkopolskiego.

OSI „**Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno–gospodarcze**" wyróżnia się na tle województwa wielkopolskiego koncentracją problemów gospodarczych o charakterze strukturalnym i zmian na lokalnych rynkach zatrudnienia. Zgodnie z definicją *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* obszar taki wymaga restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji przy wsparciu instrumentów właściwych polityce regionalnej.

* W części C znajduje się mapka pomocnicza.

B.4.2 Alokacja i wkład krajowy

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji projektów z obszarów wiejskich
Oś I - Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	1.3. Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno–gospodarcze (Obszar zależny od sektora paliwowo-energetycznego)"

	1.3.1 Wsparcie inkubacji przedsiębiorstw	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno–gospodarcze (Obszar zależny od sektora paliwowo-energetycznego)"
	1.3.2 Poprawa jakości usług na rzecz inkubacji przedsiębiorstw	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno–gospodarcze (Obszar zależny od sektora paliwowo-energetycznego)"
	1.3.3. Infrastruktura na rzecz rozwoju gospodarczego	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno–gospodarcze (Obszar zależny od sektora paliwowo-energetycznego)"
Oś IV - Środowisko	4.3. Gospodarka wodno – ściekowa	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego „Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe”
	4.3.1. Gospodarka wodno-ściekowa	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego „Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe”
	4.4 Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego „Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe”
	4.4.1. Inwestycje w obszarze dziedzictwa kulturowego regionu	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego „Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe”
	4.4.2. Wydarzenia kulturalne i historyczne	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego „Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe”

Oś V - Transport	5.1. Infrastruktura drogowa regionu	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego „Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich”
	5.1.1 Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi wojewódzkie, będące w zarządzie Samorządu Województwa Wielkopolskiego)	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego „Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich”
	5.1.2 Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi powiatowe i gminne oraz drogi wojewódzkie, będące w zarządzie miast na prawach powiatu)	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego „Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich”
Oś VI - Rynek pracy	6.3. Samozatrudnienie i przedsiębiorczość	EFS		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspekty-wach rozwojowych" i/lub "Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno–gospodarcze"
	6.5. Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych	EFS		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego ""Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno–gospodarcze"
	6.6. Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne	EFS		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspekty-wach rozwojowych"
Oś VII - Włączenie społeczne	7.1. Aktywna integracja	EFS		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego " Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspekty-wach rozwojowych "
	7.1.2. Aktywna integracja - projekty konkursowe	EFS		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Obszary o najniższym stopniu rozwoju i

				pogarszających się perspekty-wach rozwojowych"
	7.2. Usługi społeczne i zdrowotne	EFS		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe"
	7.2.2. Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe	EFS		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe"
Oś IX – Infrastruktura kapitału społecznego	9.3 Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe"
	9.3.1 Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	EFRR		Terytorialna preferencja w kryteriach wyboru w ramach OSI regionalnego "Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe"

C. Wymiar terytorialny – wizualizacja wsparcia instrumentu preferencji punktowych w ramach niektórych działań dla projektów realizowanych na regionalnych Obszarach Strategicznej Interwencji:

C.1 **Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych**

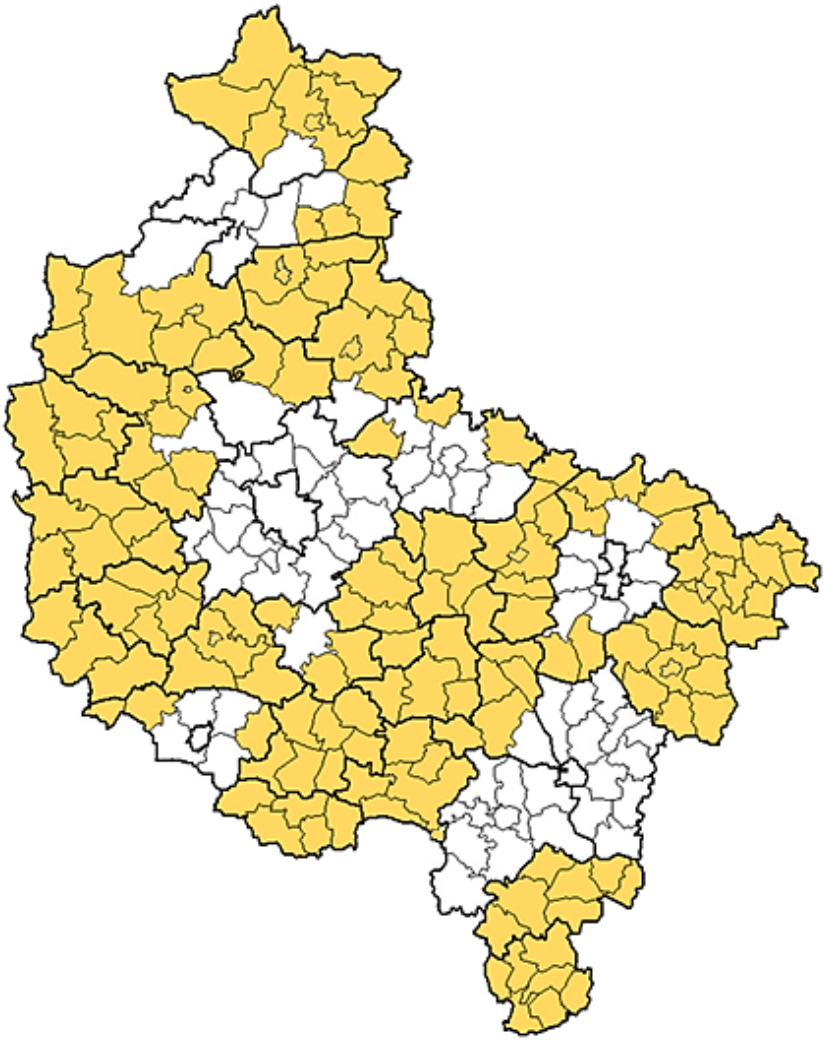

Źródło: Opracowanie własne

C.2 **Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych**

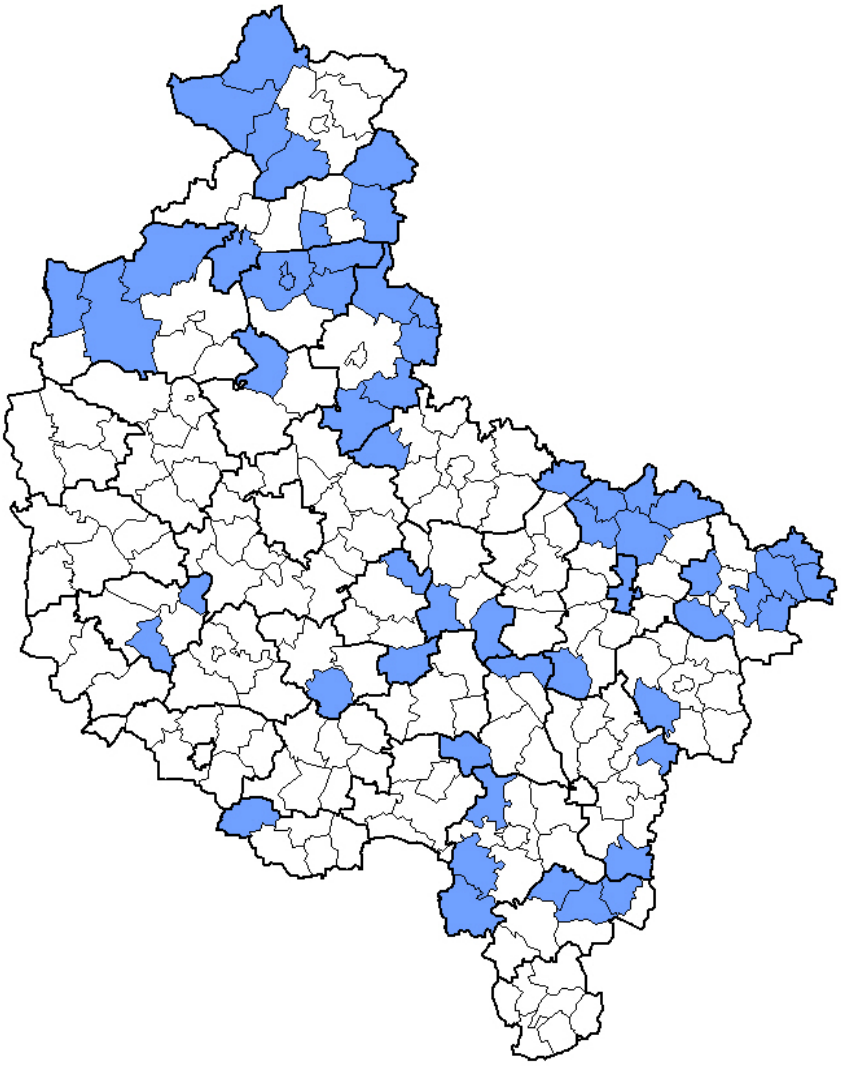

Źródło: Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim – WBPP.

C.3 **Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe**

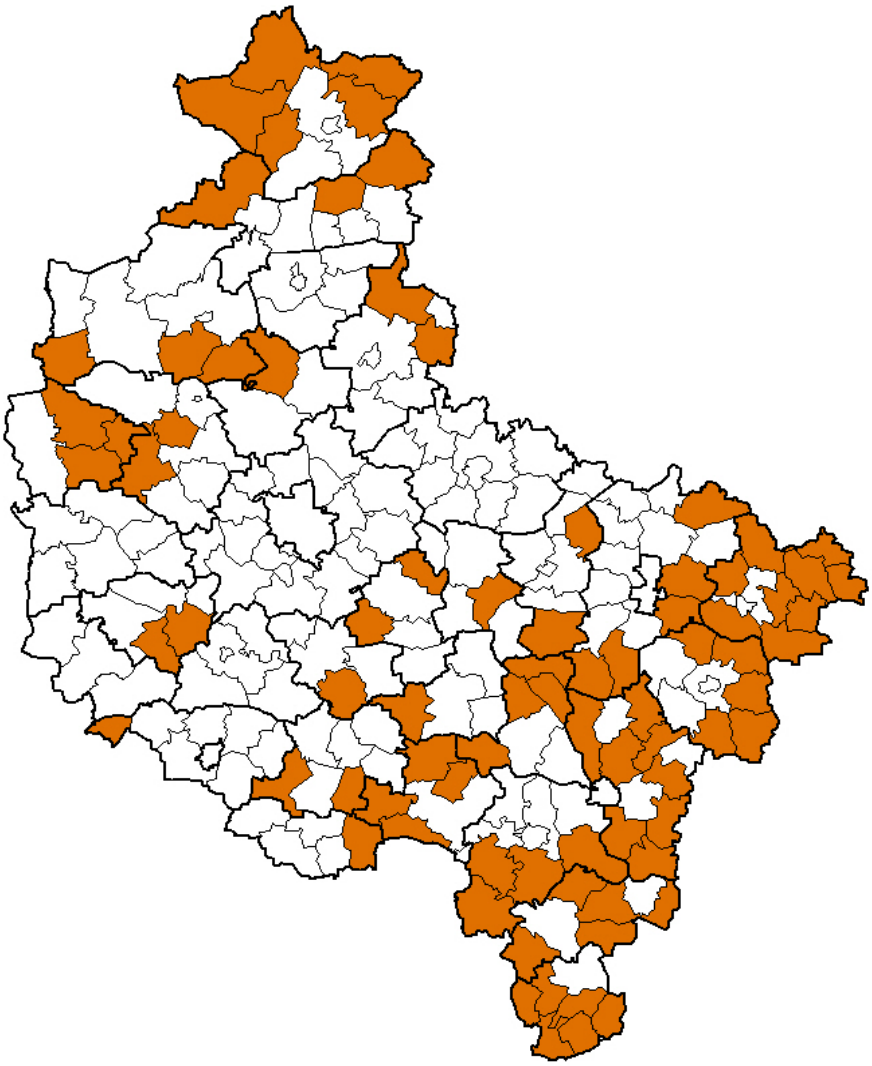

Źródło: Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim – WBPP.

C.4 **Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego**

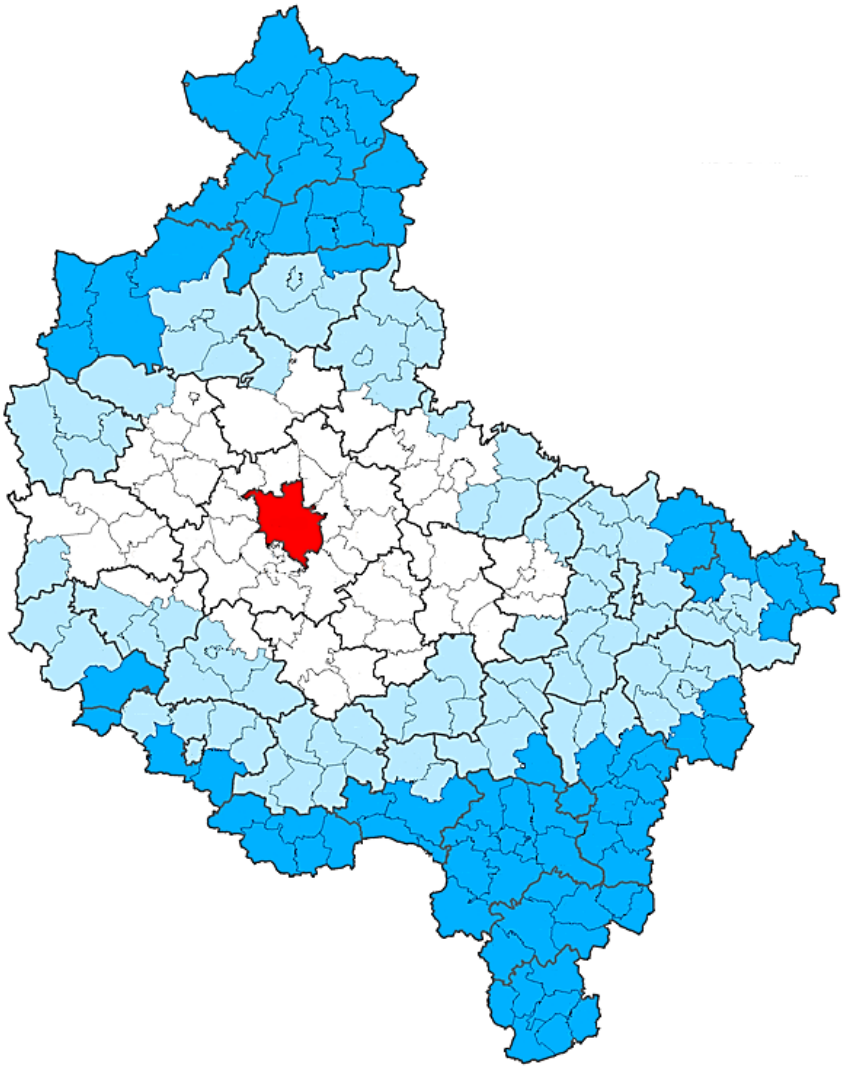

Źródło: Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim – WBPP.

C.5 **Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno–gospodarcze**

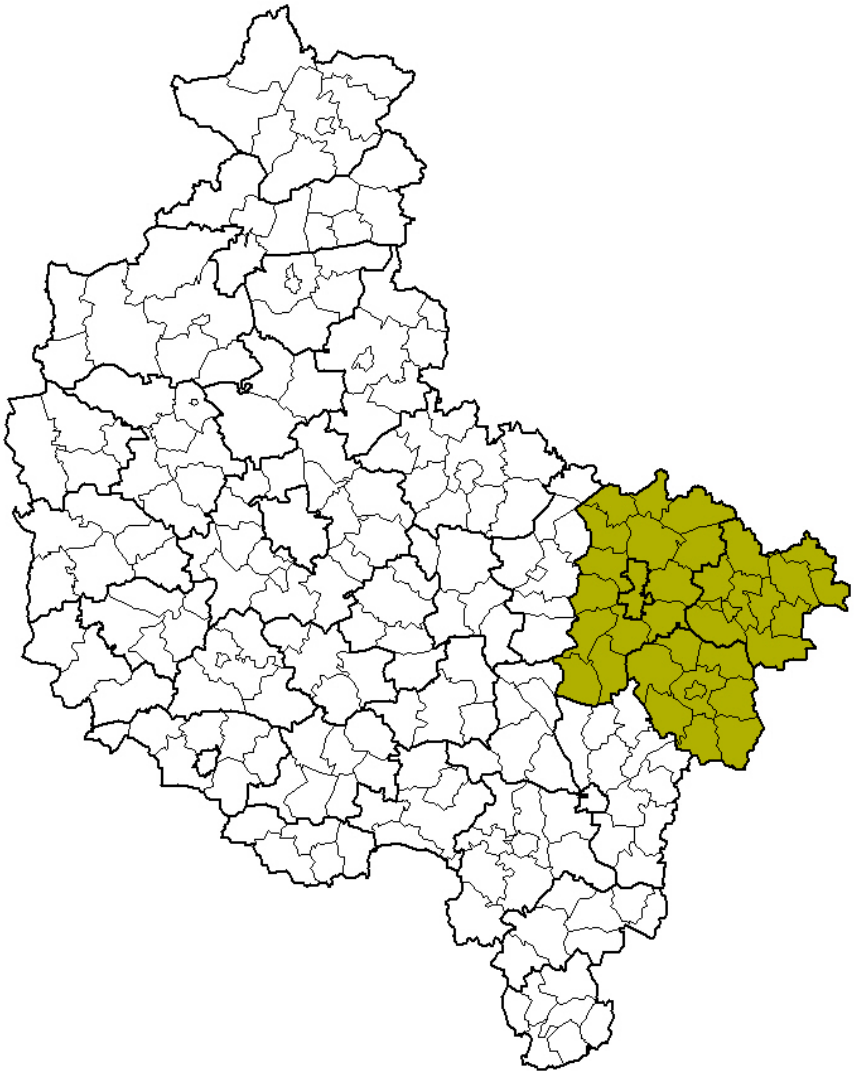

Źródło: Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim – WBPP.

5. Wykaz najważniejszych dokumentów służących realizacji PO

5.1. Wykaz rozporządzeń krajowych i UE oraz krajowych ustaw

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006;
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006;
4. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu z wkładów programów i zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych;
5. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 964/2014 z dnia 11 września 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do standardowych warunków dotyczących instrumentów finansowych;
6. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania oraz klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
7. Rozporządzenie wykonawcze KE nr 1011/2014 z dnia 22 września 2014 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi;
8. Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,

Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Morskiego i Rybackiego

9. Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
10. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych);
11. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis;
12. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r., poz. 1460 ze zm.);
13. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077);
14. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.).
15. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zm.)

Wykaz wytycznych UE

1. Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące procedury desygnacji z dnia 18 grudnia 2014 r.
2. Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczących monitorowania i ewaluacji EFS 2014-2020;
3. Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (2014/C 198/01).

Wykaz krajowych wytycznych

1. Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020;
2. Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020;
3. Wytyczne w zakresie procesu desygnacji na lata 2014-2020;
4. Wytyczne w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020;
5. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020;
6. Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020;
7. Wytyczne w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020;
8. Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej na lata 2014-2020;
9. Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
10. Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych na lata 2014-2020;
11. Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
12. Wytyczne w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020;
13. Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020;
14. Wytyczne w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020;

15. Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020;
16. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020;
17. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020;
18. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020;
19. Wytyczne w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020;
20. Wytyczne w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020

Indykatywny wykaz dokumentów towarzyszących realizacji projektu (dla beneficjentów):

1. Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa;
2. Wielkopolski Regionalny Program Operaczjny na lata 2014-2020
3. Szczegółowy opis osi priorytetowych WRPO 2014+

6. Słownik terminologiczny

Beneficjent – podmiot publiczny lub prywatny odpowiedzialny za inicjowanie lub inicjowanie i wdrażanie operacji; w kontekście programów pomocy państwa- to podmiot, który otrzymuje pomoc; w kontekście instrumentów finansowych- to podmiot, który wdraża instrument finansowy albo, w stosownych przypadkach, fundusz funduszy.

Deinstytucjonalizacja usług - proces przejścia od usług świadczonych w formach instytucjonalnych do usług świadczonych na poziomie lokalnym, wymagający z jednej strony rozwoju usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności, z drugiej - stopniowej eliminacji usług świadczonych w formach instytucjonalnych. Integralnym elementem deinstytucjonalizacji usług jest profilaktyka, która obejmuje różnorodne rodzaje wsparcia, mające zapobiegać umieszczaniu osób w formach instytucjonalnych, a w przypadku dzieci zapobiegać rozdzieleniu dziecka z rodziną i umieszczeniu pod opieka zastępczą.

Duże przedsiębiorstwo - przedsiębiorstwa niespełniające kryteriów, o których mowa w załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014r.

Cross-financing - mechanizm zdefiniowany w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020

Instytucja otoczenia biznesu - mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca, a także przedsiębiorca inny niż mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca, bez względu na formę prawną, który nie działa dla zysku lub przeznacza zysk na cele statutowe i prowadzi działalność służącą tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.

Kogeneracja – równoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu technologicznego.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES) – program rozwoju przyjęty uchwałą nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej" (M.P. poz. 811), określający cele i kierunki polityki publicznej w obszarze włączenia społecznego oraz wspierania rozwoju ekonomii społecznej w latach 2014-2020.

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwo – przedsiębiorstwa spełniające warunki określone w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014r.

Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych - zgodnie z Koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 obszary te charakteryzują się nagromadzeniem na ich terenie negatywnych cech społecznych i gospodarczych, takich jak zaburzona struktura demograficzna, niski poziom zamożności, słaba dostępność i jakość usług publicznych. Szczegółową charakterystykę tych obszarów, metodykę ich delimitacji oraz graficzne zilustrowanie wyników delimitacji przedstawia dokument Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim.

Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe - zgodnie z Koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 obszary te charakteryzują się najniższymi wskaźnikami w zakresie dostępu mieszkańców do edukacji, zdrowia, usług komunalnych i kultury. Szczegółową charakterystykę tych obszarów, metodykę ich delimitacji oraz graficzne zilustrowanie

wyników delimitacji przedstawia dokument Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim.

Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego - zgodnie z Koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 obszary te charakteryzują się największym oddaleniem od głównych ośrodków wzrostu. Szczegółową charakterystykę tych obszarów, metodykę ich delimitacji oraz graficzne zilustrowanie wyników delimitacji przedstawia dokument Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim.

Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno–gospodarcze (Obszar zależny od sektora paliwowo-energetycznego) - obszar ten charakteryzuje się utratą dotychczasowych funkcji wynikających z przemian gospodarczych o charakterze strukturalnym i zmian na lokalnych rynkach zatrudnienia, a przeprowadzenie w krótkim czasie restrukturyzacji upadających tradycyjnych gałęzi przemysłu jest niemożliwe. Szczegółową charakterystykę tych obszarów, metodykę ich delimitacji oraz graficzne zilustrowanie wyników delimitacji przedstawia dokument Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim.

Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) – forma współpracy między podmiotami publicznymi a sektorem prywatnym, której celem jest poprawa realizacji inwestycji w projekty infrastrukturalne lub inne rodzaje operacji realizujących usługi publiczne, poprzez dzielenie ryzyka, wspólne korzystanie ze specjalistycznej wiedzy sektora prywatnego lub dodatkowe źródło kapitału.

Projekt partnerski – projekt partnerski, o którym mowa w art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.
Projekt zintegrowany – projekt zintegrowany, o którym mowa w art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Pomoc publiczna – pomoc objęta przepisami art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i uznaje się do celów niniejszego dokumentu, że obejmuje również pomoc w ramach zasady de minimis.

Regionalne inteligentne specjalizacje to dziedziny, w których istnieje masa krytyczna przedsiębiorstw, koncentracja zatrudnienia i wartości dodanej brutto, przy jednoczesnym istnieniu potencjału naukowego w danym regionie. Są to obszary, na których należy koncentrować działania polityki innowacyjnej, mogą bowiem przynieść największy efekt w postaci transformacji gospodarczej w kierunku gospodarki opartej na wiedzy (za Regionalną Strategią Innowacją dla Wielkopolski na lata 2015 – 2020; więcej na http://iw.org.pl). Regionalne interligenetne specjalizacje wyłoniono w procesie przedsiębiorczego odkrywania tj. szerokich badań i analiz oraz dialogu z przedstawicielami z obszarów specjalizacji.

RLM (równoważna liczba mieszkańców) - parametr projektowy oznaczający ładunek zanieczyszczeń organicznych w ściekach ulegający biodegradacji, wyrażony pięciodobowym zapotrzebowaniem na tlen (BZT5), w ilości 60g tlenu na dzień. Obecnie zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej przyjęto jednolity dla wszystkich aglomeracji sposób obliczania RLM rzeczywistego: RLMrz zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej stanowi sumę mieszkańców aglomeracji, wartości RLM pochodzącej od osób czasowo przebywających na terenie aglomeracji (zarejestrowane miejsca noclegowe) oraz wartości RLM pochodzącej z zakładów przemysłowych i usługowych zlokalizowanych na obszarze aglomeracji.

Umowa Partnerstwa – dokument przygotowany przez państwo członkowskie z udziałem partnerów zgodnie z podejściem opartym na wielopoziomowym zarządzaniu, który określa strategię tego

państwa członkowskiego, jego priorytety i warunki efektywnego i skutecznego korzystania z EFSI w celu realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, i który został przyjęty przez Komisję Europejską w następstwie oceny i dialogu z danym państwem członkowskim

Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych - charakteryzują się oddaleniem od wskazanych ośrodków wzrostu. W skład wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych wchodzą gminy województwa wielkopolskiego, z wyłączeniem gmin wchodzących w skład OSI ośrodków subregionalnych i ich obszarów funkcjonalnych oraz dwóch ZIT (tj. ZIT dla miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania oraz ZIT dla obszaru funkcjonalnego ośrodka regionalnego Kalisza z Ostrowem Wielkopolskim) .

7. Spis skrótów

B+ R + I – Badania, rozwój, innowacje
CT– Cel Tematyczny
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
EFSI – Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
IOB – Instytucje Otoczenia Biznesu
KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków
MŚP – Małe i Średnie przedsiębiorstwo
MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MZ – Ministerstwo Zdrowia
NCBiR – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
OPS – Ośrodki Pomocy Społecznej
OSD – Operatorzy Systemu Dystrybucyjnego
OSI – Obszar Strategicznej Interwencji
OZE – Odnawialne Źródła Energii
PCPR – Powiatowe Ośrodki Pomocy Rodzinie
PO KL 2007-2013– Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
PO PŻ 2014-2020 – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020
PROW 2014-2020 – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
PSF – Podmiotowy System Finansowania
PSZ – Publiczne Służby Zatrudnienia
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
RDW – Ramowa Dyrektywa Wodna
RLM – Równoważna Liczba Mieszkańców(równoważna liczba mieszkańców) –
BUR – Baza Usług Rozwojowych
TEN-T – Transeuropejska Sieć Transportowa
TIK – Technologie Informacyjno-Komunikacyjne
WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej
ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

8. Załączniki

- Załącznik 1. Tabela transpozycji PI na działania/ poddziałania w poszczególnych osiach priorytetowych;
- Załącznik 2. Tabela wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu dla działań i poddziałań;
- Załącznik 3. Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i Poddziałań (EFS i EFRR);
- Załącznik 4. Wykaz projektów zidentyfikowanych przez IZ WRPO 2014+ w ramach trybu pozakonkursowego;
- Załącznik 5. Zasady wprowadzania projektów do Wykazu Projektów Zidentyfikowanych w ramach trybu pozakonkursowego Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 - 2020 (WRPO 2014+);
- Załącznik 6. Roczny plan działania na rok 2017 dla Osi 6 Rynek pracy;
- Załącznik 7. Roczny plan działania na rok 2017 dla Osi 7 Włączenie społeczne;
- Załącznik 8. Roczny plan działania na rok 2017 dla Osi 8 Edukacja.